

DAPHNE du MAURIER
REBECCA

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Altın Kitaplar Yayınevi

ALTIN DİZİ 3

DAPHNE du MAURIER

REBECCA

İKİNCİ BASKI :

Dilimize Çeviren :

Erol ÜÇER

Kitabı hazırlayan	:	FETHİ UL
Dilimize çeviren	:	EROL ÜÇER
Kapak resmi	:	ORAL ORHON
Dizgi - Baskı	:	ALTIN KİTAPLAR

REBECCA, Meşhur Romanlar Serisinin 112. kitabı olarak ikinci defa **ALTINKİTAPLAR YAYINEVİ** tarafından Ekim 1971'de yayımlanmıştır.

— I —

Geçen gece rüyamda gördüm, yeniden Manderley şatosuna gitmiştim. Parkın, iki yanı ağaçlı geniş yoluna açılan demir parmaklıklı kapısının önünde duruyordum, içeriye girmek bana yasaktı, kapıya demir zincirle asma kilit vurulmuştu. Kapıcıya seslendim, cevap veren olmadı, paslanmış parmaklıklar arasından baktım, kapıcı kulübesi boştu.

Bacalardan duman tütüyor, tavanarası pencereleri aralık duruyordu. Rüyaların kendine has olağanüstü kudreti sayesinde, parmaklıkların arasından bir hayalet gibi süzülüp geçtim. İki yanı ağaçlı yol, tıpkı eskisi gibi sağa sola kıvrılarak önümde uzanıyor, ama ilerledikçe değişikliği farkediyorum, parkın yolu artık o eski yol değil: Daralmış, bakımsız. Önce şaştım, sonra aşağı sarkık bir daldan sakınmak için başımı eğince olup biteni anladım. Ta-

biat malını geri almıştı ve sinsi sinsi yola daldırdığı uzun parmakları kökleşmişti. Eski zamandan beri tecavüze hazır olduklarını belirten ormanlar, sonunda zaferi kazanmış, kuytulashmış, yolu sereserpe kaplamışlardı. Beyaz dallı büyük akgürgenler, birbirlerine doğru abanıyorlar, görülmemiş bir kucaklaşmayla dallarını sarmaşdolaş edip, tepemde bir kubbe kuruyorlardı. Ve daha başka ağaçlar da vardı. Hatırlayamadığım ağaçlar, bilmediğim bitkiler arasından fışkıran dev gibi çalılarla yanak yanağa sıkışmış kaynağağaçları, büklüm büklüm karaağaçlar ve kaskatı meşeler. Yol artık bir şerit, eski varlığını hatırlatan bir izden ibaretti; yosun tutan çakıllı kumlar, otlar ve yırtıcı kuş pençelerine benziyen ağaç kökleri altında kaybolmuştu.. Bu balta girmemiş ormanlığın şurasında burasında mâzinin belirtilerini görür gibi oluyordum: Mavi çiçekleriyle meşhur ortancaları, yer yer beyaz çiçek açan ağaçları tanır gibiydim. Ve şimdi onlar da bakımsızlıktan yabıanlaşmışlardı, çiçeksiz, simsiyah çirkin dalları alabildiğine uzamıştı.

Bizim bahçe yolumuzun bu kadar uzun olduğunu bilmiyordum. Kilometreler de, ağaçlar gibi çoğlamıştı, bu yol beni artık eve değil, içinden çıkılmaz, karmakarışık çalılıklara, çıkış yolunu bulmam imkânsız bir ormana götürüyordu. Ama ansızın ev görünüyordu, etrafını yabıanıl tomurcuklu bitkiler sarmıştı, önünde kalbim çarparak durduğum zaman, gözkapaklarımı, gözyaşlarım yakmıştı.

Burası Manderley idi. Pencerelelerinin küçük camlarından taraça ile yeşil çimenlikler görünen, külrengi taşları rüyanın ay ışığında pırıldayan her zamanki gibi sessiz âsude bizim Manderley'imizdi. Zaman; bu mimarının mü-

kemmel âhengini ve avuç içinde bir pırlantaya benzeyen görünüşünü değiştirememiştir.

Taraça çimen tarhlarına açılıyor, tarhlar denize kadar uzanıyordu, arkama bakınca denizi gördüm. Ayışığı altında kırışksız bir gümüş yaprak. Bu durgun suyu hiç bir rüzgâr dalgalandırmayacak, bu solgun göğü, batı rüzgârının sürüklediği hiç bir bulut karartmıyacaktı. Yine dönüp eve baktım, sanki dün çıkıp gitmiştik, bıraktığımız gibi duruyordu, ama bahçe de, ağaçlar gibi tabiat kanununa boyun eğmiş, yabanîleşmişti. Bir kaç metre boy atan katmerli zakkumlar, kendine eş olmayan bir sürü aşağılık otla bağdaşmıştı. Bir leylâk bir akgürgenle evlenmiş ve zarıflığın ezeli düşmanı, kötülüksever yersarmaşığı, onları daha sıkı birleştirmek için, her ikisini de ağının içine hapsedmişti. Yersarmaşığının bu bahçede artık seçkin bir yeri vardı, uzun dalları tarhlarda sürünüyor, hattâ evin duvarlarına bile tırmanıyordu.

Bahçe yolunu bırakıp, ısırganlar bürümüş taraçaya yürüdüm, rüyanın tılsımı içinde ilerlediğimden yolumu hiç bir şey kesemezdi. Evin yanbaşında sessizce durdum ve boş bir yuva olmadığına, bunun aksine, yaşadığına, eskisi gibi nefes aldığına yemin edebilirdim, hayat vardı bu evde.

Pencereler aydınlıktı, perdeler gece rüzgârıyla usul usul dalgalanıyordu, kapısı aralık kütüphanede, masanın üstünde, sonbahar gülleri duran vazoun yanında mendilim kalmış olacaktı.

İçerde, bu evde yaşadığımızın daha bir çok delili vardı muhakkak: Buruşturulmuş Times gazetesi, sigara izmaritleri dolu tablolar, başlarımızın şekillerini muhafaza eden yastıklar, yanan odunların külleri. Ve köpeğimiz Jas-

per, kocaman çeneli, sevgen bakışlı, iyi huylu Jasper yere uzanmış yatıyordu, efendisinin ayak seslerini duyunca kuyruğunu kabartmış olacaktı.

O âna kadar görünmeyen bir bulut mehtabı gölgeledi, tıpkı bir yüzü örten kara bir el gibi bir süre durdu... Hayallerim silindi, pencerelerin ışıkları söndü. Artık karşımda sessiz, ruhsuz duvarlar vardı.

Ev bir türbeydi sanki, korkumuz ve ıstırabımız gömülüydü orada. Ölümden sonra diriliş olmayacaktı. Uyanıktan sonra Manderley'i düşünürsem hiç bir teessür duymayacağım. Gülbahçesinde geçirdiğim yazı, tanyeri ağarırken kuşların cıvıltılarını, kestaneler altında çay içtiğimi, çimenliklerin yamaçları altından gelen denizin mırıltısını hatırlayacağım.

Açan leylâkları, Saadet Vâdisini düşüneceğim. Bunlar ölümsüzdü, yok olamazlardı. Bazı hâtıralar vardır ki, üzüntü vermez. Bütün bunlara rüyamda, ay bulutun arkasına girdiği sırada karar verdim, çünkü bazan uykuda hissedilir, rüya gördüğümü biliyordum. Hakikatte oradan yüzlerce kilometre uzaklarda, yabancı bir diyardaydım ve bir kaç saniye geçmeden, basitliği bile maneviyatı kuvvetlendiren, döşenmemiş, küçük bir otel odasında uyanacaktım. İçimi çektim ve gözlerimi açınca, rüyamın tatlı ayışığına hiç uymayan parlak güneşi, bulutsuz, pırıl pırıl gökyüzünü görünce şaşıtm. Gün, ikimizin önüne, hiç şüphesiz çok uzun ve monoton, fakat eskiden bilmediğimiz kutsal bir berraklıkla ve az çok durgun serilecekti. Manderley'den konuşmayacağız, rüyamı anlatmayacağım. Çünkü Manderley artık bizim değil, Manderley kayıplara karıştı.

— II —

Artık Manderley'e dönemeyiz: Bu muhakkak. Mâzi henüz çok yakın. Unutmaya çalıştığımız şeyler yine tazelenir ve çok şükür şimdi yatışmış olan endişe duygusu, çılginca bir korkuya karşı koyma mücadelesi, biz farkına bile varmadan yeniden başlar ve yakamızı bırakmaz, rahatımızı kaçırdı. O son derece sabırlı ve hiç şikâyet etmiyor, hattâ hatırladığı zaman bile... Bana belli ettiğinden çok daha sık hatırladığına da şüphem yok. Güzel yüzü katılaşp, hayatietini kaybedince hatırladığını anlıyorum. O zaman, avunmak, derdini unutmak için, her ne olursa olsun bir mevzu bulur, durmadan sigara içerek coşar, saatlerce konuşur. İkimiz de korkunun, yalnızlığın, ıstırabın ne olduğunu biliyoruz. Herkesin yuları bir şeytanın elindedir, —şeytanımız bizi azaba sokar, bu şeytanla savaşmak gerekir. Ve biz bu savaşı kazandık, daha doğru-

su kazandığımızı sanıyoruz. Şeytan artık bize eza vermiyor. Doğru, krizden zararsız kurtulmadık, kurtuluşumuzun bedelini ödedik diyebilirim. Ama bu ömrü sürmek için melodramdan bıktım. Saadet sahip olunacak bir madde değildir, bir düşünce hassası, bir ruh halidir. Evet, çöktüğümüz anlar oluyor, fakat öyle anlarımız da var ki, saatin tayin edemediği dakikalar sonsuzluğa doğru akıyor ve orada, onun gülümsediğini görünce anlaştığımızı biliyorum.

Artık aramızda hiç bir sır yok. Her şeyi paylaşıyoruz. Yaşadığımız küçük otel lüks değil, yemekler orta. Burada günler birbirinin aynı, fakat biz de başka bir şey istemiyoruz. Büyük otellerde çok tanıdığa rastlardık. Zevklerimiz çok sade, bazen canımız sıkılmıyor değil, sıkılıyor, ama korkmaktansa sıkılmak iyidir. Kendimize göre alışkanlıklarımız var, yeni bir kabiliyetimi keşfettim, yüksek sesle kitap okuyorum.

Yalnız İngiltere postası gecikince sinirleniyor. Radyo dinlemeyi de denedik ama, gürültüsü başımızı ağrıttı, merakla, bir kaç gün önce yapılan kriket maçının neticesini bekliyoruz.

Bir gün ormanın güvercinlerine dair bir makaleye gözüm ilişti, okurken kendimi yine Manderley'in kuytu ormanlarında buldum, sanki başımın üstünde güvercinler uçuşuyordu.

Dem çekmeleri kulaklarıma geldi, yaz günleri öğleden sonraları güvercin sesi öyle serinleticidir ki... Biraz sonra, nemli burnuyla toprağı koklaya koklaya çalılar arasından çıkıp yanıma gelecek olan Jasper onları kaçırarak.

Orman güvercinlerine ait bir makalenin, sesimi titretecek kadar geçmişî canlandırması ne akıl almaz şey...

Suratının asıldığını farkedince sustum, spor haberlerini buluncaya kadar mecmuanın sayfalarını çevirdim. Okumaya başladım. Allah razı olsun sporculardan. Onlara ne kadar teşekkür etsem azdır, zira bir kaç dakika içinde yüzünün rengi yerine geldi, yüzü güldü, maçı tenkide başladı.

Maziye dönmekten kendimizi kurtarmıştık, bu bana bir ders oldu. Ona İngiltereden haberler, spor havadisleri, siyasî makaleler okumalıyım ve bundan sonra, üzücü şeyleri kendime saklamalıyım. Renkler, güzel kokular, âhenkli sesler, yağmur, su şıkırtısı, hattâ sonbahar sisiyle denizin yosun kokusu, bütün bunların Manderley'den birer hatıra oldukları inkâr edilemez. Bazı kimseler vardır ki yapamıyacakları seyahatlerin hayalini kurar ve muhtelif seyahat acentelerinin broşürlerini takip ederler.

İşte bende de buna benzer bir merak var.

İngiltere'nin köy hayatını araştırma...

Hemen hemen bütün şato ve çiftliklerin adreslerini, sahiplerini, hangilerinde ne avlandığını, ne kadarının bıldırcın, ne kadarının geyik olduğunu bilirim. Bütün dâvet ve yarış haberlerini takip ederim. Hayvan hastalıklarını, mahsulün yerinde olup olmadığını bilirim.

Aslında bu akıllıca bir iş görünmez insana, halbuki ben bu bilgileri edinmekle İngiltere'nin havasını teneffüs ediyormuş gibi oluyor, onu tekrar görmek cesaretini topluyorum kendimde..

Akşam kahvaltısında tereyağlı ikişer tost yiyor, çin çayı içiyoruz. Bu aydınlık, güneşli, balkonda, Manderley'deki çay vaktini hatırlıyorum, kütüphanedeki şöminenin önüne kurulmuş çay sofrası gözlerimde canlanıyor. Tam saat dörtte kapı ardına kadar açılır, gümüş tepsi, sema-

ver, beyaz örtü görünürdü. Jasper uzun kulaklarını kısar, pastalara aldırış etmez gibi davranırdı. Yiyecek boldu, o derece boldu ki, yenmiyenleri, artanları ne yaptıklarını bir türlü öğrenemedim. Bunu cesaret edip Mrs. Danvers'e sora-mazdım. Soracak olsam yüzüme beni küçümseyerek bakacak, azametli, soğuk gülümsemesiyle: «Bu hususta madam Winter bana itiraz etmezdi...» diyecekti. Mrs. Danvers, acaba ne oldu? Ya Favell nerede? Bana ilk endişeyi Mrs. Danvers'in yüzüme bakarken gözlerindeki ifade verdi galiba. Önsezimle: «Beni Rebecca ile mukayese ediyor,» dedim. Ve keskin bir bıçak girmişti sanki içime..

Bunları hatırlayınca, balkonun önüne serdiği manzara-ya bakıp derin nefes alıyorum. Işıklı gökte tek bulut yok, bağlar güneşte ısıldıyor, ağaçlar tozdan bembeyaz.. Belki bir gün bu manzarayı muhabebetle seyrederim, şimdilik bana aşk ilham etmiyorsa da, bir anlık güven telkin ediyor. Biraz geç kaldım ama, kendine güvenmenin değerini takdir ediyorum. Galiba beraberimdeki kadın bana güvendiği için cesaret geldi bana. Herhalde eskisi gibi mahcup değilim, yabancıların karşısında çekingen durmuyorum. Manderley'e ilk girdiğim gündenberi çok değiştim, Manderley'e ateşli ümitlerle ayak bastım, içimde, kendimi beğendirmek için sonsuz bir istek vardı, bu istekle beceriksiz bir insan oldum, beceriksizlik beni âdeta felce uğrattı. Hiç şüphesiz, Mrs. Danvers gibiler üzerinde kendime güvensizliğim fena bir tesir bırakıyordu. Rebecca'dan sonra şatoda neye benziyordum? Hafızam yılları köprü gibi aşıyor ve bir yerde takılıyor.

Mrs. Van Hopper ile birlikte Monte-Carlo'da Cotes d'Azur otelindeyiz. Mrs. Von Hopper önde, ben arkada günde iki defa yemek salonuna girerdik.

R E B E C C A

O, uzun ökçelerinin üzerinde muvazenesini bulmak için küçük, sık adımlarla yürür. Ben de ürkek ve çekingen O'nu takip ederdim. Saçlarım kısa ve sert, toyluğum; boyasız yüzümden belli, üstümde ucuz bir terzinin diktiği biçimsiz bir tayyör ve kendi örgüm bir süveter..

Mrs. Van Hopper ise aksine gürültüsü ve süslü kıyafeti ile herkesin ilgisini çekmeye çalışırdı.

Küçük bir bavulu andıran el çantası. İçinde kâğıtlar, resimler, pasaport ve yanından hiç ayırmadığı gözlüğü... Daha ziyade bu gözlük; saplı ve elde tutulan çeşitten merakı giderici bir âletti.

Mrs. Van Hopper önde, ben arkada yemek salonunda pencere kenarındaki masamıza doğru ilerlerken mahut saplı gözlüğü ile etrafını süzüp sıkıntılı bir tavırla:

— «Ne acaip otel burası.. Bir tek meşhur sima yok.. Buraya herhalde garsonları görmeye gelmedik.. Ben de onların istediği ücreti kolay kolay kabul etmiyeceğim..»

Bu sözleri işitince pek utandım. Elimden gelse oradan kaçacaktım. Ama ne mümkün, kader beni bağlamıştı buraya...

Sofraya oturduk. Mrs. Van Hopper ağzını şapırdatarak makarna yiyordu. Yan gözle de benim tabağıma bakıyordu, acaba garson bana daha güzel bir yemek mi verdi? Halbuki garsonlar müşterilerinin içtimaî durumunu derhal sezer ve ona göre hizmet ederler..

Mrs. Van Hopper'in şahane manzaralı makarnasına mukabil bana gelen en az üç günlük soğuk eti hiç unutamam. Muhakkak bu et, müşterinin şikâyeti üzerine bir kaç kere geri gitmiş ve şimdi de yeniden benim gibi mahcup ve fakir bir kızın önüne konmuştu.

Yenilir şey değildi ama, geri çevirmeye cesaret ede-

miyordum. Yemeğimizi sessiz yiyorduk. Yağları çenesinden akıtarak atıştırdığına göre, Mrs. Van Hopper makarnayı beğenmişti.

Bu, hiç de hoş olmayan manzarayı görmemek için başımı çevirince, üç gündür boş kalan yanımızdaki masaya birinin oturduğunu gördüm. Şefgarson yeni geleni, hatırı sayılır müşterilere gösterilen daygı ile masaya oturttu.

Mrs. Van Hopper çatalını bırakıp saplı gözlüğünü aldı, listeye göz gezdiren yeni gelen adama bakmaya başlayınca onun hesabına ben kızardım. Mrs. Van Hopper gözlüğünü bıraktı, gözleri parlayarak bana doğru eğildi ve biraz yüksekçe bir sesle :

— Manderley'in sahibi Max de Winter, dedi. Tabîî ismini duymuşsundur. Suratı asık değil mi? Karısı öleli beri yüzü gülmüyormuş.

— III —

Eğer Mrs. Van Hopper zamane züppesi bir kadın olmasaydı, şimdi benim halim ne olurdu diye düşünüyorum.

Kaderimin onun bu karakterine bağlı olması tuhaftır. Merak illet haline gelmişti onda. İlk zamanlar bu çok fenama gidiyor, beni çok tedirgin ediyordu. Herkes onun arkasından alay ediyor, girdiği odadan kaçıyorlar, koridorda rastlasalar, bir servis kapısından sığışıyorlardı. Bir kaç yıldır Cote-d’Azur oteline geliyordu, briçten başka tek eğlencesi, pastanede, uzaktan gördüğü meşhur kimselerle dost olduğunu söyleyip övünmekti. Kendini onlara tanıtmak için tertibat alıyor ve kurban olacaklar tehlikeyi önlemeye vakit bulamadan, davet topunun gümüne gidiyorlardı. Metodu âni ve doğrudan doğruya saldırmaktı, bunun için kurtulmak güçtü. Otelde, hol ile yemek salonunun arasındaki bir divanı tuzak yeri seçmişti, kahvesini ora-

da içer ve herkes önünden geçerdi. Bazan beni de  lta gibi kullanırdı.

Dönmüş gibi gözlerimin önündedir. Her zamanki divana oturmuş, saldırısını tasarlıyordu. İkinci kap yemeği yememiş, alel cele meyvelerini bitirmiş ve masa komşumuzdan önce kalkıp divana kurulmuştu.

— abuk odaya ık, yeğenimin mektubunu getir, dedi. Balayında yazdığı mektubu ve fotoğrafları al gel. abuk ol.

Max de Winter'i yemek salonunda görmüştüm, altı aydır gazetelerden onun hakkında bir çok şey öğrenmiştim, yalnızlığının tedirgin edilmesinden hiç hoşlanmayacaktı. Servis merdiveninden inip kendisine tehlikeyi haber vermeyi düşündüm ama ne diyeceğimi tasarlıyamadım, üstelik büyük bir kabalık da olurdu bu, vazgeçtim.

Hem ister istemez Mrs. Van Hopper ile tanışmaya mahk mdu. Tuzak kurulmuştu. Nitekim aşağı indiğim zaman Winter'i, Mrs. Van Hopper'in yanında buldum. Onlara yaklaştı, mektubu verdim. Mrs. Van Hopper, zafesinden memnun olduğunu belirten bir eda ile mektupları aldı. Beni m himsemeden yabancı adama takdim etti. O, derhal yerinden fırladı. Mrs. Hopper benim kendisinin sekreteri olduğumu anlatmak kasdile gayet  mir ne:

— M. Winter kahvesini bizimle içecek, dedi. Garsona söyle, bir kahve daha getirsin.

Ve bu hareketi ile bana haddimi bildirmiş oluyordu.. Bu demekti ki onların konuşmalarına karışmayacağım.. Hem benim için ayağa kalkmasına da lüzum yoktu.

Böyle yapmasının sebebi bir toplantıda beni kendi kızı zannetmeleriydi.

O gün ne kadar çok sinirlenmişti. O zamandan beri

yabancıların yanında bana emirler verir, beni onlara takdim ederken alâkasız dururdu. Kadınlar bana yalnızca baş sallar, erkekler de yer vermek zahmetine katlanmazlardı. Ama bu sefer böyle olmadı. De Winter bütün bu tanışma sırasında yerine oturmadı ve üstelik garsonu da kendisi çağırdı.

Ve ne olup bittiğini anlamama vakit kalmadan kendimi divanda, Mrs. Van Hopper'in yanında buldum, Winter, her zaman benim oturduğum katı iskemleye oturdu.. Mrs. Van Hopper önce bozuldu, bunu tahmin etmemiştii, ama çabuk toparladı, Winter'e doğru eğilip, elinde mektubu sallayarak konuşmaya başladı:

— Sizi görür görmez tanıdım, işte yeğenim Billy'nin dostu M. Wenter, dedim. Size billy ile karısının balaylarında yazdıkları mektupla çıkardıkları resimlerini göstermek istedim. Bakın, bu Dora. Çok güzel kadın değil mi? Şu ince bele, şu iri gözlere bakın. İşte Palm - Beach'da güneş banyosu yaparlarken. Billy deli gibi seviyor karısını. Hani size rastladığım suare var ya, Billy'nin Claridge otelinde verdiği suare, o zaman henüz Dora'yı tanımamıştı. Ama benim gibi ihtiyar bir kadını hatırlayamazsın tabii.

Bunu söylerken gülümsüyor, aynı zamanda meydan okur gibi bakıyordu. Winter:

— Bilâkis, hatırlıyorum, dedi... Ve benimkinin o eski hâtıraları anlatmaya girişeceğini sezip tabakasını uzattı, Mrs. Van Hopper sigarası yanıncaya kadar kısa bir müddet sustu, Winter kibriti silkeleyip söndürdü:

— Palm-Beach'ı pek sevmem.

Yüzüne bakarken, bir Florida plâjı dekoruna uygun bir insan olmadığını düşündüm. On beşinci yüzyılın müstahkem bir sitesinin uzaktan görünüşünü canlandırıyor-

du. Enteresan, hisli yüzünde, az çok bir ortaçağ havası vardı, hatırlayamadığım bir müzede bir asilzadenin portresini görmüştüm, bana o portreyi hatırlatıyordu... Elbisesini çıkarıp, yakası ve yenleri dantelli siyahlar giyse, bizim dünyamıza çok uzak bir maziden bakardı.. İnsanların, geceleri maske takıp sokağa çıktıkları, eski revnakların karanlığına saklandıkları, dar merdivenli, kasvetli kale burçlu, karanlıkta fısıll fısıll konuşulan, yalın kılıçların ışıldadığı, erkeklerin cana yakın çapkınlık ettikleri maziden...

Bu düşüncelere dalmışken konuşmalarının başlangıcını kaçırdım, Winter: «Yirmi yıl önce de böyle şeylerden hoşlanmazdım,» diyordu. Mrs. Van Hopper'ın yayık yayık güldüğünü duydum: «Billy'nin Manderley gibi bir evi olsaydı, onun da canı Palm-Beach'a gitmek istemezdi. Sahiden cennet gibi bir yermiş.»

Sustu, karşısındakinin gülümsemesini bekledi, ama Winter sigarasını içiyordu, kaşlarının çatıldığını farkettim.

— Resimlerini gördüm, orada oturmamanıza şaşıyorum.

Sessiz duruşu ağır ve üzücüydü, Mrs. Van Hopper bunu göremiyordu. Ben ise mahcubiyetimden kızardım. O, bunu sezmiş olacak ki, bana dönüp bir kahve daha isteyip istemediğimi sordu, başımı sallayarak istemediğimi anlattım, gözleri bana takıldı, dalgın ve soruluydu:

— Monte-Carlo'yu seviyor musunuz?

Konuşmaya çok fena bir günümde teşvik ediliyordum, okul öğrencisi halindeydim o gün, Monte-Carlo'nun sahte tarafı hakkında basit, mânasız bir şeyler söyledim. Mrs. Van Hopper sözümü kesti:

— Ona bir şey beğendirmek güçtür M. de Winter, iş burada. Bana sorarsanız ben Monte-Carlo'ya bağlıyım. Ya siz? Siz neden geldiniz? Yoksa golf mu oynayacaksınız?

— Daha ne yapacağımı bilmiyorum. Yola biraz acele çıktım.

Yüzü yine asıldı, kaşları yine çatıldı. Benimki, hiç bir şey farketmeden gevezeliğe devam etti:

— Manderley'in sisini ararsınız, o başkadır: Batının o bölgelerine ilkbaharda herhalde doyum olmaz.

Winter, sigarasını tablaya bastırdı, bakışlarında yeni bir nüans sezdim, bir an tarifi imkânsız bir ifade dalgalandı ve bana ait olmayan, tamamiyle şahsî bir şey öğrendim hissine kapıldım.

— Evet, dedi. Manderley her zamandan çok daha güzel.

Tedirgin edici ağır bir sessizlik çöktü üzerimize, Winter'e baktım, karanlık bir galeride gördüğüm asilzadenin portresi gözlerimde daha canlı belirdi. Mrs. Van Hopper'in sesi, rüyamı bir elektrik zili gibi deldi:

— Her ne kadar bu kış Monte-Carlo pek kalabalık değil ama, yine de sizin kimbilir ne kadar çok ahabanız vardır. Tanınmış pek az simaya rastlanıyor.

Ve çeşit çeşit isimler sayarak dedikoduya başladı, isimleri yanlış söylediğini farketmiyordu. Nihayet garson gelerek Winter'i kurtardı. Mrs. Van Hopper'in terzisinin geldiğini, odasında beklediğini haber verdi. Winter hemen iskemlesini itip kalktı:

— Sizi alakoyamam, zamanımızda moda o kadar çabuk değişiyor ki... Hemen terzinizin yanına gitmelisiniz.

Kadın bu sözlerdeki istihzayı anlayamayıp, şaka edildiğini sandı; asansörün önünde biraz durdu:

— Size rastlamam büyük şans M. Winter, değil mi ki, yüzümü kızdırıp sizinle konuştum, artık arada sırada görüşürüz. Benim dairemde bir viski içersiniz umarım. Yarın akşam bir iki ahbabım gelecek. Siz de gelir misiniz?

M. de Winter başını çevirdi, bir bahane ararken yüzünü göremedim:

— Maalesef gelemeyeceğim, yarın Sospel'e gidiyorum, ne zaman döneceğim belli değil.

Ve cevap beklemeden yürüyüp gitti. Nihayet asansöre binen Mrs. Van Hopper:

— Garip şey, dedi. Tuhaflik olsun diye mi yaptı bunu? Veda bile etmedi. Erkeklerin öyle acaip halleri vardır ki; vaktiyle beni görür görmez arka merdivenden kaçan meşhur bir yazar tanımıştım, galiba bana gönül vermişti, belli etmekten kaçınıyordu. Doğrusu ben de o zaman gençtim. Ama kimbilir belli olmaz ki...

Asansör durdu, çıktık, devam etti:

— Bak kızım, seninle bu şekilde konuşmamın sebebi; durumunu ve mevkiini bilememen. Biraz önce fazla ileri gittin, hep sen konuştun. Onun dikkatini çekmeye uğraştın. Mr. de Winter sıkılmış olabilir bundan, oysa ki ben bile sıkıldım. Bu hiç doğru bir şey değil.. Üstelik erkekler böyle şeylerden nefret eder.

Ses çıkarmadım. Ne diyebilirdim? Gülerek omuz silk-ti :

— Haydi haydi surat etmeyiniz. Hem ben sizden sorumluyum, annenizin yaşında bir kadının öğütlerini dinlemelisiniz. Geliyorum Blaise, geliyorum...

Terzinin beklemekte olduğu yatak odasına girdi. Ben pencereden dışarıyı seyrettim. Güneş pırıl pırıldı, tatlı bir rüzgâr esiyordu. Biraz sonra briç başlayacaktı, pencereler

kapanacak, radyatör fayrap açılacaktı. Şeker ve çikolata kâğıtları arasına bastırılmış, uçları dudak ruju ile kırmızı izmarit dolu tablaları dökecektim.

Mrs. Van Hopper'in arkadaşları benimle briç oynamak istemiyorlardı. Toy gençliğim, istedikleri gibi konuşmalarına engel oluyor, istedikleri gibi dedikodu yapamıyorlardı. Erkekler de, zoraki bir samimilik taslamak için bana, bir öğrenciye sorar gibi tarihten veya resimden sualler soruyorlardı. Onlara göre ben başka ne konuşabilirdim?

İçimi çekerek pencere önünden ayrıldım. Masanın başına oturdum, bir ortaçağ şövalyesinin resmini çizmeye başladım. Kapı vuruldu, asansöre bakan garson elinde bir mektupla girdi. «Madam odasında,» dedim. Garson başını salladı, zarfın bana ait olduğunu söyledi. Açtım, bir kâğıda şunlar yazılmıştı:

«Kusurumu bağışlayın. Biraz önce çok terbiyesizce davrandım.» Hepsi bu kadar. Ne imza vardı, ne de «Sayın matmazel...» Ama zarfın üstünde ismim yazılıydı, hem de imlâsı doğru yazılmıştı, bu çok nadirdir. Garson sordu:

— Cevap verecek misiniz?...

— Hayır, vermiyeceğim.

Kâğıdı cebime soktum, yine resmi çizmeye koyuldum, ama artık hoşuma gitmiyordu. Çizdiğim portrenin yüzünde hayatiyet yoktu, kaskatı bir yüzdü, dantel yaka ile sakal, bir sirk maskaralığından başka bir şey değildi.

— IV —

Briç'in ertesi günü Mrs. Van Hopper hasta kalktı, ateşi vardı, boğazı ağrıyordu. Doktora telefon ettim. Geldi, teşhisi koydu, Mrs. Van Hopper grip olmuştu, kalbi de iyi değildi, on beş gün yatması ve kendisine bir hastabakıcının bakması lâzımdı. Doktor bana: «Siz yapamazsınız, çünkü en az onbeş gün yataktan çıkmayacak,» dedi. Ben itiraz ettim. Ama Mrs. Van Hopper doktordan yana oldu.

Az sonra hemşire geldi, Madamın işlerini gördük. En güzel geceliğini giydirdik kendisine, en süslü ve renkli çarşafları örttük yatağına... süsledik her ikisini; o, bir gelin, yatağı bir gelin yatağı oluncaya kadar...

Ahbaplarına, madamın rahatsız olduğunu, bundan böyle kendilerini kabul edemeyeceğini telefonla bildirdik.

Benim işim bitmişti. Yemek saatinden yarım saat önce yemek salonuna indim. Salon henüz bomboştı. Çünkü

saat birden evvel kimse yemek yemezdi. Tesadüf, yalnız bizim masa komşumuz M. Winter her zamanki yerindeydi, hem de vaktinden evvel. Doğrusu M. Winter'e rastlayacağımı hiç düşünmemiştim, onu Sospel'de sanıyordum. Herhalde bize rastlamamak için olacak yemeğe erken indi... Salonun ortasına gelmiştim, geri dönemezdim. Ama duruma da hâkim olamıyordum, keşke daha tecrübeli, daha yaşlı olsaydım... Önüme baka baka masamıza geldim, sakarlığımın cezasını da çektim. Peçeteyi açarken vazoyu devirdim. Örtü ıslandı, sular kucağıma aktı. Salonun öbür ucunda yetişt, elinde peçetesi vardı:

— Bu ıslak örtülü masada oturamazsınız, dedi. İştahınız kesilir. Kalkınız.

Peçetesini ıslak örtüye bastırırken garson koşarak geldi:

— Zarar yok, dedim. Ben yalnızım.

Cevap vermedi. Garson vazoyu, çiçekleri aldı, Winter :

— Bunları bırakın da benim masama bir takım ilâve edin. Miss benimle yiyecek, dedi.

Cesaretim kırılmış şaşırmıştım.

— Olmaz, davetinizi kabul edemiyeceğim

— Neden?

Bir mazeret aradım. Benimle yemek yemek istemediğini biliyordum, bunu nezaketen yapıyordu. Keyfini kaçıracaktım:

— Sizi rahatsız etmiyeyim, garson örtüyü silsin, ben masamda yemeğimi yerim. Nezaket göstermek zahmetine katlanmayın.

— Nezaket diye istemiyorum bunu, sizinle yemek ye-

mek istiyorum, vazoyu devirmeseydiniz de sizi masama çağıracaktım.

Yüzümde bir şüphe ifadesi sezmiş olacak ki, gülümsemi : «İnanmazsanız inanmayın, ama gelin, oturun. Benimle konuşmak sizi sıkarsa susarız.»

Oturduk, listeyi uzattı. Kendine has bir ilgisizliği vardı. Hiç konuşmadan yemeğimizi yiyebilirdik, bunu anladım. Beni tarihten imtihan etmiyordu. «Mrs. Van Hopper'in nesi var?» diye sordu. Grip olduğunu söyledim. «Geçmiş olsun,» dedi, biraz sonra özür diledi: «Gönderdiğim kâğıdı almışsınızdır. Yaptığımdan sahiden utandım.. Bir tek mazeretim var, yalnız yaşaya yaşaya kabalaştım. Bunun için bugün benimle yemek yemeniz iyi oldu. Teşekkür ederim size.»

— Hayır, böyle konuşmayınız. Hem Mrs. Van Hopper bu hareketinizi hiç de kaba bulmadı. Kendisi insanları o kadar rahatsız ediyor ki, fazla merak ve lâubaliliği yüzünden sık sık böyle muamelelere muhatap oluyor. Alışkın bunlara o.. Hele mühim ve meşhur simâlarla tanışmak en büyük zaafı onun. Hoş görür onları...

— İyi ama benden ne istiyor, benim bir şöhretim yok ki..

Kısa bir tereddütten sonra cevap verdim:

— Manderley'in sahibisiniz ya. Sizinle ilgilenmesi için kâfi bir sebep değil mi?

Cevap vermedi. Bir kabahat işleyip, yasak bölgeye girdiğimi hissettim. Acaba herkesin diline destan olan, güzelliğini benim bile duyduğum evi bahis konusu olunca neden susuyordu, neden bahsedenerle kendi arasına bir set çekiyordu?...

Bir müddet sessiz yemek yedik. Benim aklıma vak-

tiyle aldığım bir renkli kartpostal geldi. Renkler çiydi ama, evin mimarîsi, geniş taraçası, denize kadar uzanan çimen tarhları çok güzeldi. Kartpostalı satan ihtiyar kadına sordum: «Burası neresi?» Kadın pek şaştı: «Aaaa, dedi, tanımadınız mı? Manderley.» Winter nihayet konuştı:

— Arkadaşınız sizden çok yaşlı. Akrabanız mı?

— Arkadaşım değildir, ben onun refakatine memurum, nedimesiyim. Bunun için bana yılda doksan İngiliz lirası veriyor.

— Nedime sohbet arkadaşı demektir, bu arkadaşlığın parayla sağlandığını bilmiyordum. Hem onunla müşterek hiç bir duygunuz olamaz.

Güldü, gülünce çok değişti, daha genç, daha az ilgisiz göründü.

— Bu işi neden yapıyorsunu?

— Doksan lira benim için çok paradır.

— Ananız, babanız yok mu?

— Öldüler, kimsesizim.

— Cana yakın, orijinal bir isminiz var. Soyadınız, meşhur ve kıymetli bir insana ait olmalı!

— Babam sevilen bir artist, cana yakın bir insandı, hepsi o kadar.

Limonata bardağının üstünden göz attım. Babamı tarif etmek kolay bir şey değildi benim için. Çok defa kaçırırdım babamdan bahsetmeye; tıpkı O'nun Manderley şatosundan bahis açılmasından kaçındığı gibi.. Çok kırık kalbim. Babamın kıymeti bilinmedi, o ince sanatına rağmen hiçbir zaman meşhur olamadı o..

Lokanta artık dolmuştu. Orkestra çalıyor, tabak, ça-

tal ve kaşık şıkırtıları duyuluyor, herkes gülüp konuşuyordu.

Bu başbaşa yemek, bütün hâtıralarım arasında parlak bir nokta gibidir. Sıkılganlığımı unutarak kendisine çocukluğumu, hayatımı, ailemi anlattım. Annemin babama olan aşkını anlattım.. Sesim titriyordu. Yabancı adam bütün dikkati ile beni dinliyordu, heyecanımı anlamıştı sanki..

Konuştum... konuştum; nefes nefese oluncaya kadar..

Gözüm bir ara saate takılmıştı, ikiydi saat! Bir buçuk saat başbaşa, birbuçuk saatin hepsinde o susmuş, ben konuşmuştum.

Kendisinden özür diledim, utancımдан yüzüm kızarmıştı. O gülerek:

— Biraz önce söyledim, dedi. Cana yakın, orijinal bir isminiz var. İzin verirseniz daha da ileri gideceğim, bu ismin babanız kadar size de yaraştığını ilâve edeceğim. Sizinle geçirdiğim bu bir buçuk saatin zevkini çoktandır unutmuştum. Epey zamandır böylesine hoş geçen bir günüm olmamıştı. Sizi ilgiyle dinledim, memnunum. Bana neşelenmeyi hatırlattınız. İçimi kemiren yalnızlığımı unutturdunuz, azap çekmeden de yaşayabileceğimi öğrettiniz bana..

Yüzüne baktım, doğru söylediği belliydi. Onda Ortaçağ şövalyesi hali yoktu artık, daha az çekingen, daha cana yakındı şimdi ve etrafını kaplayan sisten sıyrılmıştı sanki.

— Biliyor musunuz ki, hayatımızın benzer tarafları var. Yeryüzünde ikimiz de yalnızız. Filvaki bir kız kardeşimle, yılda üç kere resmen ziyaret ettiğim bir büyük an-

nem var, ama ne kardeşimle arkadaşlık edebiliyorum, ne de büyük annemle. Mrs. Van Hopper'i tebrik etmeliyim.. Yılda doksan liraya hiç de pahalı değilsiniz.

— Bir eviniz olduğunu unutuyorsunuz, benim evim yok.

Bunu söyler söylemez pişman oldum. Bakışlarında nedeni anlaşılmayan, esrarrengiz ifade belirdi ve yine, pot kırdığım için üzüntü duydum. Sigarasını yakmak için başını önüne eğdi, hemen cevap vermeyip, neden sonra:

— Bilir misiniz ki insan kendisini dolu bir otelde de, boş bir evde olduğu kadar yalnız hissedebilir. Ama ne yazık ki, insan evine yabancı kalamıyor.

Derin bir sessizlik ortalığı sardı. Manderley'den bahsedecek ümidine kapıldım, ama bir şey buna engel oldu, zihninin sathında konuşmaması için mücadele eden bir şey vardı, nihayet galip geldi, kibriti ile beraber, içini dökmek kıvılcımını da söndürdü, arkadaş tavrını takınıp sordu:

— Demek nedime izinli öyle mi? İzinliyken ne yapmak niteyinde?...

— Monaco'nun bozuk kaldırımli bir meydanında daracak pencereli bir ev görmüştüm, resim defterimi alacak, saat üçe doğru oraya gidip o evin resmini yapacaktım, ama çok acemi ressam olduğumu da söyleyebilirim.

— Sizi oraya otomobille götürürüm, dedi.

Bana gösterdiği nezaketi suiistimal edemiyeceğimi ileri sürerek teklifini reddettim.

Mrs. Van Hopper'in ikazı geldi aklıma. Bilhassa, otomobilinden istifade etmek istediğim için böyle konuştuğumu zannedebilirdi. Halbuki yemin ederim ki, benim aklımdan hiç de böyle bir şey geçmemişti.

Onunla beraber yemek yemem itibarımı arttırmıştı,

masadan kalkarken başgarson koşup iskemlemi çekti, gülümseyerek geriledi, eğildi, yere düşürdüğüm mendilimi aldı. Kapıcı yerlere kadar eğildi. M. Winter bütün bunları tabîî buluyordu herhalde. Bayat jambon yediğimi tahmin edemezdi. Halbuki otel müstahdeminin muamelelerini değiştirmeleri hiç hoşuma gitmedi, koltuklarım kabarmadı.. Babamı hatırladım, gösterişten nefret ederdi.

— «Ne düşünüyorsunuz?» Galeriye doğru yürüyorduk. Başımı kaldırıncı, bana merakla baktığını gördüm: «Bir şeye canınız mı sıkıldı?...»

Şefgarsonun gösterdiği mubalâğalı saygı aklıma bir çok şey getirmişti, kahve içerken terzi Blaize'den bahsettim. Dün akşam Mrs. Van Hopper'e üç elbise sattığı için çok sevinmişti, terziyi asansöre kadar geçirirken, havasız odasında, divanda yatan anemiden mustarip oğlunun başucunda dikiş dikmesini tahayyül etmiştim.

Gülümseyerek : «Peki,» dedi, «hayal ettiğiniz şey doğru muymuş?...» — «Bilmem,» dedim, «incelemedim.»

Ve anlattım, asansörün önünde çantasını açmış, bana yüz frank vererek: «Patronunuzu benim mağazama getirdiğiniz için bu komisyonu hakettiniz,» demişti. Benim parayı almak istemediğimi anlayınca da omuz silkmişti: «Siz bilirsiniz. Bu âdettir, ama belki siz bir elbise vermemi tercih edersiniz. Mağazaya gelin. Size yok pahasına bir elbise veririm.» Bende, her nedense, çocukluğumda okumama izin vermedikleri bir kitabı karıştırdığım zamanki tesiri gösterdi bu teklif. Terzinin hasta oğlunun hayali silindi gözlerimden. Bir an kendimi gördüm o hayal yerine, eğer başka yaradılıştı olsaydım, rüşvet olarak verilen parayı cebime atar ve belki bugün, iznimden faydalanıp ter-

zinin mağazasına gider, yeni bir elbise giyip çıkardım, hem de bedava.

Anlattığım hikâyeye gülecek, benimle alay edecek sandım, ama sebebini Allah bilir, kahve fincanını çalkalayarak yüzüme baktı, biraz sonra:

— Bana kalırsa büyük hata etmişsiniz, dedi.

Fenama gitti bu sözü:

— Yüz frangı almamam hata mı?...

— Yok canım, böyle bir şey demek istemedim. Hatanız, Mrs. Van Hopper'e kâtibe olmakta. Bu iş sizin yaradılışınızda bir kıza göre değil. Bahusus Blaize ve komisyon olayı bu hayatı devam ettirdiğiniz takdirde karşılaşacağınız bir takım nâhoş olaylar yanında hiç kahr. Kim tavsiye etti bu işi size?...

Beni sorguya çekmesini normal buluyordum. Sanki bir kaç yıl ayrı kaldıktan sonra birbirine kavuşmuş iki eski dostluk. Yine sordu:

— İstikbali düşündüğünüz zamanlar oluyor mu? Sonunuzun neye varacağını biliyor musunuz? Hele bir düşünün, Mrs. Van Hopper nedimesinden usanırsa ne yaparsınız?...

Gülümsedim, bu beni ümitsizliğe düşüremezdi. Mrs. Van Hopper'ler çoktu, gençtim, kendime güveniyordum, çalışacak kudretteydim. Yaşımı sordu. Söyleyince gülerek koltuğundan kalktı: «Bu yaştakiler inatçıdır, istikballelerinden emindirler.» dedi. Ve ilâve etti: «Şimdi gidip şapkanızı giyin, ben de otomobili çıkarayım.»

M. Winter hakkında verdiğim ilk hükümde yanıldığımı anlamıştım. Bir gün evvelki soğuk ve haşin yüzlü adamla şimdiki adamı mukayese ettim. Hayret, ne büyük

değişiklik.. Güllüyordu, o soğuk tavrından eser kalmamıştı, sanki kardeşiymişim gibi davranıyordu bana..

Çok iyi hatırlıyorum, o gün öğleden sonra çok neşeliydim. Beyaz bulutçukların dolaştığı gökyüzü ve deniz hâlâ gözlerimin önünde. Rüzgârın yüzümü okşadığını hissediyor, kahkahalarım yankı yapan kahkahalarını duyuyorum. Monte-Carlo o güne kadar gördüğüm Monte-Carlo değildi. Mrs. Van Hopper ile hastalığını, onlarla beraber mütevazî mevkiimi unutmuştum. Rüzgâr çok sertti, resim yapamıyacaktım, tekrar otomobile bindik ve tepeye kadar gittik. Yol çok güzeldi, otomobil yokuşu tırmanıyor, gökte uçan kuşlar gibi bir dağ tepesinde dönemiyoorduk. Güllüyordum, rüzgâr kahkahalarımı uzaklara savuruyordu. Ona baktım, o gülmüyordu. Yine dünkü insan olmuş, dünyadan ilgisini kesmiş, yine sessiz sedasız sırrına bürünmüştü. Otomobili durdurduğunu farkettim. Dağın tam tepesindeydik. Hava serinlemişti. Söz açmış olmak için sordum:

— Buraya hiç gelmiş miydiniz?

Sesim, onun için bir mâna taşımıyordu artık. Daldığı hayal âleminden silkinir gibi oldu, beni tanıımıyordu şimdi. Sanki yeni görüyormuş gibiydi. Saatlerdir beraber olduğumuzu unutmuştu. Heyecanladım. Korkmakta haklıydim. Çünkü normal bir insan değildi karşımdaki. Bazı insanlar vardır, şuuraltı iradelerine râmolurlar, belki Winter de bunlardan biriydi ve ben, bir uçurumun kenarında onunla yapayalnızdım. Bir çocuğu aldatamayacak zoraki bir gülümsemeyle ve sanki lâf olsun diye söylüyormuşum gibi:

— Geç oldu, dedim. Otele dönmeyelim mi?

Aldanmıştım, hiç de anormal bir insan değildi, rüyasından uyanıp hemen özür diledi:

— Affedin beni. Dalmışım bir an. Tepeden iniş biraz güçtür, dikkatli olmamız lâzım. Bilhassa virajlarda. Korkmayın sakın.

Otomobil ağır ağır kalktı, dar yolu inmeye başladık, benim korkum geçti, yine sordum:

— Buraya hiç gelmiş miydiniz?

— Evet, birkaç yıl önce gelmiştim, değişiklik var mı diye merak ediyordum.

— Var mı?...

— Hayır, hiç bir şey değişmemiş.

Geçmiş günlere benimle beraber neden dönmek istemişti? Bunu öğrenmesem de olurdu. Geldiğime memnundum. Konuşmuyorduk. Batan güneşi kalın bir bulut kaplamıştı. Hava durgun ama soğuktu. Ansızın Manderley'den bahsetmeye başladı. Oradaki hayatından, kendinden tek kelime söylemedi, güneşin nasıl battığını anlattı. Yabani yasemen sevip sevmediğini sordu. Duvarımın dibinde yabani yasemenler varmış, penceresinden koklarmış onları. Ele avuca sığmayan, pratik bir kız olan kızkardeşi Manderley'in çiçek kokularından şikâyet eder, sarhoş oluyorum dermiş. Son hâtırası vazolarda burcu burcu kokan leylâklarmış.

Böyle konuşurken Monte-Carlo'nun ana caddesine geldik. Gece olmuştu. Otelin önünde durduk. Eldivenlerimi ararken elime bir kitap geçti. Winter: «İsterseniz alıp okuyun,» dedi.

Gezimiz sona ermişti, dönmüştük ve Manderley yüzlerce kilometre ötelerdeydi.. Bugün sona erdiği için, elimde ona ait birşey kaldı diye seviniyor, kitabı sıkı sıkı tu-

tuyordum. Otele girdim, hastabakıcının gevezeliklerine, Mrs. Van Hopper'in sorularına tahammül edemiyecektim. Holde oturdum, çay ısmarladım. Winter'in kitabı şiir kitabıydı, çok okunduğu belliydi, en çok okunan sayfa kendiliğinden açıldı:

«Gecelerce kaçtım, günlerce kaçtım ondan — Kaçtım gök kubbesi altından — Düşüncelerimin lâbirentine dalıp kaçtım — Gözyaşlarıma gömülüp saklandım ondan — Uuttum gülmek nedir — Sarp yamaçlardan indim — Müt-hiş uçurumlar aştım — Kavi adımlarıyla peşimi bırakmadı..»

Bir anahtar deliğinden bir odayı gözlüyormuşum gibi geldi bana, vicdan azabı duyarak kitabı bıraktım. Garson çayımı getirdi, içtim ve yine kitabı elime aldım. Bu sefer baş taraftaki boş sayfaya baktım, şu ithafı okudum : «Max'a, Rebecca. 17 Mayıs.» Eğik, acaip bir elyazısıydı.. Öteki yaprakta kalın bir mürekkep lekesi vardı, ithafı yazan telâştan dolma kalemni silmiş, mürekkep damlamış, imzayı lekelemişti. Yalnız Rebecca'nın büyük (R) si öteki harflerin üzerine eğilmiş vaziyette göze çarpıyordu.

Kitabı hemen kapadım, eldivenlerimin altına koydum, bir mecmua aldım. Ama okuduğumu anlamıyordum ki... Gözlerimin önüne Mrs. Van Hopper'in dünkü hali geliyordu, çatalını havaya kaldırmış, yanımızdaki masaya bakarak anlatıyordu:

— «Korkunç bir facia. Bütün gazeteler yazdı. Dediklerine göre M. Winter bu faciadan hiç bahsetmiyor, ismini ağzına almıyormuş. Kadın Manderley koyunda boğulmuş.. Zavallı Rebecca!..»

— V —

İnsanların ilk aşk nöbetine iki defa yaklanmadıklarına pek memnunum. Şairler ne derlerse desinler, bu hem hastalık, hem de ağır bir yükür. Yirmi bir yaşındaki bir insanın her günü neşeli geçmiyor. Ufak tefek zaafları, yersiz endişeleri oluyor insanın, çabucak kırılıyor, yaralanıyor, önüne ilk çıkan ökseye basıyor... Rüştünü ispat etmiş olan bir ruh vicdan rahatlığı ile yalan söyler, keyifli keyifli yalan söyler, ama çok genç çağda dil sürçer yalan söylerken.

— Bu sabah ne yaptınız?...

Mrs. Van Hopper'in hırçın bir tavırla yastığa dayanmış hali hâlâ gözlerimin önündedir. Kabahatli olduğumdan ensemden ateş fışkırdığını hissettim ve söylediğim yalan beni paniğe uğrattı:

— Profesörle tenis oynadım.

Ya tenis profesörü gelir de ,benim tenis derslerine gitmediğimi söylerse ne yapardım? Mrs. Van Hopper'in yatağa yattığından bu güne, on beş gündür tenis oynamamıştım. Sanki neden doğruyu söylememiş, neden her gün Max de Winter'in otomobiliyle gezdiğimi, lokantada onunla beraber yemek yediğimizi saklamıştım?

Monte-Carlo'da olup bitenlerin çoğunu unuttum, ama Winter'le sabah gezintilerini unutmadım.

«— Nedime bu sabah iyidir inşallah ve nereye gitmek ister?...»

Aynı daire içinde dönüp dolaşsa bile farkında olacak değilim. Onunla beraber olmak yeterdi bana. Yaşlı bir erkeğe âşık küçük bir öğrenciden farksızdım. Saadet kamaştırmıştı gözlerimi.

— Bu sabah hava soğuk, benim paltomu giyseniz iyi edersiniz.

Onun paltosunu giymek beni ne kadar sevindirmişti; sevgilisine ait bir şeye sahip olmak gibi bir şeydi benim için bu.

Romanlardaki kadın tiplerinin hileleri, şuhlukları, kaçmaları yoktu bende.

Kısa, düz saçlarım rüzgârın önünde dalgalanırken ben onun konuşmasını bekler, konuşmasa bile onu seyredirdim. Beraber olduğumuz bu zamanlarda saatten nefret eder, vaktin geçtiğini görmemek için saate bakmaktan korkardım. Ondan ayrılmak üzerdi beni.

Bir gün onunla beraberken saate baktım: On biri yirmi geçiyor. Gözlerimi kapadım, içimden: «Ne olur, dedim, bu an artık hiç geçmese...» ve gözlerimi açtığım zaman otomobilimiz bir köşeyi dönüyordu, bir köylü kadın bizi selâmlıyordu. İşte tatlı gülümsemesi, tozlu etekleriyle

gözlerimin önüne geliyor. Bu bir saniye sürdü, saptığımıza köşe uzaklarda kalmıştı, kadını artık göremiyorduk. O kadın mazi olmuştu, artık sadece bir hâtıraydı. Can ve gönülden gelen bir sesle :

— Bir şey keşfetseler, dedim. Buharlaşmayacak, uçup yok olmayacak bir lâvanta gibi bir hâtırayı muhafaza edecek bir şişe... İnsan istediği zaman şişeyi açıp geçen bir ânı yaşasa...

Başımı kaldırdım, ne diyecek diye yüzüne baktım. Bana dönmedi, yola bakmaya devam etti:

— Yirmi bir yıllık ömrünüzün hangi ânını tekrar yaşamak istiyorsunuz?...

Alay mı ediyordu, ciddî mi soruyordu, bunu sesinin ahenginden anlayamadım.

— Bilmem... diye başladım ve sonra irademin dışında devam ettim: Şu ânı ölünceye kadar muhafaza etmek isterim, bu ân geçmesin isterim.

Şakacı bir ağabey tavrıyla güldü ve sordu:

— Bu parlak iltifat bu günün güzelliğine mi, yoksa araba kullanışındaki maharetine mi?

Aramızdaki uçurumun genişliğini kavrayıp sustum, bana karşı kardeşçe davranışı bu uçurumu daha da genişletiyordu. Bu gezintilerimizden Mrs. Van Hopper'e bahsetmemeliydim. O da alaylı gülüşleri ile beni kırabilirdi. Muhakkak Mrs. Van Hopper bu gezintilerime kızmayıp bana sadece şöyle diyecekti:

— Sizi yanında gezdirmesi büyük bir nezaket doğrusu. Fakat O'nu sıkmadığınızdan emin misiniz?

Ve sonra da sözü uzatmamak için elime para vererek beni ilâç almak üzere eczaneye gönderecekti.

Genç olmak ne küçüklüktü. Sinirlendim, tırnaklarımı

R E B E C C A

kemirmeye başladım ve hırçın bir tavırla:

— Siyah saten elbiseli, inci gerdanlıklılı, otuz altı yaşında bir kadın olmak istiyorum.

— «Öyle bir kadın olsaydınız, benim otomobilimde böyle gezemezsiniz. Hem tırnaklarınızı kemirmekten vazgeçin, kemirmenize hacet yok, yeteri kadar çirkin tırnaklarınız.

— Beni mütecessis sanacaksınız, terbiyesiz diyeceksiniz bana, ama beni her sabah gezmeye götürmenizin sebebini bilmek istiyorum. İyi bir insansınız, bu mukakkak, ama neden bana iyilik etmek istiyorsunuz? Bütün bunlar iyi, âlâ, ama benim hakkımda öğrenmediğiniz hiç bir şey kalmadı, bense sizin hakkınızda, ilk tanıştığımız gün ne biliyorsam ondan fazlasını bilmiyorum.

— O gün ne biliyordunuz?

— Manderley şatosunun sahibi olduğunuzu, karınızın öldüğünü...

Günlerden beri dudaklarımı yakan sözü nihayet söylemiştim. Karınız... Bunu gayet tabii söyledim. Karınız... Bu meçhul kadının hâtırası azap veriyordu bana. Ve şimdi de kelimeler havaya asılı kaldı, gözlerimin önünde dans etmeye başladı, cevapsız kaldığından, söz genişledi, uğursuz, tehlikeli birşey, anormal, söylenmesi yasak bir terim haline geldi. Ve geri alamazdım, alamıyacaktım. Şiir kitabının boş sayfasındaki ithaf, öteki harflerin üzerine eğilmiş (R) harfi gözlerimin önüne geldi. Kalbim ağrıyordu, üşüyordum. Winter beni affetmiyecekti, dostluğumuzun sonu gelmişti. O kadar dalmıştım ki, otomobilin yavaşladığını farketmemiştim. Yolun kenarında durunca aklım başıma geldi. Kimildamadan oturuyordu, fötr şapkası, beyaz boyun atkısı ile, çerçeveli bir ortaçağ insanı portre-

siydi. Bu adam bana yabancıydı, otomobilinde ne işim vardı?... Tam bu sırada bana döndü ve konuşmaya başladı:

— Biraz önce hâtıraları muhafaza etmenin çaresini arıyordunuz. Bazen geçen günleri yeniden yaşamak istediğinizi söylüyordunuz. Bu hususta sizinle aynı fikirde olamıyacağım. Bazı hâtıralar acıdır, onları unutmayı tercih ederim. Geçen yıl, bütün hayatımı değiştiren bir felâket geldi başıma, o zamana ait hayatımın her safhasını unutmak istiyorum. O günler bitti. Silindi. Sözün tam mânasiyle yeniden yaşamaya başlamalıyım. Bunu her zaman başaramadığım muhakkak, bazan lavanta şişeyi çatlatır, beni de çatlatıyor. Hem içimde bir şeytan var, şişenin kapağını açmak istiyor. Tepeye tırmanıp uçuruma baktığımız gün, ilk gezmeye çıktığımız gün şeytan şişenin kapağını açmak istedi. Bundan birkaç yıl önce o tepeye karımla beraber çıkmıştım. Bana değişmiş bir şey var mı yok mu? dediniz. Değişmiş bir şey yoktu, ama ben memnundum, hiç bir özelliği kalmamıştı. Ne benden bir iz vardı, ne ondan. Belki siz yanımdaydınız diye eski izlerimizi göremedim. Monte-Carlo'ya mâziyi unutmak için gelmiştim, siz, bana, Monte-Carlo'nun bütün ışıklarından çok daha müsbet şekilde geçmiş günleri unutturdunuz. Siz olmasaydınız ben çoktan gitmiş olurdum, İtalya'ya, Yunanistan'a, belki daha uzaklara giderdim. Bu yolculuklara siz mani oldunuz. Prensipçi demeçlerinizden bıktım. İyiliğim, lûtf-kârlığım hakkındaki fikirlerinizden usandım. Eğer sizi alıp gezdiriyorsam, size, sizin yanımda bulunmanıza ihtiyacım olduğu için yapıyorum bunu, eğer inanmıyorsanız hemen otomobilden inebilirsiniz, otele yalnız dönebilirsiniz. Haydi, açın kapıyı.

Sahi mi söylüyordu? Bunu kavrayamadığımdan, ellerim dizlerimin üstünde, kımıldamadan durdum. Sordu:

— Karar veriniz, iniyor musunuz?

Bir kaç yaş daha küçük olsaydım hıçkıra hıçkıra ağlardım. Ağlamak üzereydim de, gözlerimin yaşardığını hissediyordum. Volanın üstüne rastlayan yerdeki aynaya göz attım, yanaklarım kızarmıştı, sert saçlarım, şapkamın altında diken diken olmuştu. Sesimi titretmemeye çabalarak:

— Otele dönmek istiyorum, dedim.

Gaza bastı, otomobili geri çevirdi, tek kelime söylemedi.

Çok hızlı, istediğimden daha hızlı geri dönüyorduk, bu kadar kolay dönmemizi de istemiyordum. Hâtırasını saklamak istediğim köşeyi saptık. Köylü kadın yoktu, renkler solgundu, bu köşe, binlerce otomobilin geçtiği bir yol köşesinden başka bir şey değildi. Artık gözyaşlarımı tutamamıştım.

Bu sabahki gezintimiz böyle gözyaşı içinde sona erdi, gün de geçmek bilmeyecekti. Hastabakıcı izinliydi, öğle yemeğini Mrs. Van Hopper'le yiyecektim, sonra akşama kadar bezik oynayacaktık. Ben bunları acı acı düşünürken, Winter ansızın:

— «Yeter...» dedi. Bir eli volandaydı, öbür kolunu omuzuma atıp beni kendine doğru çekti. Hatırlıyorum, otomobili daha da hızlı sürüyordu: «Kızım denecek yaş-tasınız, size karşı nasıl davranacağımı bilemiyorum.» Bir köşeyi dönerken, önümüze çıkan bir köpeği ezmek için direksiyonu çevirdi, kolunu omuzumdan çekecek sandım, çekmedi, yola böyle devam ettik. «Size bu sabah söylediklerimin hepsini unutun. Artık o sözlerimi hatırlamayalım,

ölünceye kadar hatırlamayalım. Ailemde beni Maxim diye çağırırlar, sizin de bana Maxim demenizi isterim. Çok uzun zaman resmîliği muhafaza ettiniz.» Elini kaldırdı, şapkamı çıkarıp, omuzunun üstünden arkaya attı, sonra eğilip saçlarımı öptü. «Bana artık siyah saten elbise giymeyeceğinize söz verin.» dedi. Bunun üzerine gülümsedim, o da güldü. Sagah yine neşelenmişti, sabah yine ıslıl ısıldı, Mrs. Van Hopper'le öğleden sonranın önemi kalmamıştı.. Gün çabuk geçecek ve ertesi gün çabuk doğacaktı; sabaha çabuk kavuşacaktım.

Winter bana daha ilk günden küçük adımla hitap etmişti, kendisine Maxim diyeceğim için gururlanmayacak kadar çocuktum. Kasvetli geçen anlarına rağmen bu sabah beni dostluğun yeni bir basamağına çıkarmıştı. Sandığım kadar aşağı seviyede değilmişim. Hem beni çok tabîî öpmüştü, rahat öpmüştü, bana cesaret vermişti. Onunla artık daha rahat konuşabilecektim, aramızdaki uçurum aşılmıştı. Ona Maxim diyecektim. O gün Mrs. Hopper'le bezik çok sıkıcı olmadı, ama sabah gezintimden bahsetmedim. Oyundan sonra kutuya koymak üzere iskambilleri toplarken Mrs. Van Hopper sordu:

— Maxim de Winter hâlâ otelde mi?

Balıklama atlamadan önce tramplenin ucunda tredüt eden yüzücü gibi bir lâhza duraladım, sonra cevap verdim :

— Evet, galiba burada. Yemeklerini lokantada yiyor.

Herhalde biri haber vermiş olacaktı, çıkışmasını bekledim. Hiç bir şey söylemedi, esnedi, ben yatağı düzelttim. Pudra kutusunu, allığını, rujunu verdim, aynasını aldı:

— Alımlı, sevimli bir adam, ama karakterini anlamak güç. Beni pekâlâ Manderley'e davet edebilirdi..

Sesimi çıkarmadım, katı dudaklarına rujla bir yarım ay çizdi, sonra aynayı yüzünden çekti:

— Karısını hiç görmedim, ama çok güzel olduğunu söylüyorlar. Şık, zarif, kültürlü bir kadın. Manderley'de muhteşem dâvetler verirlermiş. Max karısına deli gibi âşıkmiş. Karısını fecî bir şekilde kaybedince de deliye dönmüş. Pudra kutusunu ve ruju verir misiniz? Rengim çok sarı.. Hastalık çok sarstı beni.

Misafirler gelene kadar makyajla uğraştık. Tek kelime konuşmadan kokteyllerini verdim, pikapta plâk değiştirdim, tablaları döktüm.

— Son günlerde resim yaptınız mı küçük hanım?

Tek gözlüğü ipek kordelânın ucunda sarkan ihtiyar bir bankerin zoraki samimiliğine karşı, benim hiç de samimî olmayan yılışık gülümsemem:

— Hayır, çoktandır resim yaptığım yok. Bir sigara içer misiniz?...

Konuşan ben değildim. Orada değildim. Karanlıkta nihayet beliren bir hayaleti, zihnimde teşhise çabalıyordum. Yüz çizgileri net değildi, teninin renkleri ayırt edilemiyordu, gözlerinin biçimi, saçlarının cinsi henüz bellisizdi ama son derece güzeldi, unutulmaz bir gülümsemesi vardı. Gezip dolaştığı yerler, dokunduğu eşyalar bugün mevcuttu, belki de dolaplarda, lavantasının kokusu sinmiş elebiseleri duruyordu. Odamda, yastığımın altında, eline alıp okuduğu bir kitabı vardı, kitabı gülümsiyerek açması, boş sayfaya eğri yazısıyla ithafı yazması gözlerimin önüne geliyordu: «Max'a. Rebecca.» Kitabı yıldönümünde vermiş olacaktı. İthafı okurken belki de eğilip omuz başından bakmıştı. Max... Ona Max diyordu. Samimî, hoş, söylenmesi kolay bir isimdi. Bütün aile ona Max diyebilir-

di. Büyük anneler, teyze ve halalar onu, canları istiyorsa Max diye çağırabilirlerdi. Benim gibi çok genç, toy kimseler de Max diye hitap edebilirlerdi, hükmü yoktu onların. Max onundu, ona aitti ve kitabın boş sayfasına tam bir güvenle yazmıştı bu ismi.

Kimbilir ne kadar çok vesileyle, kimbilir kaç sefer bu ismi yazmıştı, defalarla yazmıştı.

Ayaküstü karalanan puslacıklar, seyahatleyken gönderilen mektuplar, kendilerine ait, kendilerini ilgilendiren samimî yazılmış sayfalar, hepsinde bu isim vardı.

Sesi evin içinde, bahçede, kaygusuz, teklifsiz, kendinden emin çınlıyordu.

Ve benim ona Maxim demem lâzımdı.

— VI —

Eşyalar... Acele yola çıkmak kaygusu... Aranıp bulunamayan anahtarlar, yeni etiketler, yere serili ambalâj kâğıtları. Bütün bunlardan nefret ederim. Şimdi bile, buna alıştığım, sandıklarımı açmadan, her an yolculuğa hazır durumda yaşadığım halde yine nefret ediyorum. Şimdi bile, otel dolaplarını, çekmelerini, döşeli bir köşkün sahibi olmadığım konsollarını açıp kaparken, içime hüznün çöker, bir şey kaybetmiş gibi üzülürüm. Burada yaşadık, burada mesut olduk derim. Geçici, kısa bir zaman için olsa bile bunlar bizimdi. Bir çatı altında iki gece kalsak, arkamızda yine kendimizden bir şey bırakırız. Maddî hiç bir şey kalmaz arkamızda, ne bir firkete, ne bir boş aspirin tüpü, ne bir yastık arkasında unutulmuş bir mendil, ama arkamızda tarifi imkânsız bir şeyler kalır, hayatımızın bir ânı, bir nevi varlık kalır arkamızda...

Geçen gün bir gazetede gördüm, Monte-Carlo'daki Cote-d'Azur otelinin dairesi değişmiş. Odalar boyanmış, eşyalar yenilenmiş, otelin içi tadil edilmiş. Belki de Mrs. Van Hopper'in birinci kattaki odasının yerinde yeller esiyordum.

Yere diz çökmüş, sandığı kilitlemeğe uğraşırken o otelle bir daha dönmeyeceğimi biliyordum.

Bu fasıl, sandık kilitlenince kapandı. Pencereden baktım, bir albümün sayfasını çeviriyormuşum hissine kapıldım. Taraçalı damlar, bu deniz, artık benim değildi. Bunlar düne, geçmişe aitti. Geçen sabah fincanına kahve koyarken bana bir mektup gösterdi:

— Helen, cumartesi günü New York'a hareket ediyor. Küçük Nancy apandisit ameliyatı olacakmış. Ben de karar verdim. Biz de gideceğiz. Avrupaya gırtlığımıza kadar doydum. New York'u göreceğin için sevinmiyor musun?

Cezaevine gitmeye razıydım. Mrs. Van Hopper, canının sıkıldığını yüzümün ifadesinden anlamış olacak ki:

— Ne müşkülpesent, ne acaip çocuksun, dedi. Senin durumunda, parasız bir kızın Amerika'da doya doya eğlenebileceğini düşünmüyor musun? Orada bir sürü genç ve bir alay eğlence vardır. Hem de senin seviyende, tam sana göre. Ahbaplar edinirsin, boyuna yanımda oturmak zorunda kalmazsın. Ben seni Monte-Carlo'yu seviyor sanıyordum.

— Alışmıştım biraz...

— Pekâlâ, pekâlâ. New York'a da alışırsınız. Vaktimiz yok, eşyaları nakletmek lâzım. Monte-Carlo'yu çabuk unutursunuz.

Sigarasını tereyağı çanağına bastırıp söndürdü, tatsız tatsız gülerek arkadaşlarına telefon etmeye gitti. Öyle

bir haldeydim ki, otelde kimseye görünmek istemedim. Banyoya girdim, kapıyı kilitledim, mantar keçeye oturdum, başımı avuçlarıma içine aldım. Nihayet gitme saati çalmıştı. Yarın gece, bir oda hizmetçisi gibi, elmas kutusuyla battaniyesi kolumun altında trene binecektim. O, başında tüylü, çirkin şapkası, kocaman kürkü ile karşıma oturacaktı. Ve Winter'den kilometrelerce uzaklaşacaktım.

Herşey bitmişti benim için; ayrılacaktım ondan. Hem de göremeden onu.

Belki yola çıkmadan önce salonda veda edebilirdim.. Mrs. Van Hopper'in korkusundan, kaçamaklı, ayaküstü bir veda. Bir an susacak, bir an gülümseyecek ve birbirimize: — «Tabî, elbette, mektuplarınızı beklerim.» — «Bana olan iyiliklerinize yeteri kadar teşekkür edemedim...» — «Bana resminizi yollayın. — Adresiniz? — Yazarım size..» gibi şeyler söyleyecektik. Sonra bir sigara çıkaracak, garsondan kibrit isteyecek ve ben bu sırada düşünecektim: «Birkaç dakika sonra onu bir daha göremeyeceğim.»

Çünkü yola çıkacaktım, çünkü artık her şey sona ermiş olacaktı. İçimden; «Sizi o kadar çok seviyorum ki... Son derece bedbahtım.. Böyle bir şey başıma gelmemiştir, bundan sonra da gelmeyecektir...» diye haykırmak geliyordu; birbirimize yabancı kalacaktık.

Sonra New York'u ve orada geçecek günlerimizi tasavvur ediyorum; Mrs. Van Hopper'in âdeta bir kopyesi olan kızı ve çocuğu. Ve bir sürü yabancı insanlar...

Bu hayaller içinde Mrs. Van Hopper'in sesini duydum: «Ne yapıyorsunuz? Çabuk olun, daha yapılacak çok işimiz var,» diyordu.

— Şimdi çıkıyorum.

Hemen çeşmeyi açtım, bir şey yıkar gibi yaptım. Kapıyı açtığım zaman yüzüme tuhaf baktı:

— Amma uzun kaldın banyoda. Hülya kurmanın sırası mı şimdi?

Winter bir iki haftaya kadar Manderley'e dönecekti, buna emindim. Holde, bir yığın mektup arasında benim vapurda karaladığım mektubu bulacaktı. Belki bir hafta sonra, bir pazar günü cevap verecekti. Ondan sonra, alel-usul yazılan Noel tebrikine kadar hiç bir mektup alamayacaktım ondan. Noel tebriki için de belki Manderley'in karlı bir manzarasını gönderecekti. «Maximilien de Winter neşeli Noel, mesut bir yıl diler.» Yıldızlı harflerle basmakalıp bir tebrik. Fakat belki lütfeder, ismi çizip üstüne sadece: Maxim yazar. Ve yer kalmışsa ilâve eder: «New York'u beğendiğinizi ümit ederim.»

Mrs. Van Hopper, hastalandığından beri ilk defa lokantaya iniyordu. Winter'in Cannes'de olduğunu biliyordum, biliyordum ama, garsonun: «Matmazel, bu akşam da mösyö ile beraber mi yemek yiyeceksiniz?» sorusundan korkuyordum, masaya yaklaştığı zaman yüreğim hop ediyordu. Fakat bir şey sormadı.

Bütün gün eşya topladım, akşam tanıdıklar güle-güle demeye geldiler. Küçük salonda yemek yedik, Mrs. Van Hopper hemen yattı. Saat dokuz buçukta etiket aramak bahanesiyle galeriye indim, Winter yoktu. Sevimsiz resepsiyon memuru beni görünce sırtıttı:

— Mr. Winter'i arıyorsanız, gece yarısından önce dönmeyecek.

— Sandıklara yapıştırmak için bir paket etiket istiyorum.

İnanmadığını bakışlarından sezdim. O gece çocuklar

gibi doya doya ağladım, bugün artık öyle ağlayamam, yirmi bir yaşından sonra insan yastığını sıkı sıkı ağlayamaz. Beynim zonkluyor, gözlerim şiş, genzim tıkalıydı.. Kahvaltıda Mrs. Van Hopper sordu:

— Nezle misin?...

İleride, yine bir gün gözlerimi kızarmış görürse ağladığımı anlamasın diye bu halime cankurtaran simidine yapışır gibi yapıştım:

— Galiba, dedim. Dün üşütmüşüm kendimi.

— Eşyalar da hazır, artık otelde daha fazla kalmamıza sebep yok. Gideceğimiz trenden bir önceki tren ile gitssek hiç de fena olmayacak. Ne dersiniz? Elimizi çabuk tutarsak trene yetişebiliriz, bu suretle Paris'te daha fazla kalırız. Helen'e telgraf çek, bizi karşılamaya gelmesin, daha doğrusu hareket edeceğimiz trenin hareket saatini bildir, ona göre davransın.

— Peki... deyip giyinmek üzere odama çıktım. Artık bana bir dakika boş vakit bırakmıyordu, kadına kin bağlamaya başlamıştım. Winter'e de veda edemiyecektim... Artık sıkılmayı, utanmayı bir tarafa bırakmam gerekiyordu. Dışarı fırladım, asansörü beklemedim, merdivenleri ikişer ikişer çıktım. Winter'in odası üçüncü katta 148 numaralı odaydı. Yanaklarım nar gibi, bütün cesaretimi toplayarak kapısına vurdum.

— Giriniz.

Kapıyı açar açmaz bu cüretime pişman oldum. Gece geç yatmıştı, belki de daha kalkmamıştı, onu yatakta, uyandırıldığı için hiddetli bulacaktım.

Pencerenin önünde, üstünde deve tüyü bir pijama traş oluyordu. Yünlü elbisem, kocaman ayaklabılarım

kendimi çok sarsak hissettim. Facia halinde sanıyordum kendimi, halbuki sadece gülünçtüm.

— Ne var, dedi. Ne oluyor?

— Size vedaya geldim, gidiyoruz.

Yüzüme baktı, sonra usturasını elinden bıraktı:

— Kapıyı kapayın.

Kapadım, kollarımı yanıma sarkıtıp, çekingen, ayakta durdum. Yine sordu:

— Ne diyorsunuz Allahaşkına?

— Doğru söylüyorum, bugün gidiyoruz. Son trenle gidecektik, biraz evvel daha önceki trenle gitmeye karar verdi. Size veda edemem diye korktum. Gitmeden önce sizi görmem, teşekkür etmem lâzımdı.

Tasarladığım bu budalaca lâfları, kekeliyerek söyledim.

— Neden bana daha önce bahsetmediniz bundan?

— Ben de bilmiyordum. Dün karar verdi. New York'a gidiyoruz.

— Sizi de götürüyor mu?...

— Evet, Ben hiç gitmek istemiyorum. Orasını sevme-yeceğim, alışamıyacağım oraya.

— Peki ama neden gidiyorsunuz?

— Gitmek zorunda olduğumu biliyorsunuz. Çalışma-ya mecburum.

Usturasını aldı, yüzündeki sabunları sildi.

— Oturunuz. Ben banyoda giyinirim. Uzun sürmez, beş dakika sonra hazırım. Beraberce ineriz.

Elibselerini toplayıp banyoya girdi. Ben de bir koltuğa geçip sıkıntılı zamanlarımda yaptığım gibi tırnaklarımı yemeye başladım. Bir yandan da odayı tetkik ediyor, daha doğrusu bir resim arıyordum. Dağınık, tertipsiz bir

oda; masa üzerinde fırçalar, saç suyu, kitaplar... Kar-yolasının baş ucunda komodin üstünde güzel bir gümüş çerçeve ilişti gözüme. Yerimden fırladım, merak ediyordum kadını. Hayır, birşey yoktu, boştu çerçeve...

Dediği gibi beş dakikada giyindi.

— Aşağı inelim, ben kahvaltı ederken siz de taraçada oturun.

— Vaktim yok. Büroya gidip ayırttığımız yerleri değiştirteceğim.

— Bırakın şimdi bunu, sizinle konuşacaklarım var.

Cevabımı beklemeden dışarıya çıktı. Asansörle aşağı indik, taraçadaki masalardan birine oturduk. Mrs. Van Hopper'in bilet beklediğini unutmuştuk. Belki de beni arıyor!

— Ne yiyeceksiniz?...

— Ben kahvaltı ettim. Beş dakika vaktim kaldı.

Garsona kahvaltısını ısmarladı, sonra cebinden bir küçük törpü çıkardı, tırnaklarını törpülemeye başladı.

— Demek Mrs. Van Hopper Monte-Karlo'dan bıktı, New York'a, evine dönüyor. Ben de öyle, ben de evime döneceğim. O New York'a gidiyor, ben Manderley'e gideceğim. Neresini tercih ediyorsunuz? New York'u mu, Manderley'i mi?...

— Alay etmeyin, dedim. Doğru değil. Hem size veda edip işlerimi görsem daha iyi olur.

— Beni sabah kahvaltısında şakalaşan insanlardan sanıyorsusanız aldaniyorsunuz. Ben sabahları çok aksi olurum. Tekrar edeyim. Tercih hakkını size bırakıyorum. Ya Mrs. Van Hopper'le beraber New York'a gidersiniz, veya benimle beraber Manderley'e gelirsiniz.

— Yani bir sekretere ihtiyacım var demek istiyorsunuz öyle mi?

— Hayır, mini mini toyum, sizinle evlenmek istiyorum.

Garson kahvaltayı getirdi. Ellerim dizlerimde oturuyorum. Garson getirdiklerini masaya bırakıp gitti.

— Kavrayamıyorsunuz, dedim. Ben evlenilecek kızlardan değilim!

Kaşığı bırakıp kafasını kaldırdı :

— Yani ne demek istiyorsunuz?...

Reçele bir sinek kondu, sinirli bir el hareketiyle kovdu sineği. Dedim ki :

— Nasıl anlatayım, izah edemeyeceğim. Her şeyden önce sizin sosyetenizden değilim...

— Söyleyeyim... Manderley... Ne demek istediğimi anladınız.

Bir kaşık reçel koydu tabağına :

— Görüyorum ki, hemen hemen Mrs. Van Hopper kadar cahil, onun kadar da az zekisiniz. Bir Manderley'dir tutturmuşsunuz. Siz Manderley hakkında ne bilirsiniz?... Manderley'e intisap edip edemeyeceğinizi takdir etmek bana düşer. Size hiç düşünmeden mi evlenme teklif ettim sanıyorsunuz?... New-York'a gitmek istemediğiniz için mi almak istiyorum sizi?... Size göre, sizi nasıl otomobili-me alıp gezdirdimse, sizi nasıl yemeğe davet ettimse, şimdi de tıpkı öyle evlenmek istiyorum sizinle değil mi?... Size acıdığım için mi yapıyorum sanıyorsunuz?...

— Evet.

— Bir gün gelir, benim pek insanlıksever bir adam olmadığımı anlarsınız. Şimdilik hiç bir şeyin farkında de-

ğilsiniz. Soruma cevap vermediniz. Benimle evlenmek ister misiniz?...

En ateşli anlarımda bile böyle bir ihtimali düşünmemiştim. Yalnız bir gün, otomobilde yanyana, bir kaç kilometredenberi sessiz otururken şöyle bir şey tasavvur etmiştim: Hastalanıyor, sayıklıyor, kendisine baktırmak için beni çağırıyor. Tam başına kolonya sürerken otele geldik, hülyam bu kadarla kaldı. Ansızın benimle evlenmek istemesini açıklaması beni şaşkına döndürdü, hatta yıldırımla vurulmuşa döndüm. Bu, Kralın evlenmek istemesi gibi bir şeydi. Hakikate benzemiyordu. Ve o, sanki herşey normalmiş gibi reçelli ekmeğini iştahla yiyordu.

Halbuki, romanlarda erkekler kadınlara aşklarını itiraf ederken heyecanlıdırlar. Kadınların önünde eğilirler.. Hem romantik olsun diye mehtaplı geceleri seçerler. Tereyağlı ekmeğe reçel sürülürken olmaz böyle şey.

— Teklifimin iyi karşılanmadığı anlaşılıyor. Ne yapalım. Beni biraz olsun sevdiğinizi sanıyordum. Gururum beni aldattı.

— Aldanıyorsunuz, sizi seviyorum. Hem de çok. Beni bedbaht ettiniz, sizi bir daha göremeyeceğim diye bütün gece ağladım.

Masanın üstünden elini uzattı :

— Demek anlaştık. Mrs. Van Hopper'e nedimelik edecek yerde bana edeceksiniz, işiniz de aşağı yukarı aynı iş olacak. Ben de yeni kitapları, salonda çiçekleri, yemekten sonra bezik oynamayı severim. Ve fincanıma biri çayımı koysun isterim.

Kendimden ve ondan şüphelenerek masanın kenarına piyano çalar gibi parmaklarımın uçlarını vuruyordum. Be-

nimle hâlâ alay mı ediyordu, bütün bu sözleri şaka mıydı? İstirabımı yüzümde okudu :

— Size karşı pek kaba davrandım değil mi? İnsan bir kızı böyle istemez. Bir kış bahçesinde olacaktık, siz beyazlar giyecektiniz, elinizde bir gül bulunacak, uzaktan uzağa bir keman sesi duyulacaktı. Ve size, bir palmiye arkasında ateşli ateşli kur yapacaktım. Siz de muradınıza erecektiniz. Halbuki şimdi, hayal kırıklığına uğradınız. Ama zarar yok, balayımızı Venedik'te geçiririz, gondolda elele otururuz. Fakat çok kalmayız, çünkü sizi bir an önce Manderley'e götürmek istiyorum. Manderley'i göstermek istiyorum size.

Bana Manderley'i göstermek istiyor. Ansızın anladım, bütün bunlar olacaktı, onunla evlenecektim, bahçede beraber gezecek, deniz kıyısına beraber inecektik.

Bana Manderley'i göstermek istiyor... Davetlilere beni tanıtacaktı: «Karımı tanıyorsunuz sanırım. Mme de Winter.» Ben Madam de Winter olacaktım.

Hayalimde yaşayan şatoyu görecektim... Çocukken satın aldığım kartpostal demek benim geleceğe attığım ilk adımdı.

Hayal âlemindeyim artık... Büyük bir yemek salonu, yirmi dört kişilik sofrası. Maxim karşımda oturuyor. Şerefime kadeh kaldırılıyor, yeni gelinin sıhhatine diyorlar.

Maxim yanıma geliyor, saçlarıma takmış olduğum bir çiçeği alıyor, koklayıp 'Ne güzel kokuyor, seni hiç bu kadar güzel görmemiştim' diyor... Her yerde serpili çiçekler, şöminenin içinde çıtırdayan ateşler ve kırmızımtırak renk...

Maxim'in sesiyle uyanıyorum gördüğüm bu rüyadan...

— Mrs. Van Hopper'e haberi ben mi vereyim, yoksa siz mi verirsiniz?

Peçetesini katladı, iskemlesini itip kalktı.

— Siz söyleyin... Çok kızacaktır bana...

Kıpkırmızıydım, titriyordum, acaba garsona söyleyecek mi? diyordum içimden, kolumu tutacak, gülümseyerek: «Bizi tebrik etmelisiniz, Miss ile şimdi nişanlandık, yakında evleniyoruz...» müjdesini verecek miydi? Öteki garsonlar da duyacak, hepsi önümüzde eğilecekti. Ama hiç bir şey söylemedi. Elimi tuttu:

— Kırk iki yaşında bir erkek size göre çok ihtiyar mıdır?

— Hayır, dedim. Gençlerden hoşlanmam.

— Bu yaşa kadar hiç bir genç tanımadınız ki...

Mrs. Van Hopper'in kapısına yaklaştık.

— Çeyize ihtiyacınız yok değil mi? Hemen evlenelim. Sonra ihtiyacınız olan her şeyi yaparsınız. Konsoloslukta nikâhlanıp otomobile atlar Venedik'e gideriz.

— Kiliseye gitmeyecek miyiz? Beyaz elbisem olmayacak, çanlar çalmayacak, koro şarkı söylemeyecek mi?

— Başımdan böyle bir tören geçtiğini unutuyorsunuz.

Kapının önüne geldik. Sabah gazetesi hâlâ mektup kutusunda, kahvaltıda okuyacak vakit bulamamıştık.

— Konsoloslukta evlenmeye razı mısınız?

— Tabî razıyım. Önce İngiltere'de evleneceğimizi sanmıştım. Ama ne kilise isterim ne davetli.

Kapıyı açtı, antreye girdik. Mrs. Van Hopper seslendi :

— Sen misin? Nerede kaldın? İki sefer büroya telefon ettim, seni görmemişler. Hangi cehennemdesin?

Hem gülmek, hem ağlamak istiyordum. Winter içeri

adımını attı, Mrs. Van Hopper'in hayretle haykırdığını, Winter'in: «Bütün kabahat benim...» dediğini duydum. Sonra odama girip pencere önüne oturdum. Bekliyordum.. Bu bekleme ameliyathane kapısı önünde beklemek gibiydi sanki. Öyle geliyordu ki bana; bir hemşire çıkıp beyhude beklemeyin, daha çok uzun sürecek diyecekti.

Acaba öbür odada ne konuşuluyordu? O'nu seviyorum mu diyecekti! Ya Mrs. Van Hopper ne cevap verecekti?... Belki de; 'Ne şairâne bir şey' diye mırıldanacaktı...

Hakikaten de şairâneydi bu izdivaç... Mes'uttum, neden olmayayım ki? Sevdığım adamla evlenecektim, Mme. Winter olacaktım. Herhalde sinirden olacak midem ağrıyordu. Bekleyiş âsâbını bozuyor insanın... Yoksa, odaya beraber elele girip: «Birbirimizi seviyoruz, evleneceğiz..» deseydik daha mı iyi olurdu? Fakat bana da sevgiden falan bahsetmemişti ki, zaten vakit de olmamıştı. Kahvaltı sofrasında, yalnızca evlenme teklifi... Hepsi bir iki kelime, kısa ve kesin. Ama böylesi daha kıymetliydi benim için; bir sürü yalan yanlış, süslü sözler yerine. Birçok gençler aşktan bahseder. Kendileri inanmazlar, yemin ederler, fakat boş yere, zira kendileri tutmazlar yeminlerini.

Rebecca ile evlenirken muhakkak böyle hareket etmemişti. Ona aşktan, aşkından bahsetmiş olmalıydı. Fakat ne lüzumu var bunları düşünmeye. Beni seviyor, evlenip Manderley'e de gideceğiz. Benim için lâzım ve yeter olan da bu...

Konuşma çok uzadı, bitmek bilmiyor. Beni çağırma-yacaklar mı?...

Şiir kitabı ilişti gözüme. Bana okuyup iade etmek

üzere vermişti. Unuttu herhalde... Öyle ise önem vermiyordu bu kitaba.

Şeytan fısıldadı; 'Haydi yırt! Kitabı aç! O ilk sayfayı yırt!... Yırtmak istiyordun o sayfayı değil mi?'

Fırladım yerimden. Kitabı açıp ilk sayfayı yırttım. Sayfayı parça parça ederek kâğıt sepetine attım.

Zihnim, gözlerim bu sefer sepete ve içindeki küçük kâğıt parçalarına takıldı. Mürekkep izleri, O'nun yazısı hâlâ görünüyordu.

Bir kibrit yakarak ateşledim kâğıtları... Önce sararttı onları, sonra karardılar, kurşunî bir kül oldular. En son (R) harfi yandı. Alev onu da yutup yok etmişti...

Şimdi sepetin içinde yalnız küller vardı. Ona ait küller...

Ellerimi yıkadım. Sanki her şey temizlenmişti. Yılbaşında henüz yaprakları koparılmayan takvime bakılırken duyulan hisleri duyuyordum şimdi.

Kapım açıldı, Winter girdi :

— Tamam, dedi. Oldu. Önce sarsıldı, dili tutuldu, şimdi kendini toparlıyor. Ben büroya inip trendeki yerini halledeyim. Bir an nikâhımızda şahitlik etmeyi aklından geçirdi ama ben hiç oralı olmadım. Haydi yanına gidin.

Memnunum demedi, mesudum demedi, koluma girip beni salona götürmedi. Gülümsedi, eliyle selâm verip gitti. Ben de Mrs. Van Hopper'in yanına girdim. Sesi sert ve toktu :

— Maşallah, dedi, iyi çalışmışsın. Durgun su çabuk coşarmış. Nasıl başardın bunu?

Ne söyleyeceğimi bilmiyordum, gülümsemesi hiç hoşuma gitmiyordu.

— Hastalığım sana şans getirmiş, bütün gün ne yap-

tığını, dediklerimi neden unuttuğunu şimdi anlıyorum. Tennis dersi falan hep yalanmış... Ama bana söyleyebilirdin.

— Affedersiniz...

Beni tepeden tırnağa merakla süzdü :

— Bir iki gün içinde evlenmek istediğini söyledi. Sizden hesap soracak kimsenizin olmaması da bir şans. Ama bundan bana ne? Beni artık ilgilendirmezsiniz. Fakat bu haberi dostları nasıl karşılayacaklar? Aranızdaki yaş farkını biliyor musun?

— Kırk iki yaşında.. Ben de yaşımdan daha fazla görünüyorum.

Güldü, sigarasının külünü yere silkti. Küçümseyerek:

— İşte bu doğru! dedi.

Büyükbaş hayvan sergisinde not veren bir jüri üyesi bakışlarıyla beni inceledi, sonra 'söz aramızda' demek isteyen bir tavırla sordu:

— Yapılmaması gereken şeyi de yaptın mı?

— Ne demek istediğinizi anlamadım.

Omuz silkti :

— Adam sen de... Bana ne... Fakat bence İngiliz kızları, sporcu edalarına rağmen saman altından su yürütürler. Paris'e yalnız gideceğim, seni, nikâh muamelesi tamamlanana kadar nişanlıyla yalnız bırakacağım. Beni nikâha davet etmedi.

— Kimseyi çağırmyacak, hem siz gitmiş olacaksınız.

— Bak kızım, sana birşey söyleyeyim. Sen benim yanımda kendi halinde bir hayat sürdün. Ama Manderley'in sahibi olarak çok çetin bir vazife düşecek sana. Daha açık konuşayım, o yükün altından kalkamıyacaksın. Alışık değilsin, muhiti tanıımıyorsun. Briç günlerimde iki kelimeyi bir araya getirip doğru dürüst konuşamıyorsun. Kocanın

arkadaşlarıyla ne konuşacaksın? Karısının sağlığında Manderley suareleri meşhurdu. Tabîî sana bahsetmiştir.

Yutkundum, cevabımı beklemeden sözüne devam etti:

— Hiç şüphesiz ki, mesut olmanı dilerim, çok sevimli, alımlı bir erkek olduğunu kabul ediyorum, ama yazık diyorum, bana kalırsa, ileride pişman olacağın büyük bir hata işliyorsun.

Saçlarını düzelttikten sonra bana acıdığını ima ederek sözlerine devam etti :

— Seninle evlenmesinin sebebini tabîî biliyorsun. Herhalde sana âşık olduğunu iddia edemezsin, bununla övünemezsin değil mi? Boş kalan ev öylesine âsâbını bozuyor ki, neredeyse deli olacak. Yalnız yaşayamayacak artık. Bunu anlaman lâzımdı.

— VII —

Manderley'e Mayıs başında geldik. Maxim'in dediği gibi: Kırlangıçlar ve yasemenlerle beraber. Hava çok yağmurluydu, Londra'dan sabahleyin otomobille hareket ettik, Manderley'e çay vaktinde, saat beşe doğru ulaştık. Yeni gelin olmama rağmen gene de kötü giyinmişim. Sırtımda bej bir jarse elbise, boynumda sarı bir kürk ve üstümde bol ve uzun bir muşamba. Elimde de sımsıkı tuttuğum eldiven ve kocaman deri çantamla pek tuhaf olmuşum muhakkak... Maxim yola çıkarken, her zamanki şakacı tavrı ile :

— Bu Londra yağmurudur, dedi. Manderley'e varınca güneş senin için açar.

Doğru söylemişti. Londra'dan uzaklaşınca hakikaten hava açtı. Ne olursa olsun güneşi görmek beni sevindir-

mişti. Çünkü evime gireceğim bu ilk günde yağmuru uğursuzluk sayacaktım. Maxim sordu :

— Daha iyisin ya?...

Gülümsemeyi, elimi tuttu, sonra bir viraj almak için elimi bıraktı. «Daha iyisin ya?» diye sorduğuna göre heyecanımı seziyordu.

Hakikaten heyecanlıydım... Onun için Manderley'e dönüş pek tabii olabilirdi. Oraya varır varmaz odasına çıkıp kendisi yokken gelen mektupları alacak, uşaklarla konuşacak, çayını içecek... Ya ben. Resmini yalnız kartpostalda gördüğüm Manderley ne kadar benim için bir meçhulse, Manderley'dekiler için de ben öyle değil miyim?

Bir yabancı!...

— Çok yakınlaştık. İki kilometre kadar yolumuz kaldı. Vadiye doğru inen şu tepedeki ağaç kümesini görüyor musun?... İşte Manderley onların arkasındadır. Önümüzdeki dönemekten sonra denizi de göreceksin.

İçimde fenalık vardı, içime müthiş bir korku ve telâş girmişti. Gülümsemeye çabalayıp cevap vermedim. Ne keyfim kalmıştı ne azametim, ilk defa okula götürülen bir çocuğa, ilk defa kapı arayan acemi hizmetçiye benziyordum. Yeni haftalık evliliğimde öğrendiklerim sıfır olmuştu. Muâşeret adabının en basit kaidelerini, yemekte hangi kaşıkla çatalı kullanacağımı bilmiyorum gibi geliyordu bana, sağımı solumu şaşıracak, oturmalı mıyım, yoksa ayakta mı durmalıyım? Karar veremiyecektim.

— Ben senin yerinde olsam yağmurluğu çıkarırım, burada yağmur yağmamış. Şu acaip kürkünü giy. Vah benim tontonum, iki ayağını bir pabuca soktum, halbuki sen Londra'da kimbilir neler almak isterdin.

— Sen aldırış etmediğine göre benim de umurumda değil Maxim.

— Kadınların çoğu giyimlerini düşünür.

Saptık, yüksek bir duvarın başlangıcında dört yol ağzına geldik. Sesinde yeni bir neşe ahengiyle :

— İşte geldik, dedi.

Ben, iki elimle otomobilin döşemesine yapıştım. Demir parmaklıklı geniş bir kapıdan geniş bir park yoluna girdik. Soldaki bekçi kulübesinin penceresinde bizi gözleyen başlar gördüm, bir çocuk koş a koş a yaklaştı, merakla baktı. Kalbim çarparak geri çekildim. Pencerelelden niçin baktıklarını, çocuğun niçin koş a koş a yaklaştığını biliyordum.

Nasıl, ne biçim bir kadın olduğumu merak ediyorlardı. Çekingenliğimi farkedenden Maxim elimi tutup öptü, gülerek :

— Kusura bakma, elbette biraz merak edecekler. Bir haftadır bunu konuşmuşlar, senden bahsetmişlerdir. Olduğun gibi görün, hayran olurlar sana. Ev işlerini hiç düşünme, Mrs. Danvers bütün işlele meşgul olur. Her işi ona bırak. İlk günler biraz soğuk davranacaktır, huyu böyledir, ama aldırma.

Cevap vermedim, çünkü bir gün, bir kartpostal alıp sevinen, kendi kendine: «Albümümü süsleyecek, Manderley ne güzel isim...» diyen kız çocuğunu hatırlıyordum.. İşte Manderley'e intisap etmişim, Manderley evimdi ve tanıdıkları çağırarak: «Bütün yazı Manderley'de geçireceğiz, sizi de bekleriz» diye davetiyeler yazacaktım.

Demir kapı arkamızdan kapanmıştı. Yol muntazam ve dümdüz. Etraf تنها ve sessizdi. Ufak bir köprüden geçtik, dar yol birden genişledi ve karşımızda bütün renk ve

harikulâdeliğiyle uzanan çiçekli bahçe göründü. Ve bunun ortasında bütün azamet ve haşmetiyle, kusursuz güzelliğiyle meşhur Manderley...

Mimarlık san'atının nefis bir eseri. Çocukken aldığım kartpostaldaki resmin aynı...

Çimenler yeşil bir halı gibi denize kadar uzanıyordu.

Şatonun kapısı önüne gelince, holün kalabalık olduğunu gördüm. Maxim :

— Ne münasebetsiz kadın! Benim böyle şeylerden nefret ettiğimi bilir.

Ve hemen otomobili durdurdu. Ben sordum :

— Münasebetsiz kadın kim? Bu kalabalık nedir?

Canı sıkılmıştı :

— Çaresiz, onların arasından geçeceksin, dedi. Mrs. Danvers, bize hoşgeldiniz demek için şato ile, malikâne halkını buraya toplamış. Hiç merak etme senin konuşma-na hacet yok, ben işi idare ederim.

Yol beni çok yormuştu, üşüyordum, kalbim ağrıyordu, kapıyı bir türlü açamıyordum, açmaya çabalarken başgarsonla bir uşak perondan indiler, otomobilin kapısını açtılar. Başgarson tatlı yüzlü bir ihtiyardı, gülümsiyerek elimi uzattım, galiba görmedi, battaniyemle küçük sandığımı aldı, inmeme yardım ederken Maxim'e döndü. Maxim, eldivenlerini çıkardı :

— İşte geldik Frith, Londra çok yağmurluydu, ama burada yağmamış. Herkes iyi ya?

— Teşekkür ederim efendim, hepimiz iyiyiz. Bu ay kurak geçti. Geldiğinize çok sevindim. Siz de afiyettesiniz ya? Madam da âfiyettedir inşallah.

— İkimiz de sıhhatteyiz Frith, teşekkür ederim. Yol

biraz yordu. Hemen çay içelim... Burasını kalabalık bula-
cağımı tahmin etmiyordum.

— Mrs. Danvers emretti.

Peşimizde Frith, perona çıktık, battaniyemle yağmur-
luğumu uşak taşıyordu. Midemde bir ağrı hissediyordum,
boğazım sinirden düğümleniyordu. İçeri girdik. Kalabalı-
ğın arasından uzun boylu, sıska, siyah elbiseli, elmacık
kemikleri fırlak, içeri çökük gözlü, yüzü iskelete benzeyen
bir kadın bana doğru ilerledi, onun vakur tavrını kiskan-
arak elimi uzattım, eli yumuşak ve ağırdı, buz gibi soğuktu,
cansız bir nesne gibi parmaklarıma temasını duydum.
Maxim tanıttı :

— Mrs. Danvers.

Ölü elini elimden çekmeden, gözlerini gözlerime dikip
konuşmaya başladı, gözlerimi kaçırmak istedim, eli elimde
canlandı, hem içime fenalık geldi, hem de utandım. Neler
söylediğini hatırlamıyorum, kendi adını ve bütün müstah-
demler adına hoşgeldin dedi. Sözlerini bitirince cevabımı
bekledi. Teşekkür gibi bir şey fısıldarken kızardım ve şaş-
kınlıktan eldivenlerimi yere düşürdüm. Koluma giren
Maxim, rahat rahat, kendini hiç sıkmadan bir teşekkür
nutku çekti, sonra beni kütüphaneye götürdü, kapıyı ka-
padı, yalnız kaldık.

Şöminenin önünde yatan iki köpek bize doğru koştu.
İhtiyar ve yarı kör anne ile yavrusu Jasper... Yaşlı köpek
önce beni kokladı ve sonra beklediği insan olmadığını his-
sedince de homurdanarak şöminenin önüne gidip yattı ve
bir daha da bana bakmadı. Jasper ise benimle oynamak
istiyordu.

Şapkamı, havı dökülmüş kürkümü çıkardım, çantam-
la eldivenlerimi pencerenin kenarına bıraktım, biraz rahat-

ladım. Bir koltuğa gömülüp etrafıma dikkatle baktım... Maxim'le burada yaşayacak, burada ihtiyarlayacaktık. Erkek çocuklarımız olacak, çamurlu ayaklarıyla buraya girecekler, divana uzanacaklardı.

Açılan kapının sesiyle hülyam dağıldı, Frith ile garson çay getirdi. Frith :

— Mrs. Danvers soruyor, dedi. Odanızı görmek ister misiniz?

Maxim, okuduğu mektuptan başını kaldırdı :

— Şatonun doğu kanadında neler yapıldı?

— Her istediğiniz yapıldı. Hem beğenecek, hem de rahat edeceksiniz. Şatonun en iyi bölümüdür.

— Tadilat mı yaptırdın? dedim.

— Boyattım. Frith'in dediği gibi şatonun en güzel bölümüdür burası. Gül bahçelerine bakar. Annemin sağlığında misafir odalarıydı. Ben mektuplarımı okuyup bitireyim. hemen gelirim. Sen git, Mrs. Danvers'le dolaş.

Ağır ağır kalktım, yine eski çekingenliğim tepmişti, hole gittim. Maxim'i beklemek, koluna girip odaları onunla birlikte görmek istiyordum. Mrs. Danvers'le dolaşmak istemiyordum. Boşalan hol şimdi o kadar genişti ki... Ayaklarımın sesi tavanda yankılar uyandırıyor, sanki bir kilisede imişim gibi, gürültümden utanıyordum. Aklıma Frith geldi, yumuşak tabanlı ayakkabı giyen Frith beni ayıplayacaktı .

Bir öğrenci gibi, zoraki hayatiyet göstermek istedim:

— Ne büyük değil mi?

Son derece resmî cevap verdi :

— Manderley çok büyüktür madam. Eskiden bu holde ziyafet verilirdi.

Merdiven başında beni bir siyah silüet bekliyor, ölü

kafasında altları çürük gözler bana bakıyordu. Elimde olmadan dipdiri Frith'i aradım, ortadan kaybolmuştu.

Mrs. Danvers'le yalnızdım. Basamakları çıktım, gülümsedim, gülümsemedi, buna gücenmedim, benim gülümsemem mânasızdı, tatsızdı, sırtkandı ve sahteydi.

— Sizi çok bekletmedim ya? dedim.

— Sizi beklemek vazifemdir madam, deyip uzun koridorda bana yol gösterdi. Halı serili bir sahanlıktan geçtik. Birkaç adımlık bir koridordan sonra bir kapı açtı. Çekildi. Yürüdüm, arkamdan geldi. Burada bir divan, bir koltuk, bir masadan başka döşeme yoktu. Ara kapıdan yatak odasına geçiliyordu. İki karyola vardı, pencereler genişti, banyoluydu. Hemen pencereye gidip dışarı baktım. Gül bahçesiyle taraçanın doğu kısmı gözlerimin önüne serildi, gül bahçesinin ötesinde çimenlik, ormana doğru hafif bir meyille iniyordu.

— Buradan deniz görünmüyor, dedim.

— Bu kanattan görünmez, sesi bile duyulmaz. İnsan bu kanattayken deniz kıyısında bulunduğuna inanamaz.

Bu kanat derken hecelere basıyor ve bu kanadın, şatonun mutena bir bölümü olmadığını ima etmek istiyordu.

— Yazık, dedim. Ben denizi çok severim.

Cevap vermedi, ellerini önüne kavuşturmuş, yüzüme bakıyordu.

— Ama oda çok güzel. Yeni döşenmiş herhalde. Eski-den nasıldı?

— Duvar kâğıtları mordu, perdeler başkaydı, M. Winter kasvetli buluyordu burasını. Bazan misafir yatırırdık. M. Winter, burasını sizin için hazırlamamızı yazdı.

— Burada oturmuyor muydu?...

— Hayır madam. Şatonun bu kanadında hiç oturmadı..

— Ya...

Tuvalet masasının önüne gittim, saçlarımı taradım. Bagajlarım açılmıştı, fırçalarım masanın üstündeydi. Maxim bu fırça takımını aldığı için çok seviniyordum, göğsümü gere gere, Mrs. Danvers'in gözleri önüne serebiliyordim. Yepyenyidi, çok pahalıydı.

— Alice eşyalarınızı açtı. Oda hizmetçiniz gelene kadar sizin işlerinizi o görecek.

— Lüzum var mı başka oda hizmetçisine? Alice pekâlâ bu işi görebilir.

Beni küçümser bakışlarla süzerek cevap verdi :

— Hayır madam! Sizin seviyenizdeki bir insan için ayrıca oda hizmetçisi lâzım ve âdettir de! Alice aşağıda çalışan bir hizmetçidir, iki iş göremez..

Kızardım... Neyi ima etmek istediğini anladım.

— Sizce mutlaka lâzımsa bana bir kız bulursunuz.

— Peki madam.

Sustuk. Çıkıp gitsin diye can atıyordum. Karşımda durmuş benim nemi gözlüyordu?... Kendimi zorlayıp koştum :

— Galiba Manderley'in en kıdemli mensubu sizsiniz?

— Frith'den sonra... Frith, M. Winter'in çocukluğundan beri burada.

— Siz daha sonra mı geldiniz?

— Evet, daha sonra Mme de Winter ile evlendiği zaman geldim.

Sıska yanakları kızardı, o âna kadar boğuk çıkan sesi canlandı. Bu öyle âni oldu ki, hem şaşıtm, hem korktum. Ne diyeceğimi, ne yapacağımı bilemedim. Sanki çok-

REBECCA

tandır içinde sakladığı, söylenmesi yasak ve daha fazla açıklayamayacağı bir şey söylemişti. Gözlerini yüzümden ayırmıyordu, beni adam yerine koymadığını anlıyordum. Ben onun gözünde «hanımefendi» değildim, alçak gönüllü, çekingendim. Ama bakışlarında sadece küçümseme ifadesi yoktu, kötülüğümü ister gibi, düşmanca da bakıyordu.

Ondan çekindiğimi, ondan korktuğumu belli etmemem lâzımdı, fırçalarımınla oynamaktan vazgeçip onunla konuşmalıyım :

— Sizinle anlaşacağımı umuyorum. Biraz sabırlı olun, bu hayatın yabancısıyım. Bu hayatta başarı göstermek, M. de Winter'i mesut etmek istiyorum. Evin bütün işlerini size bırakacağımı biliyorum. M. Winter söyledi.

— Sizi memnun etmeye çalışacağım. Bir yıldan fazla bir zamandır evin işlerine ben bakıyorum, M. Winter hiç şikâyet etmedi. Eskiden, M. Winter'in ilk karısı zamanında iş başkaydı, burada eğlence eksik olmazdı, her gün misafirler gelirdi, ilk madam Winter bütün işleri bana bırakmakla beraber, kendisi de nezaret ederdi.

Bana, sözlerini yine tartarak söylüyor gibi geldi, aklımdan geçenleri okumaya çalışıyor, sözlerinin bende yaptığı tesiri yüzümden anlamak istiyordu.

— Ben her işi size bırakıp hiç bir şeye karışmamayı tercih edeceğim.

Yüzüme yine beni küçümseyerek baktığını sezinledim, her dediğine peki diyeceğimi, kendisinden korktuğumu biliyordu. Ansızın :

— M. Winter, büyük dolabını sorarsa, bu odaya sokmadığımızı söylersiniz, dedi. Çok uğraştık, bu dar kapılardan geçemedi. Burası batı kanadından daha ufaktır.

R E B E C C A

Eğer bu dairenin tertibini beğenmezse bana haber versin. Nasıl döşenmesini istediğini kestirmek güçtü.

— Hiç merak etmeyin Mrs. Danvers, beğenecektir. Ama bu kadar zahmete değmezdi, ben batı kanadında da rahat ederdim.

Bu sefer bir tuhaf baktı yüzüme, elini kapı tokmağına attı :

— M. Winter, bu tarafta daha rahat edeceğinizi yazdı. Batı kanadındaki odalar çok geniş, çok büyüktür. Büyük dairenin yatak odası bunun iki mislidir. Tavanı armalı çok güzel bir odadır. Oymalı şömine ile el dokuması döşemeleri çok değerlidir. Evin en güzel odasıdır. Bütün pencereler çimen tarhları ile denize bakar.

Tedirgin olduğumu hissediyordum. Neden kinci bir sesle konuştuğunu anlayamıyordum, sanki bana, bu odanın aşağılık bir yer olduğunu, böyle ikinci sınıf bir odanın bir Manderley'e yakışmayacağını ima ediyordu.

— M. Winter şatonun en güzel yerlerini galiba turistlere gezdirmek için boş bırakıyor?

Kapının tokmağını çevirmeye başladı, sonra yine yüzüme baktı, gözleri gözlerimi aradı, cevap vermeden önce tereddüt etti ve sesi daha sâkin, daha soğuk çıktı :

— Yatak odalarına hiç bir yabancı girmez. Yalnız hol, galeri ve aşağıdaki odalar haftada bir gün halka açılır... Madam Winter'in sağlığında batı kanadında otururlardı, size bahsettiğim büyük oda Madam Winter'in odasıydı.

Maxim odaya girdi :

— Beğendin mi? Hoşuna gitti mi odan?

Çocuk gibi sevinerek, hayran hayran etrafa baktı :

— Bu oda her zaman hoşuma giderdi. Yıllardır boş

bırakıldı, ama ben günlerden bir gün işe yarayacağına emindim. Aferin Mrs. Danvers, bu işi başarmışsınız.

Kadın, ifadesiz gülümsedi: «Teşekkür ederim mösyö,» deyip çıktı, kapıyı çekip kapadı. Maxim gidip pencereden sarktı :

— Bu gül bahçesini çok severim. Bana her şeyden önce, annem fidanları budarken, arkasında badi badi yürüyerek dolaştığım ilk çocukluğumu hatırlatır. Bu oda insana huzur verir, insanı mesut eder, sessizdir. Burada oturan kendini deniz kıyısında sanmaz.

— Mrs. Danvers de aynı şeyi söyledi.

Winter, pencerenin önünden çekildi, odada dolaştı, bibloları elledi, tabloları baktı, dolapları açtı, asılmış olan elbiselerimi okşadı. Ve damdan düşer gibi sordu :

— İhtiyar Danvers'i nasıl buldun? Anlaşabilecek misiniz?

— Biraz haşın... Ama evin işlerine karışacağımı sanmıştır.

— Buna canı sıkılacağını zannetmem.

Başımı kaldırdım, aynada yüzümü incelediğinin farkına vardım. Sonra ıslık çalarak yine pencerenin önüne gitti :

— Ona aldırma, her bakımdan acaip bir tiptir, huy-larını da başka bir kadın güç çeker. Üzme kendini. Çekilmez hale gelirse savarız. Ama çok beceriklidir, seni ev işi gaillesinden kurtarır. Başkâhya kadınlığına diyecek yoktur ama, adamlara fena muamele ediyor, eza ediyor onlara. Tabii bana eziyet etmeye yeltenmedi, böyle birşey yap-saydı çoktan defederdim.

— Beni daha iyi tanıyınca anlayacağımızı umuyorum. Hem ilk günler bana kin gütmesini tabii buluyorum.

— Ne diye kin gütsün sana?... Ne demek istiyorsun?

— Bir kâhyakadın için bekâr bir erkeğe hizmet etmek elbette daha kolaydır. Herhalde buna alışmıştı, şimdi başına dert olurum diye korkuyor.

— Dert olacaksın ha!... Sen dert olacaksın!...

Sustu, yanıma gelip saçlarımı öptü :

— Mrs. Danvers'i unutalım. Beni hiç ilgilendirmiyor. Gel de sana Manderley'i gezdireyim.

O akşam Mrs. Danvers'i bir daha görmedim ve artık ondan bahsetmedik. Maxim'in kolu omuzumda, alt katı gezdik, tabloları baktık. Maxim :

— Çok geciktik, dedi. Yemek için giyinmeye değmez.

Buna da sevindim, giyinmek için Alice ile başbaşa kalmıyacaktım. Jerse elbisemin içinde, güle söyleye yemek yedim. Frith ile garson, Danvers gibi beni gözetlemiyorlardı..

Yemekten sonra kütüphanede oturduk. Perdeler kapalıydı, şömineye odun doldurmuşlardı, hava serindi, sıcak oda hoşuma gitti. Maxim şöminenin solundaki koltuğa oturup elini gazetelere attı, başının altına bir yastık yerleştirdi, bir sigara yaktı. «İşte âdetleri bunlar, diye düşündüm, yıllardanberi bunları yapıyor.» Bana bakmıyor, gazete okuyordu.

Ansızın ürperdim. Arkamda bir pencere açılmış gibi soğuk hava hissettim. Oturduğum koltuk Rebecca'nın koltuğuydu. Rebecca'nın yastığına yaslanıyordum ve başını dizime dayayan köpek, böyle yapmayı huy edinmişti, eskiden kendisine şeker veren eli hatırlıyordu.

Manderley'de hayatın bu derece düzenli olduğunu tahmin edemezdim. Sabahleyin uyandığım zaman Maxim çoktan kalkmış, giyinmiş, kahvaltıdan önce mektuplarını

REBECCA

yazmıştı. Saat dokuzda, gongun sesiyle telâşlanıp aşağı indiğim zaman, kahvaltısını etmiş, meyve soyuyordu. Gülümseyerek baktı :

— Mazur gör, dedi. Buna alışacaksın. Bu saate kadar boş duramam. Manderley gibi bir malikâneyi idare etmek pek kolay iş değildir. Kahve ile sıcak yiyecekler ocağın üstünde. Kahvaltıda kendi işimizi kendimiz görürüz.

Saatimin geri kaldığını, banyoda çok fazla oyalandığımı söyledim, ama o dinlemedi, kaşlarını çatmış bir mektup okuyordu.

Hiç unutmam, kahvaltıda yenecek şey o kadar çoktu ki, gözüm korktu. Çay vardı, kahve vardı, rafadan, sahan-da yumurta, omlet vardı, sucuk vardı, jambon vardı, balık vardı. Fransa'da meyveyle bir ay çöreği yiyip, bir kadeh çay içen Maxim'in, yıllardır her sabah, on iki kişiye yetecek bir kahvaltı sofrasına oturmasına ve bu bolluğu gülünç bulmamasına şaşıım.

Dikkat ettim, biraz balık yemişti. Ben rafadan bir yumurta yedim. Geri kalan yiyecekler ne oluyordu? Acaba yüzlerini göremiyeceğim, ama mutfak kapısı önünde kahvaltımızın artıklarını bekleyen fakirler var mıydı? Yoksa hepsini çöpe mi atıyorlardı? Bunu öğrenemiyecek, sormaya cesaret edemiyecektim. Maxim :

— Çok şükür ailem kalabalık değil, dedi. Kırk yılda bir gördüğüm bir kız kardeşim, aşağı yukarı kör denebilecek bir büyük annem var. Beatrice öğle yemeğine gelecekmiş. Geleceğini biliyordum ya. Seni merak ediyor.

Keyfim sifıra indi :

— Bugün mü gelecek?...

— Evet. Mektubunu şimdi aldım. Ama çok kalmayacak. Kızkardeşimi beğenirsin. Açıksözlü bir kızdır, aklın-

dan geçeni saklamaz. Hiç yapmacıklı değildir. Eğer seni beğenmezse yüzüne karşı söyler.

Bu hiç hoşuma gitmedi, kendi kendime, acaba ikiyüzlülükte bir meziyet yok mudur? diye düşündüm. Maxim kalkıp bir sigara yaktı :

— Bu sabah çok işim var. Yalnız başına sıkılmazsın değil mi? Sana parkı gezdirecektim, ama kâhyam Crawey'i görmeliyim. İşleri çoktandır yüzüstü bırakmışım. Crawey de öğle yemeğine gelecek. Ümit ederim ki sıkılmazsın.

— Tabii sıkılmam, sıkılacak ne var?

Mektuplarını topladı, odadan çıktı. Manderley'de geçireceğim ilk sabahı hiç de böyle tahayyül etmemiştim, kol kola dolaşacak, deniz kıyısına inecek, yorgun argın dönecek, başbaşa soğuk yemek yiyecek, sonra, kütüphanenin penceresinden gördüğüm kestane ağacının altında oturacaktık...

Kahvaltı masasından saat ona kadar kalkmadım. Saatin on olduğunu da, Frith'in beni paravananın arkasından gözlediğini farkedince anladım. Kalktım, sofrada geciktiğim için özür diledim. Hiç ses çıkarmadan, son derece terbiyeli, yerlere kadar eğildi, ama gözlerinde bir hayret ifadesi gördüm. Belki de özür dilememem lâzımdı. Belki özür dilediğim için gözünde küçülmüştüm. Ne diyeceğimi, ne yapacağımı şaşırdım. Frith de, tıpkı Mrs. Danvers gibi, benim bu hayata lâayık olmadığımı, bu hayata intibak edebilmem için daha çok vakit geçmesinin gerektiğine hükmetmişti zannedersem.

Kapıdan çıkarken ayağım eşığe takıldı, Frith koştu, yere düşen mendilimi aldı, genç garson Robert, paravana-

nın arkasında, güldüğünü görmiyeyim diye, başını öte ya na çevirmişti.

Odama çıktım. Bir kadın yeri siliyor, bir kadın da tuvalet masasının tozunu alıyordu. Bana hayretle baktılar. Hemen dışarı çıktım. Demek ki, bu saatte odama gitmemeliydim. Evin âdetlerine uygun değildi. Sessiz sedasız aşağı indim. Terliklerim döşeme taşlarında ses çıkarmıyordu, buna memnundum. Kütüphaneye girdim, sabah hava soğuktu ama, pencereler açıktı, şömineye odun doldurulmuştu ama yakılmamıştı.

Pencereleri kapadım, etrafa bakınıp kibrit kutusu aradım. Yoktu. Ne yapacaktım? Zili çalmak istemedim... Gece sıcak olan kütüphane şimdi buz gibiydi. Yatak odamda kibrit vardı ama, hizmetçileri rahatsız etmemek için yukarı çıkmaktan sakındım. Yemek salonunda kibrit bulabilirdim. Gittim. Buldum. Tam çıkacağım zaman Frith girdi, kibrit kutusunu cebime usulca sokacağım sırada sordu :

— Bir şey mi istediniz efendim?

— Kibrit bulamıyordum Frith.

Hemen bir kutu kibritle bir paket sigara verdi. Al sana bir dert daha: Sigara içmiyordum ki.

— Sigara için kibrit aramadım. Kütüphane çok soğuk, belki ben güneyden geldiğim için burada üşüyorum.. Şömineyi yakacaktım.

— Kütüphanenin şöminesini öğleden sonra yakarız efendim. Madam Winter sabahları küçük salonda otururdu. Orası sıcak. Ama kütüphanenin de sıcak olmasını istiyorsanız, şimdi emredin yakarlar.

— Hayır Frith, hacet yok, küçük salona giderim.

— Küçük salonda mektup kâğıdı, hokka kalem var-

dır. Madam de Winter sabah kahvaltısından sonra mektuplarını yazar, telefonlar ederdi. Mrs. Danvers'le konuşmak isterseniz dahili telefon da vardır.

— Teşekkür ederim Frith.

Kendimi çekingen göstermemek için bir şarkı mırıldanarak hole döndüm. Küçük salonu bilmediğimi, Maxim'in o salonu bana göstermediğini söyleyebilir miydim Frith'e? Yemek odasının kapısında durmuş, arkamdan bana baktığını seziyordum, bunun için nereye gideceğimi biliyormuşum gibi yürümeliydim. Büyük merdivenin yanında bir kapı vardı, inşallah küçük salonun kapısıdır deyip açtım, vestiyer gibi bir yerdi. Çıktım, Frith hâlâ bana bakıyordu, takındığım kendimden emin tavır, onu hiç tatmin etmemişti.

— Küçük salon büyük salonun öbür tarafındadır madam. Sağ kapıdan girip büyük salonu geçin, sola sapın.

Artık yapmacık yapmadım, içten teşekkür ettim. Değiği gibi büyük salonu geçtim. Çok güzeldi, ama döşenmesi bakımından müzeden farksızdı. Yürüdüm, sola saptım, küçük salona girdim. Ocağın önünde köpekleri görünce sevindim. Küçüğü, Jasper kuyruğunu sallayarak yanıma geldi, burnunu avucuma soktu. Anası, ben yaklaşınca burnunu kaldırdı, bakar kör gibi baktı bana, havayı kokladı gelenin beklediği kadın olmadığının kokusunu alınca homurdanarak yine ateş tarafına çevirdi yüzünü. Sonra Jasper de yanımdan ayrıldı, tüylerini yalaya yalaya anasının yanına gitti.

Küçük salon, en ince teferruatına, en küçük eşyalarına kadar zarif döşenmiş, güzellik anlamını kavrayan bir kadın eli değdiği belliydi. Yazı masasının başına geçip çekmeleri açtım. Herşey tertipli ve temizdi. Klasör etiketliy-

di: «Cevap verilemeyecek mektuplar», «Saklanacak mektuplar», «Ev işleri», «Malikâne», «Yemek listeleri», «Muh-telif.» Etiketlerdeki yazı, tanıdığım eğik elyazısıydı. Bir diğer çekmede, üstünde, aynı yazı ile «Manderley'e gelen misafirler» yazılı bir defter buldum. Kimler gelmiş, kaç gün kalmış, hangi odalarda yatmışlardı, hepsi yazılıydı... Kartvizitler de vardı. Birine baktım: «Mr. de Winter» alt köşede «Manderley» yazılı. Bir an kendimi suçlu, müte-cessis sandım, sanki bir yerde misafirdim ve ev sahibi ba-na: «Evet, evet, masama oturup mektuplarınızı yazınız...» diyecekti. Ne hakkım vardı ev sahibinin masasını karıştır-maya? Her an buraya gelebilir, beni, elimi sürmeye hak-kım olmayan çekmeleri karıştırırken görebilirdi. Telefon çalmaya başlayınca yüreğim ağzıma geldi, işte suçüstü yakalanmıştım. Elim titreyerek açtım: «Kimi istiyorsu-nuz?» diye sordum. Bir uğultu, sonra kadın mı, erkek mi, ayırtedemediğim bir ses duydum :

— Madam de Winter... Madam de Winter...

— Bilmiyorsunuz galiba, madam de Winter öleli bir yılı geçti.

Şaşkın şaşkın telefona bakıyordum, isim tekrarlanın-ca bütün kan başıma sıçradı, müthiş bir pot kırdığımı kav-radım.

— Ben Danvers'im madam. Dahilî telefonla konuşı-yorum.

Öyle affedilmez, öyle büyük bir aptallık etmişim ve bu budalalığım o kadar belliydi ki, anlamamazlıktan, bil-memezlikten gelsem beni daha da enayi sanacaktı.

— Affedersiniz Mrs. Danvers, telefon ansızın çalınca ne söyleyeceğimi şaşırdım.

— Rahatsız ettiğim için özür dilerim.

«Çekmeceleri karıştırdığımı tahmin ediyor» diye düşündüm. O devam etti :

— Bana ihtiyacınız var mı? Bir isteğiniz var mı?... Bugünkü yemek listesini beğendiniz mi? diye soracaktım. Liste yanbaşıınızda, sumenin altındadır.

Arandım, ilk önce görmediğim kâğıdı buldum, okudum: Karides, dana kızartması, kuşkonmaz, kremalı şokola. Öğle yemeği miydi akşam yemeği mi? Anlayamadım, öğle yemeği idi herhalde.

— Pekâlâ Mrs. Danvers, fevkalâde. Daha iyisi can sağlığı.

— Eğer listeyi değiştirmek isterseniz söyleyin, hemen lâzım gelen emri veririm. Kızartmanın yanında bir boşluk bıraktığımı farketmişsinizdir. Ne türlü salça istediğinizi bilmediğimden, o boşluğa istediğiniz salçayı yazınız. Madam de Winter salça hususunda çok titizdi, ona sormadan salça yaptırmazdım.

— Doğrusunu isterseniz hiç bir fikrim yok Mrs. Danvers. Madam de Winter hangi salçayı seviyorduyorsa o salçadan yaptırınız.

— Rahatsız ettiğim için affedersiniz madam.

— Hiç de rahatsız etmediniz.

— Öğle postası için Robert mektuplarınızı almaya gelecek. Eğer gönderilecek acele bir mektubunuz varsa, bu telefonla ona emredin, hemen alıp götürür.

— Teşekkür ederim Mrs. Danvers.

Biraz daha dinledim, başka bir şey söylemedi, telefonu kapattı, ben de kapattım. Karşımda, etiketli klasör aylaklığını tenkit etmekteydi. Benden önce bu masaya oturmuş olan kadın, benim gibi vaktini boş geçirmiyordu. Telefonu açıyor, o gün görülecek işler, yapılacak şeyler hak-

kında birbiri ardısıra bilerek, akli ererek emirler veriyordu. Benim gibi: «Evet Mrs. Danvers.» «Tabii Mrs. Danvers..» demiyordu. Sonra oturup mektup yazıyordu.

Parmaklarım masanın kenarında sanki piyano çalıyordu. Mrs. Danvers, gönderilecek acele bir mektubunuz varsa, demişti. Acaba Rebecca acele kaç mektup gönderiyordu ve kimlere gönderiyordu? Terzisine, kuaförüne... Ama hayır, boş yere vakit kaybetmek olurdu bu, bu gibi işleri için Frith'e telefon ettirmesi yeterdi: «Madam de Winter tarafından telefon ediyorum...» Masanın kenarında piyano çalmaya devam ediyordum. Mrs. Van Hopper'den başka mektup yazacak kimsem yoktu. Masamın başına geçip, nefret ettiğim, yüzünü belki de bir daha görme-yeceğim Mrs. Van Hopper'e mektup yazmayı düşünmem kaderin alaylı, komedimsi bir cilvesiydi. Kâğıt kalem aldım, «Sayın Mrs. Van Hopper» diye başladım. Yolculuğu inşallah iyi geçmişti, kızını sıhhatte bulmuştu, inşallah New-York'ta havalar iyiydi... Bunları yazarken ilk defa gözüme çarptı, yazım son derece acemi, biçimsiz, şahsiyet-siz, gösterişsiz, hatta kültürsüz bir yazıydı, ikinci sınıf bir kollejin orta derece bir öğrencisinin yazısıydı.

— VIII —

Parkın yolunda otomobil sesini duyunca saate göz atıp telâşlandım. Beatrice ile kocası geliyordu. Tam on ikiydi, bu kadar erkenden geleceklerini tahmin etmemiştim. Maxim de henüz eve dönmemişti. Acaba balkon kapısından kaçamaz mıydım? Frith onları küçük salona alır: «Galiba madam sokağa çıkmış» derdi. Bunu tabii bulurlardı. Balkon kapısına koştuğumu gören köpekler kuşku lanmış gibi başlarını kaldırdılar. Tam çıkacağım sırada sesler yakınlaştı, küçük salona döndüm. Frith küçük salonda olduğumu bildiği için onları bahçeden doğru buraya getiriyordu. Büyük salona geçtim, soldaki kapıdan koridora çıktım, kaçıyordum, bu yaptığım sersemlikti, bunu biliyordum ama, şu anda onlarla karşılaşacak halde değildim. Bir merdiven başında, yüzünü ilk gördüğüm bir hizmetçiye rastladım, kadının bir elinde süpürge, bir elinde

kova vardı. Şatonun bu bölümünde hiç beklenmedik bir hayalet görüyormuş gibi yüzüme tuhaf tuhaf baktı.

Bir an önce odama kavuşup, öğle yemeğine kadar dinlenmek ümidiyle merdiveni çıktım, ama yolu şaşırdığımı anladım, üst sahanlıkta bir kapıyı açtım, kendimi o güne kadar görmediğim uzun bir koridorda buldum. Kimse yoktu. Rasgele bir kapı daha açtım, sımsıkı kapalı pencerelerinden ışık sızmayan karanlık bir odaydı, odanın tam ortasına, kılıf geçirilmiş eşyalar yığılmıştı. Kapıyı usulca kapayıp yürüdüm, nihayet bir pencere gördüm, baktım. Önüme çimenlikler ve deniz serildi. Rüzgârın kabbarttığı yemyeşil sular köpüre köpüre dalgalanıyordu.

Deniz yakın, tahminimden çok daha yakındı. Beş dakikalık mesafedeydi. Görünmeyen bir koyda dalgaların fısıltısını duyuyordum. O zaman şatonun batı kanadına geldiğimi anladım. Mrs. Danvers'in hakkı vardı, burada denizin sesi duyuluyordu.

Şatonun doğusunda oturduğuma sevindim. Gül bahçesinin manzarasını deniz sesine tercih ederdim. Merdivene döndüm, tırabzanı tutup inmeye hazırlanırken arkamda bir kapının açıldığını işittim. Mrs. Danvers'ti. Bir an sessiz bakiştık. Gözlerinde hayret ifadesi mi vardı, öfke ifadesi mi? Yüzü bir lâhzada maskeleştigi için anlayamadım. Yasak bölgeye girmiştim, ayak basmamam gereken bölgedeydim, kıpkırmızı oldum.

- Odamı ararken yolumu şaşırdım.
- Burası şatonun batı kanadı.
- Evet, biliyorum.
- Odalardan birine girdiniz mi?
- Hayır, yalnız bir kapı açtım, girmedim, eşyalara

kılıf geçirilmişti. Müteessirim. O odaları kapalı tutmak istiyorsunuz galiba?...

— Açılmalarını istiyorsanız açtırayım. Bütün odalar döşelidir, hepsinde oturulabilir.

— Hayır hayır, hacet yok.

— Size batı kanadını gezdireyim mi?

Başımı salladım :

— Hayır, aşağıda beni bekliyorlar.

Ve merdiveni inmeye başladım, ben mahpus, o gardiyanmış gibi yanımda, merdiveni indim. Mrs. Danvers ısrar etti:

— Bir boş zamanınızda emredin sizi batı kanadında gezdireyim.

Sesinin âhengi bir çocukluk hâtıramı canlandırdı. Bir arkadaşımın evine misafir gitmiştim, benden biraz daha büyüktü, kolumu tutmuş, kulağıma fısıldamıştı: «Annemin dolabında bir kitap var, gidip o kitaba bakalım mı?» Solgun fakat canlı yüzü, kolumu çimdiklemesi gözlerimin önüne geldi.

— Teşekkür ederim Mrs. Danvers.

Nihayet doğu kanadının merdivenine geldik.

— Yolunuzu şaşırmanıza şaştım doğrusu, batı kapısı bu kapıya hiç benzemez.

— O kapıdan geçmedim ki.

— Arka kapıdan geçtiniz demek.

Gözgoze gelmemeye çabalıyordum:

— Evet, taş bir koridorda yürüdüm.

Sezinledim, misafirlerden kaçtığımı biliyordu, belki de beni gözetlemiş, anahtar deliğinden batı kanadı koridorundan geçtiğimi görmüştü.

— Madam Laçy ile Binbaşı Lacy biraz önce geldiler.. Otomobilin sesini duydum, saat tam on ikiydi.

— Ya... Haberim yoktu.

— Frith onları küçük salona almıştır. Saat yarıma geliyor. Artık yolu bulabilirsiniz değil mi?

Küçük salona girmem, Maxim'in kız kardeşiyle eniştesine hoşgeldiniz demem lâzımdı, odama kaçamazdım artık. Büyük salona girince, omuzbaşımдан arkama göz attım. Danvers, merdivenin üst basamağında, insana endişe veren bir nöbetçi gibi bekliyordu. Elimi küçük salonun kapı tokmağına atıp durakladım, sesleri dinledim. Maxim kâhyası ile gelmiş olacaktı, oda çok kalabalıktı. Kapıyı açıp girdim. Maxim :

— Nihayet gelebildi, dedi. Nereye saklandın? Seni aratmak için bir ekip çıkaracaktık. Tanıtayım: Beatrice, Giles, Frank Grawley. Dikkat et, köpeği ezeceksin.

Beatrice uzun boylu, geniş omuzlu, gösterişliydi, ağzı ve gözleri Maxim'e benziyordu, ama tahminim kadar şık değildi, zarif değildi, tweed elbisesiyle, köpeklerine bakan, attan anlayan bir kadın olduğu belliydi. Beni öpmedi. Gözlerimin içine bakarak hızla elimi sıktı, sonra Maxim'e döndü :

— Tahminimden bambaşka, dedi. Tarifine hiç uymuyor.

Gülmeye başladılar. Tahmini neydi, Maxim beni nasıl tarif etmişti? Bilmiyordum, gülmeleri lehime miydi, aleyhime mi? Bunu da bilmiyordum, ama ben de güldüm. Maxim kolumu dürttü :

— Bu da Giles.

Giles kocaman bir el uzattı ve parmaklarımı eze eze

elimi sarstı, bağı gözlüklerinin arkasında yüzüme samimi bakıyordu. Maxim :

— Frank Gravley, dedi.

Malikânenin idarecisine döndüm. İnce, renksizdi. Gırtlak kemiği fırlaktı. Bana bakarken içinin rahatladığını sezinledim. Acaba neden? diye düşünmeme vakit kalmadı, Frith bana porto verdi, Beatrice konuşmaya başladı :

— Maxim daha dün akşam geldiğinizi söyledi, bilmiyordum, yoksa bu kadar çabuk düşmezdik buraya. Manderley'i nasıl buldunuz?

— Henüz hemen hemen hiç bir yerini görmedim diyebilirim, ama çok güzel bir yer.

Tahmin ettiğim gibi beni enime boyuma inceledi, ama Mrs. Danvers gibi düşmanca, kötü niyetle değil, apaçık bakıyordu. Maxim de yaklaştı, bana güven vermek ister gibi koluma girdi, Beatrice kardeşine :

— Kendini toplamışsın, dedi. Çok şükür yüzün düzelmiş.

Sonra bana selâm verdi :

— Bana kalırsa bunu size borçluyuz.

Ben her zaman sıhhatteydim, hastalık nedir bilmedim. Sen Giles kadar şişman olmayan her insanı hasta sanıyorsun.

— Altı ay önce seni gören korkuyordu, bunu pekâlâ biliyorsun. Nörastenik olacaksın diye korkuyordura. Öyle değil mi Giles? Son gördüğümüz gün Maxim korkulacak halde değil miydi? Nörastenik olacak diye korktuğumu söylemedim mi?

Giles karısını tasdik etti :

— Şimdi başka bir insansın yavrum. Monte-Carlo'ya

gittiğine iyi ettin. Sıhhati yerine gelmiş değil mi, Crawley?

Kolumun altında adalelerinin kasılmasından Maxim'in hiddetlenmemek için kendini zorladığını hissettim. Şu veya bu sebepten, sıhhatinden bahsedildiğini istemiyordu. Beatrice'in ısrarını doğru bulmuyordum. Çekingen bir tavırla :

— Maxim çok yandı, dedim. Güneşte yanmak onda bir tutku. Daha fazla kararmak için sabahları balkonda kahvaltı ederdi. Esmerleştikçe güzelleşiyormuş.

Herkes güldü, söz konusu değişti, Crawley Venedik'te gondol yerine motorlar işliyor rivayetinin doğru olup olmadığını sordu. Bu, bana kalırsa umurunda değildi ama, bunu bana yardım için, sözü değiştirme gayretimi desteklemek için sormuştu. Görünüşte soğuk bir adamdı, buna rağmen benimle birlikti, anlaşıp bağdaşacağımızı hissettim, minnettardım ona. Beatrice köpeği ayağı ile okşadı:

— Bunun jimnastik yapmaya ihtiyacı var, daha iki yaşında, yaşına göre çok şişman. Neyle besliyorsun bunu Maxim?

— Senin mendebur köpeğin gibi açlıktan sıskalaşmasının da şişman olsun, bunu tercih ederim.

— Senin söylediğin lâf mı sanki?... Lion'un Şubatta iki yarış kazandığını pekâlâ biliyorsun.

Hava yine gerginleşiyordu, bunu Maxim'in dudaklarındaki kıvrımdan anladım, acaba iki kardeş başkalarını rahatsız etmek için hep böyle kavga mı ederlerdi? Frith'in gelip bizi yemeğe çağırmasını dört gözle beklemeye başladım. Beatrice'in yanına oturup sordum :

— Eviniz buraya çok uzak mı?

— Kırk kilometre uzak. Bizim bölgede daha iyi av-

lanılır. Maxim sizden birazcık ayrılmaya razı olursa gelin, Giles ile dönersiniz.

— Ben avlanmam. Çocukluğumda ata bindim ama, pek az. Şimdi binemem.

— Ata binmeyi yine öğrenmelisiniz. Burada ata binmeden yaşanmaz. Maxim resim yaptığınızı söyledi. İyi ama, spor değil. Dışarı çıkılmayacak kadar yağmurlu günlerde resim yapmak, başka yapılacak iş yoksa, fena değildir.

— Senin kadar açık havaya düşkün değiliz Beatrice.

— Ben de bunu sana söylemiyorum ki Maxim. Manderley'in parkında yavaş yavaş dolaşmakla yetindiğini herkes bilir.

Hemen atıldım :

— Parkta dolaşmaktan ben de hoşlanırım. Manderley'de gezmeye doyamıyacağıma eminim. Sıcak havalarda da denize girerim.

— Çok iyimsersiniz. Ben burada denize girdiğimi hiç hatırlamıyorum. Çok soğuktur burası.

— Soğuğun önemi yok. Kuvvetli akıntı olmamak şartıyla iyi yüzerim. Koy tehlikeli mi?

Kimse cevap vermedi. Beatrice bu sözleri belki de kasitli olarak söylediğini zannedecek ve kimbilir ne mâna verecekti.

Nasıl bilebilirdi ki «... ben Rebecca'nın o koyda neden ve nasıl boğulduğunu bilmiyordum. Ve Maxim hiç bir zaman bundan bana bahis açmamıştı, ben de sormaya cesaret edememiştim.» Kelimelerin ağzımdan çıkmasıyla büyük bir hata işlediğimi farkettilim. Kalbim hızla çarpmaya başladı, yanaklarım ateş gibi yandı. Utancımdan yerin di-

bine geçerek eğildim, Jasper'ın kulaklarını okşadım. Maxim bunu farkederek lâfı değiştirdi :

— Karnım zil çalıyor, dedi. Neden yemek vermiyorlar?

Crawley duvar saatine baktı :

— Eğer doğruysa daha tam bir değil.

Beatrice söze karıştı :

— Bu saat daima ileri gider.

Maxim itiraz etti :

— Bir kaç aydır ayarlı işliyor.

Bu sırada kapı açıldı, Frith yemeğin hazır olduğunu haber verdi. Hepimiz geniş nefes alarak kalktık, Beatrice ile ben önde, kolkola, salonu, holü geçtik.

— Bu koca Frith hiç değişmiyor. Onu görünce çocukluğumu hatırlıyorum. Darılmayın ama, tahmininizden çok daha gençsiniz. Maxim yaşınızı söyledi, ama siz sözün tam mânasiyle çocuksunuz. Söyleyin bakayım, Maxim'e çok mu âşıksınız?

Böyle bir soruyla karşılaşacağımı hiç ummuyordum, şaşkınlığımı yüzümden anlamış olacak ki, hafifçe gülüp kolumu sıktı :

— Cevap vermeyin, içinizden geçeni anlıyorum. Meraklıyım, insanın canını sıkıyorum. Öyle değil mi? Darılmayın. Her zaman kedi ile köpek gibiyiz ama ben Maxim'i çok severim. Onu tedavi ettiğiniz için sizi tekrar tebrik ederim. Geçen yıl onu çok merak ediyorduk. Olayı elbette biliyorsunuz.

Yemek salonuna girmiştik, arkamızdakiler yanımıza gelmişlerdi. Bir şey söylemedim. Olayı bilmediğimi bilse acaba Beatrice ne derdi? 'Manderley koyu faciası' hakkında bildiğim hiç bir şey yoktu.

Yemek tahminimden daha keyifli geçti. Giles yemekleri pek beğendi :

— Eski ahçın değil mi Maxim? Bea'ya her zaman söylerim, İngiltere'de ağız tadıyla yalnız Manderley'de yemek yeniyor.

— Sık sık aşçı değiştiririz, iş aşçıda değil, Mrs. Danvers'te.

Giles bana döndü :

— Mrs. Danvers yaman bir kadındır, öyle değil mi?

— Evet, dedim. Yaman bir kadın herhalde.

Kahveler geldi. Sofradan kalkmalı mıydım, kalkmamalı mıydım? Maxim'e baktım, işaret etmedi. Giles, karsıplanan bir otomobil serüveni anlatmaya başladı, arada sırada gülümseyerek dinlemeye çabaladım, sofranın öbür ucunda Maxim'in canı sıkılıyordu, bunu da seziyordum.. Giles nihayet sustu, Maxim, kaşları çatık kapıya gözattı, hemen yerimden fırladım, masaya çarptım, Giles'in şarap bardağı devrildi, şaşırdım, peçetemi aldım, Maxim burada da imdadıma yetişti :

— Zarar yok, dedi. Frith temizler. Beatrice, karımı bahçeye çıkar, bahçeyi daha gezmedi.

Maxim yorguna benziyordu, ben de yorulmuştum.. Keşke bunlar gelmeselerdi. Nasıl sakarlık etmiş de şarap bardağını devirmiştim. Maxim beni bahçeye gönderirken öfkeliydi. Taraçadan bahçeye indik.

— Yazık, Manderley'e erken geldiniz, birkaç ay daha İtalya'da kalıp buraya tam yaz ortasında gelseydiniz daha iyi ederdiniz. İlk zamanlar burada canınız sıkılacak.

— Zannetmem, Manderley çok hoşuma gitti.

Cevap vermedi. Çimenlerde bir aşağı bir yukarı dolaşıyorduk. Nihayet sordu :

— Güneyde ne yapıyordunuz? Biraz da kendinizden bahsedin. Bir Amerikalı kadının yanındaymışsınız, Maxim söyledi.

Mrs. Van Hopper'ın yanına niçin girdiğimi anlattım, beni samimî, ama akli başka yerdeymiş gibi, dalgın dinliyordu.

— Biz kardeşimle evlenmenize çok sevindik. İnşallah mesut olursunuz.

— Teşekkür ederim Beatrice, çok teşekkür ederim.

Sanki mesut değilmışiz gibi neden inşallah mesut olursunuz diyordu? İyi kalbli, samimî bir kadındı, onu seviyordum ama, sesinde hafif bir şüphe vardı, korkuyordum.

Beatrice koluma girdi :

— Maxim, sizi Güneyde keşfettiğini, çok genç, çok güzel bir kız olduğunuzu yazınca doğrusu biraz telâşlandık, karşımıza makyajlı, ültra modern bir salon keleşi çıkacak sandık. Öğleden önce küçük salona girdiğiniz zaman gözlerime inanamadım.

Güldü, onunla beraber ben de güldüm. Ama beni görünce hayal kırıklığına mı uğramıştı, yoksa içi rahatlamış mıydı? Bunu söylemedi. Göğüs geçirdi :

— Zavallı Maxim, çok çekti, maziyi ona unutturacağınızı umarım.

Hem bu konuya devam etsin, her şeyi öğreneyim istiyordum, hem içimde bir his, öğrenmememi, dinlemememi istiyordu. Beatrice devam etti :

— Birbirimize hiç benzemeyiz. Karşımdakini beğendim mi, beğenmedim mi? Keyifli miyim, değil miyim? Hemen yüzümden anlaşılır. Ben hiç bir duygumu saklamam.. Maxim bambaşkadır. Fazla konuşmaz, içinden pazarlıklıldır. Aklından geçenleri anlamak kabil değildir.' Ben ansı-

zın öfkelenirim, ama hiddetim sabun köpüğü gibidir. Hemen geçer. Maxim yılda bir iki kere öfkelenir ama tam öfkelenir. Fakat size öfkeleneyeceğini sanmıyorum, siz kendi halinde, uysal bir kıza benziyorsunuz.

Kolumu sıkarak gülümsedi, ben kendi halinde sözünü düşünüyordum. Demek ben, köşesine çekilmiş yün ören bir kadıncağızdım...

— Bunu söyledim diye bana darılmadınız ya? Ama saçlarınızı bu halde bırakmamalısınız. Neden kıvırtmıyorsunuz? Fazla düz bulmuyor musunuz saçlarınızı? Şapka altında çok çirkindir. Neden kulaklarınızın arkasına atmıyorsunuz?

Dediğini yaptım, beğenip beğenmediğini söylemesini bekledim. Dikkatle inceledi, süzdü :

— Hayır, dedi. Daha beter oldu. Size hiç yaraşmadı... Siz saçlarınızı kıvırtmalısınız. Maxim ne diyor? Beğeniyor mu?

— Bilmem, bir şey söylemedi.

— Kimbilir, belki beğeniyordur. Siz benim dediğime bakmayın. Söyleyin bakalım, Paris'te, Londra'da neler diktirdiniz?

— Hiç bir şey diktiremedim, vakit yoktu. Maxim bir an önce Manderley'e dönmek istiyordu. Ama buraya model getirtebilirim.

— Kıyafetinize bakılırsa, süse düşkün değilsiniz.

Özür diler gibi pazen entarime bir göz attım :

— Yoo, dedim. Aksine, güzel şeyleri çok severim, ama tuvaletime harcayacak fazla param yoktu.

— Sizi giydirmek için Maxim'in bir iki hafta Londra'da kalmaması şaşılacak şey. Çok titizdir.

— Bana karşı hiç titiz değil. Ne giydiğime bakmıyor bile.

— Öyleyse değişmiş.

Elleri ceplerinde, Jasper'e ıslık çaldı, sonra dönüp damdan düşer gibi sordu :

— Mrs. Danvers ile anlaşabiliyor musunuz?

Eğildim, Jasper'in başını okşamaya başladım :

— Fazla temas etmedik. Beni biraz korkutuyor. Onun gibi bir kadın hiç görmemiştim.

— Malûm. Ama sakın korktuğunuzu belli etmeyin. Benim de onunla hiç bir alışverişim yoktur, fakat bana karşı her zaman terbiyeli davranmıştır. Hiç korkmayın ondan. Size karşı sevimli davranıyor mu?

— Pek davranmıyor.

— Eninde sonunda yumuşayacaktır, ama ilk zamanlar canınız sıkılacak. Kıskançlıktan deli olmuştur. Ben de bundan korkuyordum.

— Neden kıskansın? Kıskanacak ne var? Maxim onu sevmiyor ki, aldırış etmiyor ona.

— Maxim bahis konusu değil yavrum, Maxim'i sayar, işte bu kadar... Buraya yerleştiginiz için size düşmandır, işin kötüsü bu.

— Ama neden düşman olsun bana?

— Biliyorsunuz, Maxim size söylemiştir sanıyordum.. Rebecca'yı çok severdi.

— Evet, şimdi anladım!

İkimiz de Jasper'i okşuyorduk, bu kadar okşanmaya alışık olmayan hayvan zevkinden sırtüstü yatıyor, yerlerde yuvarlanıyordu.

— İşte bizimkiler geliyor. Birer koltuk alıp kestanelerin altında oturalım. Giles çok şişmanlıyor. Hele Maxim'-

in yanında göze batıyor şişmanlığı... Crawley büroya döner sanırım. Çok basit bir adamdır, enteresan hiç bir şey konuşulmaz onunla... Yaklaşın bakalım, nedir münakaşanız? Dünyayı paramparça etmenin en iyi çaresini mi arıyorsunuz?

Yanımıza geldiler, Crawley saatine baktı :

— Müsaadenizle ben gitmeliyim. Nefis öğle ziyafetinizle teşekkür ederim madam.

Elini sıktım :

— Sık sık bekleriz.

Ötekiler de gidecek diye bekledim. Giles yere uzandı, şapkasını gözlerinin üstüne indirdi, biraz sonra ağzı bir karış açık horlamaya başladı; Beatrice haykırdı :

— Kes sesini Giles.

Gözlerini açıp kapadı :

— Uyuyamıyorum.

Beğenilecek bir erkek değildi. Acaba Beatrice bu adama neden varmıştı? Herhalde âşık olmamıştır. Belki o da kardeşine şaşıyordur. Büyük annelerinden söz açtılar: Maxim :

— Büyük anneye gitmeliyiz, dedi.

— Çok ihtiyarladı, bunadı, yemekleri çenesinden akıtıyor.

Çenemi Maxim'in koluna dayamıştım, konuşurken beni okşuyordu, tıpkı benim konuşurken Jasper'i okşadığım gibi, diye düşündüm. Nihayet Beatrice eteklerindeki otları silkeleyip :

— Artık gidelim, dedi. Geç kalamam, yemeğe misafirlerim var.

Kalktık, otomobile doğru yürümeye başladık. Maxim :

— Doğu kanadında yapılanları görmedin, dedi.

— Buyurun gidelim, dedim. Uzun sürmez.

Yukarı çıktık. Giles dairemi pek beğendi :

— Çok güzel olmuş, dedi. Çok daha güzelleşmiş.

Beatrice atıldı :

— Çok masraf etmişsin Maxim. Perdeler yeni, karyolalar yeni, her şey yeni. Hatırlıyor musun Giles, ayağın kırıldığı zaman bu odada kalmıştık. Burası bekâr misafir dairesiydi... Ben makyajımı düzeltebilir miyim?

Maxim ile Giles indi, Beatrice aynanın karşısına geçti:

— Burasını ihtiyar Danvers mi döşemiş?

— Evet, iyi döşemiş.

— Elbette, işi budur. Ama acaba kaç mal oldu? Sormadınız mı?...

— Sormadım.

— Danvers'in umurunda değildir. Tarağınızı alabilir miyim? Ne güzel tuvalet takımı? Düğün hediyesi mi?

— Evet.

— Bizim de size bir hediye almamız lâzım. Ne istersiniz?...

— Teşekkür ederim, hiç bir şey istemem.

— Düğününüze çağırmadınız ama biz yine hediye almalıyız.

— Darılmayın, Maxim kimseyi çağırmadı.

— İyi etmiş, sanki...

Sustu, sözünü tamamlamadı. Aynanın önünden kalktı:

— Çok kimseyle görüşecek misiniz burada?

— Bilmem, Maxim bir şey söylemedi.

— Hali belli olmaz Maxim'in. Bir aralık burada boş yatak bulunmazdı. Bütün odalar dolardı. Ama o zaman...

Yine sustu, kolumu okşadı :

— Ata binmemeniz, ava çıkmamanız çok yazık. Yoksa denizde gezmekten mi hoşlanıyorsunuz.

— Hayır.

— İsabet, çok şükür.

Elimi tuttu, yanağımdan öptü :

— Allahısmarladık. Size bir sürü şey sordum, söylenmemesi gereken şeyler söyledim, kusura bakmayın.

Çantasından bir sigara aldı, çakmağını çıkardı, basamakları inmeye başladı :

— Rebecca'ya hiç benzemiyorsunuz.

Perona çıktık. Güneşi bulut kaplamıştı, hafif hafif yağmur çiseliyordu, Robert ağaçların altındaki koltukları almaya koşuyordu.

— IX —

Bahçe yolunun dönemecinde kaybolana kadar otomobilin arkasından baktık, Maxim kolumu tuttu :

— Gittikleri iyi oldu. Hemen mantonu giy, çıkalım.. Yağmur vızgelir. Oturmaktan sıkıldım.

Yüzü solgun ve gergindi, kızkardeşi ile eniştesinden bu derece sıkılmasını anlayamadım. Odama gitmeme de vakit bırakmadı, Robert'e seslendi :

— Madama vestiyerden bir yağmurluk getir.

Empermeabl mantoyu giydim, çok büyüktü ama çaresiz. Jasper önde, biz arkada ormanın yolunu tuttuk. Maxim bir aralık:

— Beatrice dünyanın en iyi kızıdır ama biraz palavracıdır, dedi. Beatrice'i beğendin mi?

— Çok beğendim.

— Yemekten sonra sana nelerden bahsetti?

— Bilmem, galiba daha çok ben konuştum... Beni hiç böyle tasavvur etmiyormuş.

— Nasıl tasavvur ediyormuş?...

— Daha şık, daha boyalı. Onun terimiyle ultra modern bir salon kelebeği gibi...

— Beatrice bazan aptalın dikâlâsı olur.

Ormana girdik, Maxim'in koluna asıldım :

— Saçlarımı beğeniyor musun?

Hayretle yüzüme baktı :

— Saçlarını mı? Ne diye soruyorsun? Tabii beğeniyorum. Nesi var saçlarının?

— Hiç, lâf olsun diye sordum.

— Ne tuhafısın...

Ormanın açıklık bir yerine geldik, iki yol göründü... Jasper yollardan birine daldı, Maxim haykırdı :

— Dur, o yoldan gitmeyeceğiz.

Köpek arkasına dönüp baktı, kuyruk sallamaya başladı. Ben sordum :

— Neden hemen o yola daldı?

— O yola alışık olacak herhalde. Küçük bir koya gider o yol. Orada bir tekнемiz vardı. Buraya gel Jasper.

Öteki yolda yürümeğe başladık, konuşmuyorduk, dönüp baktım, Jasper peşimizden geliyordu. Maxim :

— Bu yol sana bahsettiğim vâdiye gider. Hanımellerini koklarsın. Varsın yağmur yağsın, çiçekler daha iyi kokar.

Neşesi yerine gelmiş, eski, sevdiğim Maxim olmuştu. Acaba kız kardeşine neden kızıyordu? Neden asabileşiyordu? Neydi Beatrice'in kabahati, ne yapmıştı?

— İşte geldik.

Ağaçlı bir yayladaydık, vadiye doğru, bir ırmak boyunca bir yol iniyordu.

— Biz buraya Saadet Vâdisi deriz.

Yerden bir tomurcuk alıp bana verdi. Solmuş, sararmıştı, ama elimin üstüne sürtünce buram buram, dalından yeni kopmuş gibi koktu. Sonra kuşlar başladı. Perde perdede yükselen cıvıltılar duyuldu. Vâdi, ağaçlar, hanımelleri arkamızda kalmıştı, biz ıssız bir koyun kıyısındaydık. Bir ara Jasper'in meydanlarda olmadığını farkettik. Maxim seslendi, Jasper görünmedi.

— Belki Saadet Vâdisine dönmüştür?

— Hayır, biraz önce şu kayanın tepesinde bir martı leşi kokluyordu.

Jasper'in, bir kayalıkta havlaması duyuldu. Ben hemen kayaya tırmanmaya başladım. Maxim:

— İn aşağı, o tarafa gitmeyeceğiz, Jasper başının çaresine baksın.

Aldırış etmedim, tırmandım, kayanın öbür tarafında başka bir koya indim. Koyun kıyısı ağaçlıktı, orman yukarı doğru yayılmaktaydı. Bir şamandıra gördüm ama tekne yoktu, yalnız kıyıda bir kayıkhaneye vardı. Kayıkhanenin biraz ötesinde bir adam duruyordu, bir balıkçı olacaktı. Jasper bu adamın etrafında sıçrayıp havlıyor, adam eğilmiş kumları karıştırıyordu. Jasper'e seslendim, başını kaldırıp baktı ama yanıma gelmedi, adamın etrafında havlamaya devam etti. İndim, adamın yanına gittim, doğruldu, diş etlerini göstererek güldü:

— Balığa mı çıkacaksın?... diye sordu.

— Hayır, köpeği almağa geldim.

Jasper heyecanlıydı, boyuna havlıyor, yanıma yaklaşmıyordu. Adama:

— İp var mı?... dedim.

O, sözlerimi anlamamış gibi sırtarak tekrar etti:

— Balığa mı çıkacaksın?...

— Köpeği bağlayacağım, gelmek istemiyor da!

Adam başparmağıyla karnımı dürttü:

— Tanırım köpeği, şatonun köpeği.

— Evet, bağlayıp götüreceğim.

— Sizin değil ki...

— M. de Winter'in köpeği, şatoya götüreceğim.

Bir ip bulurum ümidiyle kayıkhaneye gittim. Kapı açıldı, girdim, ne kayık vardı, ne kürek, burası dayalı döşeli bir büroydu. Bir masa, bir divan, tabak çanak dolu bir raf, kitaplar ve tekne maketleri vardı. Divanın döşemesini fareler didiklemişti, rutubet ve soğuk insanın iliklerine işliyordu. İleride bir kapı gördüm, açtım, burası sahiden kayıkhaneydi, kızağı, kürekleri, küçük motoru, ip ve halatlarıyla bir kayıkhaneye. Pashı bir çakının yanında bir ip yumağı duruyordu, aldım, bir miktar ip kestim. Kendimi hemen dışarı attım.

— Gel Jasper, buraya gel.

Bu sefer yaklaştı, ipi tasmaına bağladım, adama:

— İçerde ip buldum, dedim. Allahaismarladık.

Yürüdüm, adam:

— İçeri girdiğinizi gördüm, dedi. Artık gelmiyor. Gelemez. Denize açıldı değil mi? Artık gelmeyecek... Ama kimseye birşey söylemedim ben.

Yürüdüm, kayalığı tırmandım, Maxim kayalığın tepesinde, elleri cebinde beni bekliyordu:

— Affedersin, dedim. Geciktim. Çünkü Jasper gelmek istemedi, ip aradım.

— Nerede buldun ipi?...

— Kayıkhanede.

— Yaaa... Kapı açık mıydı?

— Açıktı.

— Ben mi söyledim?

— Hayır... Kimdir o adam? Ne dediğimi bir türlü anlamadı.

— Babası Manderley'de bekçiydi. Ben, görüldüğü kadar aptal değildir, istediği zaman bülbül kesilir. Belki de hangarda yatıyordur, bunu anlaman işine gelmemiştir.

— Zannetmem, hangar fare yuvasına dönmüş, çok da rutubetli.

Cevap vermedi, hızlı hızlı yürümeye başladı. Ben esasen yorulmuştum, Jasper'ın dili bir karış dışardaydı, Maxim'i güç takip edebiliyorduk. Maxim yavaş yürüyorum diye kızdı:

— Bunda kızacak ne var? dedim. Özür dileyecek yerde öfkeleniyorsun.

— Neden özür dileyeyim?

— Benimle beraber küçük koya inmediğin için özür dilemelisin.

— Gel deseydin gelirdim.

— Gelmek istemediğin yüzünden belliydi. Artık bu bahsi kapayalım.

— Evet, o koya inmek, o menhus hangarı görmek istemi-yordum. İçin rahat etti mi? Eğer sende de bende olan hâtıralar olsa, sen de oraya gitmek istemez, o hangarı görmek istemezdin. İşte bu kadar. Sen istediğin gibi mânâ çıkar.

Sarardı, bakışları yine bulandı, yine dalgın bir insandı. İki elini tuttum:

— Mazim, içim fena oluyor. Bu konuştuklarımızı u-

nutalım, Boşuna kavga ettik. Affedersin. Bir daha oraya gitmem. Emin olabilirsin.

— İtalya'da kalmalıydık, Manderley'e gelmemeliydik. Manderler'e dönmekle budalalık ettim.

Daha hızlı yürümeye başladı, arkasından âdeta koşuyordum. Gözlerim dolmuştu. Jasper'i âdeta sürüklüyordum, gelmek istemiyor, mütemadiyen geriye bakıyordu.. Anlamıştım şimdi, o koya gidemediği için de üzgündü.

Eve varmıştık... Uşaklar gözyaşımı görür de kavga ettiğimize hükmederler diye korkuyordum. Maxim holde Frith'e:

— Çabuk çay, dedi.

Kütüphaneye girerek kapısını kapadı. Frith benim mantomu aldı, yere düşen mendilimi verirken:

— Kütüphanenin şöminesi yanıyor madam, dedi.

— Teşekkür ederim Frith.

Doğru odama mı çıkacaktım, yoksa kütüphaneye, Maxim'in yanına mı gidecektim?... Kütüphaneye gittim... Maxim gazete okuyordu. Yanına oturdum, yanağımı yanağına dayadım:

— Bana dargın durma, dedim.

Başımı avuçlarının içine aldı, yorgun ve endişeli gözlerle yüzüme baktı:

— Sana dargın değilim.

— Benim yüzümden üzüldüm. Seni bu halde görmeye tahammül edemiyorum. Seni o kadar çok seviyorum ki..

— Sahi mi? Doğru söyle?...

Dertli bir çocuk gibi, bir şeyden korkan bir çocuk gibi bakıyordu:

— Nen var canım? Bana neden böyle bakıyorsun?

Kapının açıldığını duydum, hemen fırlayıp şömineye

odun atar gibi yaptım. Frith ile Robert girdi. Çay faslı başladı.

Beş dakika sonra yalnız kaldık. Yalnız kalınca baktım, Maxim'in rengi yerine geldi. Yorgunluğu ve dalgınlığı geçti, sandöviçlere el attı.

— Kabahat öğle yemeğine gelen misafirlerin, dedi... Zavallı Beatrice beni çileden çıkarır. Çocukken tulumbacılar gibi dövüşürdük. İyi ki uzakta oturuyor. Bugünlerde bir gün büyük anneme gitmeliyiz. Bana çay ver sevgilim, kabalığımı da affet.

Tamam. Hâdis e kapanmıştı onun için, fakat ben üzgündüm. Canım birşey yemek istemiyordu. Tereyağlı ekmeği Jasper'le annesine taksim ettim. Elimin yağlandığını farkettim. Maxim gazetesine dalmıştı. Mendil aradım. Cebimde kenarı dantelli, buruşuk bir mendil buldum. Kaşlarım çatıldı. Bu mendil benim değildi, Frith'in yerden alıp verdiği mendildi, empermeabl mantonun cebinden düşmüş olacaktı. Bir ucunda, birbirine dolanmış iki harf vardı: R. ve W. Bu mendil kullanıldığı gündenberi o mantoyu kimse giymemişti. İlk giyen bendim. Mantonun sahibi benden çok daha uzun boylu, geniş omuzluydu, manto bana çok bol ve çok uzun gelmişti. Ruj lekesi vardı mendilde. Sahibi dudaklarını silmiş, sonra cebine sokmuştu. Mendil lavanta kokuyordu, tanıyordum bu kokuyu, daha bugün bu kokuyu duymuştum... Birden hatırladım, mendil hanımeli kokuyordu, Saadet Vâdisine burcu burcu tüten hanımlerinin kokusu vardı mendilde.

— X —

Bütün bir hafta hava soğuk ve rutubetliydi. Artık deniz kenarına inemiyorduk. Denizi taraçadan görüyordum. Fare yuvası haline gelmiş kayıkhaneyi, budala Ben'i düşünüyor, zihnim altüst oluyordu. Düşünmemek isteyince de, zihnimin neden altüst olduğunu anlamak merakına kapılıyordum. Maxim de: «Manderley'e dönmekle budalalık ettim...» demişti. Kabahat benimdi. Maziye doğru yol açmıştım. Maxim yine eski Maxim'di, beraber yiyip içiyor, beraber yatıp kalkıyor, mektuplarımı yazıyor, otomobili-ne binip köye iniyor, ama anlıyordum, o günden beri aramıza bir set çekilmişti.

Maxim, beni kendisinden ayıran seddin öbür tarafında yoluna devam etmekteydi. Ve ben konuşurken bir pot kıracağım, bakışlarına yine o üzgün ifade gelecek diye korkuyordum.

Artık, o hale gelmiştım ki, ne denizden, ne de kayıktan bahsedemez olmuştım. Bir gün Frank Crawley kotra yarışlarından bahis açmış, ben ise üzüntüden mahvolmuştım. Halbuki o bütün bunları rahatlıkla dinlemiş ve münaakaşasını yapmıştı.

Peki bana ne oluyordu? Boş yere sinirli olmuştım.. Gittikçe sıkılğan ve beceriksiz oluyordum.

Arada sırada misafirler geliyordu. Bahçe yolunda tekerlek sesi duyunca telâşlanıyor, odama koşup pudra sürüyordum, kapı vuruluyor, uşak tepsi içinde kartvizitleri uzatıyordu:

— Peki, geliyorum.

Koşa koşa merdiveni iniyordum, bazan karı koca iki, bazan dört kişiyle karşılaşıyordum:

— Hoş geldiniz... İyisiniz İnşallah... Maxim galiba parkta, Frith aramaya gitti.

— Yeni geline saygılarımızı sunmaya geldik.

Kısa kısa gülüşmeler, bir alay lâf, sonra tiss, etrafa göz gezdirmeler:

— Manderley her zamanki gibi güzel. Beğendiniz mi burasını?...

— Tabîî beğendim.

Ve yine kendimi beğendirmek isteğiyle beceriksizleşiyor, bir öğrenci gibi dilimin ucuna gelen sözleri kekeliyordum.

Maxim gelince rahatlayıp susuyor, ellerim dizlerimin üstünde, bir pot kırmamak için sessiz oturuyordum, misafirler Maxim'le konuşuyorlar, bilmediğim yerlerden, bilmediğim kimselerden bahsediyorlardı. Evlerine giderlerken:

— «Ne tatsız kadın, ağzını açmaya üşeniyor...» dediklerine emindim.

Ziyaretleri iade ediyordum, bu hususta Maxim çok titizdi. Benimle beraber gelmediği zamanlar da, sorulara cevap vermek bana düşüyordu:

— Manderley'de yine suareler tertip edecek misiniz?

— Bilmem, Maxim daha bir şey söylemedi.

— Evet, daha çok erken. Eskiden şato hıncahınc dolardı.

Yakın bir şehrin papazının karısı da :

— Acaba kocanız yine maskeli balo verecek mi? dedi. Çok eğlenceli olurdu. O baloları unutamam.

Sanki biliyormuşum gibi gülümsedim:

— Henüz karar vermedik, yapılacak o kadar çok iş var ki..

— Ama o balolardan vazgeçmemesini temenni ederim. Geçen yıl pek tabii balo yoktu, ama inşallah bu yıl olur. Orkestra galeride çalar, holde dansedilirdi.

— Maxim'le konuşayım da bir balo verelim.

Aklıma etiketli klâsör geldi. Bir kadın geldi gözlerimin önüne, masasının başına oturup, eğri yazısiyle davetiyeler yazan bir kadın. Papazın karısı devam etti:

— Bir yaz da bir garden-partiye çağırılmıştık. Hava çok güzeldi, gül bahçesinde küçük küçük masalar hazırlanmıştı... Çok akıllı bir kadındı...

Hafif kızararak sustu. Onu düştüğünü sandığı güç durumdan kurtardım:

— Rebecca çok yaman bir kadınmış ,dedim.

Nihayet bu ismi nasıl söylediğimi kendim de anıyamamıştım. İsim ağzımdan çıkıvermişti. Acaba papazın

REBECCA

karısı kızardığını farketmiş miydi? Bilmiyorum, konuşmasına devam etti:

— Onu tanımadınız değil mi?...

Başımı kaldırdım, kaşlarımı da kaldırdım. Kısa bir tereddüt geçirdi:

— Öyle sıkı fıkı ahabap değildik. Ama son derece sevimli, son derece hareketli, canlı kadındı.

— Bir çok meziyeti nefsinde toplamış olan bir kadıymış. Güzel, zeki ve sporcu imiş.

— Evet... Balo gecesi merdiven başında ayakta duruşu gözlerimden gitmez. Evet, çok güzeldi. Siz de resim yapıyormuşsunuz.

— Resim karalıyorum.

— İyi bir istidattır. Manderley'de de resmi yapılmaya değer pek çok yer vardır... Spor yapmıyor musunuz?... Ata binmiyor, ava çıkmıyor musunuz?»

— Hayır, ben yürümeyi severim.

— Yürümek en güzel spordur, kocamla ben de yürürüm.

Saatime bakıp kalktım :

— Müsaadenizle... Sizi bekleriz.

— Hay hay, ama kocam o kadar meşgul ki. Kocanıza saygılar. Maskeli baloyu unutmasın.

Otomobil parkın kapısından girince, pencereden eğildim, kapıcı kadına gülümsedim. Galiba benim kim olduğumu bilmiyordu. Biraz sonra yolda Frank Crawleye rastladım. Bu adama içim ısınmıştı. Ootomobili durdurup indim, sordu:

— Misafirlikten mi geliyorsunuz?

— Evet Frank.

REBECCA

Ben de ona Maxim gibi Frank diyordum ama o yine bana madam diye hitap ediyordu. Dedim ki:

— Papaza gittim, kendisi yoktu, karısıyla oturdum.. Onlar yürümeyi çok seviyorlar, Pennes'lere gidiyorlarmış.

— O bölgeyi hiç bilmem, çok güzelmış, orada bir akrabam otururdu.

— Papazın karısı maskeli balo verip vermeyeceğimizi sordu. Manderley'de maskeli balo verildiğini bilmiyordum Frank.

— Londra'dan bile bu baloya gelirlerdi.

— Balonun tertibiyle tabii Rebecca meşgul olurdu değil mi?...

İçimden geçeni yüzümden okumak istiyormuş gibi baktı yüzüme.

— Hepimiz meşgul olurduk.

Çok ihtiyatlı, çok çekingen söyledi bunu. Acaba Rebecca'ya âşık mıydı? diye düşündüm.

— Balo verecek olursak benden size hayır geleceğini hiç ummam!

— Sizden baloda bulunup, baloya neşe vermenizden başka bir şey istemeyiz.

— İltifatınıza teşekkür ederim Frank, ama galiba bunu da beceremeyeceğim.

— Mükemmel yaparsınız bunu.

— Maxim'e balo verip vermiyeceğinizi sorar mısınız?

— Neden kendiniz sormuyorsunuz?...

— Ben sormak istemiyorum, soramam.

Sustuk. Parkın yolunda ilerliyorduk. Şeytanın ayağını kırmış, bir kere papazın karısına, şimdi de Frank'a Rebecca'dan bahsetmiştim, artık boyuna bahsetmek istiyordum.

REBECCA

— Geçen gün küçük koya indim, Jasper aptal adama havlıyordu.

— Aptal adam dediğiniz Ben olacak. Çok iyi insandır, karınca ezmez. Hiç korkmayın ondan.

— Korkmadım, yalnız kayıkthane nerdeyse çökecek, ip almak için girdim, eşyalar da harap olmuş. Yazık değil mi? Neden bakımsız kalmış?

Eğilip kundurasını bağladı ve bağlarken cevap verdi:

— Maxim baktırmak isteseydi bana söylerdi.

— Oradaki bütün eşyalar Rebecca'ya mı ait?

— Evet.

— Ben orasını kayıkthane sanmıştım, içine girince ev olduğunu anladım. Rebecca orada ne yapardı?

— Kayıkhaneyi sonradan döşeyip dayadı, ev haline soktu.

— Sık sık gider miydi oraya?...

— Evet, ayışığında piknikler tertip ederdi, buna benzer şeyler yapardı.

— Ayışığında piknik güzel olsa gerek. Siz gider miydiniz?...

— Bir iki kere gittim.

— Koydaki şamandıra ne işe yarıyor?...

— Kotra bağlıydı.

— Ne kotrası?...

— Onun kotrası.

Bütün bu sorularımın Frank'ı sıktığını anlamıştım. Gene de devam ediyordum:

— Ne oldu kotraya? O kotrayla mı boğuldu?

— Evet.

— Ne biçim kotraydı?

— Üç tonluk bir tekneydi, bir kamarası vardı.

- Nasıl battı?...
- Koyda fırtına çok şiddetli olur.
- İmdadına koşan olmadı mı?...
- Kimse görmedi kazayı, denize çıktığını bilen yoktu.

Yüzüne bakmaya çabalıyor, şaşıtışımı anlamasını istemiyordum. Ben koyda tek başına boğulduğunu bilmiyordum.

- Evde bilmiyorlar mıydı?...
- Hayır, aklına esince kimseye haber vermeden çıkıp gider, gece istediği vakit döner, kayıkhanede kalırdı.
- Korkmaz mıydı?...
- «Hayır, hiç bir şeyden korkmazdı.
- Peki böyle yalnız başına çıkıp gitmesine Maxim bir şey demez miydi?...

Biraz sustuktan sonra cevap verdi:

- Bilmiyorum.

Frank birine karşı bağıllık göstermekteydi, ama kime karşı?... Maxim'e mi bağlıydı, Rebecca'ya mı? Anlıyamadım.

- Tekne battıktan sonra kıyıya yüzerek gelirken mi boğuldu?...

- Evet.
- Cesedini ne kadar zaman sonra buldular?
- Aşağı yukarı iki ay sonra.

İki ay... Boğulanların cesedini en geç iki günde bulurlar, akıntı kıyıya atar sanıyordum.

- Nerede buldular?...
- Buradan kırk kilometre ötede, Edgemoor'da.

Yedi yaşımıdayken oraya gitmiştim. Büyük bir plâjdı, eşekler vardı, eşeğe binip gezmiştim.

— İki ay sonra ceset nasıl teşhis edilebildi?

— Maxim gidip teşhis etti.

Sorularımın arkasını kestim. Doğru değildi bu kadar merak, Frank beni ayıplayabilirdi.

— Frank, dedim. Aklınızdan geçenleri tahmin ederim, ama bütün bunları neden sorduğumu anlıyamazsınız. Ben bu hayata alışkın değilim, Manderley'in havasına intibak edemeyeceğimden korkuyorum. Maxim'in akraba ve dostları beni ona lâıyk bulmuyorlar, doğrusunu isterseniz ben de kendimi ona lâıyk bulmuyorum, beni her gören arkamdan muhakkak: «Bu kızın nesini beğendi, Rebecca'ya hiç benzemiyor...» diyordur, buna eminim.

Soluk soluğa sustum. İçimi fazla açtığım için utan-
dım. Ama artık ok yaydan çıkmıştı.

— Aklınıza böyle şeyler gelmesin madam. Ben kendi hesabıma Maxim'e vardığınız için çok memnunum. Hayatı tamamiyle değişecek. Bunu mükemmel başaracağınıza eminim.

Biraz kızararak devam etti:

— Bana göre burada size, yani... Manderley hakkında tam bir fikir sahibi olmayan birine rastlamak insanın içine su serpiyor. Eğer sizi görenler, dediğiniz gibi sizi beğenmiyorlarsa haltediyorlar. Ama ben sizi tenkid ettiklerini duymadım, duyacak olursam bir daha tenkid edemezler.

— Çok mültefitsiniz Frank, çok teşekkür ederim, ama gerçek meydanda, burada ne yaptığını, ne istediğini bilen, burada yaşamak, burasını idare etmek için doğmuş ve buna göre yetiştirilmiş biri vardı. Ben onun yerini tutamıyacağım. Bendeki noksanları biliyorum Frank;

kendime güvenim yok, alımlı, güzel, zarif, akıllı ve zeki değilim.

Cevap vermedi. Çok üzüntülüydü. Mendilini çıkarıp burnunu sildi:

— Böyle şeyler söylemeyin.

— Neden?... Yalan mı?...

— Sizin bu saydıklarınızın yerini tutacak, bu saydıklarınızdan çok daha üstün meziyetleriniz var. Ben bekâ-
rım, kadınlar hakkında açık bir fikrim olamaz, burada gördüğünüz gibi sakın bir ömür sürmekteyim, ama bana göre bir koca için karısının samimî olması, karısının kendisine bağlı olması, karısının iyi yürekli olması, zeki ve güzel olmasına tercih edilir.

Çok heyecanlanmışa benziyordu, yine burnunu sildi.

— Maxim sizin bu ruh hali içinde bulunduğunuzu bilse çok üzülür, ama bilmiyordur.

— Siz söylemiyecek misiniz?...

— Hiç söyler miyim? Ben Maxim'i çok iyi tanırım madam, onun her ruh halini bilirim. Sizin geçmiş günler için tasalandığınızı bilse, hiç bir şeye üzülmeyeceği kadar üzülür buna... Madam Lancy'nin hakkı vardı, söylemesi doğru değildi ama, söyledi, geçen yıl Maxim sahiden bitkin haldeydi. Sağlığa kavuşturdunuz onu, taptazesiniz, gençsiniz ve... aklı başında bir kadınsınız. Olup bitenlerle hiç bir ilginiz yok. Geçmişi hiç düşünmeyin madam, Maxim nasıl düşünmüyorsa siz de düşünmeyin. Biz unuttuk, çok şükür düşünmüyoruz. Hiç birimiz eski günlerin geri gelmesini istemiyoruz, Maxim hiç istemiyor. Bu da sizin elinizde, eski günleri bize unutturacaksınız. Bize eski günleri hatırlatmayın.

Sayın dostum, iyi kalbli dostum Frank'ın hakkı var-

dı. Aşağılık duyguma kurban olup egoistleşiyordum, yüreğim yufkalaşıyordu, çok içli oluyordum.

— Kendimi daha mesut hissediyorum Frank, çok daha mutlu. Her ne olursa olsun, her şeye rağmen benimle dost kalacaksınız değil mi Frank?

— Buna hiç şüphe etmeyin.

Eve yaklaşıyorduk.

— Frank, dedim, size bir şey soracağım ama, doğru söyleyeceğinize yemin edin.

Yüzüme şüpheyle baktı:

— Ya cevap vermemem gereken bir şey sorarsanız?

— Hayır, soracağım şey çok tabii. Rebecca çok mu güzeldi?

Frank bir an durakladı. Yüzünü görmüyordum. Şatoya doğru dönmüştü yüzünü, fısıldadı:

— Evet, çok güzeldi, ömrümde onun kadar güzel kadının görmedim.

Peronun basamaklarını çıktık, hole girdik, zile basıp çay istedim.

— XI —

Mrs. Danvers'in yüzünü pek görmüyordum. Her sabah alelusul yemek listesi hakkında fikrimi telefonla soruyordu. Temasımız bundan ibaretti. Claris kendi halinde, iyi bir kızdı. Bundan önce hiç bir yerde çalışmamıştı, son derece terbiyeliydi. Şatoda benden çekinen tek insandı diyebilirim. Onun gözünde ben şato sahibesi Mme de Winter idim. Bunu bildiğim için ondan hiç çekinmiyorum, icabında 'Çorabım düştü, Claris çekiver' diyebiliyordum.

Halbuki; ötekiler bana yabancı muamelesi yapıyorlardı. Hattâ bir gün Alice'in iç çamaşırlarımı, çorabımı, geceliğimi küçümsemeyle incelediğini farketmiştim.

O güne kadar iç çamaşıra falan önem vermezdim. Benim için önemli olan temiz olmasıydı. Süsü, danteli olmasa ne lâzım gelirdi.

REBECCA

Fakat Alice'in merakını gördükten sonra Londra'dan çamaşır katoloğu getirttim. Ismarlayacaklarımı seçene kadar, Alice eski işine döndü. Şimdi mutfakta Robert ile sen kırdın, ben kırmadım diye münakaşa ediyorlar. Clarice gelince, ben de Londra'ya çamaşır ismarlamaktan vazgeçtim. Kataloğu dolaba kaldırdım. Mrs. Danvers, bana oda hizmetçisi olarak Clarice'i tutmakla iyi ettiğini biliyordu, Clarice tam bana göre hizmetçiydi. Mrs. Danvers'in bana düşmanlığına gelince; o, ben değil, Rebecca'nın yerine kim gelse ona düşman olacaktı.

Mrs. Danvers'in bana olan sert tutumunu şöyle izah etmişlerdi:

— Rebecca'yı çok severdi. Önceleri hayretle karşıladım bu sözleri. Fakat sonraları hak verdim kendisine. Sevdiği bir insanın yerine gelmişim. Bana «Mme de Winter diye hitap edebilmek» için kimbilir kendini ne kadar zorluyor... Bunun ona azap verdiğinden şüphem yok artık.

Güzelliği, yürüyüşü, gözlerinin rengi ve iyi ahlâkile muhitini kendine hayran bırakmıştı. Frank benden mâziyi unutmamı ve unutturmamı istemişti. Ama mümkün değildi bu. Herşey, O'nu hatırlatıyordu bana. O'nun eşyalarını kullanmak, O'nun yerinde oturmak.. Sanki havada bile O'nun kokusu vardı. Köpekler bile bana alışamadılar, O'nu arıyorlardı.

Ehemmiyetsiz gibi görünen bütün bu şeyler benim için birer üzüntü kaynağı idi. Her şeye üzülüyor, olur olmaz şeye kırılıyordum.

Rebecca'yı unutmak istediğim halde, bir an olsun zihnimden atamıyordum.

Her yerde, her şeyde ona ait bir hâtıra...

Her zaman O'nun adının geçmesi... Beni harap ediyordu bütün bunlar... Bana bu evde iğreti olduğumu hatırlatıyordu sanki herkes!...

Bir sabah, kucağım leylâk dolu kütüphaneye girdim:

— Frith, dedim. Büyük vazo lâzım, bunlar çok ufak..

— Salonda büyük vazo var madam.

— Ya kırılırsa? Yazık olur.

— Madam de Winter leylâkları beyaz vazoya koyardı madam.

— Pekâlâ...

Leylâkları beyaz vazoya yerleştirirken düşünüyordum: «Leylâkları işte böyle yerleştirirdi... Rebecca'nın vazosu, Rebecca'nın leylâkları...»

Günlerden bir gün Beatrice'in düğün hediyesi geldi.. Robert'in güç taşıdığı, çocuk kundağı büyüklüğünde bir paket. Açtık: «Resim Tarihi.» Bir de kâğıt ilâştirilmiş: «Böyle şeyler hoşunuza gider umarım. Sevgilerimle: Beatrice.»

Benim resim yaptığımı bildiği için Beatrice'nin kitapçıları dolaşıp bana bu hediyeği göndermesi büyük lûtuftu. Kütüphanenin raflarında bir yer buldum, yerleştirirken heyecandan mı, sevinçten mi bilmiyorum, kolumla raf üzerindeki bir heykele çarparak düşürdüm.

Gayet nefis bir sanat eseri idi doğrusu. Ve şimdi de kırılan parçalarını yerden toplamak düşüyordu bana...

Kabahatli bir çocuk gibi, acele ile kırılan parçaları bir kâğıt içinde toplayıp çekmelerden birine sakladım.

Biraz sonra Maxim geldi. Raftaki kitabı gösterdim, kendisine. Katıla katıla güldü:

— Vah Bea vah... Çok beğenmiş olacak seni... Kızkardeşim eline kitap almaz.

— Benim hakkımda sana bir şey söyledi mi?

— Yemeğe geldiği gün mü? Hayır, hiç bir şey söylemedi.

— Bir şey yazmadı mı?...

— Çok mühim bir iş yoksa Beatrice ile mektuplaşmak âdetimiz değildir.

Demek ki, Beatrice'nin sahiden hoşuna gitmiştim, Beatrice beni beğenmişti. Bununla beraber Maxim'in sözlerinden, Beatrice ile mektuplaşmalarını icap ettirecek kadar şahsiyetimin mühimsenmediğini anlamıştım.

Ertesi gün öğle yemeğinden sonra kahvemi getiren Frith, biraz duraladı :

— Mösyöye bir şey söylemek istiyorum! dedi.

Maxim gazetesinden başını kaldırdı:

— Ne var Frith?...

— Mrs. Danvers ile Robert arasında dünden beri münakaşa var. Robert çok üzgün.

Ben durumu hemen tahmin ettim, telâşımı belli etmemek için Jasper'i okşamaya başladım.

Frith devam etti:

— Efendim, kütüphanedeki kıymetli heykellerden bir tanesi kaybolmuş. Mrs. Danvers, Robert'i bu heykeli kırmak veya çalmakla itham ediyor. Robert ise ağlayarak bu ithamları red ediyor.

— Heykeli başka bir hizmetçi de kırmış olabilir!

— Evet ama, odaya Mme de Winter'den, benden ve Robert'den başka kimse girmedir.

— Peki.. Mrs. Danvers ile görüşürüm ben. Hangi heykeldi kırılan?...

— Eros heykeli!

— Fakat nasıl olur? Çok kıymetlidir o. Muhakkak bulunmalı. Mrs. Danvers'i çağırın bana!

— Peki efendim.

Frith çıktıktan sonra Maxim bana dönerek:

— Bu gibi meseleler sana aittir. Hizmetçilerin kendi aralarındaki münakaşalara karışmayı sevmem. Heykelin kıymetini bildiğim için ilgilendim.

Maxim'in suratına bakamıyordum, bütün gücümü toplayarak:

— Heykeli ben kırdım!... dedim.

Maxim hayretle yüzüme baktı:

— Frith buradayken niye söylemedin?

— Bilmem.. Çekindim, utandım.

— Şimdi daha çok utanacaksın. Frith ile Danvers'e heykeli kırdığını söylemelisin.

— Yalvarırım sana bunu yapma. Sen söyle Maxim. Korkuyorum!...

— Budalalığın lüzumu yok. Korkmak da ne biçim söz?...

— Korkuyorum, korkuyorum, elimde değil!...

Frith ile Mrs. Danvers odaya girdiler, Maxim :

— Heykeli madam kırmış, söylemeyi unutmuş! dedi.

Hepsi bana baktılar, kızardığının farkındaydım...

Danvers, kendine has o alaylı tavrıyla sordu:

— Heykel acaba tamir edilebilir mi?...

— Hayır, parça parça oldu.

Maxim sordu :

— Kırıkları ne yaptın?...

— Bir zarfa koydum.

Maxim hem sıkılmış hem de işi alaya vurmuştu:

— Zarfı ne yaptın?...

— Masanın çekmecesinde.

Ve yarı şaka yarı ciddî Danvers'e:

— Mrs. Danvers, madam kendisini hapsedecekmişsiniz gibi sizden korkmuş. Ne ise; biblonun kırıklarını Londra'ya gönderirsiniz, tamir edilirse edilir, edilmezse ne yapalım, can sağlığı. Frith, Robert'e söyle artık kızıp ağlamasın.

Frith çıktı, Mrs. Danvers kaldı:

— Kabahat benim değil, dedi. Görünürde Robert kabahatliydi. İlerde yine böyle bir şey olursa madam lütfen bana haber versin, kimse kimseye kavga etmez!

Maxim sinirlenmişti. Hırçın bir tavırla:

— Peki, peki... Bir daha haber verir. Oldu artık!...

— Mme de Winter heykelin kıymetini bilmeyebilir!

— Hayır, hayır. Kıymetli olduğunu takdir ediyordum. Fakat kaza işte. Tamir edilir diye parçalarını da sakladım.

— Ne yazık ki imkânsız. Bu salondaki her eşya kıymetlidir. Biz çok dikkat ederdik. Eskiden Madam kimseye toz aldırılmaz, bu işi bizzat kendisi yapardı!

Maxim daha sert bir sesle :

— Yeter Mrs. Danvers. Acımakla ne geçer ele...! diyerek onu salondan çıkardı.

Danvers çıktıktan sonra :

— Çok üzüldüm, dedim. Mrs. Danvers beni affetmeyecek.

— Çocuk gibisin, Mrs. Danvers de kim oluyor? Heykeli kırdıktan sonra ona verecek: «Bunu tamire gönderin» diyecektin. İşte bu kadar. Böyle yapacak yerde, yeni gel-

miş bir hizmetçi gibi kırıkları toplayıp bir çekmeye saklamışsın!

— Yeni gelmiş bir hizmetçiden farkım yok Maxim... Clarice ile aynı seviyedeyim. Bunun için onunla anlaşıyorum. O da bunun için beni çok seviyor. Geçen gün annesine misafir gittim, kızının bizden memnun olup olmadığını sordum. Kadın: «Clarice sizden çok memnun, dedi. Sözün tam mânasıyla bir hanımefendinin karşısında hissetmiyorum kendimi, bizden birinin yanındayım gibi geliyor bana diyor!...»

— Hoş bir şey değil bu. Evi yemek kokan bir çöplükten farksızdı, çocukları bahçede yalınayak dolaşırdı. Onu savmıştık. Clarice nasıl böyle temiz pak bir kız oldu şaşıyorum.

— Teyzesi büyütmüş onu. Yün etekliğimin önü lekeli, biliyorum. Ömrümde yalınayak gezmedim, ama papazın karısına gitmektense, Clarice'in annesine gitmeyi tercih ederim. Papazın karısı bana bizdensin demedi.

— Eğer ona lekeli etekle gittinse bunu söylememesi ne hiç şaşılmaz.

— Hayır, giyinip gitmiştim, ama başkaları hakkında kıyafetlerine göre hüküm verenleri hiç beğenmem.

— Papazın karısı giyime önem vermez, ama sen, kapı arayan bir hizmetçi adayı gibi iskemlenin kenarına ilişip: «Evet» veya «Hayır» dan başka lâf etmedinse pek şaşılmıştır.

— Çekingensem kabahat benim değil.

— Biliyorum, ama bu huydan kurtulmaya da çabalamıyorsun.

— Haksızlık etme, çabalıyorum ama yapamıyorum.. Sana kolay geliyor, çünkü sen bu hayatın içinde yuğurul-

muşsun. Ben bu terbiyeyi görmedim.

— Terbiye işi değil bu, sabır işidir. Misafirliğe gitmekten hoşlanıyor muyum sanıyorsun? Boğulaya canım sıkılıyor. Ama gerekeni yapmak gerektir.

— Can sıkıntısı bir şey değil. Sadece canım sıkılsa kulak asmayıacağım. Ama herkesin bana bir sergide müsabakaya girmiş bir hayvana bakar gibi bakmasına dayanamıyorum!...

— Sana böyle bakan kim?...

— Buradakilerin hepsi böyle bakıyor bana.

— Bundan sana ne? Varsınlar baksınlar. Oyalanıyorlar demek.

— Evet ama neden benimle oylansınlar? Ben kimseye tetkik veya eğlence konusu olmak istemiyorum ki!... Burada herkesin işi gücü ben... Boşuna gayret sarfediyorlar. Benim öğrenilecek hiç bir şeyim yok. Aksine, bomboş bir hayatım var. Bunun böyle olduğunu bildiğiniz içindir ki benimle evlendiniz 'Kimse dedikodu yapamayacak ve biz de rahat ve sakin bir hayat yaşayacaktık' düşündüğünüz ve istediğiniz buydu değil mi?...

Maxim gazetesini yere atıp koltuğundan fırladı:

— Ne demek istiyorsun? diye haykırdı.

Suratı bir karış asık, sesi bildiğim, her zamanki ses değildi.

— Bilmem... Hi... hiç bir şey demek istemiyorum.

— Burada yapılan dedikodulardan ne duydun?

— Hiç bir şey duymadım. Bir şey de ima etmek istemedim. Yüzüme böyle bakma!

Gayet sâkin sordu:

— Sana kim, ne söyledi?...

— Kimse bir şey söylemedi. Yemin ederim.

— Öyleyse neden dedikodudan bahsettin?

— Ne bileyim ben? Lâf olsun diye söyledim.

— Akıllıca bir lâf değildi.

— Budalaca bir lâftı. Kötü lâftı.

İki eli ceplerinde, topukları üstünde ileri geri sallanıyordu, dalgın konuştu:

— Seni almakla egoistlik mi ettim? Senin hayat arkadaşın olamam. Aramızda çok yaş farkı var. Beklemeli, bir akranına varmalıydın. Benim gibi ömrünün yarısı kalmış bir erkeğe varmamalıydın!...

— Gülünç bu söylediğin, evlilikte yaşın önemi olmadığı pekâlâ bilirsin. Biz hayat arkadaşınız, buna şüphe yok.

— Acaba?... Ben emin değilim.

Yanına çömeldim, kolumu omuzuna attım:

— Neden bana böyle şeyler söylüyorsun? Yeryüzünde senden başka hiç kimseyi, hiç bir şeyi sevmediğimi biliyorsun. Sen benim, her şeyimsin.

Beni dinlemiyordu :

— Kabahat bende, seni bu işin içine yuvarladım, düşünmene bile vakit bırakmadım.

— Düşünmeme hacet yoktu... Anlamıyor musun Maxim? İnsan birini sevince...

Pencereden uzaklara bakarak sordu:

— Burada mesut musun? Bazan değilsin gibi geliyor bana. Zayıfladın, yanakların soldu...

— Elbette mutluyum, Manderley'i seviyorum, bahçeyi seviyorum, her şeyi seviyorum. Misafirliğe gitmek de umurumda değil. Seni kızdırmak istedim biraz evvel... İstersen her gün birine misafir giderim. Bir an bile sana vardığıma pişman olmadım, bunu sahi bilmiyor musun?

Dalgın dalgın yanağını oksadı, eğildi, başını öptü:

— Sana acıyorum yavrum, eğlenen yok. Hem ben geçinmesi güç bir insanım!

— Hiç de değil, sen yumuşak, tahminimden de yumuşaksın. Ben, evlilik korkunçtur sanıyordum, koca sarhoş olur, küfreder, eğriye doğruya bağırır diye korkuyordum. Sen hiç böyle değilsin.

Gülümsedi :

— Böyle olmadığımı ümit ederim, böyle değilsem ne mutlu.

Gülümsemesinden cesaret aldım, gülümsedim, tutup iki elini öptüm.

— Hayat arkadaşı olmadığımızı sanman ne abes şey. Her akşam burada, sen gazete veya kitap okuyorsun, ben yünümü örüyorum, kırk yıllık evliler gibi. Elbette hayat arkadaşız. Elbette mutluyuz. Evlenmekle hata etmişiz sanki, sözlerinden bu anlam çıkıyor. Ama söylediklerine sen de inanmıyorsun değil mi Maxim? Evlendiğimize iyi ettiğimizi, çok iyi ettiğimizi biliyorsun değil mi?

— Madem ki sen bu kanaattesin, demek ki iyi ettik.

— Hayır, senin de kanaatin bu olmalı. Sen bu kanaatte değil misin? Benim kadar sen de mutlu değil misin? Mutluyuz değil mi? Son derece mutluyuz.

Cevap vermedi. Ben elini tutuyordum, o hâlâ pencereden bakıyordu. Gözlerim yanıyordu, gırtlığım, dudaklarım kurumuştu. Elini bırakıp pencerenin pervaz kenarına iliştim; sesim sert ve katı çıktı:

— Mutlu olduğumuzu sanmıyorsan açık söyle. Kendini hiç bir hususta zorlamamı istemem. Gitmeyi, senden

ayrılmayı tercih ederim. Söyle? Neden cevap vermiyorsun?...

Avuçlarını yanaklarına dayayıp yüzüme baktı:

— Ne cevap vereyim? Ne diyeceğimi ben de bilmiyorum. Madem ki mutluyuz diyorsun, artık bundan bahsetmiyelim. Ben hiç bir şey bilmiyor, hiç bir şey düşünmüyor, yalnız sana güveniyorum. Kendimi sana adadım, mutluluğumuz senin elinde. Anlaştık değil mi?

Beni yine öpüp odada dolaşmaya başladı. Pencerenin önünde, ellerim dizlerimde, kaskatı oturuyordum:

— Seni hayal kırıklığına uğrattım. Sakar ve beceriksizim. Fena giyiniyorum, insanlardan çekiniyorum. Sana bunun böyle olacağını Monte-Carlo'da söylemiştim. Sence Manderley'e intibak edemedim.

— Saçmalama. Sana ne sakarsın dedim, ne de giyinmesini bilmiyorsun dedim. Bunlar senin kendi kuruntun.. Çekingenliğine gelince; bu geçer, bunu kaç kere söyledim.

— İçinden çıkılmaz bir çemberdeyiz. İşte başladığımız noktaya geldik. Bütün bu münakaşa Eros heykelini kırdığım için çıktı. Eğer o heykeli kırmasaydım kahvemizi içip bahçeye çıkacaktık.

— Öfff... Bıktım bu Allahın belâsı Eros'tan.

— Çok mu kıymetliydi?

— Ne bileyim ben. Galiba kıymetliydi. Emin ol unuttum!

— Salondaki bütün eşyalar değerli midir?

— Evet, zannederim.

— Neden bütün değerli şeyleri küçük salona koymuşlar?...

— Herhalde oraya yakışıyordur diye koymuşlardır.

— Annenin zamanında da orada mıydı bu eşyalar?

— Hayır, sanmam. İskemlelerin yüklüğe kaldırılmış olduklarını hatırlıyorum.

— Küçük salon bu şekilde ne vakit döşendi?

— Evleneceğim zaman.

— Eros da yüklükte miydi?...

— Hayır, zannetmem. Galiba düğün hediyesi olarak vermişlerdi. Rebecca porselenden çok iyi anlardı.

Yüzüne bakamıyordum. Tırnaklarımı parlatmaya koyuldum. İsmi çok tabii, çok sakın söylemişti. Bir dakika sonra ona göz attım, ocağın başında, elleri ceplerinde ayakta duruyor, önüne bakıyordu. Herhalde Eros'u düşünüyordu. Rebecca porselenden iyi anladığı için, elinde heykel odaya girmiş: «Bak, bize ne hediye gönderdiler...» demiş ve yanyana durup heykele bakmışlardı. Maxim bunu hatırlıyor olmalıydı. Sordum:

— Ne düşünüyorsun?

Maxim yerden bir gazete aldı :

— Mühim değil. Niye sordun?

— Bilmem. O kadar ciddileşmiş, o kadar dalmıştın ki...

— Surrey Ragbi takımı acaba Middlesex'e karşı maç yapacak mı diye düşünüyordum!...

Koltuğuna oturup gazetesini açtı, ben pencereden bakmaya başladım. Jasper gelip kucağıma sıçradı.

— XII —

Maxim, Haziran ortalarında, Londra'ya resmî bir ziyafete gitmek zorunda kaldı, beni iki gün yalnız bıraktı, hem yalnız, hem endişeliydim. Ziyafette yalnız erkekler vardı. Otomobil köşeyi dönünce, tamamiyle ayrıldık... Maxim'i bir daha göremiyeceğim hissine kapıldım. Bir otomobil kazası olacak, öğleden sonra gezmekten dönünce, Frith yüzü sapsarı felâketi bana bildirecekti.

Elimde bir kitap kestanelikte oturdum ama okuyamıyordum. Robert'in geldiğini görünce yüreğim oynadı, Robert haber verdi:

— Klüpten telefon ettiler madam, mösyö on dakika önce klübe girmiş.

— Teşekkür ederim Robert.

Rahat bir nefes aldım. Birden karnımın acıktığını

farketmiştim. Maxim'den ayrıldığımdan beri ağzıma doğru dürüst bir lokma sokmadım.

Yemek salonuna gittim, bir kaç bisküvi ile elma alarak, bahçeye çıktım. Onları öyle büyük bir iştahla yedim ki... Bir yandan da hizmetçilerin görmesinden korkuyordum; aşçı duyarsa yemekleri beğenmediğime hükmeder, nihayet Mrs. Danvers haber alır ve işte o zaman da al başına bir dert...

Neşelenmeye başlamıştım... Jasper'i alarak Saadet Vâdisine doğru yürüdük. Sümbül kokuları, güvercin sesleri ve yalnızlık...

İnsan yalnızken mutluluğu da, üzüntüyü de daha iyi tadıyor, güzeli çirkini daha kolay ayırıyor, herşeyi daha içten hissediyor.

Ve şimdi ben de kimseyi, hattâ Maxim'i bile istemiyordum.

Çimenlere yatmış, gökyüzünün maviliğine bakıyordum.

Sümbül kokularını kokluyor, kuşların cıvıltılarını dinliyordum. Mutluluğumu duymak istiyordum.

Kalktım; tekrar yürüyüşe başladım. Jasper yine alışkanlığı üzere kayalara tırmanıp koya indi. Maxim burada olmadığına ve beni görüp de azarlayamayacağına göre koya inmemde bir sakınca yoktu.

Kulübenin bahçesini bakımsızlıktan çalılar, dikenler istilâ etmişti.

Kapı aralıktı; hafifçe ittim.. İçerisi karanlıktı, rutubet kokuyordu.

Sessizlik beni ürküttü. Seslendim:

— Kim var içerde?...

Cevap alamadım. Ama Ben'in orada gizlendiğinden

emindim. Nitekim gözlerim karanlığa alışınca, yere çömelmiş bir gölge gördüm.

— Ben, ne arıyorsun orada?... M. de Winter duyarsa çok kızacak.

Yavaşça kalktı. Elinde tuttuğu bir oltayı gizlemeye çalışıyordu.

— Olta senin değil, ama bu seferlik affediyorum. Al oltayı. Yalnız sakın bir daha yapma!...

Ben, ürkek bir sesle :

— Beni düşkünler evine göndermeyeceksiniz değil mi?... dedi.

Korkarım titriyor, ağlıyordu...

— Hayır Ben, Kimse seni düşkünler evine göndermeyecek. Ama sen de buraya sakın girme!

— Teşekkür ederim. Hem siz O'na benzemiyorsunuz. Melek gibi yüzünüz var. Size bir şey vermek istiyorum!

Koştı, kayalıkların arasında yassı bir taş kaldırarak aldığı bir deniz kabuğunu bana getirdi.

— Çok güzel bir şey bu. Teşekkür ederim Ben.

Ben, biraz evvel söylediği cümleyi yine tekrarladı:

— Siz On'a hiç benzemiyorsunuz!...

— Kimden bahsediyorsun? O kim?...

Başını salladı. Gözleri fıldır fıldır etrafa bakındı, parmağını burnuna dayadı:

— Upuzun, simsiyah, yılan gibi. Burada gözlerimle gördüm. Gece gelirdi. Gördüm. Bir sefer pencereden içeri baktım, kızdı. Seni düşkünler evine veririm, dedi. Kimseye bir şey söylemem, dedim... O artık gitti değil mi?

— Ne demek istediğini anlamıyorum Ben.. Seni düşkünler evine vermeyeceğiz. Allahaismarladık Ben.

Eve dönerken düşündüm. Ben, ne söylediğini bilmi-

yordu. Onu, kimse düşkünler evine vermekle tehdit etmemiştir. Maxim de, Frank da, Ben'in kimseye fenalığı dokunmadığını söylediler. Bir budalanın sözlerine değer vermek abesti.

Eve gelince Robert'den çay istiyecektim, saate baktım, henüz dörttü, çay için vakit erkendi. Çimen tarhını aşıp kapıya yaklaşırken kapının önünde ağaçların arkasında bir otomobil gördüm, tanımadığım bir otomobil. Başımı kaldırdım, pencerede bir erkek vardı, beni görünce geri çekildi, sonra bir kol uzandı, panjurları kapadı.

Bu Mrs. Danvers'in koluydu. Siyah yenini tanıdım... Acaba evin bir yerini tamir için mi getirmişti? Ama adamın dışarı bakışı, beni görünce içeri çekilmesi tuhaftı.

Hem neden otomobilini, evden görünmeyecek bir yere, ağaçların arkasına bırakmıştı? Bu Mrs. Danvers'in bileceği bir işti. Batı kanadına misafir kabul etmesi beni ilgilendirmezdi.

Vestiyerde elimi yıkadım, onlarla merdivende karşılaşmamak için yukarı çıkmadım. Esasen örgümü küçük salonda bırakmıştım. Küçük salona girdim, örgümün yer değiştirdiğini farkettilim. Divanın üstünde bırakmıştım, yastığın arkasına sokmuşlardı... Dışarıda sesler duyuldu, eşikte Jasper dili bir karış dışarda duruyor, ben soluğumu kesmiş bekliyordum. Mrs. Danvers'in sesini işittim:

— Kütüphanededir. Her nedense erken döndü. Eğer kütüphanede ise ona görünmeden holden geçebilirsiniz, bekleyin de bakayım.

Benden bahsettiğini anlıyordum, içime fenalık geliyordu. Bu öyle beklenmedik bir olaydı ki, Jasper kuyruğunu sallayarak salona gitti. Bir erkek sesi:

— Vay, sen burada mısın kuçu kuçu! dedi.

İçeri girdi, beni hemen görmedi, kapının arkasına sığınmıştım, ama Jasper neşeli neşeli havlıyarak bana doğru gelince gördü, beni tepemden tırnağıma kadar süzdü:

— Affımı dilerim.

Çok uzun boylu, yağız, esmer, güzelce bir delikanlıydı. Saçları kıvılcık, gözleri maviydi. Uzakta durduğum halde ağzının viski koktuğunu duyuyordum. Mavi gözlerinde de içkinin verdiği parlaklık vardı. Gülümsemeye başladı, her kadına gülümsediği gibi gülümsüyor olacaktı:

— Sizi korkutmadım ya?...

Kapının arkasından çıktım, sersemlemiştim, bu da herhalde halimden belliydi:

— Korkutmadınız, dedim. Sesler duydum, konuşanın kim olduğunu anlayamadım. Bugün misafir beklemiyordum.

— Böyle ansızın gelmem doğru değil, ama affedeceğinizi ümit ederim. İhtiyar Danny'yi görmeye geldim, çok eski dostumdur benim.

— İyi ettiniz.

— Koca Danny. Rahatsız etmekten öyle sakınıyor ki. Sizi sıkmak istemedi.

— Sıkılacak bir şey yok.

Adamın önünde sevinçle atlayıp sıçrayan Jasper'e bakıyordum.

— Bu canavar beni unutmamış. Son gördüğüm vakit daha yavruydu. Ama fazla şişman. Daha çok hareket etmesi lâzım.

— Biraz önce gezmeye götürdüm onu.

Tabakasını çıkardı:

— Buyurun.

— İçmem.

— Sahi mi?...

Bir sigara aldı, izin istemeden yaktı. Ben böyle şeylere aldırmam ama, tuhafıma gitti, bu... terbiyesizlikti.

— Max ne âlemde?...

Edâsına şaştım. Kocamın çok yakın dostuymuş gibi konuşuyordu. Maxim'e Max demesi o kadar acayıp ki... Ona kimse Max demiyordu.

— İyidir, teşekkür ederim, Londra'ya gitti.

— Karısını yalnız mı bıraktı? Çok fena. Sizi kaçırmak diye korkmuyor mu?

Bu küstah adamın bu şekilde konuşması, tavırları beni sinirlendirmeye başlamıştı. Hiç hoşuma gitmemişti. O sırada Mrs. Danvers odaya girdi.

Buz gibi oldum onu görünce. Bana bakarken, yüzündeki ifadeyi ve gözlerindeki nefreti unutamam hiç. Yabancı adam gülüyor, Mrs. Danvers sessizce bana bakıyordu.

— Danniciğim beni tanıtmayacak mısın? Yeni gelini tebrik etmeliyim!...

Mrs. Danvers, —bana kalırsa istemeye istemeye— tanıttı:

— M. Favell, dedi.

Terbiyemi bozmamaya çabaladım:

— Memnun oldum.

Pek neşeliydi, Danvers'e döndü, kadın ona işaret etti..

— Artık gitmeliyim. Gelin de otomobilimi görün.

Samimiyetten çok lâubali, küstah bir tavırla konuşuyordu.

— Geñin, gelin de görün. Bugüne kadar Max'ın aldığı otomobillerden çok daha süratli.

Canım arabayı görmek istemediği halde bir bahane

bulup da reddedemedim. Mrs. Danvers aynı haşın tavrile hâlâ beni süzüyordu.

— Otomobiliniz nerede?...

— Ağaçların arkasında. Sizi rahatsız etmemek için kapının önüne kadar gelmedim. Kasketim de otomobilde kaldı. Arka kapıdan girdim.

Danvers'e döndü:

— Siz de gelin Danni...

— Şimdi çıkamam, güle güle Mösyö Jack.

Kadının elini sıktı:

— Allahaismarladık Danny. Kendinize iyi bakın. Beni nerde bulabileceğinizi biliyorsunuz. Sizi gördüğüme çok memnun oldum.

Hole doğru yürüdü; Jasper peşindeydi. Ben, son derece tedirgin takip ettim. Favell başını kaldırıp pencere-
lere baktı:

— Koca Manderley. Pek değişmemiş. Evin işleri ile tabii Danny meşgul. Yaman kadın değil mi?

— Elinden iyi iş geliyor.

— Peki, siz burasını nasıl buluyorsunuz? Mezar gibi tenha bir yer burası. Burada yaşamak hoşunuza gidiyor mu?...

— Manderley'i çok seviyorum.

— Max size rastladığı zaman Fransa'nın güneyindeydiniz öyle mi? Galiba Monte-Carlo'daymışsınız. Oraları çok iyi bilirim.

Otomobilin yanına varmıştık. Sahibine yakışır bir yeşil Torpedo idi.

— Beğendiniz mi?

— Çok güzel.

— Beni kapıya kadar götürür müsünüz?...

— Mazur görün, yorgunum.

Gülerek yüzüme baktı:

— Manderley'e sahip olan bir kadının benim gibi bir erkekle beraber görülmesi yakışık almaz diyorsunuz değil mi?...

Kıpkırmızı oldum:

— Yok canım, böyle bir şey aklımdan geçmedi.

— Yeni evli bir kadını baştan çıkarmamalı değil mi Jasper? Doğru olmaz!...

Elini uzattı :

— Allahısmarladık. Sizi gördüğüme son derece memnunum.

— Güle güle.

— Şimdi sizden bir şey rica edeceğim. Max'a benim geldiğimi söylememek lûtfunda bulunun. Sebebini bilmiyorum ama beni pek sevmez. Zavallı Danny'nin başına dert açılmasın.

— Peki, söylemem.

— Mertsiniz. Fikrinizi değiştirmediniz mi? Benimle şöyle bir dolaşmak istemez misiniz?... Öyleyse Allahısmarladık. Belki bugünlerde bir gün yine gelirim. Max'ın sizi böyle yalnız bırakıp Londra'ya gitmesi doğru değil.

— Ben yalnızlıktan sıkılmam.

— Kaç aylık evlisiniz? Üç aylık, değil mi?...

— Aşağı yukarı.

— Evde beni bekliyen üç aylık bir karım olsun isterdim. Ben zavallı bir bekâрім!...

Gülerek kasketini giydi. Otomobil kalktı, ben eve döndüm. Mrs. Danvers ortadan kaybolmuştu. Holde zile bastım. Beş dakika bekledim, kimse gelmedi. Yine çaldım.. Nihayet asık suratla Alice geldi:

REBECCA

— Zili siz mi çaldınız madam?...

— Evet Alice, Robert yok mu? Bana kestaneliğe çay getirsin.

— Robert postaya gitti, daha gelmedi. Mrs. Danvers sizin geç döneceğinizi söylediğinden Frith de gitti. Hemen çay istiyorsanız ben getireyim, ama henüz saat dört buçuk olmadı.

— Zararı yok Alice, Robert'in gelmesini beklerim.

Bana Maxim gitti gideli işler altüst oldu gibi geliyor. Bugün Frith izinlidir, buna rağmen Danvers Robert'i postaneye gönderiyor, benim geç eve döneceğimi sanıyorlar ve tam bu sırada Favell Danvers'e misafir geliyor. Gününü iyi, çok iyi seçmiş. Bütün insanlar acaip. Favell de geldiğini Maxim'e söylemememi istiyor. Danvers'in başına iş açmak, hele Maxim'in canını sıkmak istemiyorum.

Hem bu Favell kimdi? Ya Mrs. Danvers'le işbirliği yapan bir hırsızsa? Eve erken dönmekle belki de onları suçüstü yakalamış, işlerine engel olmuşum. İçime şüphe girdi. Kalktım, kalbim çarparak yukarı çıktım.

— XIII —

Manderley'e ilk geldiğim gün şatonun bu kısmını uzak-
tandan görmüştüm. O gündenberi buralara gelmeği arzu-
lamamıştım.

Merdivenin başında ses seda yoktu. Burnuma, uzun
zaman kapalı ve havasız kalan yerlere has bir koku geli-
yordu. Birçok kapının hepsi de kapalı.

Şatonun iç teşkilâtını iyi bilmiyordum. Fakat pence-
resinden yabancıyı gördüğümü sandığım odanın kapısını
usulca açtım. Pancurlar kapalı olduğu için oda karanlıktı.
Elektrik düğmesini arayıp buldum ve çevirdim. Oda ay-
dınlandı. Burası gömme dolapları olan bir küçük oda idi.
Ve bir ara-kapı ile diğer bir odaya geçiliyordu. Yürüdüm,
bir elektrik düğmesi daha çevirdim. Büyük bir yatak oda-
sında idim. Üzerimdeki ilk tesir âni ve şaşırtıcı oldu. Tah-
minimde yanılmışım. Oda hiç de metrûk bir şekilde değil-

REBECCA

di. Sanki her gün kullanılıyormuş gibi temiz ve düzenli idi.

Tuvalet masasının üstünde fırçalar, pudra ve lâvanta vardı. Yatak yapılmış, keten takımları, renkli battaniyesiyle birisini bekler gibi idi. Küçük bir masanın üzerinde bir vazo, içinde o gün koparılmış çiçekler, bir koltuğun üstüne bir sabahlık atılmış ve yerde bir çift terlik...

Bana öyle geldi ki, Rebecca nerdeyse odaya girecek, âhenkli sesiyle şarkı söyliyerek saçlarını tarayacak...

Odanın bir tarafında işliyen saatin tıkırdısını duydum. Sanki biriyle karşılaşacakmış gibi olduğum yerde duruyordum. Çiçek kokusu, havasızlıktan doğan küf kokusunu bastıramıyordu. Pencerele, pancurlar ve perdeler sımsıkı kapalıydı.

Mrs. Danvers istediği kadar saati kursun, çiçekleri tazelesin. Rebecca bir daha bu odaya gelmiyecekti. O ölmüştü.. Winter ailesinin diğer ölüleriyle birlikte şatonun mezarlığında yatıyordu. Bunu bildiğim halde yine bu odada kendimi yabancı hissediyordum. Evin hanımının odasına kadar giren saygısız bir yabancı...

Bacaklarımın titrediğini hissettim. Tuvalet masasının önündeki yuvarlak iskemleye oturdum. Mrs. Danvers:

«Onun odası şatonun en güzel odasıdır» dediği zaman mubalâğa etmemişti. Cidden çok güzel bir oda idi. Oymalı tavanı, mermer ocağı, yaldızlı kapısıyla pek zevkli döşenmişti. Eşyaların her biri birir şaheserdi.

Bunlar keşke benim olsaydı!... Aksine bu odadaki her

şey onundu. Masanın üzerindeki fırçalara dokundum, bir tanesi daha eski idi. Daima öyle değil miydi? Fırçaların bir tanesi daha çok kullanılır. Aynada dümdüz ve sert saçlarımın çerçevelediği yüzümün ne kadar sarı olduğunu gördüm.

Yerimden kalktım, sabahlığın bulunduğu koltuğa kadar gittim. Terlikleri alıp baktım. Tekrar yatağa yaklaşıp ayakucunda duran kayısı rengindeki ve kelebek kanadını andıran geceliği elime aldım. Yanağıma götürdüm; buz gibi idi. Burnuma güzel bir koku geldi: Beyaz sümbül kokusu... Tekrar devşirip yerine bıraktım. Bu gecelik kullanılmış ve buruşmuştu. Son giydiği günden bu yana ütülenmemiştir.

Yatak odasından çıkıp küçük odaya döndüm. Dolapların birisinin kapısını açtım. Elbise dolu idi. Lâme ve renkli bir gece elbisesinin parıltısı gözlerimi kamaştırdı... Hemen dolap kapısını kapadın ve tekrar yatak odasına geçtim. Arkamda bir ayak sesi duymuştum, başımı çevirdim; Mrs. Danvers karşımda duruyordu. Yüzündeki garip ve hırçın bir neşenin parıltılarını görüyordum. Hayatımda bu ifadeyi unutamam. Kötü bir sevinç ifadesi. Muradına ermiş olan bir düşmanın ifadesi vardı yüzünde. Çok korktum. Fakat belli etmemeğe çalışıyordum.

— Bir şey mi aradınız, efendim?

Cevap vermek istedim, fakat titriyordum..

— Kendinizi galiba pek iyi hissetmiyorsunuz. Diyerek yanıma yaklaştı. Eğer bana dokunsaydı mutlaka düşüp bayılırdım. Yüzüme doğru gelen sıcak nefesini duyuyordum.

— Bir şeyim yok!... diyebildim. Demin bahçede iken

pancurların birisinin açık olduğunu gördüm, merak ettim, kapamağa gelmiştim.

— Ben kapatayım efendim.

Bir an sonra gülerek tekrar yanıma geldi:

— Pancur neden açık dediniz? Siz açtınız onu.. Ben her tarafı sıkı sıkı kapar, öyle çıkarım. Fakat siz pancuru bahane edeceğinize, 'Bu odayı merak ettim' deseniz ne olur? Bana bunu söylemiş olsaydınız size her tarafı çoktan gezdirirdim.

Oradan kaçmak istedim, fakat kımıldayamıyor, gözlerimi gözlerinden ayıramıyordum. O, iğrenç bir sesle devam ediyordu:

— Madem ki buraya geldiniz, size herşeyi göstereyim. Kimbilir kaç zamandır merak ediyordunuz, değil mi? Fakat sormaya cesaret edemiyordunuz. Burası şatonun en güzel odası... Hiç böyle güzel oda gördünüz mü?

Kolumdan tutarak yatağa doğru sürükledi, elinin teması bile beni sinirlendiriyordu. Beni ürküten yavaş bir sesle :

— İşte yatağı... dedi. Ne güzel yatak, değil mi? Altın işlemeli örtüsünü örtüyorum. Bu örtüyü çok se-verdi. Geceliğini gördünüz mü? Tutunuz; ne yumuşak ipek... Son giydiği geceden sonra yıkamadım. O gece oda yine böyle hazırlanmıştı. Sabahları, terlikleri, geceliği böylece onu bekliyordu. Fakat gelmedi... Boğuldu o gece... Bir daha buraya gelemedi. Oda hizmetçileri vardı. Fakat benim kendisine hizmet etmemi isterdi : 'Hiç kimse senin gibi bana bakamaz, Danni,' derdi. Sabahlığı gördünüz mü? Ne kadar uzun... O da uzun boylu idi. Sonra terlikleri çok küçük. Bu kadar uzun boylu insanda küçük ayak çok enderdir.

Beni bu sefer tuvalet masasına doğru sürükledi:

— Fırçalara bakın! Altın ve fildişi... Öldüğünden beri yıkamadım. Olduğu gibi bıraktım. Her akşam saçlarını ben fırçalar, ben tarardım. Pırıl pırıl ipek gibi kıvrıcık siyah saçları vardı. Bazan kocası fırçalardı. Mister Max gözümün önüne geliyor: Elinde fırça gülererek neşeli neşeli konuşurlardı. O zaman ne kadar çok neşeliydi! Saçlarını uzun zaman kesmedi. Nihayet kısa saçların ata binmek, kotra kulanmak için daha kolay olduğunu düşündü ve kestirdi. Herkes o güzel saçlara acıdı, itiraz etti ama kimseyi dinlemez, kendi istediğini yapardı o.

Beni kolumdan tutarak yine küçük odaya sürükledi. Elbise dolaplarını açarak:

— İşte kürkleri.. Onları güvelere yedirmem, iyi muhafaza ederim. Şu gördüğünüz beyaz Hermin mantoyu M. de Winter yılbaşı hediyesi olarak aldı. Her renk ona yakışır, ama beyaz en iyi giderdi... Öldüğü zaman bir pantolonla bir blüz giymişti. Ceset bir kaç hafta sonra bulunduğu zaman çırılçıplaktı. Deniz, elbiseleri parça parça etmiş, hiçbir şey bırakmamıştı.

Kolumu sımsıkı tutmuş, gözlerini bana dikerek:

— Kendisini tanımak güç olmuştu. Deniz güzel vücudunu parçalamış, yüzünü tanınmaz bir hale getirmişti. M. Winter, gidip onu o halde gördü. Gitmesine mani olmak için çok uğraştılar. Ama kimseyi dinlemedi. M. Crawley'i bile...

Bir an sustu, sonra yine gözlerini bana dikerek:

— Kaza gecesi burada yoktum. Ömrümün sonuna kadar vicdan azabı çekeceğim. O gece ben burada olsaydım, onu bırakmazdım. İzinli çıkmıştım, o da

Londra'ya kadar gitmişti. Erken döneceğini kimse bilmiyordu. Yedide dönmüş, yemek yemiş ve hemen denize açılmıştı. Rüzgâr sert esiyordu. Benim gibi kocası da o gün evde değildi. Gece on bire doğru gelmişti. Bu arada ben de eve dönmüştüm... Rüzgâr şiddetini gitgide arttırmaya başlayınca hemen M. Winter'in kapısını vurup M. de Winter'in denize çıktığını ve hâlâ dönmediğini söyledim. Oda bana:

— Merak etme, rüzgârı görünce küçük kulübeye dönmüş, yatmıştır. Buraya kadar gelmeğe üşenir, orada kalmıştır! dedi. Bazı zamanlar küçük kulübede kaldığı olurdu. Onun için merak edilecek bir şey yoktu. Fakat benim içim rahat değildi, bir türlü uyuyamadım. Yatağımda beş buçuğa kadar uyumadan döndüm, döndüm. Nihayet dayanamadım, arkama bir şey giyerek koya indim. Onu kulübede bulacağıma bilmem neden emin değildim. Deniz kenarına indiğimde şamandırayı boş buldum. Kotra bağlı değildi.

Mrs. Danvers kolumu bıraktı. Sesindeki huşunet geçmişti. Bitkin bir halde devam etti:

— Denize açılmış ve bir daha sahili tutturamamıştı. Geminin bazı parçalarını ve can kurtaran yeleklerini bir kaç gün sonra kıyılarda buldular. Fakat haftalarca kendisini bulamadılar. Bu, M. Winter için müthiş bir acı oldu. Bu odalara niçin girmediğini şimdi anlıyor musunuz?

Pencereler kapalı olduğu halde denizin dalgalarının sesi odaya aksediyordu. O hâlâ sözünü kesmiyordu :

— M. Winter işte o meş'um gecedenberi bu odaya adım atmadı. Geç vakitlere kadar odasında ayak ses-

lerini duyardım. Sabahleyin, odasına giren uşaktan yatağının bozulmadığını, sigara tablalarını dolu olduğunu işitir. O'nun gene bir koltuk üzerinde sabahladığını anladım.

Mrs. Danvers bunları anlatırken, bir yandan da odayı düzletiyor, elektrikleri söndürüyor ve artık odayı terketmemi ima ediyordu.

— M. Winter'in burada bulunmadığı bir zamanda eğer burasını tekrar görmek isterseniz haber verin bana! Muhteşem bir oda... İnsan sık sık arzuluyor burasını görmeyi! Hem O'nun uzun zamandır bu odaya girmediği belli mi? Sanki biraz önce çıkmış neredeyse dönüp gelecekmış gibi geliyor insana... Yanılmıyorum değil mi böyle düşünmekte!...

Gülümsemeye çabaladım. Konuşamıyordum. Dilim tutulmuştu.

— Yalnız bu oda değil, şatonun bir çok yeri bu oda gibidir. Küçük salon, hol, hattâ vestiyer. Her yerde onu hissediyorum. Siz de hissediyorsunuz değil mi?

Sustu. Gözlerini hâlâ gözlerimden ayırmıyordu, fısıldayarak sordu:

— Şu anda konuştuğumuzu görüyor mu dersiniz?... Ölüler kalkıp dirileri görebilirler mi dersiniz?

— Bilmiyorum, dedim. Bilmiyorum!

Sesim o kadar gergindi ki, tanıyamadım. Danvers yine fısıldadı:

— Bazan düşünüyorum, Manderley'e gelip sizi M. Winter'le beraber görüyor mu acaba?

Odanın kapısını açtı :

— Robert size kestaneliğe çay götürecektir, dedi.

Kapının önünden çekilip bana yol verdi. Koridorda sendeledim, nereye gittiğimin farkında değildim. Ona bir şey söylemedim, etrafıma bakmadan indim, sonra kendi odama giden merdiveni çıktım, odama girdim, kapıyı kilitledim, anahtarı cebime soktum.

Yatağıma uzanıp gözlerimi kapadım. Üzerime fenalık gelmişti.

— XIV —

Maxim ertesi sabah telefon etti, saat yediye doğru geleceğini bildirdi. Ama telefonda Frith'le konuştu, beni çağırmadı. Telefonun çaldığını kahvaltı ettiğim sırada duydum. Frith gelir, Maxim'in beni istediğini haber verir diye bekledim. Peçetemi bırakıp kalkmıştım. Frith geldi söyledi. Yerime oturdum ve bütün gün ne yapacağımı, nasıl vakit geçireceğimi düşündüm. Rahat uyuyamamıştım... Rüyamda Maxim'i görmüştüm. O önde yürüyor, ben ise arkasından koşuyordum. Ve bir türlü kendisine yetişemiyordum.

Sabahleyin kalktığımda gözlerimi şişmiş, yastığımı ıslak buldum. Ağlamış olacaktım herhalde.. Yanaklarıma biraz ruj sürdüm, uykusuzluğumun belli olmaması için yaptım bunu, fakat daha beter oldum. Saat ona doğru taraçada kuşlara ekmek ufalarken yine telefon çaldı. Bu se-

fer banaydı. Frith haber verdi:

— Madam Lancy sizinle konuşmak istiyor.

Telefona gittim:

— Alo, Beatrice...

— Alo, nasılsınız?..

Sesi erkek sesi gibi kalındı, çabuk konuşuyordu, cevabımı beklemeden devam etti:

— Bugün öğleden sonra büyükanne gitmek istiyorum. Sizden otuz kilometre uzakta oturan bir ahababımdayım. Sizi gelip alayım da, büyükanneye beraber gideyim.

— Çok memnun olurum Beatrice.

— Saat üç buçuğa doğru gelirim. Giles dün akşamki ziyafette Maxim'i görmüş. Yemekler ortaymış ama şaraplar nefismiş. Birazdan görüşürüz canım.

Telefon kapandı, bahçeye döndüm. Bir kitap, bir gazete ve örgümü alıp gül bahçesine gittim. Önce gazeteye göz gezdirdim, sonra romanıma daldım. Arada sırada başımı kaldırıp etrafa bakıyordum. Bana biri beni gözetliyor gibi geliyordu.

Öğle yemeğimi yedim, tam üç buçukta Beatrice geldi. Otomobile bindim. Beni rastgele bir yerimden, kulağımın yanından öptü:

— Sizi iyi görmüyorum, dedi. Çok zayıflamışsınız, yüzünüz solmuş. Nedir sizi üzen?

— Hiç bir üzüntüm yok, yüzüm pek renkli değildir.

Kahverengi gözleriyle atmaca gibi baktı yüzüme:

— Geçen gelişimde daha renkli ve canlıydınız. Ama şimdi solgunsunuz. Beyhude bahane bulmaya kalkmayın, yoksa gebe misiniz?...

— Hayır, hayır, zannetmem.

— Sabahları mideniz bulanmıyor mu?...

— Hayır, bulanmıyor.

— Hoş, bu bir şey ifade etmez. Roger'e gebeyken hiç bir rahatsızlık duymadım. Doğurmadan bir gün önce yine golf oynadım. Bir şüpheniz varsa söyleyin bana.

— Hiç bir şeyim yok Beatrice. Sizden bir şey saklamadığımdan emin olabilirsiniz.

— Peki, peki inandım. Fakat yakında dünyaya bir mirasçı getirmenizi temenni ederim, bu Maxim için çok iyi olur. Gebe kalmamak için tedbir almıyorsunuz ya?

‘Ne acaip şeyler bunlar?’ diye düşünerek:

— Hayır, dedim.

— Tuhafınıza gitmesin sözlerim, kötüye yorumlamayın. Her kadın istediğini yapmakta serbesttir. Gebelik, hele karı koca avcıysalar, bir kaç ay bu eğlenceyi balatlıyor. Bu sizin için bahis konusu olamaz. Gebelik resim yapmaya engel değildir. Ressamlığınız ne âlemde?

— Resim yaptığımı yok.

— Gönderdiğim kitaplar sizi ilgilendirdi mi?

— Çok.

Otomobili hızlı sürüyor, virajlarda bile hızı kesmiyordu:

— Önümüzdeki ay Roger, Oxford'a gidecek. Bakalım ne yapacak? Oğlum tıpkı anası ile babasına benzer, yalnız atlarla meşguldür... Briç oynar mısınız?

— Çok acemiyim.

— Önemi yok. Ben briç öğrenmek istemiyenlere kızıyorum. Çay vaktinden yemek vaktine kadar ve yemekten sonra onlarla ne yapılır? Oturup konuşulmaz ya?

R E B E C C A

«Neden konuşulmasın?» diyecektim ama, susmayı daha uygun buldum.

— Maxim nasıl? Memnun ve mesut mu?...

— Zannederim.

Bir an aklıma Favell geldi, kendimi tutamadım, sordum :

— Jack Favell'i tanıyor musunuz?

İsmi tekrarladı :

— Jack Favell. Durun bakayım, bu isim bana hiç yabancı değil. Jack Favell. Evet, bu isimde bir serseri vardı. Onu bir kere Manderley'de görmüştüm. İyi ama neden sordunuz?...

— Dün Manderley'e, Mrs. Danvers'e misafir geldi.

— Yaaa?... Belki...

— Evet, belki dediniz?...

— Rebecca'nın yeğenidir.

Şaştım. Jack Favell gibi bir adam Rebecca'nın yeğeni olamazdı.

— Bilmiyordum. Hiç de iyi bir insana benzemiyor, beğenmedim.

— Haklısın. Maxim de onu sevmezdi.

Bu bahsi burada kapadık. Büyük annenin evinin önüne gelmiştik. Beatrice:

— Büyükanнемin gözlerinin iyi görmediğini unutmayın, dedi. Biraz önce hastabakıcısına telefonla geleceğimizi bildirdim.

Ev, herhalde ondokuzuncu yüzyıl sonlarından kalma, kırmızı tuğla, büyük bir evdi. Güzel değildi, ama bakımlı ve tertemizdi. Eve bakanlar titiz davranıyorlardı. Ev sahibinin görmemesine rağmen.

Kapıyı şuh bir oda hizmetçisi açtı, Beatrice:

— Günaydın Nora, dedi. Nasılsınız? Büyükanne nasıl?...

— Şöyle böyle madam. Bir gün iyi, bir gün fena. Sizi görünce sevinecektir.

Merakla bana bakıyordu. Beatrice tanıttı:

— Madam Maxim.

Bir koridor ve bir salondan geçip bir verandaya çıktık. Büyükanne bir tekerlekli iskemlede oturuyordu. Yaklaşınca farkettim, tıpkı Maxim'e benziyordu. Maxim, ihtiyar olunca tıpkı büyükannesine benzeyecekti. Beatrice hastabakıcının elini sıktı, sonra ninesine yaklaştı:

— İşte sağ salim geldik.

İhtiyar kadın başını bize doğru çevirdi:

— Canım Bea, ne iyi ettin de geldin. Ama burada sıkılırsın, seni eğlendirecek hiç bir şeyimiz yok.

Beatrice ninesini öptü:

— Sana Maxim'in karısını getirdim. Daha önce geleceklerdi ama, çok işleri vardı.

Beatrice arkamdan itip fısıldadı:

— Öpsene.

Eğilip öptüm. Parmaklarını yüzüme değdirdi:

— İyi kalpli kız, ne iyi ettin de geldin. Sizi gördüğüm çok sevindim. Maxim'in de getirmeliydiniz.

— Maxim Londra'da, bu akşam dönecek.

— Bir daha sefere onu da getirin... Şu koltuğa oturun da sizi göreyim. Bea, sen öbür tarafa otur. Roger nasıl? Kötü çocuk o, beni hiç arayıp sormuyor.

— Bu yaz gelir. Eton kolejini bitirdi, Oxford'a girdi.

— Delikanlı oldu desene, görsem tanıyamıyacağım.

Onlar aile lâfına daldılar, hastabakıcı bana dönüp çok samimî, çok neşeli bir tavırla sordu:

— Manderley'den memnun musunuz madam?

— Evet, çok memnunum.

— Çok güzel yerdir. Ne yazık ki artık gidemiyoruz, ben Manderley'de oturduğum günleri arıyorum.

— Bir gün yalnız gelin.

— Çok teşekkür ederim. Mösyö Winter iyidir inşallah?...

— Çok şükür sıhhati yerinde.

— Balayınızı İtalya'da geçirmizsiniz. Mösyö Winter'in kartına çok sevinmiştik.

«Sevinmiştik» derken üst perdeden mi konuşuyordu, yoksa kendi sevincine Maxim'in büyükannesinin sevincini de mi katıyordu. Pek anlıyamadım.

— Size kart mı yazdı? Hatırlamıyorum.

— Evet, son derece hoşumuza gitti. Böyle şeylere bayılırız. Bir albümümüz var, aileye ait her şeyi yapıştırırız, tabii iyi şeyleri.

Beatrice ile büyükannesi av köpeklerinden konuşuyorlardı. Hastabakıcı bana sordu:

— Ava meraklı mısınız?

— Maalesef değilim.

— Eninde sonunda size de avlanmak zevk olur. Biz burada ava bayılırız.

Beatrice nihayet söze karıştı:

— Madam de Winter ressamdır. Manderley'de resmi yapılmaya değer çok yer vardır, bunu kendisine söyledim.

Büyükanne atıldı:

— Kim bu ressam?...

— Yeni gelinin büyükanne.

— Yaaa... Demek artistsiniz?... Ailemizde hiç artist yoktu.

— Beatrice mubalâğa ediyor. Artist değilim, resim yapmasını severim. Beatrice bana çok güzel kitaplar hediye etti.

Buna pek şaşı :

— Beatrice size kitap mı hediye etti? Bu, göle su taşımaya benzer. Manderley'de kitap doludur.

Kahkahayla güldü. Sonra çay istedi. Türlü huysuzluklar yaptı. Çayı oda hizmetçisi Nora getirmedi diye kızdı. Nora gelince ona çıkıştı. Beatrice hastabakıcıya usulca :

— Sizin yerinizde olmak istemezdim, dedi.

Hastabakıcı gülümsedi, sonra söz bizim İtalya seyahatimize geldi. Maxim'in büyükannesi sordu:

— Maxim İtalya'da mı?

— İtalya'da idi büyükanne, şimdi Manderley'e döndüler.

İhtiyar kadına sokuldum:

— Bu mevsim Manderley çok güzel.

Fersiz gözlerini bana dikti:

— Siz Manderley'de mi oturuyorsunuz?

Küçük dilimi yutuyordum. Odaya sessizlik çöktü. Sonra Beatrice:

— Tabii Manderley'de oturuyorlar büyükanne, dedi.. Maxim'le evlendi.

İhtiyar kadın yastıklarına yaslanmış, dudakları titremeye başlamıştı:

— Hep birden konuşuyorsunuz, anlıyamıyorum.

Kaşlarını çatıp bana baktı, başı sallandı:

— Siz kimsiniz? Ben sizi hiç görmüş müydüm? Hatırlamıyorum. Size Manderley'de hiç rastlamadım. Kimdir

bu kız Bea? Maxim neden bana Rebecca'yı getirmiyor?... Rebecca'yı çok severim. Sevgili Rebecca nerelerde?

Bu sefer odaya çöken sessizlik uzun sürdü, boğucu bir sessizlikti bu. Hastabakıcı yerinden kalkıp ihtiyar kadına yaklaştı, kadın tekrar etti:

— Rebecca'yı istiyorum. Ne yaptınız Rebecca'yı?

Beatrice yerinden kalkarken az kaldı masayı deviriyordu. Kıpırmızı olmuş, dudaklarını kemirmekteydi. Hastabakıcı:

— Yalnız bırakınız, dedi. Biraz yoruldu, böyle sayıklamaya başlayınca saatler sürer.

Sürüyordu da, ihtiyar kadın durmadan söyleniyordu:

— Neden Maxim, Rebecca'yı getirmiyor? Nerelerde Rebecca?...

Odadan çıktık, bahçeyi geçtik, kapının önüne geldik. Otomobile bindik, uzaklaştık. Beatrice şaşkın şaşkın özür dilemeye kalkıştı.

— Bunda üzülecek bir şey yok Beatrice, ihtiyarlık.

Bir müddet konuşmadık, neden sonra Beatrice, kendi kendine söylenir gibi:

— Rebecca'yı çok sevdiğini unutmuştum, dedi. Rebecca da onunla çok yakından ilgilenirdi. Çok hoşsohbet, çok neşeliydi Rebecca. Gariptir ama, kadın, erkek, büyük, küçük, hattâ hayvanlara varıncaya kadar herkesi kendine bağlardı. Herkeste sempati uyandırır. Görüyorum ki, büyükanne de Rebecca'yı unutamamış. Neyse, herhalde bu ziyaret için bana teşekkür edecek değilsiniz!

— Beatrice, sizin suçunuz yok ki. Hem bahsetmeye-
lim artık bundan.

Sustuk. Az sonra Manderley'e varacaktık. Biraz yü-

rümek istediğimi, onun için beni yolda bırakmasını rica ettim.

— Aceleniz yok mu? Öyle ise sizi köşede bırakayım, ben de Londra'dan gelen trenden Giles'i alayım, ancak vaktim var.

Köşede indim, öpüştüp ayrıldım. Beatrice:

— Biraz şişmanlayın, dedi. Bu kadar zayıflık size yaraşmıyor. Bugün için tekrar özür dilerim. Maxim'e selâm.

Bir toz bulutu kaldırarak uzaklaştı, ben yürüdüm... Şatoya yaklaşınca Maxim'in otomobilini demir kapının önünde gördüm. Demek ki Maxim gelmişti. Kalbim sevinçten mi, heyecandan mı bilmiyorum çarpmağa başladı. Koşarak eve girdim. Şapkası eldivenleri bir sandalye üzerindeydi. Kütüphaneye doğru yürüdüm, kapı kapalıydı. İçeriden Maxim'in öfkeyle konuştuğun duydum.

— Tarafımdan kendisine yazın, bir daha buraya ayak basmasın. Kim söylediye söyledi, bunun önemi yok. Dün öğleden sonra otomobilini burada görmüşler. Onunla görüşmek istiyorsanız Manderley'in dışında görüşürsünüz.. İşte bu kadar! Buraya gelmesini istemiyorum, anladınız mı? Şunu da unutmayın, bunu size son defa söylüyorum.

Hemen yukarı çıktım. Mrs. Danvers de kütüphaneden çıkıp odasına gitti. Öfkeden yüzü sapsarı olmuştu. Ben de aşağı inip kütüphaneye girdim. Maxim, elinde mektuplar, arkası kapıya dönük duruyordu. Girdiğimi duyunca hiddetle döndü:

— Yine ne var?...

Ellerimi uzatıp gülümsedim:

— Hoş geldin.

R E B E C C A

Beni görtünce neşesi geldi. Titreyen dudaklarından bir şeye çok kızdığını anladım.

— Ha... Sen misin?... Yalnızken ne yaptın bakalım? Saçlarımı öpüp kolunu omuzuma doladı.

— Beatrice beni büyükannene götürdü.

— İhtiyar iyi mi?...

— İyi.

— Beatrice nerede?...

— Giles'i karşılamıya gitti.

Pencerenin kenarında yanyana oturduk, ellerini ellerime aldım:

— Seni çok göreceğim geldi.

— Sahi mi?...

Bir an konuşmadık. Elleri ellerimdeydi. Sordum:

— Londra çok sıcak mı?...

— Cehennem. Londra'dan nefret ediyorum.

— Senin bir can sıkıntın var Maxim. Bir şey mi var?

— Yol beni çok yordu.

Kalkıp bir sigara yaktı. Bana Mrs. Danvers ile Favell'den bahsetmeyeceğini anladım.

— Ben de çok yorgunum, dedim.

— XV —

Bir pazar günü olduğunu hatırlıyorum. Öğleden sonra bahçede oturup konuşmağa hazırlanırken misafir bastırdı.

O gün öğle yemeğinde Frank Crawley vardı. O da bizimle bahçede oturmak arzusunda idi. Fakat olmadı. Misafirler çaya da kaldılar. Doğrusu her biri ile ayrı ayrı konuşmak, onlara ikram etmek hiç de hoşuma gitmedi.

Maxim herkesle konuşuyor, sıkıldığını belli etmiyordu. Halbuki onun da kalabalıktan hoşlanmadığını biliyordum. Ne yapsın ki, misafirperver ev sahibi rolünü başarması lâzımdı. Ve rolünü pek iyi oynadı da.

Lady Crowan isminde yılışık bir kadın balo bahsini açtı. Maxim'in üzerine âdeta hücum edercesine sordu.

— M. de Winter, size çoktandır bir şey sormak isti-

yordum. Manderley'de bir kıyafet balosu vermiyecek misiniz?...

Maxim hemen cevap vermedi, fakat söze başladığı zaman gayet serin kanlı idi:

— Düşünmedim.. Daha doğrusu aklıma gelmedi!

— Nasıl olur? Bütün herkes bunu bekliyor. Her sene ne kadar eğlenirdik.

— Fakat Lady Crowan, bununla kim ilgilenecek?... Kolay iş değil. Eğer Frank yardım ederse...

Bu defa kadın Frank'a dönerek:

— Ne olur, Mister Frank, yardım ediniz de bu balo verilsin. Herkes Manderley'de verilen balolarda ne kadar eğlenirdi.

Frank ne diyeceğini şaşırmıştı:

— Bana sorarsanız buna Mme de Winter karışır! dedi..

Bu defa kadın bana döndü:

— Haydi Mme de Winter, kocanıza söyleyin de bu baloyu yapsın. Hem sizin şerefimize yapılmalıdır.

Derken herkes söze karıştı. Düğüne davet edilmemişlerdi, bu maskeli baloyla telâfi edilmeliydi. Biri teklif etti: «Maskeli balo isteyenler ellerini kaldırsın.»

— Görüyorsunuz ya Mösyö Winter, oybirliği ile kabul edildi.

— Sen ne dersin?...

— Bilmem. Sen nasıl istersen. Ama bu balo verilse iyi olur derim.

Lady Crowen söze karıştı:

— Böyle soru sorulur mu? Elbette ister. Hem, hangi kadın şerefine verilecek bir baloyu istememezlik eder. Bu

baloda herkes istediği kıyafeti seçer. Meselâ sizi 17 nci yüzyılın bir Çoban Kızı kıyafetinde tahayyül ediyorum da, kimbilir ne güzel olacaksınız.

Bu kadın pek de haksız sayılmazdı. Bu düşük omuzlarım ve beceriksiz tavrımla çoban kızından başka ne olabilirdim ki!... Ve belki o da yakışmayacaktı. Bu kadar istek ve ısrar karşısında Maxim «Hayır» diyemedi.

— Tamam, madem ki ısrar ediyorsunuz, balo yapılınsın. Frank bu işle siz meşgul olacaksınız. Mrs. Danvers bu işde tecrübelidir, size yardım eder.

Lady Crowan gene söze karıştı:

— Meşhur Mrs. Danvers burada mı hâlâ?

Maxim sert bir şekilde sözünü kesti:

— Evet... Biraz daha yemez misiniz! diyerek pasta ikram etti.

Nihayet, Maxim'in sıkıldığını anlayarak müsaade istediler, gittiler...

Derin bir nefes aldım.. Ağız tadıyla çayımı içtim.

Balodan hiç bahis açmadık. Bir ara Maxim odadan çıkınca Frank'la konuşmaya başladık:

— Balo yapılacak mı?...

— Maxim verdiği sözü yapar. İyi ama balodan niye ürküyorsunuz? Göreceksiniz size hiç iş düşmeyecek. Yalnızca misafirleri kabul etmek. Hepsi o kadar.

— Lady Crowan baloda çoban kızı kıyafetine girmemi tavsiye etti, ne dersiniz?

Yüzüme dikkatle, gülümsemeden baktı:

— Evet, size çoban kızı kıyafeti yaraşır. Benimle de bir kere dansetmek lûtfunda bulunursunuz.

— Elbette Frank. Zaten Maxim'le sizden başkasıyla dansetmem.

— Olmaz, sizi dansa davet eden herkesle dansetmek zorundasınız.

Katılarak güldüm :

— Çoban kızı dansedecek.

Bahçeye açılan kapıda Maxim göründü :

— Ne gülüyorsun? Bu ne neşe böyle?

— Frank çok nazik bir insan. Benim baloda çoban kızı kıyafetine girmemi gülünç bulmuyor.

— Delirmiş bu Lady Crowan. Baloyu tertipleyen o imiş gibi ilgileniyor. Neye beni balo vermeye zorluyorlar sanki? Mecbur muyum onları eğlendirmeye ben?... İşin yoksa bir sürü can sıkıcı insanları davet et!

Frank :

— Davet edileceklerin listesi hazırdır. İstediklerimize göndeririz! diyerek Maxim'i yatıştırdı.

Balo işinde benim ciddî hiç bir işim olmadığı için bir bakıma memnun, bir bakıma da bir işe yaramadığımı gördüğüm için üzüliyordum.

Maxim'e sordum :

— Sen ne giyeceksin Maxim?...

— Ben kıyafet değiştirmem, ev sahibine verilmiş bir imtiyazdır bu.

— Ben de çoban kızı kıyafetine girmek istemiyorum.. Kıyafet değiştirmek kabiliyetim de yoktur!

— Başına bir kordelâ bağlayıp Alice ol, sana bu kıyafet çok yakışacaktır. Tıpkı «Alice Harikalar Diyarında» kitabında olduğu gibi... Yalnız parmağın ağzında olmak şartı ile..

— Amma yaptın Maxim. Çocuğa benzer tarafım var mı benim. Fakat ben öyle bir kıyafete gireceğim ki, beni tanıyamıyacak, hayret edeceksiniz.

Maxim güldü :

— Yüzünü karaya boyayıp maymun kıyafetine girme de, ne yaparsan yap!

Gülerek bahçeye çıkmıştı. Odada yalnız kalmıştım... Kendi kendime düşündüm. Neden bana hep çocuk muamelesi yapıyor?... Oysa ki, onun nazarında olgun bir kadın olmayı ne kadar isterdim ben. İkimizin olan herşeyi onunla paylaşmak, onun hem karısı, hem arkadaşı olmak ne güzel şey! Halbuki bizim aramızdaki uçurum beni ür-kütüyor.

Şatoda yakında balo verileceği çabucak yayıldı. Oda hizmetçim Clarice hep balodan bahsediyordu. Şato halkının balo verileceğine memnun olduklarını da ondan öğrendim.

— Bu sabah Frith Alice'e, tıpkı eski balolara benze-yecek diyordu. Siz ne kıyafetine gireceksiniz madam?

— Daha bilmiyorum Clarice, hiç bir fikrim yok.

Balo haberinin Mrs. Danvers'te uyandırdığı tepkiyi merak ediyordum. Balo hazırlığı ile Frank ve Maxim meşgul oluyorlardı. Ben yalnız giyeceğim elbiseyi düşünüyordum. Beatrice'in hediye ettiği kitaplardaki Rubens, Rembrandt ve ötekilerden elbiseler kopye ettim, ama çok güç-tü, kadife ve saten ağır elbiselerdi. Kendim bir iki kroki çizdim, beğenmedim. Hepsini yırtıp kâğıt sepetine attım.

Akşam geç vakit yemeğe inmek üzere hazırlanırken kapım vuruldu. Clarice sanıp :

— Giriniz! dedim.

İçeriye elinde kâğıt parçalarıyla Mrs. Danvers girdi:

— Affedersiniz, rahatsız ettim, Robert sepette bun-ları bulmuş. Yanlışlıkla atmışsınızdır diye göstermeye geldim.

Kâğıtları uzattı. Bunlar benim çizdiğim elbise kroki-leriydi.

— Ben yaptım, ama beğenmedim.. Atabilirsiniz!

Odayı terkedeceğini sandım. Fakat olduğu yerde duruyordu. Bana; hiç de alışık olmadığım bir tavırla bakı-yordu.

— Henüz baloda ne giyeceğinize ait bir kararınız yok mu?...

Sesinde acaip bir memnunluk, kapalı bir istihza var-dı :

— Hayır, henüz karar veremedim.

— Galerideki tablolardan birini kopye etsenize!

Sahi... Bunu neden düşünmemiştim? Ama bu scvin-cimi belli etmedim :

— Eli şapkalı, beyazlar giymiş kızın portresi size çok uyar. Mösyö Winter size hiç bir elbise tavsiye etmedi mi?...

— Hayır, Maxim'le Crawley'e bir sürpriz yapmak istiyorum.

— Haddim olmayarak size bir şey daha tavsiye edeyim. Elbisenizi Londra'da diktirin, burada iyi terzi yoktur. Bond Street'teki Voce çok iyi terzidir. Ve tekrar edeyim, merdiven başındaki beyaz elbiseli genç kızın kıyafeti size çok yakışacaktır. Hem bundan kimseye bahsetmiyeceğimden de emin olabilirsiniz!

— Teşekkür ederim, düşünceğim, Mrs. Danvers.

Selâm verip çıktı. Bu âni değişikliğin sebebi ne olabilirdi? Yoksa Favell mi sebep oldu bu değişikliğe. Doğrusu, bu kaba adamın Rebecca'nın akrabası olması ne tuhaf! İnanamıyorum ben buna.

Rebecca gibi güzel, ince bir kadının nasıl olur da böy-

le bir âdi akrabası olabilirdi!

Kim bilir, akrabaları içinde böyle birinin olması belki de onu çok üzüyordu. İyi kalpliydi de üstelik... O'nun Manderley'e girmesine müsaade etmiş olabilirdi.

Fakat Maxim, Favell'i sevmiyor ve Manderley'e gelmesini istemiyordu. Peki neden?...

Sofraya otururken bütün bunları düşünüyordum.

Hayallerim beni başka âlemlere sürüklüyor... Bir an için kendimi Rebecca'nın yerine koyuyorum...

Telefon çalıyor. Frith gelip :

— «M. Favell, madamı telefonda bekliyor!»

Rebecca kalkıp telefona gidiyor. Maxim'in suratı asıldı... Rebecca dönüp geldiğinde kocasının öfkesini gidermeye çalışıyor. Bu sahne hayalimde o kadar şekillendi ki, kendimi bir an Rebecca farzettim.

Kendi silik şahsiyetim yerine O'nun o muhteşem şahsiyetine bürünmüştüm. Maxim'in sesi ile düşüncelerimden sıyrıldım.

— Ne düşünüyorsun yavrum?

Ürperdim, kızardım, cevap veremedim.

— Balğını yiyecek yerde acaip bir tavır takındığının farkında mısın? Sanki telefon çalmış gibi o tarafa kulak kabarttın, dudaklarını kıpırdattın, sonra bana şöyle bir göz attın, başını sallayıp gülümsedin, omuz silktin. Kabahatli gibi bir halin var. Söyle bakayım ne yaptın?...

— Hiç bir şey yapmadım.

— Ne düşünüyordun?...

— Sen bana düşündüklerini söylüyor musun?

— Sormuyorsun ki..

— Bir kere sordum.

— Ne cevap verdim?

— Surrey ile Middlesex maç yapacaklar mı, bunu düşünüyorum dedin!...

Maxim gülmeye başladı :

— Hayal kırıklığına uğradın. Ne düşündüğümü sanıyordun?...

— Başka bir şey.

— Meselâ ne?...

— Ne bileyim ben!

— Sana Surrey'i düşünüyorum dedimse doğru söylemişimdir. Erkekler, sandığından çok daha basittirler. Muamma olan kadınlardır. Biraz önce kendine hiç benzemiyordun, tamamiyle başka bir ifaden vardı.

— Nasıl bir ifade?...

— Bilmem. Seni ilk gördüğüm gün yüzünün ifadesi ne hayran oldum, hâlâ o ifadeyi muhafaza ediyorsun. Tarrif edemem bunu. Bu ifadeye hayran kaldığım için seninle evlendim. Biraz önce bu ifadeni kaybettin. Başka bir şey kaim oldu yerine...

— Ne kaim oldu? İzah et Maxim!

Kaşlarının kaldırdı, ıslık çalarak bir an yüzüme baktı:

— Beni dinle yavrum, dedi. Çocukluğunda baban sana bazı kitapları yasak etmedi mi? O kitapları kilitlemez miydi?...

— Evet.

— Pekâlâ. Her şeye rağmen kocanın da babadan farkı yoktur. Bazı bilinen şeyler vardır ki, bunları bilmeni tercih ederim. Onları kilitlemek daha doğrudur. İşte bu. Şimdi şeftalini ye, bana başka bir şey sorma, yoksa seni cezalandırır, köşeye tek ayak dikerim!

— Neden bana hep altı yaşındaymışım gibi davranıyorsun?...

— Nasıl davranayım?...

— Her kocanın karısına davrandığı gibi.

— Onlar karılarını döverler. Dayak mı istiyorsun?...

— Neden alay ediyorsun?

— Alay etmiyorum, çok ciddiylim. Alice kıyafetine girmek için kordelânla kemerin hazır mı?

— Benim gireceğim kıyafeti görünce şaşıracaksın.

— Şeftalini bitir, ağzın doluyken konuşma. Yemekten sonra yazılacak mektuplarım var.

Yemekten sonra galeriye çıktım, Mrs. Danvers'in tavsiye ettiği beyaz elbiseyi beğendim. Cidden şahane bir resimdi ve beyaz elbise de bana çok yakışacaktı. Tablo, Maxim'in büyük annesinin annesi Carolin de Winter'in resmi idi.

Zamanının en güzel kadınlarındanmış. Bu tablo yapıldığı sırada henüz evli değilmiş.

Beyaz elbiseyi kopye etmek kolaydı. Fakat benim dik ve düz saçlarımı onun kıvrırcık saçlarına nasıl benzetebilirdim ki!.

Sonunda onu da hallettim, Londra berberlerinden birine bukleli peruk saç ısmarlayabilirdim... Nihayet Danvers'in tavsiye ettiği şekilde balo kıyafetimi halletmiştim.

Günlerce süren ve bitmeyecek gibi görünen hazırlıklar nihayet bitmişti. Şimdi herkes heyecan ve telâş içinde bir tek şey bekliyordu :

Şerefime verilecek olan baloyu!...

Ve o gün de gelip çattı..

Elbisem zamanında yetişmiş, kıvrırcık perukam ince kâğıtlar içinde sarılmış duruyordu. Elbise ile saçları prova ettiğim zaman kendimi tanıyamamıştım. Güzel olmuş-

tum âdeta. Maxim ve Frank elbisem hakkında sualler soruyorlar, fakat benden cevap alamıyorlardı.

Maxim bir ara merakla :

— Sakın komik bir kılığa girmiyessin, palyaço filân gibi!... diye sordu.

— Merak etme. Elbisemi çok beğeneceksin! demekle iktifa ettim.

Vakit bir türlü geçmiyordu. Çay saatinde Beatrice ile kocası Giles geldiler. Onlar da elbisemi merak ediyorlardı. Herkes benimle meşguldü. Balo benim şerefime veriliyordu. Memnundum, çok eğleneneğimi de ümit ediyordum. Artık akşam olmuş, giyinmek zamanı gelmişti. Odama çıkarken büyük salondan geçtim. Manderley sanki bu gibi davetler için bir yerdi! Her taraf çiçeklerle süslenmiş, orkestra köşedeki yerini almıştı... Herkes eğlenmeye hazırlanıyordu.

Clarice beni odamda bekliyordu. Kapıyı kilitledim... Güzel elbisem yatağın üzerinde yayılmış, beni bekliyordu. Clarice giyinmeme yardım ederken :

— Ne güzel elbise, Mme. Size çok yakışacak, diyor-du.

Aynaya baktığım zaman kendimi tanıyamadım. Çok değişmiştim..

— Acaba Maxim ne diyecek! diye düşündüm.

O sırada kapı vuruldu. Ben heyecanla :

— Kim o?...

Diye sordum. Gelen Beatrice'di, aşağıya inmeden evvel kıyafetimi görmek istiyordu. Onu odaya sokmadım.

— Geç kalmayınız. Hepimiz elbisenizi merak ediyoruz. Aşağıda sizi bekliyoruz!

Diyerek gitti..

Son defa aynada kendime baktım. Acaba karşımda duran güzel, kıvrıkcık saçlı, şahane kadın ben mi idim?...

— Kapıyı açınız Clarice, hazırım! dedim.

Merdiven başından aşağıya baktım: Giles Arap kıyafetine girmişti. Beatrice de rengârenk tüllere sarınmıştı... Frank korsan kılığında idi. Herkes muhtelif kıyafetlere girmiş, içlerinde yalnız Maxim normal kıyafette idi.

Merdiven başındaki tabloya baktım: Tablodaki resim bendim sanki. Elbisem, saçlarım, şapkam tablodakinin aynı idi..

Clarice'e :

— Davulcuya söyleyin, benim ineceğimi bildirsin ve Caroline de Winter diye ismimi yüksek sesle bağırsın, dedim.

Dediğimi yaptı. Davul uzun ve sürekli bir şekilde çaldı.. Davulcu bağırdı: «Matmazel De Winter...»

Merdiveni ağır ağır inmeye başladım. Beni alkışlayacaklarını ümit ediyordum. Fakat kimsede bir hareket olmadı, sanki yıldırımla vurulmuşlardı. Beatrice haykırmak için ağzını eliyle kapattı. Ben hâlâ gülümsüyordum, elimi tırabzana dayadım :

— Bonsuar Mösyö de Winter.

Maxim'in elinde bir kadeh vardı, yüzü kül gibiydi... Frank, bir şey söylemek için ona yaklaştı, ama Maxim onu hafifçe itti. Bir ayağım, iki basamak arasında havada kaldı. Maxim neden bana böyle bakıyordu? Neden herkes taş kesilmişti?...

Nihayet Maxim yavaş yavaş kalktı, gözlerini yüzümden ayırmıyordu, buz gibi bir sesle :

— Nedir bu kıyafetin?...

Gözleri hiddetten parlıyordu.

— Galerideki portreyi kopye ettim.

Sustuk. Gözgöze bakışıyorduk. Holde kimse kımıldamıyordu. Güçlkle yutkundum, elimi gırtlğıma götürdüm.

— Ne var? Fena mı kıyafetim?...

— Çabuk git, başka bir gece elbisesi giy, ne giyersen giy, misafirler gelmeden bu kıyafetini değıştir, seni bu kıyafetle kimse görmesin... Ne duruyorsun?... Söylediğimi duymuyor musun?...

Koşarak yukarı çıktım. Çıkarken, benim baloya geldiğimi ilân eden davulcunun afal afal bana baktığı gözümünden kaçmadı. Başıma geleni anlamamıştım, iki gözüm iki çeşme ağlıyordum. Clarice meydanda yoktu. Koridor bomboştu. Şaşkın şaşkın bakındım etrafıma, batı kanadına giden kapının açık olduğunu gördüm. Eşikte biri duruyordu. Mrs. Danvers.

Kadının beni küçümseyen, muzaffer olmuş bir insan gibi gülümseyen yüzünün ifadesini unutamıyacağım. Yüzünde sevinen bir şeytan ifadesi vardı. Eteklerim ayaklarıma takılarak, her adımda sürçerek, karanlık koridorda odama doğru koşmaya başladım.

— XVI —

Clarice odada beni bekliyordu. Ben girince ağlamaya başladı. Ben, elbisemi yırtarcasına soyunuyordum. Clarice hıçkıra hıçkıra yardım etti :

— Yazık bu elbisenize madam, çok yazık.

— Zarar yok, üzölmüyorum ben. Bu gece olanları unutup eğlenmenizi istiyorum.

— Başka bir gece elbisesi hazırlayayım size. Onu giyip ininiz.

— Hayır, hayır. Teşekkür ederim. Yalnız bu olup bitenlerden kimseye bahsetmemenizi rica edeceğim sizden.

— Emin olabilirsiniz.

O sırada kapı vuruldu. Clarice korkuyla bana bakıyordu. Ben :

— Kim o?... Ne istiyorsunuz? dedim.

Kapı açıldı, Beatrice girdi odaya. Clarice bizi yalnız

bıraktı. Ben başımı iki avucumun içine almış, oturduğum yerden kalkamıyordum.

Beatrice sordu :

— Nasılsınız?... Renginiz sararmış. Biraz su içseniz!

— Bir şeyim yok Beatrice, iyiyim.

— Boş yere üzülmeysin. Bir yanlışlığa kurban gittiğini tahmin ediyorum. Hem nasıl bilebilirdiniz ki?

— Neyi Beatrice?... Neyi bilebilirdim? Anlamıyorum bir şey!...

— Giydiğiniz kıyafet Rebecca'nın son balodaki kıyafetiydi... Sizi merdivende görünce Rebecca'yı görüyorum sandım... Ama siz bunu bilemezdim ki...

— Bilmeliydim, bilmem, anlamam gerekti. Budalalık ettim.

— Mânâsız şeyler söylemeyin. Giydiğiniz kıyafetin nedenini bilmenize imkân yoktu, bunu kavıyorduk, fakat beynimizden vurulmuşa döndük. Karşımıza bu kılığa girmiş biri çıkacağını aklımızdan geçirmiyorduk... Hele Maxim... O bunu fena yorumladı.

— Ne gibi fena yorumladı?.

— Kasten bu kılığa girdiğinizi sandı. Ona sürpriz yapacağınızı söylemişsiniz. Ben sizi savundum. Bunu kasten yapmanıza imkân olmadığını bir tesadüf eseri olduğunu iddia ettim.

Ben tekrarladım :

— Bilmem gerekti... Şüphelenmem gerekti..

— Hiç üzülmeysin dedim ya.. Maxim'e anlatırsınız, göreceksiniz, ilk asabiyeti geçince o da size hak verecek. Ben Giles ile Frank'a elbisenin kusurlu olduğunu söyledim. Haydi şimdi giyinin.

— Artık aşağı inmeyeceğim.

— Kimse işin farkında değil ki.

— Israr etme Beatrice, ben farkındayım.

O, gardrobumu açtı. Elbiselerime bakarak :

— Şu mavi elbise çok güzel. Size çok yakışacaktır.

— Hayır. Hiç bir elbise giymeyeceğim ve salona da inmeyeceğim!

— Fakat, bunu yapamazsınız. Elbisenizin son anda kazaya uğradığını, misafirlerinizi alelâde kıfayetle kabul etmek zorunda kaldığınızı söyleriz. Herkes de tabii bulur bu mazeretinizi!

— Anlamıyorsunuz Beatrice... Elbiseyle ilgisi yok bu işin. Umurumda değil elbise benim! Ama bu hatalı hareketimden sonra inemem aşağı artık...

— İyi, güzel, fakat biz biliyoruz ki kasten yapmadınız bunu. Sadece Maxim... durumu ona da anlatır, ikna edersiniz kendisini.

— Hayır, imkânsız!

— Peki, Maxim'in hatırı için ineceksin şu halde!

— Ben de yalnız Maxim'in hatırını hoşetmek istiyorum, ama kabil değil, inemem.

Kapı vuruldu, Giles yukarı gelmişti. Bana bakan gözlerinde ilgi ve acıma sezdin.

Beatrice kocasına :

— İnmeyi red ediyor! dedi. İkna edemiyorum bir türlü.

— Bütün davetliler geldi, Maxim beni yolladı, neredesiniz diye merak ediyor. Ne diyeyim kendisine?

— Biraz başı ağrıyor dersin, biraz sonra iner. Ben şimdi geliyorum.

Giles 'peki' diyerek uzaklaştı. Beatrice bana dönerek:

— Sert bir içki böyle zamanlarda iyi gelir. Biraz içseniz, açılırsınız.

— Israr etmeyin, yapamıyacağım!...

— Siz bilirsiniz. Ben inmeye mecburum. Biraz sonra kendinizi toplayıp inseniz iyi olur.

Biraz sonra Beatrice de gitti. Benim aşağı inmediği-me kızmıştı, sevgisini kaybetmiştim. Ama ben başka ırktan bir insandım. Beatrice gibi gözüpek değildim, benim yerimde o olsaydı, hemen başka bir elbise giyer ve gülerek aşağı iner, misafirleriyle meşgul olur ve onlarla sofraya otururdu. Halbuki ben sıkıldım. Onların yetiştiği şekilde yetişmemiştim. Başka türlü hareket edemezdim.

Maxim'in dehşet saçan gözleri belirdi önümde.

Baloya gelenlerin neler fısıldadıklarını duyar gibi oluyordum. Herkes aklına ve ağzına geleni söylüyordu. Benim hastalandığıma kimse inanmıyor, muhakkak kavga ettiler, diyordu.

— Nerede bulmuş bu hizmetçi bozuntusu kızı M. de Winter. Rebecca ile mukayesesine imkân yok. O her hali ile bambaşkaydı. Hem hiç de geçinemiyorlarmış!

— Yok canım..

— Evet, evet... Rebecca'nın yerini böyle bir kadın tutar mı?... Belliydi böyle olacağı, kehanete ne hacet!...

Boş koltuklara baktım. Gök lâcivertleşiyordu. Beyaz elbisemi kaldırdım, mavi tuvaletimi giydim, elimi yüzümü yıkadım, tıpkı Mrs. Van Hopper'in sohbet arkadaşı gibi odamdan çıktım, eski benliğime kavuşmuştum. Her yer sessizdi.

Galeriye inince sesler duydum. Yemek salonunda konuşuyorlardı. Yemek bitmemişti. Galeride, holde kimseler yoktu. Müzisyenler de yemekteydi.

Durduğum yerde Carolin de Winter'in portresini görüyordum. Bu kıyafete girmemem gerektiğini bilmeliydim, mutlaka bilmem lâzımdı.

Yavaş yavaş seslerin geldiği tarafa yürüdüm.

İskemleler itildi, kahkahalar duyuldu, sesler yükseldi.

Sofradan kalkıyorlardı.

Manderley'deki ilk ve son balomu hatırlarken, o gecenin sisli manzarası arasında tek tük olaylar da aklıma geliyor. Maxim'le merdiven başında gecikenleri karşılıyorduk. Aynı çiftler dansederek, aynı cansız, buz gibi gülümsemeleriyle önümüzden geçiyorlardı, dansedenlerin hepsi, bir ipin ucunda dönen kuklalara benziyorlardı.

İsmi öğrenemediğim kırmızılar giymiş bir kadındı. Elbisesi 17., 18. veya 19 uncu yüzyıl modasıydı, önünden her geçişinde bana bakıp gülümsüyordu. Lady Crowan, şampanyanın tizleştirdiği sesiyle durmadan tekrarlıyordu: «Bu balo için Winter'lere değil bana teşekkür edin, bana teşekkür edin.» Aklımdan hiç çıkmaz, Robert bir tepsi buz devirdi, Frith kızdı. Robert'e gidip: «Ne hissettiğini biliyorum. Anlıyorum. Bu gece ben daha beterini yaptım...» dememek için kendimi güç tuttum. Yüzüme dostça bakan Beatrice gözlerimin önünden gitmiyor. Giles beni zorla dansa kaldırdı, dans ederken: «Elbiseniz çok güzel, sizin yanınızda ötekilerin kıyafetleri gülünç...» dedi. Frank piliçe jambon getirdi, yiyemedim. Uzattığı şampanyayı içemiyordum. Fısıldadı:

— Gayret edip bir yudum için, iyi gelir.

Orkestra durmadan çalıyor, çiftler durmadan dans ediyordu ve onlara, dudaklarına bir tebessüm resmedilmiş bir manken gibi bakıyordum.

Yanımda duran Maxim de tahtadan yapılmış bir heykeldi sanki. Yüzü bir maskeydi, gülümsemesi onun gülümsemesi değildi. Gözleri sevdiğim, tanıdığım erkeğin gözleri değildi. Tek kelime söylemedi. Bana el sürmedi. Ev sahibi olarak yanyanaydık ama beraber değildik.

Dansedenlerden bir çift yaklaştı, erkek, lâubali bir tavırla :

— Karının elbisesini terzi yetiştirememiş, dedi. Ama mavilerle hiç fena değil, çok yaraşmış mavi.

Bana döndü :

— Mine çiçeğine benziyorsunuz madam. Bu çiçeğin bir ismi de «Unutma beni» dir. Doğru söylemiyor muyum Winter? Karına «Unutma beni» si'de.

Uzaklaştılar. Frank yine yanıma geldi, bu sefer limonata getirdi, içmedim, tıraçaya çıkıp oturmamı istedi, gitmedim :

— Bir sandöviç, bir şeftali getireyim mi?...

— Teşekkür ederim Frank, hiç bir şey istemem.

«Mavi Tuna», «Şen Dul», bir-iki-üç, bir-iki-üç, dönün, dönün, bir-iki-üç, bir-iki-üç, dönün, dönün. Pembeli kadın, yeşilli bir kadın, yine güler yüzlü Beatrice.

Ter içinde Giles ile biraz önce bana «Unutma beni» lâkabını takan adam, tanımadığım bir dansözle yanıma geldiler. Kadın, sanki kırk yıllık dostmuşuz gibi sordu :

— Bize ne zaman geleceksiniz?...

Hiç pervasız cevap vermeme şaştım :

— Pek yakında, dedim. Daha geçen gün sizden bahsediyorduk.

— Ne güzel bir gece geçiriyoruz! dedi. Sizi tebrik ederim.

Ben de :

— Teşekkür ederim, dedim. Çok eğlenceli bir gece değil mi?...

— Elbiseniz kusurlu olmuş öyle mi?...

— Evet, öyle.

— Ama bu mavi elbiseniz de çok güzel. Herhalde benden daha rahatsınız, ben bu kadife elbiseyle bunalıyorum.

Ve kadife elbisesinin eteklerini sürüyerek, «Mavi Tuna»nın âhengine uyup kavalyesinin kolları arasında uzaklaştı. Sonradan hatırladım, bu papazın karısıydı.

Saat kaç olmuştu? Bilmiyordum. Beatrice sokuldu ve fısıldadı.

— Bir yere otursanıza, yüzünüz bembeyaz.

— Çok iyiyim.

Giles yaklaştı :

— Taraçaya gelin de hava fişeklerini seyredin.

Taraçaya çıktığımı, gökte kandillenen fişekleri seyrettiğimi hatırlıyorum. Clarice, gözyaşlarını kurutmuş, yanında şatonun adamlarından biri, hayran hayran gülerrek göğe bakıyordu.

Balonun biteceği sırada yanıma bir erkek geldi, çok eğlendiğini söyledi, sonra etrafıma bir sürü insan toplandı, elele tutuştuk ve hora tepmeye başladık. Nihayet orkestra «God save the King» marşını çalmaya başladı. «Allah Kralı Bağışlasın» marşı ile balo sona erdi. Herkes beni tebrik etti, herkes çok eğlenmişti. Bir erkek elimi sıkarken ayın 14 üncü gecesi yemeğine davetli olduğumu hatırlattı, görümcemin de davetli olduğunu ilâve etti.

Maxim, Frank'ın yanına gitmişti. Beatrice benim yanıma geldi :

— Balo tam başarı kazandı, dedi.

— Sahi mi söylüyorsun?...

— Artık gidip yatsanız. Bitkin haldesiniz. Bütün gece oturmadınız. Bizimkiler nerede?...

— Parktalar.

— Jambonlu yumurta yiyip kahve içeceğim. Siz bir şey istemez misiniz?...

— Teşekkür ederim, istemem.

— Mavi elbise size çok yarıştı. Bunu yalnız ben değil, herkes söyledi. İşin... içyüzünü de kimse anlıyamadı.. Sabah kahvaltınızı yatak odanıza getirsinler. Maxim'e söylerim, gönderir.

— Teşekkür ederim Beatrice.

— Allah rahatlık versin.

Omuzumu okşayarak beni öptü, büfeye, Giles'i bulmaya gitti. Yavaş yavaş yukarı çıktım. Müzisyenler ışıkları söndürmüşler, karınlarını doyurmaya gitmişlerdi. Notalar yere düşmüştü, bir iskemle devrilmişti, tablalar doluydu... Balo sonrası... Odama giden koridoru geçtim... Tanyeri gitgide ağarıyor, kuşlar cıvıdamaya başlıyordu.. Soyunmak için ışık yakmadım. Açık pencereden ısıracı bir rüzgâr giriyordu. Hava oldukça soğuktu.

İliklerim sızlayarak yatağıma girdim. Temiz yatağıma uzanıp gözlerimi kapadım. Vücudum gibi zihnimin de dinlenmesini, uyumasını diliyordum.

Acaba Maxim ne vakit gelecekti? Yanımdaki yatak kaskatı, soğuktu. Biraz sonra oda tamamiyle aydınlanacaktı. Kuşların cıvıltıları hızlanacaktı. Gözüm başucumdaki saatteydi.

Bir saat geçti. Yeni bir saat başladı. Yeni bir gün başlangıcıydı bu.

Ama Maxim gelmiyordu.

— XVII —

Saat yediden sonra uyuyakalmışım.

Gün çok aydınlıktı, perdeler günün aydınlığını gölgeliyemiyordu, bunu çok iyi hatırlıyordum. Gül bahçesinde masalarla iskemleleri topladıklarını, elektrik tesisatını söktüklerini duydum.

Maxim'in yatağı hâlâ boştu.

Kollarımı gözlerimin üzerine kavuşturdum, bir acaip uzandım. Bu vaziyette uyumak güçtü, ama nihayet kendimden geçtim. Uyandığım zaman saat on bir olmuştu... Herhalde ben uyurken Clarice gelmişti, çünkü başucumda kahvaltı tepsisi duruyordu. Çaydanlık soğumuştı, elbiselerim toplanmıştı.

Adeta uyuşmuş olarak kalktım. Soğuk çayımı içtim.. Demek ki Maxim yatmamıştı. Maxim'in bozulmamış yatağı bana bir gece önceki ıstırabımı yeniden hatırlattı.

Clarice bunu görünce ne düşünmüş ve diğer hizmetçilere nasıl aksettirmiş olabilirdi!

Fakat hizmetçilerin ne düşündükleri beni neden ilgilendirsin ki!

Demek ki kendi acıma rağmen dedikodudan korkuyordum. Nitekim dün akşam istemediğim halde aşağı inişim dedikodudan çekindiğim için değil miydi?...

Oysa ki insanların ne düşündüklerine ve ne diyeceklerine önem vermiyecek kadar cesur ve kuvvetli olabilseydim akşam odamdan çıkmazdım. Bu kuvveti bulamamama sebep ne Maxim'e olan aşkım, ne de Beatrice'e olan saygımdı. Sadece korktuğum içindi! Benim hakkımda dedikodu yapılmasından korkuyor, herkesin «geçinemiyor, kavga ediyorlar!» demelerine tahammül edemiyordum... İstemiyordum bunu.

Çayımı içerken düşünüyordum; kimsenin en ufak bir şey bilmemesi şartıyla Maxim'den ayrı yaşamak pahasına Manderley'de oturmağa razıydım. Yeter ki kimse bir şey söylemesin, dedikodu yapmasın...

Boş yatağa baktıkça acı çekiyor, onunla evlenmemizin yanlış bir hareket olduğunu anlıyordum. Artık bu evlilikte mutluluk, neşe aramak fazla iyimserlik olurdu.

Üç aydır ümitle yaşamıştım. Fakat dün gecedен sonra; hayır, kendimi daha fazla aldatamazdım. Geçinmiyorduk, bu bir gerçektir. Birbirimize uygun kişilikte değildik. Anlaşamıyorduk. Ben Maxim için fazla genç ve tecrübesiz bir kızdım. Onu seviyordum.

Kırıklığa uğramış, ümitsiz, ıstıraba bulanmış bir seviyordu bu... Bu aşk O'na göre değildi.

O, benden, benim ona veremiyeceğim şeyleri, kaybet-

tiği şeyleri istiyor ve bende bulamıyordu. Onları Rebecca ile kaybetmiş ve bende bulacağını ummuştı.

Evlendiğimizin ilk günü gurur ve mutluluk beni ne kadar sarhoş etmiş meğer... Mrs. Von Hopper'in meğer ne kadar hakkı varmış öyle düşünmekte.

— Büyük bir hata işlediğinizi zann ediyorum. Ümit ederim bundan pişmanlık duymazsınız.

O zaman ben bu sözleri yanlış bulmuştum, meğer çok haklı imiş. Bana:

— Size âşık olduğunuzu mu zannediyorsunuz? Katiyen değildir. O, Manderley'de yalnız yaşamaktan korktuğu için sizi alıyor..

Demişti. Bu bir gerçektir. Maxim beni hiçbir zaman sevmemiş, benim olamamıştı. O hâlâ Rebecca'nın idi. Onun etkisi altında idi. Rebecca hâlâ evin içindeydi. Her odada onun havası, kokusu vardı. Dolapta asılı elbiselerine varıncaya kadar herşey onu hatırlatıyordu. Hizmetçiler hâlâ onun emirlerine göre hareket ediyorlar, onun sevdiği yemekler pişiyordu. Sevdiği çiçekler odaları süslüyordu.. Rebecca buranın tek sahibi idi. Mrs. de Winter hâlâ Rebecca idi. Ben olamamıştım. O halde benim burada işim ne idi? Ne arıyordum? Maxim'in büyük annesi bile, görmeyen gözleriyle onu aramış ve «Rebecca nerede? Onu istiyorum!» diye haykırmıştı. Rebecca, hep Rebecca... Ondan hiç kurtulamıyacak mıyım?

Belki benim çektiğim bu ıstırapı onun ruhu da çekiyordu.

Yazıhanesine oturup yemek listesine baktığımdan, muşambasını giyip mendili ile gözlerimi silmemden o da azap duyuyordu.

Okşadığım köpek onun köpeği idi, bahçeden kopardı-

ğım leylâklar, güller onun çiçekleriydi bir zaman. Acaba benim ondan korktuğum, çekindiğim kadar o da benden çekiniyor, korkuyor muydu?...

Yaşamış olsaydı eğer, onunla mücadele edebilirdim... Ondan korkmaz, çekinmezdim. Çünkü eşit kuvvetlere sahip olacaktık. Ve Maxim belki bir başka kadını sevebilirdi. Fakat bir gün bıkalırdı de ondan. Korkmuyorum böyle bir rakipten.

Ama Rebecca hep aynı güzellikte kalacak, ihtiyarlamıyacaktı. Benden çok kuvvetli o. Yeniliyordum. Zafer onundu.

Perdeleri açtım. Güneşin parlak ışıkları odayı doldurdu. Kapının altından atılmış bir kâğıt gözüme çarptı. Hemen kalkıp aldım. Beatrice'in yazısını tanıdım. Sabah kahvaltısından sonra ayaküstü karalamıştı :

«Kapınızı boş yere vurdum ve sözümü dinleyip uyduğunuzu anladım. Giles'e telefonla haber verdiler, bir maçta oynayacağından hemen eve dönmemiz gerekti. Maç saat ikide başlayacakmış. Bu gecenin şampanyalarından sonra nasıl oynayacak Allah bilir. Dizlerim pek tutmuyor ama, mışıl mışıl uyudum. Frith'in söylediğine göre, Maxim erkenden kahvaltı edip çıkmış, bir daha görünmemiş. Tarafımızdan kendisine teşekkür et, biz de sana teşekkür ederiz. Artık elbiseyi düşünme. (bu cümlemin altı çizilmişti) Sizi candan öperim. Yakında ikinizi de bekleriz.»

Sayfanın başına kaydetmişti: Dokuz buçuk. Saat on bir buçuktu. Çoktan evlerine gitmişlerdi. Benim de acele yatak odamdan çıkmam lâzımdı. Temizliğe geleceklerdi... Banyo yaptım, giyinip aşağı indim. Robert yemek masasını cilâliyordu.

— Günaydın Robert.

— Günaydın madam.

— Mösyö nerede?

— Kahvaltı edip çıktı, henüz gelmedi.

Holü geçip küçük salona girdim, büroya telefon ettim. Telefonu açan Frank'a sordum :

— Maxim nerede?...

— Bilmem bu sabah büroya gelemedi. Bari gece rahat uyudu mu?...

— Bu gece yatmadı.

Frank bir müddet cevap vermedi. Neden sonra konuştu. Sesinde üzüntülü bir hava vardı. Sanki acımı paylaşıyor gibiydi:

— Anladım.

Anladım deyişi hoşuma gitmedi.

— Maxim nereye gitmiş olabilir?

— Bilemem. Geziyordur.

— Onu görmem, dün geceki olayı izah etmem lâzım.

Dün gecedan beri içime akıttığım göz yaşlarımı artık tutamadım, ağlaya ağlaya, sesim titreyerek :

— Dün gece, o kıyafete kasten girdiğimi sanıyor, dedim. Ona bir oyun yaptım, iğrenç, korkunç bir oyun...

— Hayır, hayır, zannetmem.

— Ben eminim. Onun bakışlarını görmediniz. Benim gibi bütün gece onun yanında durup onu incelemediniz... Tek kelime konuşmadı Frank. Bir kere olsun yüzüme bakmadı. Bütün gece, birbirimize tek kelime söylemeden yan yana durduk.

— Evet, sinirlendiği muhakkak. Fakat sizin için böyle bir şey düşündüğünü iddia edemezsiniz.

— Boşuna yorulmayın Frank, bu iğrenç oyunu, benim, ona kasten oynadığım kanaatinde ise beni hiç bir za-

man affetmiyecektir. Bunu hissediyorum. Meğer onunla evlenmekle büyük bir hata işlemişim ben!

— Bu şekilde konuşmakla haksızlık ediyorsunuz.

— Hayır, hayır. Belki de böylesi daha iyi oldu; bazen kötülükler iyilik doğurur! Önceden tahmin etmeliydim bunları..

— Ne demek istiyorsunuz?...

Sesi bir acıptı. Maxim'in beni sevmemesinden ona neydi? Neden bunu benden saklamıya çabalıyordu?

İsmi söyledim, söylenmesi yasak bir isim gibi bana garip, kekremesi geldi, bu benim için söylenmesi zevkli bir isim değildi, söyledim diye içim rahatlamadı, aksine, günahımı açıklamışım gibi utancımından içim yandı.

Frank hemen cevap vermedi. Telin öbür ucunda soluk aldığını duydum. Tekrar sordu :

— Yani ne demek istiyorsunuz?

— Maxim beni sevmiyor, Rebecca'yı seviyor. Onu unutmadı, unutamadı, unutamıyor... Gece gündüz onu düşünüyor. Beni hiç bir an sevmeyi, Frank. Onun için varsa yoksa Rebecca... Rebecca... Rebecca...

— Sizi mutlaka görmeliyim. Telefonda böyle şeyler konuşulmaz. Hayatî bir konu bu. Alo, alo...

Telefonu kapadım. Frank'ı görmek istemiyordum.. Hem elinden ne gelebilirdi ki...

Yüzüm kızarmış, gözlerimde biriken yaşları tutamamıştım. Pencereden dışarıya baktım, kesif bir sis Manderley'in üstüne çökmüş, güneş belli belirsiz, bir sis tabakası altında gizlenmiş sanki... Manderley de kasvetli bu gün... Tıpkı benim gibi...

Bahçeye çıktım. Sisten on adım ilerisini göremiyordum. Yürüdüm. Jasper beni takip ediyordu. Arkama bak-

tığımda Manderley'i bir duman içindeymiş gibi gördüm... Şatonun kapalı odalarının birisinin pancurları açıktı. Pencere önünde bir gölge duruyordu.

Mrs. Danvers'di bu... Beni gözlüyordu demek... Maxim'in gece benimle olmadığını öğrenmişti. Ağladığımı da duymuştu. İstirabımı biliyordu öyleyse... Bütün bunların sebebi o değil miydi?... Bu, onun ve Rebecca'nın zafeydi!...

Birden onunla karşılaşmak, onunla konuşmak isteğini duydum içimde. O da benim gibi bir insandı nihayet, yaşıyordu.. Rebecca gibi bir hayal değildi.

Koşarak eve döndüm. Merdivenleri hızla çıkıp doğru Rebecca'nın yatak odasının kapısını açtım.. Bağırıldım :

— Mrs. Danvers!...

O da ıstırap dolu bir sesle :

— Ne istiyorsunuz?... diye cevap verdi.

Ağlıyordu. Onu, bir gece evvelki mağrur, alaylı bir tavırla bulacağımı sanıyordum. Halbuki şimdi karşımda, ağlamaktan gözleri şişmiş, müteessir, ihtiyar bir zavallı kadın duruyordu.

Ürkek bir sesle devam etti :

— Bir emriniz mi var? Yemek listelerini masanızın üzerine koymuştum!...

— Buraya yemek listesi için gelmediğimi pekâlâ biliyorsunuz. Muradınıza erdiniz! İsteddiğiniz oldu! Memnun ve mesutsunuz değil mi?...

Başını çevirip yine pencereden baktı :

— Neden buraya geldiniz? Manderley'de size ihtiyacımız yoktu!... Siz buraya gelene kadar rahattık, neden Fransa'da kalmadınız?...

— M. Winter'i sevdiğimi unutuyorsunuz!

— Eğer O'nu sevmiş olsaydınız, evlenmezdiniz onunla.

Ne diyeceğimi bilmiyordum. Çılgın, gözü dönmüş bir düşman vardı karşımda :

— Manderley'de hiç bir şeyi değiştirmedim. Hiç bir emir vermedim, işleri size bıraktım. Eğer isteseydiniz sizinle dost olurduk, ama bana karşı cephe aldınız. İlk gün elinizi sıkarken bana düşman olduğunuzu yüzünüzden okudum!

O, sadece yüzüme bakıyor, cevap vermiyordu. Ben devam ettim :

— İkinci defa evlenen çok insan var. Ve bizim de bu evliliğimiz onlarınki kadar normal! Hem benim de mesut olmak hakkım değil mi? M. de Winter ile evlenmekle bir suç mu işledim?... Ne istiyorsunuz benden?...

— M. Winter mesut değil. En aptal bir insan bunu farkederek. Gözlerine bakmak yeter. Hâlâ cehennem hayatı sürüyor, karısı öldü öleli hayatı cehennem oldu!

— Yalan!... Fransa'da mesuttu, gençti, çok daha gençti, gülüp söylüyordu, neşeliydi.

— Bundan ne çıkar? Ne de olsa erkek... Balayı her erkeğe keyif verir!...

— Nasıl cesaret edip böyle konuşuyorsunuz? Söyleyin... buna nasıl cesaret edebiliyorsunuz?

Artık ondan korkmuyordum. Yaklaşıp kolunu sarsıtım :

— Beni dün geceki kıyafete siz soktunuz, yoksa benim aklımdan geçmeyecekti. Bunu M. Winter'e ıstırap çektirmek için yaptınız. Onun ıstırapı Rebecca'yı geri mi getirir sanıyorsunuz?...

Kolunu elimden çekti, öfkeden yüzü kızardı :

— Onun ıstırapından bana ne?... O benim çektiğim

ıstıraba aldırış ediyor mu?... Sizi onun yerinde görmeye tahammül edemiyorum. İstirap çekiyorsa çeksin, daha on ay geçmeden sizin kadar genç bir kızla evlenmemeliydi!... Rebecca'nın geceleri buraya geldiğini, ona baktığını, onu gördüğünü biliyor. Rebecca'nın her hali başkaydı.. O h e ç bir şeye boyun eğmezdi. Kendisine yapılan bir hakareti sessiz geçiştiren kadın değildi. Benim madam de Winter'im erkek gibi cesur ve ataktı. Onu elimde büyüttüm. Biliyorsunuz değil mi?...

— Hayır, bilmiyor, bilmek de istemiyorum! Hem bunları konuşmanıza ne lüzum var? Artık yeter, daha fazla dinleyemem!...

Uzun parmaklarıyla siyah eteğini buruşturarak deli gibi saçmalamaya devam etti :

— Çocukken öyle güzeldi ki... Daha on iki yaşındaydı ama bütün erkeklerin gözü ondaydı. On dört yaşındayken dört atlı araba kullanmaya başladı. Hayata meydan okurdu. Nitekim kimse onu mağlûp edemedi. Ne erkek, ne kadın! Ancak deniz onu mağlûp edebildi, deniz ondan daha kuvvetli çıktı. Hain deniz..

Birden, gözyaşlarını tutamıyarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Acıyordum şimdi ona :

— Haydi Mrs. Danvers, dedim. Gidip odanıza istirahat ediniz. Çok yorgunsunuz!

— Size ne benim yorgunluğumdan! İstirabımı görmek hoşunuza gidiyor değil mi? Fakat ben ağladığımı, üzüldüğümü saklamıyordum. M. de Winter gibi kapımı kapayıp herkesten gizlenmiyordum.

— Ne demek istiyorsunuz? Kocamın hiçbir ıstırabı yok!

— Nasıl yok? O öldü öleli kendinde değil. Saatlerce kütüphanede bir aşağı, bir yukarı dolaşıyor.

— Artık bir şey söylemeyiniz, kâfi.. Haydi odanıza gidiniz!

— Odama gönderiyorsunuz, öyle mi? Yine beni şikâyet edecek, hepsini anlatacaksınız. Tıpkı M. Jack'ın geldiğini haber verdiğiniz gibi...

— Ben kocama M. Jack'ın geldiğini söylemedim.

— Yine yalan söylüyorsunuz. Peki, siz söylemedinizse kim haber verdi? Başka kimse bunu söyleyemez. Uşaklar o gün izinli idiler. Evde ikimizden başka bir kimse yoktu. Tabii siz söylediniz! Fakat ben yine Jack'ı göreceğim. Buna kimse mâni olamaz. Beni Rebecca'ya bağlayan tek rabıta o... Ondan vazgeçemem. Zaten eskiden beri Jack'ı kıskanırdı. Rebecca'nın sağlığında buraya gelmesini istemezdi. Öldükten sonra da istemiyor. Demek ki hâlâ kıskanıyor. Elbette kıskanır. Rebecca o kadar güzeldi ki, herkes ona hayrandı, onu kıskanırdı. Londra'da tanıyıp da buraya davet ettiği erkekleri gördüm. Çoğu ona deli gibi âşık olmuştu. Fakat o kimseye ehemmiyet vermezdi. Eve döndüğünde ne yaptıklarını, ne konuştuklarını gülerek bana anlatırdı. Herşey onun için bir eğlence, bir oyun idi. Onu kim kıskanmazdı? Hepsi, hepsi çılgın gibi idiler. Kocasısı, Jack, Frank hepsi, ona yaklaşan, onu tanıyan bütün erkekler.

— Susunuz, işitmek, öğrenmek istemiyorum.

Pencerenin kenarına dayandım. Kulaklarımı tıkadım. Yanıma sokuldu ve kolumdan tutarak :

— Neden buradan çıkıp gitmiyorsunuz? Kimsenin size ihtiyacı yok. Onun da size ihtiyacı yok.. Yalnız kalmak

istiyor. Onu düşünmek için, onunla olmak için... Onu unutamıyor. Kilise mezarlığında Rebecca yatacağına siz yatmalıydınız, O öleceğine siz ölmeliydiniz!...

Açık pencereye doğru beni itiyordu. Sisli bahçeye sanki yaklaştırıyordu :

— Bakınız, ne kolay... Neden atlamıyorsunuz? Çabucak düşer, ölür insan. Çok kolay ve tatlı bir ölüm. Boğulmak gibi değil... Haydi ne duruyorsunuz?...

Açık duran pencerenin, kenarını tutmuştum. Eliyle beni âdeta itiyordu.

— Korkmayın, ben itmeyeceğim. Siz kendiliğinizden atlayacaksınız. Manderley'de kalmak daha mı iyi? Mutlu değilsiniz, üstelik kocanız sizi sevmiyor da. Hayatta gayeniz yok. Ne duruyorsunuz, atlayın da kurtulun. Ondan sonra ıstırap çekmezsınız..

Aşağıya baktım. Kalın bir sis tabakası toprağı örtmüştü. Bulutların üzerine atlamak gibi olacaktı sanki.

— Haydi... Haydi atlayınız, korkmayınız!

Diyordu. Gözlerim kararmıştı. Onun etkisi altına girmiştim artık. Ne derse yapacaktım. Gözlerimi kapadım... İleriye doğru eğildim, tam o anda yakından gelen bir patlama sesi ile pencereler sarsıldı. Oda adeta çökecekmiş gibi sallandı. Gözlerimi açtım. Mrs. Danvers hâlâ yanımda idi. Birinci patlamayı bir ikinci, bir üçüncü takip etti.

— Ne oldu? Ne var? Bu sesler nedir?

Mrs. Danvers kolumu bırakarak benden uzaklaştı.

— Bu tehlike işaretidir. Civarda olan bir deniz kazasını haber veriyorlar!...

Sisleri yarmıya çalışarak ileriye bakıyor, fakat bir şey seçemiyorduk. Etraftan bağırımlar ve koşuşmalar duyulmağa başladı...

— XVIII —

Maxim bahçede idi. Kendisini görmüyor, fakat sesini duyuyordum. Uşakları çağırıyordu. Sis arasında şekilleri hayal meyal seçebiliyordum.

— Gemiği gördüm. Sis yüzünden kayalara bindirdi... Oraları bataktır, kurtarılması güç olacak. Frith, siz biraz soğuk yemekle şarap hazırlayın. Mürettebatın herhalde bunlara ihtiyacı olacaktır. M. Frank'a telefon edip haber veriniz. Ben sahile iniyorum. Sigara paketimi verir misiniz? Kibrit de bulun..

Mrs. Danvers'in soğuk ve sarı yüzünde biraz evvelki heyecandan eser kalmamıştı. Sesinin âhengi normalleşti:

— Aşağıya inip bakmalıyız. M. de Winter kazaya uğrayanları buraya getirebilir, ellerinizi çekiniz, pencereyi kapıyacağım.

Bu sözler beni daldığım rüyadan uyandırdı. Pencere-

nin pervazına dayanmış, Mrs. Danvers'e bakıyordum. Soğukkanlılıkla pencereyi kapadı, perdeleri çekti. Konuşmasına devam etti :

— Deniz sakın olduğu için gemidekiler herhalde kurtulurlar. Sadece vapur sahibi zarara girdi.

Etrafı topluyor, yatak örtüsündeki bir kıvrımı düzeltiyordu. Sanki biraz önceki kadın o değildi. Kapıyı açarak bana yol verdi. Koridordan geçerken uzun siyah etekleri yerlerde sürünüyordu. Bir hayalet gibiydi. Ben de ağır ağır merdivenleri indim. İçim bomboştu. Hiçbir şey düşünmüyordum. Frith beni görünce olan biten şeyleri bana izah etti :

— Sahile yakın bir yerde vapur batmış, M. de Winter oraya gitti. On dakika kadar oluyor. Arkasından yetişebilirsiniz, çok uzaklaşmış olmyacak.

— Hayır, gitmeyeceğim.

Bahçeye çıktım, sis yavaş yavaş dağılıyordu. Başımı kaldırdım: Biraz evvel olduğum odanın pencerelerine baktım, meğer ne kadar da yüksekmış. Ayaklarımın altındaki taşlar da ne kadar sert. Tekrar bir pencereye, bir yere baktım. Gözlerim karardı, başım döndü. Kendimi iyi hissetmiyordum. Zorlukla içeri girip bir sandalyeye oturdum. Soğuk terler döküyordum. Frith'e seslendim :

— Biraz konyak getirir misiniz? dedim.

Biraz sonra gümüş bir tepsi içinde kadehle konyak geldi. Uşak rahatsızlığımı sezmiş olacak ki:

— Clarice'i çağırayım mı? diye sordu.

Reddettim ve rahatsızlığımın heyecandan ileri geldiğini söyledim. Beni yalnız bırakmasını ve hava alırsam geçeceğini söyliyerek tekrar bahçeye çıktım.

Denizin görüldüğü tarafa kadar yürüdüm. İçimdeki

üzüntü de sis tabakası gibi çözülmeye başlamıştı. Madem ki Maxim iyi idi; ve onu tekrar bulmuştum, bu yeterdi bana. Birden dün geceki olanları hatırladım. İmkânı olsa da son yirmi dört saati hafızamın en karanlık bir köşesine gömebilsem, tıpkı çocukluk hatıralarım gibi avutabilsem onları...

Artık kayaya oturan gemiyi görüyordum. Etrafta birçok sandallar, motörler dolaşıyordu. Biraz daha yaklaştım. Karşıma bir gümrük memuru çıktı.

— Kazayı siz de mi merak ettiniz? Gemiyi kurtarmak kolay olmayacak. Yarısı suyun içine batmış.

— Ne yapacaklar şimdi?...

— Bir dalgıç indirip teknenin delinip delinmediğini kontrol edecekler.

O sırada Frank yanımıza yaklaştı ve bir şeyler anlatmağa başladı. Az önce telefonda ağlıyarak dert yandığım adam sanki o değildi. Her şey bir anda değişmiş, Maxim bulunmuş, hayat normale dönmüştü. Bütün bu değişikliğe sebep bir geminin batmasıydı.

— Bakın, dalgıç iniyor. Görüyor musunuz? Şimdi dölacak.

— Maxim nerede? diye sordum.

— Biraz evvel kazaya uğrayan tayfalardan birisini motorla alıp Kerrith'e doktora götürdü. Böyle zamanlarda Maxim bulunmaz insandır. Göreceksiniz, bütün bu tayfaların rahatlıklarını nasıl düşünecektir! Haydi Mme de Winter, şatoya dönüp biraz istirahat ediniz. Siz de üzülp yorulmayınız.

Rengim sararmış, tir - tir titriyordum. Frank da bunu görmüş olacak ki benim şatoya dönüp istirahat etmemi istedi.

— Hayır, dedim. Yorgun da değilim. Burada biraz daha durup dalgıcın çıkmasını göreceğim.

Yalnız kalmak istiyordum. Frank ile beraber olmaksızın ürküyordum. O beni şatoya götürmek için ısrar ediyordu. Nihayet gelmiyeceğimi anladı, selâm vererek yanımızdan ayrıldı.

Biraz sonra gümrük memuru da müsaade isteyerek beni yalnız bıraktı.

Henüz acıkmamıştım. Sinirlerim o kadar bozuktuk ki, ne uykusuzluğumu, ne de yorgunluğumu hissediyordum.. Tek düşündüğüm şeydi: Biraz sonra Maxim ile nasıl karşılaşacak, birbirimize ne söyleyecektik? Yavaş yavaş sahilde dolaşmağa başladım.

Saat üçe kadar koyda kaldım, sonra kayıkhaneye gittim. Ben, iki kaya arasında karides tutuyordu.

Tam önünden geçeceğim sırada :

— Günaydın, dedi.

— Günaydın.

Kalktı, karides dolu mendilini açtı :

— Sever misiniz?...

— Teşekkür ederim.

Eteğimin cebine bir avuç doldurdu.

— Tereyağlı ekmekle çok lezzetlidir. Ama önce kaynatmalı.

— Biliyorum.

Gülerek sordu :

— Gemiye gördünüz mü?...

— Gördüm.. Batmış.

— Evet.. Battı. Ama bunu çıkaracaklar. Ötekini çıkaramadılar. Onu da balıklar yemiştir?...

— Kimi balıklar yemiştir?...

— Onu... O fena kadını!...

Oradan uzaklaştım. İçimde bilinmeyen şeylerin habelerini sanki evvelden duymuş gibi bir sıkıntı vardı. Sis dağılmış, etraf sakin, deniz çarşaf gibi...

Şatoya döndüm.. Hazırladıkları soğuk yemek hâlâ masanın üzerinde duruyordu.

Frith beni görünce :

— Mösyö geldi, yemeğini yedi ve tekrar çıktı! dedi.

— Ne zaman döneceğini söyledi mi?...

— Hayır, hiçbir şey söylemedi. Yemeğinizi vereyim mi?

— Hayır Frith, canım birşey istemiyor. Sadece çay içeceğim.

Bekliyordum. Bilmediğim bazı şeylerin olacağını hissediyor, telâşlanıyordum. Yeni başlayacak bir hayatın eşiğindeydim. Her şey bambaşka seyir takip edecekti bundan sonra. Daha doğrusu bana öyle geliyordu. Korkuyordum.. Frith, çayı getirdi. Biraz sonra tekrar yanıma gelerek :

— Kaptan Searle telefonda M. de Winter ile hususî bir şey konuşmak istiyormuş. Ne zaman geelcek diye soruyor?...

— Bilmem... Her halde geç gelecektir. Tekrar aramasını söyleyin..

Frith çıktı, fakat biraz sonra dönerek :

— Kaptan Searle sizinle görüşmek istedi. İş mühim ve acele imiş!... dedi.

— Peki, hemen gelsin... Bekliyorum.

Fakat kaptan Searle benimle ne konuşabilirdi?... Bir liman komiserinin benden ne soracağını merak ediyordum.

Herhalde batan gemi hakkında olacak. Belki de Man-

derley koyunda battığı için özel bir müsaade almaları gerekiyordu.

Biraz sonra kaptan Searle ile karşı karşıyaydık.

— Özür dilerim kaptan. Kocam henüz dönmedi. Sabahdan beri gemi işi ile meşgul.

— Evet, herkes orada. Çok ilgilenen var. Geminin durumu fena, alttan büyük bir yara almış. Zararın büyük olduğunu tahmin ediyorum. Fakat ben bu işi görüşmeğe gelmedim. M. de Winter'e bir haberim var!

— Ne gibi?...

— Sizlere bundan bahsetmek istemezdim! Kasabamız halkının M. de Winter'e ve size saygısı çoktur. Mâziyi, eski hâtıraları kurcalamak hiç de doğru bir hareket değil! Fakat ne yapalım ki mecburum buna!...

Yalnız olduğumuz halde sözlerinin kimse tarafından duyulmasını istemediğini ima etmek için daha yavaş bir sesle devam etti :

— Batan vapuru tetkike inen dalgıç, denizin dibinde bir küçük kotra görmüş. Ve derhal bunu tanımış. Ölen Mme de Winter'in kotrası!...

— Peki, bunu Winter'e haber vermek şart mı? Zira kocam bunları duyunca sarsılacak. Eski hâtıraları tazelecek.. Kotrayı olduğu yerde bırakmalı. Madem ki bu kadar zaman denizin dibinde kalmış, bundan sonra da kalsın.. Kimseye bir zararı yok ki!...

— Evet, hakkınız var. Fakat imkânsız bu. Sizi ve kocanızı üzmemek için icap edeni yapmağa hazırım, buna emin olunuz, fakat dalgıç, kotranın pencerelerini ve kamarinın kapılarını kapalı görünce, pencerelerden birisini açmış, kotranın kamarasına girmiş. Ve...

Kaptan Searle yüzüme bakıyordu. Sözüünü burada kes-ti, sonra âdeta kulağıma fısıldar gibi :

— Kamarada bir ceset varmış. Tabîî deniz onu âdeta eritmiş, fakat kemikler hâlâ duruyormuş, bana derhal bir rapor verdi. Ben de işi resmiyete dökmeye mecburum. Onun için kocanızı görmek istedim.

Ben şaşırmış ve fena halde heyecanlanmıştım.

— Demek ki, yalnız değildi, yanında başkası da var-dı? Bunu şimdiye kadar kimse bilmiyordu!

— Evet.. Herhalde.

— Peki ama, yanında kim olabilir? Ortadan birisi kaybolsaydı, o zaman farkına varılırdı. Bütün gazeteler, bu kazadan bahsetti.

— Ben de sizden fazla bir şey bilmiyorum. Fakat her-halde kotrada bir ceset mevcut...

İçimdeki sıkıntının mânasını şimdi anlıyordum. Böyle esrarlı bir olay karşısında kalacağımı ve üzüleceğimi sa-atlerdenberi hissetmekte idim. İşte ben tek başıma, ruh haleti içinde dalgıcı seyrederken o, Rebecca'nın kotrasını ve Rebecca'nın meçhul arkadaşını bulmuştu.

— Kocama bir şey söylemek, ona bunları anlatma-sak kaptan!

— Eğer kabil olsaydı yapmaz mı idim? Fakat vazife-mi yapmak zorundayım.

Tam o sırada oda kapısı açıldı ve Maxim içeri girdi.

— Merhaba kaptan. Sizi burada bulacağımı zannetmi-yordum. Yeni bir şey mi var?...

Ben artık birşey dinleyecek halde değildim. Zorluk karşısında görevini terk eden korkak bir insan gibi onları yalnız bırakarak odadan kaçtım. Maxim'in yüzüne bile bakamamıştım. Fakat yorgun olduğunu farketmiştim.

Balkona çıktım, bir sandalyeye oturdum. Hayatımın dönüm noktasında idim. Cesur olmam gerekiyordu. Eğer derhal harekete geçersen belki durumu kurtarmam mümkün olurdu.

Bir şey yapmak kararında idim. Kapının açıldığını, kaptan Searle'in oradan çıktığını duydum, içeri girdim... Maxim odada yalnızdı, benim girdiğimi duydu, arkasına bakmadı. Yanına yaklaştım. Elini tutarak yanağıma götürdüm. Hâlâ susuyordu.

Yavaş bir sesle :

— Çok özledim! diye mırıldandım.

Cevap vermedi. Tuttuğum eli buz gibi idi. Birer birer parmaklarını öptüm, dedim ki :

— Üzüntünü yalnız başına çekmeni istemiyorum, Maxim. Seninle bunu paylaşmak isterim. Yirmi dört saatte beri çok büyüdüm, Maxim! Artık çocuk değilim!

Bana sarıldı ve beni sımsıkı tuttu. Artık sıkılganlığımı yenmiştim. Başımı omuzuna koyarak :

— Beni affettin, değil mi? dedim.

Nihayet konuşmağa başladı :

— Seni af mı etmek, neyi affetmek? Sen ne yaptın, yavrucuğum?...

— Dün akşam belki mahsus yaptığımı zannettin değil mi?...

— A... şu mu? Onu tamamiyle unutmuştum. Sana biraz kızmıştım o kadar...

— O kadar mı?...

Sustuk. Beni sımsıkı tutuyordu :

— Maxim, dedim. Her şeye yeniden başlasak olmaz mı?... Sanki bugün tanışmış gibi! Senden beni sevmeni istemiyeceğim. Mümkün olmayacak şeyler istemiyeceğim..

Senin dostun, bir erkek arkadaşın olarak kalayım. Başka bir isteğim yok.

Yüzümü iki avucu içine alarak uzun uzun bana baktı. İlk defa yüzündeki yorgun ve acı ifadeyi gördüm. Gözlerinin altı simsiyahtı.

— Beni nasıl hâlâ seviyorsun? dedi.

Cevap vermedim. Karanlık ve acı gözlerine, solgun yüzüne bakmakla yetindim.

— Geç kaldık, yavrucuğum, çok geç kaldık. Mesut olabilmek için en küçük şansımızı bile kaybettik.

— Hayır, Maxim, hayır!

— Evet... Her şey bitti artık.. Olan oldu!...

— Ne oldu, Maxim — Anlamıyorum!

— Bütün tahmin ettiğim şeyler!... Rüyalarıma bile girip beni korkutan şeyler! Seninle ben mesut olmamak için yaratılmış iki insanız!

Pencerenin kenarına oturmıştu. Önüne diz çöktüm, ellerimi omuzlarına koydum.

— Rebecca bizi yendi!...

Yüzüne dehşetle bakıyordum. Kalbim çarpıyordu... Ellerim ellerinin arasında buz kesilmişti. O devamla :

— Aramızda dolaşan gölgesi... Bizi ayıran uğursuz gölgesi... Seni böyle kollarımın arasında tutmak isterim! Ah bilsen, yavrucuğum! Benim sevgili canım! Fakat içimde hep bu korku vardı. İşte korktuğuma uğradım! Son nefesini verirken yüzüme bakışı gözlerimin önünden gitmiyordu. Hayâsızca gülüşünü unutamadım bir türlü!!... Bütün bunların başıma geleceğini biliyor gibi bakmıştı! O bizi yendi... Yeneceğinden de emindi!...

— Maxim... Ne söylüyorsun? Ne demek istiyorsun?

R E B E C C A

— Kotrasını bulmuşlar. Dalgıç onun kotrasını bulmuş!

— Evet, biliyorum. Kaptan Searle; kamarada bir de ceset bulmuşlar, dedi.

— Evet..

— Demek ki yalnız değilmiş. Yanında kimin olduğunu öğrenmek mi istiyorsun Maxim?

— Hayır. Anlamıyorsun, anlıyamazsın!...

— Anlat bana, Maxim! Derdini paylaşmak, seni teselli etmek istiyorum!

— Rebecca'nın yanında kimse yoktu. O yalnızdı.

Ben, dehşet içinde Maxim'in yüzüne bakıyordum. O devam etti :

— Rebecca yalnızdı! Kamaradaki ceset de o'dur!

— Hayır! Hayır, olamaz. Rebecca gömülmüştür!

— Bu böyle, yavrum. Aile mezarlığında yatan kadın Rebecca değil, kimsenin sahip çıkmadığı, kim olduğu bilinmeyen bir kadının cesedini gömdürdüm. Rebecca'nın teknesi batmadı. Kaza olmadı... Rebecca boğulmadı!... Ben öldürdüm onu!!... Koydaki kayıkhanede bir tabanca kurşunuyla Rebecca'yı ben öldürdüm! Cesedini tekneye götürdüm, kamaraya yatırdım, sonra açıldım ve tekneyi, bugün buldukları yerde batırdım! Kamarada yatan ceset Rebecca'nın cesedidir!. Hâlâ gözlerimin içine bakıp bana seni seviyorum, diyebilir misin?...

— XIX —

Kütüphanede Jasper'ın ayağını yalamasından çıkan sestten başka bir ses duyulmuyordu. Ayağına muhakkak kıymık batmış olacaktı. Kulağımın dibinde Maxim'in tık - tak eden saatinin sesini duyuyordum, her günkü mûtat sesler...

İnsan çok sevdiği birisini veyahut vücudunun bir âzasını kaybeder, büyük bir sadmeye uğrarsa evvelâ farkedemiyor galiba... Maxim'in dizlerinin dibinde idim. Ellerim, ellerinde duruyordu. İçimde ne üzüntü, ne korku, ne de dehşet vardı. Jasper'ın ayağındaki kıymığı çıkarmayı düşünüyordum. Sonra: Frith şimdi gelip çay tepsisini alacaktır, diye kendi kendime mırıldanıyordum.

Bu halime bir an kendim de şaşıtm... Soğuk ve garip bir soğukkanlılık vardı içimde. Maxim sanki uykudan uyanmış gibi beni öpmeğe başladı. O zamana kadar hiç

böyle öpmemişti. Gözlerimi kapadım, kulağımın dibinde mırıldanan sesini duyuyordum :

— Seni seviyorum, ne kadar sevdiğimi bilsen...

Neler işitiyordum. Kulaklarım beni yanıltıyor olmalıydı. O, aylardan beri söylemesini beklediğim şeyleri söylüyordu. Beni sevdiğini söylüyordu. Ne kadar çok hasretini çekiyordum bunların! Tâ Monte-Carlo'dan, İtalya'dan-beri...

Gözlerimi bir noktaya diktim, perdelere... Güneşten ne kadar da çok solmuşlardı.

Kocam, ismimi sayıklar gibi tekrar tekrar söylüyor, beni öpüyordu...

Ben hâlâ perdelerin neden bu kadar çok solduğunu düşünüyordum!

Ne olmuştu bana? Maxim'in ağzından duymak istediklerimi nihayet duymuştum. Mutluluğumu haykırmam gerekirdi... Sevgisine mukabele etmem gerekirdi. Halbuki ben...

Gözlerim hâlâ aynı yerde... Kocam ise beni hâlâ öpmekte devam ediyordu.

Ansızın durdu, beni itti, pencerenin kenarından çekildi :

— Görüyorsun ya, hakkım varmış, beni artık sevmiyorsun, iş işten geçti!...

Kalbim, korkudan burkulur gibi oldu. Kollarımı boyuna doladım :

— İş işten geçmedi. Yeryüzünde seni sevdiğim kadar kimseyi sevmiyorum. Biraz önce beni öpmeye başlayınca öyle şaşırdım ki, duygularım köreldi.

— Beni sevmiyorsun, bunun için bir şey hissetmedin.

Ama anlıyorum, çok geciktim. Bu önceden gerekti değil mi?...

— Hayır. Bunu dört ay önce yapmalıydım.

— Bu ne demek oluyor Maxim? Birbirimizi bulduğumuzu zannettiğimiz zamanda birbirimizi kayıp mı edeceğiz?... Hayır, Maxim, bundan sonra seninle benim aramda hiç bir kimse, hiçbir gölge olmayacak. Hele bugünkü şartlar içinde seni bırakmayacağım. Yalvarıyorum sana Maxim, sarıl,öp beni.. İhtiyacım var buna!...

— Artık çok geç. Beraber olacağımız belki bir kaç gün, belki birkaç saatimiz var. Kotrayı bulmuşlar... Rebecca'yı bulmuşlar.. Şimdi herşeyi anladın mı?...

Yavaş yavaş duygularım uyanıyordu. Ellerim artık buz gibi değildi, ılık ve nemliydi. Boynuma, yüzüme bir ateş çıktı. Yanaklarım yanıyordu.

Rebecca boğulmamıştı...

Rebecca'yı Maxim öldürmüştü...

Eski günlerin hâtıraları kıymık kıymık zihnimde canlanmaktaydı: «Bir yıl kadar önce öyle bir şey oldu ki, bütün hayatımı değiştirdi.» Mrs. Van Hopper'e kaşlarını çatarak: «Buraya alelacele geldim...» demişti. Mrs. Van Hopper'in söylediğini de hatırlıyorum: «Karısı öldükten sonra teselli bulmadı...»

Maxim şöminenin önüne oturdu. Yanına diz çöktüm. Ellerini ellerime aldım, sokuldum ona, nihayet :

— Bir gün sana her şeyi söyleyecektim, dedi. Jasper'in kaçtığı, senin ip aramak için kayıkhaneye girdiğin gün. Burada oturuyorduk, Robert ile Frith çay getiriverdiler...

— Evet, hatırlıyorum. Neden söylemedin? Birbirimize yakınlaşacağımız zamanı kaybettik.

— Öyle uzaktın ki benden. Peşinde Jasper, bahçeye çıkıp gidiyordun, şimdiki gibi bana sokulmuyordun.

— Benden neye saklandın, neden söylemedin bana?

— Mesut değilsin, sıkılıyorsun sanıyordum. Senden çok yaşıyım. Benden fazla Frank'la konuşuyordun. Benimle yalnızken bir acaipleşiyordun, çekingen, tedirgin bir tavır takınıyordun!

— Durmadan Rebecca'yı düşündüğünü biliyordum, sana nasıl yakınlaştırdım? Hâlâ Rebecca'yı sevdiğini anlıyordum, beni sev diyebilir miydin sana?...

Beni çekti, kollarının arasında sıktı :

— Ne söylüyorsun? Ne demek istiyorsun?

— Bana her temas ettiğin vakit beni Rebecca ile kıyaslıyordun. Benimle konuşurken, bana bakarken, benimle bahçede gezerken, sofraya otururken, kendi kendine: «Bunları Rebecca ile de yaptım...» dediğini hissediyordum.

Anlıyamıyormuş gibi şaşkın şaşkın bakıyordu.

— Yalan mı?...

— Aman Yarabbi... diye haykırdı.

Beni itti, ayağa kalktı, odada ellerini kenetliyerek do-laşmaya başladı.

— Ne var... Ne oldun?...

Durdu, yüzüme baktı :

— Rebecca'yı seviyorum mu sanıyorsun? Onu aşk uğ-runu mı öldürdüm sanıyorsun?... Ondan nefret ediyordum. Evlenmemiz daha başlangıçta bir komediydi. İliklerine ka-dar kötü, ahlâksızdı. Hiç bir an birbirimizi sevmedik, bir an mesut olmadık. Rebecca sevemezdi, şefkat nedir bil-mezdi, hayâdan eser yoktu onda. Hattâ normal bile de-ğildi..

Yere oturmuş, bacaklarımı bükmüş, kollarımı dizlerime dolamıştım, gözlerim Maxim'deydi.

— Evet, güzeldi, akıllı kadındı. Şeytanî bir zekâyâ sahipti. Onu gören dünyanın en âlicenap, en iyi ahlâklı insanı sanırdı. Herkese ne söylemesi gerektiğini bilirdi. Onu tanısaydın, seninle bahçede gezer, koluna girer, Jasper'i çağırır, sana çiçeklerden, müzikten, resimden bahsederdi, sana hoş görünmek için elinden geleni yapar, seni de ötekiler gibi büyüler, hayran bırakırdı kendisine.

Bir aşağı bir yukarı dolaşarak sözlerine devam etti:

— Onunla evlendiğim vakit bana yeryüzünün en mesut erkeği olduğumu söylediler. O kadar sevimli ,o kadar neşeliydi ki... Hiç bir kusuru yoktu. Kolay kolay her insanla bağdaşamıyan büyükannem bile ona hayran oldu... Bir erkeğe eş olacak kadının üç önemli meziyetine sahip, diyordu büyükannem: Terbiyeli, akıllı ve güzel. İnaniyor veya inanmak için kendimi zorluyordum. Fakat için için zihnimde bir şüphe vardı. Bakışlarının ifadesi hiç hoşuma gitmiyordu.

Rebecca yavaş yavaş gölge âleminden çıkıyor, netleşiyor, gözlerimin önüne geliyordu: Atını kırbaçlıyan Rebecca... Hayata dört elle sarılan Rebecca... Dudaklarında bir gülümseme ile galeriye hâkim olan Rebecca...

Plâjda zavallı Ben aklıma geldi: «Siz iyi kadınsınız, öteki gibi değilsiniz, beni Düşkünler evine göndermezsiniz değil mi?»

Maxim hem dolaşıyor, hem de anlatmaya devam ediyordu:

— Evlendiğimizden beş gün sonra maskesini düşürdüm. Monte-Carlo'da seni gördüğüm tepeyi hatırladın mı? Hatırlamak için oraya götürdüm seni. Orada oturmuş,

saçları rüzgârda dalgalanıyor, gülerek anlatıyordu. Kendinden bahsetti, kendi hakkında kimseye tekrar edemiyeceği şeyler söyledi. Ne yaptığımı, kiminle evlendiğimi o zaman anladım. Güzellik, terbiye, zekâ, aman Allahım...

Ansızın sustu. Pencereye gidip çimenliğe baktı. Gülmeye başladı. Ayakta durmuş, kahkahayla gülüyordu... Tahammül edemedim, korktum:

— Maxim... Maxim!... diye haykırdım.

Bir sigara yaktı, biraz daha pencerenin önünde durdu, sonra yine dolaşmaya başladı.

— Onu az kaldı orada öldürecektim. Öyle kolay olurdu ki. Ayağı sürçerdi. Uçurumu hatırlıyorsun tabii. Seni korkutmuştum değil mi? Beni delirdim sanmıştın. Belki de hâlâ deliyim! Şeytanla bir arada yaşamak akli başında bir insanın kârı değildir!

Bir aşağı, bir yukarı gidip gelmesini seyrediyordum.. O anlatıyordu:

— Uçurumun kenarında benimle pazarlık etti: 'Eğer isterseniz şatonuzu idare ederim, Manderley'inize bakarım, onu şaheser bir şato haline getiririm. Misafirlerimiz gelir, herkes bizden bahseder, bizim birbirimize deli gibi âşık olduğumuzu söylerler. Gerçekte biz ikimiz bir çatı altında iki yabancı gibi yaşıyacağız! Evet Maxim, çünkü seni sevemedim, sevmeyeceğim de! Hayatımız boyunca bu oyunu devam ettireceğiz. Hayatımızın ilâhi komedisi olacak bu. Nasıl, mükemmel değil mi? Kimbilir ne kadar eğleneceğiz!...' Çiçek yolarak gülüyordu.

Maxim sigarasını söndürdü.

— O zaman onu nasıl öldürmediğime şaşıyorum. Ses çıkarmadan yüzüne baktım. Korkunç gülüşünü seyrediyordum. İsteddiği kadar güldü. Nihayet otomobile binip dön-

dük. Herşeyin arzu ettiği gibi olacağını biliyordu. Buraya gelecek, görüşecek ve herkes bizi mesut sanacaktı. Ben boşanmayı göze alamıyacaktım, herkesin nazarında gülünç bir koca olmaktansa; gerçeği gizleyecektim. Nitekim sustum. Kimse bir şey bilmedi. Ve biz de böylece yaşayıp gittik..

Bana doğru gelerek ellerimi avuçları içine aldı:

— Söyle şimdi.. Herkesin ne diyeceğinden korktuğu için yıllarca bu işkenceli, bu aşağılık hayatı yaşayan bir adamı sevebilecek misin?... Ve sen de beni hakîr görüyorsun değil mi?...

Ses çıkarmadım. Ellerinizi sıkı sıkı tuttum. Mâzisinden utanması umurumda değildi. Hiçbir şeyin benim için önemi yoktu. Sadece bir tek nokta önemliydi benim için: Maxim, Rebecca'yı sevmiyordu. Hiç sevmemişti.. Ve hiç bir zaman mesut olmamışlardı.

Maxim konuşuyordu. Fakat ben hiçbir şey dinlemiyor, anlamıyordum. Gözlerinin içine dikmişim gözlerimi.. Ne kadar mutluydum; Maxim, Rebecca'yı hiç bir zaman sevmemişti...

Maxim sözüne devam ediyordu:

— Manderley için katlandım bunlara. Bu toprak, ağaç ve yollar benim için mukaddesti. Kalbimde o kadar yer etmişlerdi ki, söküp atamadım onları.. Buranın tertibi bozulmasın diye herşeye razı oldum.

— Maxim, sevgilim.. Maxim, canım!... demekten kendimi alamadım.

— Anlıyor musun? Söylediklerimi anlıyor musun?...

— Evet, canım. Evet sevgilim...

Yüzümü görmesini istemişyordum. Mutluydum. Sözlerini anlamışım veya anlamamışım, ne çıkar ki! Madem ki

Rebecca'yı hiç sevmemişti, bu benim mutluluğum için yetmez mi? Kalbim bir tüy kadar hafifti, çok, hem de pek çok mutluydum...

O konuşmasına devam ediyordu:

— Yaşadığım yılları hatırlamak istemiyorum. Bunları sana anlatmam da doğru olmayacak. İkimizin oynadığı o iğrenç komediyi sana nasıl anlatabilirdim ki! Daimî bir yalan içinde yaşıyor, herkese ve hattâ hizmetkârlarımıza karşı bile rolümüzü tekrarlıyorduk. Herkes ona itimat ediyor, ona hayranlık duyuyordu. Manderley'de verdiğimiz ziyafetlerde koluma girerek bir melek safiyeti ile misafirlerini teker teker ağırlayışı, onlarla meşgul oluşu gözlerimin önünde şimdi. Ve ertesi sabah şafak sökmeden Manderley'i kaçarcasına terkederek Londra'daki kiraladığı apartmanına kapanırdı. Tıpkı kokmuş inine kapanan bir hayvan gibi. Ve onbeş gün sonra ortaya çıkar, döner gelirdi. Bu onbeş gün zarfında değil yaptıklarını anlatmak düşünmesi bile korkunç! Aramızdaki anlaşmaya riayet ettim. Onu ele vermedim. O da buna karşılık Manderley'i cennete çevirdi. Bahçeler, Saadet Yaylasındaki sümbül tarlaları onun eseridir. Bütün bu güzellikleri Rebecca ortaya koydu. Şatodaki eşyalar, nefis tablolar, antikalar hepsi darmadağın idi. Onları zevkle, itina ile o tanzim etti. Manderley'in kartpostallara, geçen ihtişamını hep Rebecca'ya medyunum..

Ses çıkarmadan dinliyordum. Elini sımsıkı tutmuştum. Konuşmasını, içinde birikmiş olan kini, iğrenç hisleri ve geçmiş yılların çamurunu dökmesini, onlardan kurtarılmasını istiyordum.

— İşte böylece, aylarca, yıllarca yaşadık. Herşeye Manderley'in hatırı için katlanıyordum. Londra'da yaptığı

rezaletlere ses çıkarmıyordum. Madem ki onlar Manderley'e aksetmiyordu... Önceleri sakındığı için herhangi bir dedikodu duyulmadı. Sonra yavaş yavaş aldırmamağa başladı. Tıpkı içkiye yeni başlıyanlar gibi. Evvelâ insan az içerek sarhoş olur, sonra gitgide miktarını arttırır.. Rebecca da ilk zamanlarda bir kaç ayda bir Londra'ya giderdi, sonra her ay, her on beş gün, hattâ her hafta gitmeğe başladı. Orada tanıdığı şüpheli dostlarını hafta sonlarını geçirmek üzere buraya çağdırmaya başladı. Koydaki kayıkhane de ziyafetler tertip ediyordu. Bir gün benim seyahatte olmamı fırsat bilerek beş on kişi birden çağırmış. Ansızın döndüğümde tanımadığım bir sürü insanı evimde buldum. Kendisini ikaz ettim, omuzlarını silkti:

— «Size ne?...» dedi. Ben de; dostlarını Londra'da istediği kadar görebileceğini, fakat Manderley'e davet edemeyeceğini söyledim. Anlaşmamızda bu şart vardı, buna riayet etmesi gerekirdi. Nihayet işi o kadar ileri götürdü ki, burada da ahlâksızlıklarına başladı. Bir gün Frank bana gelerek yanımdan ayrılmak istediğini söyledi. Önce buna bir mânâ veremedim. Israr ettim.. Söyletmeğe çalıştım, iki saat mücadele ettik. Nihayet itiraf etmek zorunda kaldı. Rebecca kendisini rahatsız ediyor, alenen sataşıyor-muş, Koydaki eve davet ediyormuş onu. O ise bizi birbirimize bağlı zannettiğinden için için üzülyormuş. Rebecca'ya fazla aşırı gittiğini söyledim. Fena halde ağzını bozdu. Terbiye dışı bana birtakım şeyler söyledi, sonra Londra'ya çıkıp gitti. Bir ay gelmedi. Döndüğü zaman durgun bir hali vardı. Biraz olsun uslandığını sandım. Fakat rezaletlerine yine devam etti. Beatrice ve Giles bize misafir gelmişlerdi. Giles'i alarak deniz kenarına götürdü. Bir kaç saat sonra döndükleri zaman Giles'in halinde bir fevkalâ-

delik vardı. Rebecca ise bir melek kadar sâkin ve mâsum duruyordu.

Maxim, heyecanla konuşmasına devam ediyor, susturmuyordum onu.. Gözlerimin önünde onu mâzisi sekillenmeye başladı. Herşey berraklaşmıştı, benim için bil-mecenin meçhul bir tarafı kalmamıştı. Rebecca'dan bahis açıldığında Frank'ın sıkılganlığının sebebini anladım artık. Beatrice'in Rebecca'ya olan kin ve nefreti, diğerlerinin acaip tavırları... Evet, herşey gün gibi aydınlanmıştı benim için.. Meğer kafamın içinde ne kadar yanlış şeyler düşünmüşüm. İçimi kemiren sualleri sormağa cesaret edememişim. Aylarca ıstırap içinde kıvranmışım. Eğer Maxim'e biraz olsun açılmış olsaydım, bana bütün bunları daha evvel anlatacaktı demek..

— Beatrice ile evlilik hayatıma dair hiçbir şey konuşmadık. Fakat bir şeyler sezmiş olduğunu zannediyordum. Frank da öyle.. Reberca daha dikkatli hareket etmeye başladı. Dış görünüşü gayet muntazamdı. Fakat kendisine güvenilemezdi. Giles ve Frank'a yaptıklarını başkalarına da yapabiliirdi. Meselâ Manderley'de çalışanlardan birisine, veya civarda yaşıyan herhangi bir erkeğe... O zaman büyük bir skandal olacak, herkes bizden bahsedecek, maskara olacaktık. Bir akrabası vardı: Jack Favell... Bir çok defalar onu buraya çağırmış, Frank söyledi.

Hemen atıldım:

— Evet, ben o adamı tanıyorum. Gördüm.

— Nerede gördün? Niçin bana söylemedin? Geçenlerde gelmiş, arabasını ağaçların arasında Frank görmüş, bana haber verdi. Sen niçin hiç bahsetmedin?

— Sana Rebecca'yı hatırlatır diye korktum.

— Hatırlatmak. Sanki onu hatırlatsa ne olurdu. Bu Favell'i koydaki eve aldığını öğrendim, yapmamasını söyledim. Bir daha görürsem bu adamı vururum, dedim. Aldırmadı. Fakat halinde bir sinirlilik, bir heyecan vardı. O günlerde tekrar Londra'ya gitti. Ve aynı günde döndü... Her zamanki gidişinde birkaç gün kalırdı. Akşam yemeğini Frank ile yiyorduk, döndüğünü haber aldım, hayret ettim. Manderley'e uğramış şapkasını ve eldivenlerini bırakmış, ortadan kaybolmuştu. «Mutlaka deniz kenarındaki kulübeye gitmiş olacak» diyerek oraya doğru uzanmak istedim. Artık bu yalan ve edepsizlik dolu hayata tahammül edemiyordum. Bu işe bir son vermek lâzımdı. «Mutlaka yanında biri vardır» diye düşünerek tabancamı da aldım, evden çıktım. Uşaklar beni görmemişti, deniz kenarına indim. Kulübede aydınlık vardı. Rebecca tahminim hilâfına yalnızdı. Uzanmış, hasta ve sapsarı görünüyordu.. Yanında sönmüş sigara dolu bir tabla vardı. «Artık bu acaip ve kirli hayatı kâfi derecede yaşadık, yetmez mi?» dedim. «Londra'da ister Jack Favell, ister başkaları ile yaşayınız, fakat bir daha buraya kimse ayak basmayacak!» Bir an sustu, sonra küstahça gülerek : «Ya ben onunla beraber burada yaşamak istiyorsam!» dedi. Anlaşmamızı biliyorsunuz, dedim. Ben hepsine harfiyen riayet ettim, siz etmediniz. Burası benim evim, saygı göstermeğe mecbursunuz. Londraki rezalet ocağınızda ne isterseniz yapınız, ama buradakilerine tahümmülüm kalmadı, Rebecca!

Maxim sözlerine devamlı :

— Rebecca sigarasını söndürdü, kollarını açarak gerindi :

— «Hakkınız var, Max. Hayatın yeni bir sayfasını açmanın zamanı geldi.» dedi.

Sararmış, zayıflamıştı. Ellerini ceplerine sokmuş, odada dolaşıyordu. Sırtındaki gemici elbiseleriyle melek yüzü bir erkek çocuğuna benziyordu.

— Max, şunu pek iyi bilirsiniz ki, benden ayrılmak isterseniz mahkeme sizin aleyhinizde karar verir. Benim aleyhimde bir tek şahidiniz ve ispatınız yoktur. Bütün dostlarımız, evdeki uşaklar, pek iyi geçindiğimize şahadet edeceklerdir. Kimse benim aleyhime birşey söyleyemez, kimse aramızda geçimsizlik olduğunu iddia edemez.»

— Ya Frank, ya Beatrice?...

—«Frank ne gibi bir şey uydurabilir? Ne söylese iftira derler. Beatrice'e gelince; aleyhime şahadet ederse, herkese, kıskanç bir zevce rolünde görünecektir. Kocasını benden kıskandığına herkes inanacaktır. Görüyor-sun ya Max, boşuna uğraşma, aleyhime konuşacak kimse bulamazsın. Herkes beni sever ve bana inanır. Oda hizmetçim Mrs. Danvers'in benim için ne kıymetli bir şahit olacağını unutuyorsun. Ben ne istersem söyletebilirim ona.»

Sonra aynı küstah gülüşüyle karşımda dolaşarak:

— Sevişen karı koca rolünü o kadar güzel başardık ki, herkes inandı. Şimdi sana kimse inanmayacak Max... Rezil olursun ve haksız çıkarsın.»

Masanın üzerine oturmuş, ayağını sallıyordu. Gözlerinin önünde gidip gelen bu ayak beni fena halde sinirlendiriyordu. Bunun farkına varmış olacak ki, daha çok sallamağa başladı.

— «Ya bir çocuğum olursa, Max? Bu çocuğun senin

olmadığını ispat edemezsin. Burada, Manderley'de büyür, senin ismini taşır ve sen bu çocuğun kendi çocuğun olmadığını bildiğin halde birşey yapamazsın. Hattâ herkes seni güzel Manderley'e bir vâris kazandırdın diye tebrik eder. Oğlunun buralarda, bu bahçelerde koştuğunu görmek seni mutlu etmiyecek mi?»

Bir sigara yaktı ve kahkahalarla gülemeğe başladı. Uzun uzun güldü:

— «Ne tuhaf! Hayatın yeni bir sayfasına başlıyorum, dedim ya.. Mükemmel zevce rolünü de oynıyacağım. Hiç kimse işin içyüzünü bilmiyecek, anlamıyacak..»

Bana doğru yürüdü. Dudaklarında aynı gülümseme vardı, bir elinde de sigarasını tutuyordu.

Kalbine nişan aldığım zaman hâlâ gülüyordu. Kurşun kalbine isabet etti. Bir an ayakta durdu, gözleri açık, dudaklarında aynı müstehzi tebessüm bana bakıyordu.

Maxim'in sesi alçalmış, bu sözleri âdeta fısıldar gibi söylemişti. Eli buz gibi olmuştu. Yüzüne bakmıyordum. Yanımda yerde yatan Jasper'e bakıyordum.

Maxim, yavaş bir sesle devam etti:

— Birisini öldürünce bu kadar kan akacağını hiç tahmin etmemiştim. Kan lekelerini temizlemek lâzımdı, her tarafa sıçramış, tâ ocağın kenarına kadar bulaşmıştı. Şiddetli bir rüzgâr esmeğe başlamıştı. Pencere kapanmıyordu. Elimde bir tahta bezi yerleri silerken açık camdan dehşetli bir rüzgâr esiyordu. Gece yarısı olmuştu. Cesedini kotraya taşıdım, karanlıktı, fırtına çıkmıştı. Kotranın kamerasına cesedi bıraktım, sonra demir alıp açıldım. Rüzgâr müsait idi, gemiyi açığa doğru atıyordu. Yelken açtım, fakat acemi idim. Rebecca denize çıktığı zaman hiçbir

vakit beraber gitmezdim. Hava o kadar karanlıktı ki, etrafımı seçemiyordum. Biraz açıldıktan sonra kamaraya indim, pencereleri kapattım ve kotranın emniyet musluklarını açtım. Yavaş yavaş su almağa başladı... Bir demir parçasıyla de teknede iki delik açtım. Su yükselmiye başlıyordu. Hemen yukarı çıktım. Küçük filikaya binerek uzaklaştım.. Fakat kotra yavaş yavaş batıyordu. Yelken şakırdıyarak rüzgârdan şişiyor, kotrayı sahile atıyordu. Biraz sonra direktten başka bir şey görünmüyordu. Niha-yet o da kayboldu. Denizin üstünde yüzen bir cankurtaran simidinden başka birşey yoktu. Kürek çekerek sahile çıktım. Yağmur başlamıştı..

Maxim sustu. Yüzüme gözlerini dikmiş, bakıyordu... Bir şey söylemediğimi görünce devam etti:

— İşte bu kadar... Sana herşeyi anlattım. Küçük sandalı Rebecca'nın bağladığı gibi kenardaki iskeleye bağladım ve kayıkhaneye girdim. Yerler daha ıslaktı, fakat kan lekeleri görünmüyordu; kapıyı kapıyarak şatoya döndüm. Odama çıkıp, soyunduğumu hatırlıyorum. Rüzgâr fırtına halinde esiyor, yağmur sanki bardaktan boşanıyordu. Ya-tağımın kenarına oturmuş, şaşkın bir haldeydim. Kapı vuruldu ve Mrs. Danvers odaya girdi. Rebecca'yı merak ettiğini söyledi. Gidip yatmasını ve merak etmemesini söyleyerek savdım. Kapıyı sımsıkı kapadım. Yağan yağmuru ve esen rüzgârı dinliyordum.

Tekrar sustu. Ellerimin içindeki elleri buz gibi idi... Frith de gelip hâlâ çay fincanlarını almıyordu.

— Daha uzağa götürüp batırmalı idim. Sahile yakın olduğu için buldular.

— Hayır, ondan değil. Sebep bugün batan gemi oldu. Eğer o batmasaydı kimse farkına varmıyacaktı.

REBECCA

Maxim kendi kendine tekrar ediyordu:

— Evet, evet, sahile yakındı...

Çok yorgun bir hali vardı. Kesik kesik anlatmaya devam etti:

— Bir gün bunun meydana çıkacağını biliyordum. O meçhul kadının cesedini görmeğe gittiğim zamandanberi bunu hissetmiştim. Bu, bir zaman meselesi idi. Rebecca mutlaka bizi yenecekti, biliyordum. Seni tanımak da hiçbir şeyi değiştirmede. Yine o kazandı. Ölüirken gülen yüzünden belli idi.

— Rebecca ölmüştür. Şunu unutmamamız lâzım ki; O konuşamayacak, seni itham edemiyecektir. Sana fenalığı dokunamayacaktır. Çünkü o artık yaşamıyor. Öldü!...

— Fakat cesedi buldular. Dalgıç görmüş.

— Bunu başka türlü izah etmek lâzım. Belki de başka birisine ait bir ceset!... Bilmediğin, tanımadığın birisinin cesedi.. Olabilir ya!...

— Fakat üstündeki eşyalar... Meselâ parmağındaki yüzükler!... Elibiseleri çürümüş olabilir, ama madene bir şey olmaz ki! Denizde boğulmuş bir ceset değil ki parçalansın da tanınmasın. Kamaranın içinde bıraktığım yerde duruyor. Kimse ona dokunmadı.

— Fakat suyun içinde kalan bir vücut parçalanmaz mı?...

— Bilmiyorum, bir şey bilmiyorum!

— Pek tabii, böyle şeyleri nereden bileceksin?...

— Dalgıç yarın sabah tekrar dalecek. Kaptan Searle herşeyi düzenlemiş; beni gelip alacak, beraber gideceğiz.. Yarın sabah beşte olacak bu iş... Belki de kotrayı denizin dibinden çıkaracaklar.

R E B E C C A

— Sonra ne olacak?...

— Bilmiyorum..

— Eğer cesedin Rebecca olduğu anlaşılırsa diğer cesedi teşhiste yanılmış olduğunu söylemelisin! O zaman cesedi görmeğe gittiğinde, teessür ve heyecanından belki de yanıldığını anlatmalısın. Aldanamaz mı insan? İşte böyle söylersin!...

— Peki.. Peki..

— Kimse seni itham edemez ki... O gece seni kimse görmemiş. Sen yatıyordun. Birsey ispat edemezler, delil yok ortada. Gerçeği senden ve benden başka bilen yok!... Frank bile bilmiyor. Dünyada bunu bilen bir sen, bir de ben varım, değil mi, Maxim? Sen ve ben...

— Evet..

— Kamarada iken fırtına çıkmış ve kapılar rüzgâr-dan kapanmış, o da içerde kalmış, diyeceklerdir. Böyle olduğuna karar verecekler değil mi?

— Bilmiyorum, yavrucuğum. Bir şey bilmiyorum.

Bitişik odada telefon çaldı.. Yerimden fırladım...

— XX —

Maxim küçük odaya girdi ve kapıyı kapadı. Uşak gelip çay fincanlarını kaldırdı. Ben ayakta duruyordum, yüzümü görmesinler diye arkamı çevirmiştim.

Evde, mutfakta, civarda haber ne zaman duyulacak diye merak ediyordum. Maxim'in sesini duyuyordum... Beklemek meğer ne zormuş. Midemde bu beklemek azabını hissediyordum. Telefonun zili sanki bütün sinirlerimi ayaklandırmıştı.

Biraz evvel yerde, Maxim'in yanında oturuyordum... Başım omuzunda, ellerimi tutmuş, sanki bir rüyada gibiydik. Onu dinlerken, kendisini bir gölge gibi adım adım takip etmişim. Ben de onunla beraber Rebecca'yı öldürmüş, koydaki kotrayı batırmışım. Mrs. Danvers'in kapıyı vurduğunu duymuştum, bütün bunları onunla hissetmiş, onun-

la üzülmüş ve ıstırap çekmiştim. Hattâ daha bile fazlasını...

Yerde, onun dizleri dibinde otururken mütemadiyen şunu düşünüyor, bıkmadan usanmadan tekrar ediyordum:

«Rebecca'yı sevmiyordu, Rebecca'yı sevmiyordu...»

Telefon çalınca kendime gelmişim. İçimde bir şey olmuştu. Üzüntüme rağmen kalbimde bir hafiflik hissediyordum. Artık Rebecca'dan korkmuyor, ondan nefret etmiyordum. Onun fena, ahlâksız ve kötü bir kadın olduğunu öğrendiğimden beri ondan nefret etmiyordum. Artık bana fenalık edemezdi... Artık küçük salona gidebilirdim, yazıhanesine oturabilir, kalemine dokunabilirdim. Yazısını görebilirdim... Bunlar artık bana tesir edemezdi. Hattâ odasına gidip bu sabahki gibi pencereden de sarkabilirdim. Artık içimde korku kalmamıştı. Rebecca'nın üzerimdeki tesiri havadaki sis gibi dağılmıştı. Cesedi bulunmuş, kot-rası geri gelmişti. Kotranın garip ismini hatırladım: «Geri döneceğim!»

Geri dönmüştü. Fakat ben ebediyete kadar serbesttim..

Artık Maxim'le beraber olmaya, onu sevmeye, ona sokulmağa, istediğimi yapmaya hakkım vardı. Artık çocuk değildim. Herşeye beraberce göğüs gerecektik. Ne kaptan Searle, ne dalgıç, ne Frank, ne Mrs. Danvers, ne de Beatrice, ne de gazeteleri okuyacak yabancı insanlar artık bizi birbirimizden ayıramazlardı. Geç de olsa artık saadete kavuşmuştuk. Ben artık eskisi gibi tecrübesiz değildim, sıkılganlığım geçmişti. Korkmuyordum artık... Maxim için mücadele etmeye hazırdım. Yalan söyleyecek, yalan yere

yemin edecek, herkesi aldatacak, kandıracaktım. Rebecca bizi yenememişti, Rebecca kaybetmişti.

Uşak tepsiyi alıp odadan çıktı, biraz sonra Maxim geldi. Dedi ki:

— Telefonda emekli Albay Julyan idi, kaptan Searle ile görüşmüş. Yarın sabah o da bizimle gelecek.

— Albay Julyan da mı gelecek, niçin?...

— O bu kasabanın hâkimidir, gelmesi lâzımdır.

— Başka ne dedi?...

— Bu cesedin kime ait olduğunu bilip bilmediğimi sordu.

— Ne cevap verdin?...

— Bilmiyorum, dedim. Rebecca'nın yalnız olduğunu zannettiğimi söyledim.

— Başka birşey söylemedi mi?...

— Söyledi.

— Ne dedi?

— «Acaba öteki cesedi tanımakta yanılmış olabilir misiniz?» diye sordu.

— «Ya!... Demek şimdiden bunu sordu.

— Evet.

— Ya sen ne dedin?...

— Olabilir, belki de yanılmışımdır, dedim.

— Demek yarın o da gelip kotrayı görecektir, başka kim geliyor? Bir doktor, kaptan Searle ve o... Bir de sen...

— Bir de polis müfettişi! Welch gelecektir.

— O da niçin?...

— Bir ceset bulununca usuldendir.

Başka bir şey söylemedim. Birbirimize bakıyorduk...

Midemdeki o garip ezintiyi tekrar duymağa başladım.

Dedim ki:

— Belki de kotrayı yukarı çekemezler.

— Belki!...

— O zaman cesedi de çıkaramazlar, değil mi?

— Bilmem ki!...

Pencereden bakıyordu. Gökyüzünde alçak ve beyaz bulutlar vardı. Hava durgundu.

— Biraz evvel şiddetli bir rüzgâr çıkacak gibi idi. Ama geçti.

— Evet...

— Yarın dalgıç sakın bir havada dalacak.

Telefon tekrar çaldı. Maxim'le birbirimize baktık... Maxim küçük salona geçti ve demin yapmış olduğu gibi kapıyı kapadı. Midemdeki garip ağrı tekrar başlamıştı... Biraz sonra Maxim geri geldi. Ve yavaş sesle :

— Başladı, dedi.

— Ne demek istiyorsun? Ne oldu?

— Bir gazete muhaberi Country Chronicle gazetesinden telefon ediyor. «Birinci Mrs. de Winter'in kotrasını buldukları doğru mu?» diye soruyor.

— Ne cevap verdin?...

— Evet, bir kotra bulundu. Fakat kotranın bizim kotra olup olmadığı belli değil, dedim.

— Başka birşey sormadı mı?...

— Hayır, sadece, «Kamarada bir ceset bulunduğu doğru mu?» diye sordu.

— Bu imkânsız! Nereden duymuşlar?

— Mutlaka biri söylemiştir. Herhalde kaptan Searle değildir. Belki dalgıç bir arkadaşına söyledi, o da yazmış-

tır. Biraz sonra bütün kasaba halkı haberi duymuş olacaktır.

— Ceset hakkında sen ne söyledin?...

— Bilmediğimi ve bir daha beni rahatsız etmemele-
rini söyledim.

— Gazetecileri kızdıracaksın. Hepsi aleyhinde ola-
cak.

— Ne yapayım? Ben gazetelere beyanatta buluna-
mam. Bu adamların devamlı telefon edip sual sormalarına
tahammülüm yok!

— Fakat belki onlara ihtiyacımız olacaktır!

— Mücadele gerekirse yalnız edeceğim. Gazetelerin
himayesini istemiyorum.

— Fakat bu muhabir başka taraftan malûmat alacak-
tır. Albay Julyan'a veya kaptan Searle'a sorar.

— Fazla bir şey öğrenemez.

— Bir şeyler yapmak lâzım Maxim. Önümüzde bir
kaç saat var. Elimiz kolumuz bağlı oturuyoruz.

— Birşey yapamayız ki...

Bir kitap aldı.. Okumadığını biliyordum. Ara sıra te-
lefonun zilini duymuş gibi başını kaldırıp yan odaya bakı-
yordu. Telefon çalmadı. Hiç kimse bizi rahatsız etmedi...
Akşam yemeği için her zamanki gibi giyindik, Frith bize
hizmet etti. Gayet ciddî idi. Ne düşündüğü halinden belli
değildi. Acaba kasabaya kadar gitmiş de bir şeyler öğren-
miş mi idi? Yemekten sonra kütüphaneye gittik. Az konu-
şuyorduk, ben yerde Maxim'in ayaklarının dibine çökmüş-
tüm. Başımı dizine dayamıştım. Ara sıra beni öpüyordu..
Yaşadığımız âlem gittikçe kararmaktaydı, ama ben mut-
luluğun zirvesindeydim. Garip bir mutluluktan bu.

O gece yağmur yağmış olacaktı. Ertesi sabah saat

yedide uyandığım zaman pencereden güllerin yağmurdan eğilmiş olduklarını, çimenlerin gümüş suyuna batmış gibi parlak olduğunu gördüm. Havada bir rutubet kokusu vardı. İlk dökülen yaprakların kokusuna benzer bir koku... Acaba sonbahar iki ay erken mi gelecek diye düşündüm... Maxim beşte kalktığı zaman beni uyandırmamıştı. Yataktan yavaşça kalkmış ve bitişik odaya geçmişti. Şimdi bu anda Albay Julyan, kaptan Searle ve diğer adamlarla orada idi. Herhalde vinç hazırlanmış, zincirler denizin dibine inerek Rebecca'nın kotrasını su yüzüne çıkaracaktı. Üzerine deniz yosunu kokuları sinmiş olacaktı. Belki de ismi hâlâ silinmemişti:

«Tekrar döneceğim» kelimeleri... Rebecca da kamara da yerde uzanmıştı.

Banyomu yaptım. Giyinip dokuzda kahvaltı için aşağıya indim. Tabagımın üzerinde bir yığın mektup vardı... Balo için teşekkür mektupları... Şöyle bir göz gezdirdim. Frith, Maxim'in kahvaltısının sıcak tutulup tutulmayacağını sordu. Ben de: «Ne zaman geleceğini bilmiyorum» diyerek yüzüne baktım. Frith gayet ciddi idi. Acaba bir şey biliyor mu? diye düşündüm.

Sofradan kalktım. Mektupları alarak küçük salona geçtim. Pencere kapalı olduğu için oda havasızlıktan kokuyordu. Pencere ardına kadar açtım. Ocağın üstünde duran çiçekler solmuş, yaprakları düşmüştü. Zili çalarak hizmetçi Maud'u çağırdım:

— Bu odaya bu sabah hiç bakmamışsınız, pencereler açılmamış, çiçekler solmuş. Bunları kaldırınız.

Kız mahcup bir tavırla özür diledi.

— Bir daha tekerrür etmesin, dedim.

Çiçekleri alarak odadan çıkarken:

— Peki efendim, dedi.

Sert davranmanın bu kadar kolay olduğunu tahmin etmezdim. Günlük yemek listesi yazı masasının üzerinde duruyordu.

Mayonezli balık, soğuk et ve tavuk, bir de tatlı.. Bu yemekleri balo gecesi büfede görmüştüm. Demek ki hâlâ kalıntıları yiyorduk. Bir gün evvel elimi sürmediğim yemekler de bunlardı ...İstedikleri gibi hareket ediyorlardı.. Yemek listesini çizdim ve zili çaldım. Uşağa:

— Mrs. Danvers'e söyleyiniz.. Sıcak yemek listesi yapsın. Kalmış soğuk yemekler istemiyorum.

— Peki efendim, dedi.

Bahçeye çıktım, bir kaç gül koparmak istedim. Serin rüzgâr geçmişti. Hava bugün de dünkü gibi çok sıcak ve ağır olacaktı. Acaba hâlâ koyda mı idiler?... Nerde ise bunu öğrenecektim. Maxim dönecek ve bana herşeyi anlatacaktı. Her ne olursa olsun sakın olmalıydım. Bir şeyden korkmamalıydım. Kopardığım çiçekleri küçük salona getirdim. Oda süpürülmüş, yerdeki çiçek yaprakları toplanmıştı. Vazolara taze su konmuştu, çiçekleri düzeltmeğe başladım. O aralık kapı vuruldu.

— Giriniz, dedim.

Mrs. Danvers idi. Elinde yemek listesi vardı. Yorgun ve sararmıştı. Gözlerinin altında siyah çukurlar vardı:

— Niçin yemek listesini geri gönderdiniz; anlıyamadım. Niye böyle yaptınız?...

Elimde bir gül goncası tutarak şu sözleri söyledim:

— Bu soğuk etle balık dünden kalmıştır. Bugün canım sıcak bir şey istiyor. Geridekiler de yemek istemiyorlarsa atınız. Zaten bu evde o kadar israf oluyor ki, biraz fazla veya biraz eksik farketmez.

Birsey söylemiyor, beni dinliyordu. Ben, gülleri vazoya yerleştirmeye devam ederken şu emri verdim:

— Başka bir yemek listesi hazırlayınız. Sizin yemek listesi yapmakta müşkülât çekmiyeceğinize eminim!

— Uşaklarla bana haber gönderilmez. Ben buna alışık değilim. Mme de Winter yemek listesinde bir değişiklik arzu ettiği zaman bizzat kendisi bana telefon ederdi.

— Mme de Winter'in ne yapıp yapmadığı beni ilgilendirmez. Şimdi Mme de Winter benim. Eğer Frith ile size haber göndermek hoşuma gidiyorsa yaparım.

O aralık uşak odaya gelerek haber verdi:

— Country Chronicle gazetesinden telefon ediyorlar.

— Gazeteye benim evde olmadığımı söyleyiniz.

— Peki efendim.

— Mrs. Danvers, başka bir söyleyeceğiniz var mı?... Yoksa, gidip mutfağa emir veriniz, sıcak yemek hazırlasınlar. Burada fazla durmayınız, meşgulüm!

— Gazeteden ne istiyorlardı?...

— Ne bileyim ben!

— Mme de Winter'in kotrasının bulunduğu doğru mu?... Bunu kasabada Frith'e söylemişler.

— Hiç haberim yok.

— Kaptan Searle dün buraya geldi ya... Frith'e kasabada demişler ki: «Dalgıç koyda Madamın kotrasını bulmuş... Öyle mi? Doğru mu?...

— Belki... Fakat bunu Maxim eve döndüğü zaman kendisine sorsanız daha iyi olur.

— Neden bu kadar erken sokağa çıktı?

— Bu, ona ait bir şey.

Hâlâ yüzüme bakmakta devam ediyordu:

— Frith kotranın kamarasında bir ceset bulduklarını söyledi. Bu nasıl olur? Mme de Winter daima denize yalnız çıkardı.

— Bunları bana sormanız mânasız, Mrs. Danvers. Ben de sizden fazla bir şey bilmiyorum ki!

— Doğru... Doğru...

Bu sözleri söylerken hâlâ yüzüme bakıyordu. Ben çiçeklerle dolu vazoyu pencerenin önüne koydum.

Bir an bekledi, benim bir şey söylemediğimi görünce:

— Gidip yemek için söyliyeyim.

Diyerek odadan çıktı. Artık ondan da korkmuyordum. O da Rebecca gibi üzerimdeki nüfuzunu kaybetmişti. Bana düşman olduğunu biliyordum. Fakat bunun önemi yoktu benim için. Ancak kamaradaki ceset hakkında doğruyu öğrenirse Maxim'e de düşman olacaktı.

Bir koltuğa oturdum. Elimdeki makası masanın üzerine bıraktım. Artık canım çiçekleri düzeltmek istemiyordu. Maxim ne yapıyordu acaba?... Gazeteden ne diye telefon ettiler? Midemin ağrısı tekrar başgösterdi. Pencereden baktım. Hava çok sıcaktı. Fırtına nerede ise kopacaktı. Biraz balkona çıktım. Saat on bir buçukta Frith geldi; Maxim beni telefona çağırıyormuş.

Telefonu tutan ellerim titriyordu :

— Sen misin?... Ben Maxim... Sana Frank'ın yazıhanesinden telefon ediyorum.

— Peki..

Bir an sustu, sonra devamla:

— Frank ile Albay Julyan'ı saat birde yemeğe getireceğim! dedi.

— Peki.

Daha bir şeyler söylemesini bekliyordum. Nihayet şu haberi verdi:

— Kotrayı çıkardılar. Şimdi oradan döndük.

— İyi.

— Kaptan Searle, Albay Julyan, Frank ve ötekiler de orada idiler.

Acaba Frank telefonun yanında mıydı? Maxim neden bu kadar soğuk konuşuyordu?

— Saat birde yemeğe geleceğiz. Görüşürüz!

Dedi ve kapattı. Hiçbir şey söylememişti. Olanları bilmiyordum. Frith'e yemekte dört kişi olacağımızı söyledikten sonra tekrar balkona çıktım.

Saat bir türlü bitmek bilmiyor, vakit geçmiyordu. Nihayet bire beş kala bir araba sesi duydum. Sonra merdivenlerden sesler geldi. Aynanın karşısında saçlarımı düzelttim. Rengim sapsarı idi. Yanaklarıma biraz renk gelsin diye yüzümü oğuşturdum. Tam o aralık odaya Maxim, Frank ve Albay Julyan girdiler. Bu adamı baloda görmüştüm, fakat bana bugün başka türlü göründü, sanki daha küçülmüş, zayıflamış gibi idi. Bir doktor gibi ağır ve yavaş bir sesle konuşuyordu:

— Nasılsınız?... dedi.

Maxim söze karıştı:

— Frith'e söyle de bize biraz Porto şarabı getirsin... Ben ellerimi yıkayıp geleceğim.

Frank :

— Ben de... diyerek arkasından çıktı.

Ben Frith'i çağırmadan usak bir tepsi ile odaya girdi. Üzerinde Porto şarabı ve bardaklar vardı.

Albay Julyan şarap içmiyordu. Ben bir şey yapmış

olmak için elime bir bardak aldım. Albay pencerenin önünde ve yanımda, duruyordu. Nazik bir tavırla dedi ki :

— Ne aksi bir şey oldu, değil mi fendim? Sizin için ve kocanız için o kadar üzülüyorum ki...

— «Teşekkür ederim» diye cevap verdim ve bir yudum şarap içip bardağı masanın üzerine bıraktım. Elimin titrediğini görmesinden korkuyordum.

— İşi karıştıran nokta, kocanızın geçen yıl bulunan cesedi tanıdığını söylemiş olmasıdır.

— Ne demek istediğinizi anlamıyorum!

— Bu sabah bulduğumuz cesetten haberiniz yok mu?

— Bir ceset bulunduğunu işittim. Dalgıç bulmuş!

Adam etrafına bakındıktan sonra daha yavaş sesle söze devam etti:

— Evet, korkarım ki bu ceset onundur. Sizinle bu gibi teferruatı konuşmak istemiyorum, ama yalnız şunu söyleyeyim ki, kocanız da, doktor da cesedin ona ait olduğunu tasdik ettiler.

Albay sustu ve yanımdan uzaklaştı. Maxim ile Frank odaya girmişlerdi. Maxim dedi ki:

— Yemek hazır...

Hepimiz yemek odasına geçtik. Kalbim taş gibi uyuşuk ve ağırdı. Albay Julyan sağıma, Frank soluma oturdu. Maxim karşımda idi, hiç ona bakmıyordum. İlk yemeği uşaklar verdiler. Havaf şeylerden bahsediliyordu. Albay sözü idare ediyordu.

— Gazetede okudum. Londra'da gölgede otuz derece sıcak varmış.

— Evet, tatil yapmıyan biçareler için bu şekilde çalışmak ne kadar güç olacak!

R E B E C C A

— Cidden müşkül bir şey..

Frank söze karıştı:

— Paris, Londra'dan da sıcaktır. Ağustosta bir hafta tatili geçirdim, gece gözümü yummadım. Isı kırktan fazlaydı.

— Fransızlar kapalı pencere ile yatarlar değil mi?

— Bilmem, ben oteldeydim, yalnız Amerikalılar vardı..

Julyan bana döndü:

— Fransa'yı iyi bilirsiniz değil mi?

— Hayır, pek iyi bilmem!

— Birkaç yıl Fransa'da kaldınız sanıyordum.

Maxim:

— Karıma Monte-Carlo'da rastladım, dedi. Orası Fransa sayılmaz.

— Doğru, kozmopolit yerdir orası, ama kıyı çok güzeldir, değil mi?

— Evet, çok güzeldir.

Yine sessizce yemeğimize devam ettik. Frith arkamda ayakta duruyordu. Hepimiz aynı şeyi düşünüyorduk... Fakat uşaklar için rol oynamıya mecburduk. Frith de herhalde aynı şeyi düşünüyordu. Kendi kendime dedim ki : «Ne olur dünyanın riyazî kaidelerinden birdenbire vazgeçsek de hep beraber aynı şeyden konuşmağa başlasak!»

Tabaklar değişiyor, bardaklara şarap konuyordu... Mrs. Danvers, sıcak yemek isteğimi yerine getirmiş, mantar, salçalı et yaptırmıştı. Bir kere daha aldım.

Albay Julyan bir aralık sordu:

— Golf oynar mısınız?...

— Hayır oynamam.

— Öğrenmeniz lâzım... Büyük kızım çok sever. Fakat beraber oynamacak genç arkadaş bulamıyor. Doğum günü münasebetiyle kendisine bir küçük otomobil aldım... Her gün onunla dolaşır, vakit geçirmek için güzel bir meşgale.

— Cidden çok güzel.

Sonra öteki çocuklarından bahsettik ve tekrar sustuk. Biraz sonra balodan bahis açtı, herkesin çok eğlenmiş olduğunu söyledi. Ben de teşekkür ettim.

Nihayet sıra tatlı ve yemislere geldi. Bahçenin meyvelerinden yapılan reçellerden bahsettik. Bu yıl Manderley'de çok elma yettiğini Frank ilâve etti.

Yemek bittikten sonra sofradan kalktık. Kahve ve sigaraları öteki odada içmek istedik. Uşaklar biraz sonra odadan çıktılar. Yalnız kalınca Albay Julyan, Maxim'e hitaben :

— Biraz evvel karınıza söylediğim gibi işin aksi tarafı ilk cesedin Mme de Winter olarak tesbit edilmiş olmasıdır.

— Evet, hakkınız var.

Frank söze karıştı :

— O günkü şartlar içinde yanılmış olması pek normaldi. Cesedi teşhis için Maxim'i çağırdıklarında rahatsızdı... Ben de beraber geleyim diye çok ısrar ettim, fakat mutlaka yalnız gitmek istedi. Böyle güç bir işi başaracak kuvveti yoktu.

— Niçin böyle söylüyorsun? Pekâlâ hiçbir şeyim yoktu!

Albay Julyan münakaşanın önünü almak isteyerek :

— Beyhude bu meseleyi uzatmayalım. Bunun münakaşası işe yaramaz. İlk teşhisinizde yanlışlığınızı ka-

bul etmemiz lâzım. Herhalde bu defa yanılmak ihtimali yoktur!

— Katiyen...

— Sizi, soruşturma formalitelerinden, gazetecilerin rahatsız etmelerinden kurtarmayı çok isterdim ama, imkânı yok sanıyorum!

— Hakkınız var, Albay.

— Uzun sürmez... Sadece gemiyi satan şirketin bir adamı gelip bunu muayene edecek. Basit bir formaliteden ibaret; fakat muhakkak lâzım. Sizler için hiç de hoş bir vaziyet değil, fakat mesele gazetelere aksetti.

— Ehemmiyeti yok. Biz üzölmüyoruz değil mi?

— Tabî, üzölmüyoruz Maxim.

Bu sözler benim ağzımdan dökölmüştü. Albay devam etti:

— Aksilik... Şu menhus gemi de gelip tamam o kot-ranın yanında batmamış olsaydı bu mesele hiç de tekrardan tazelenmiyecekti.

— Ne yapalım. Çaresiz...

— Yegâne tesellimiz şu ki, biçare kadının ölümi âni olmuştur. İstırap çekmeye vakti olmamıştır. Yüzmeğe gayret bile etmeden boğulmuş.

— Öyle... Durum bunu gösteriyor.

— Herhalde kamaraya bir şey almaya inmiş olacak! Kapı rüzgârdan kapanmış, kuvvetli bir dalga da kotrayı devirmiş. Çünkü dümende kimse yoktu. Ne müthiş kaza!

— Hem de çok müthiş!...

Bu sözleri yine Maxim söylemişti. Sesi hiç titremiyordu.

— Siz de aynı fikirde misiniz, Mr. Frank?

— Şüphesiz..

Başımı kaldırıp Frank'a baktım. Bu sözleri söylerken Maxim'e bakıyordu.

Benim kendisine baktığımı hissederek başını çevirdi, fakat yüzünün mânasını hemen hemen gördüm.

İşi bildiğini derhal anladım. Kahve fincanını tutan elim ateş gibi yanıyordu. Boyuna ter döküyordum.

— İnsan bazan en iyi bildiği şeylerde de yanılıyor... Mme de Winter rüzgârlı zamanlarda nasıl kotra kullanılabileceğini pekâlâ bilirdi. Böyle küçük bir geminin dümenini kendi haline bırakmaktaki tehlikeyi bilmesi gerekirdi. Bir çok defalar tek başına denize açılmıştı. Fakat bu defasında büyük bir ihmalde bulunmuş! Öyle bir ihmal ki, hayatıyla ödedi!

Frank söze karıştı :

— Kazalar o kadar âni olur ki, en tecrübeli olanlar bile yanılabilir. Meselâ avda ölen avcılar gibi!

— Evet ama, avda ya başkasının kurşunu ile ölünür, ya da attan düşülerek! Mme de Winter dümeni bırakmasaydı bu kaza olmazdı. Garip bir hareket!... Bir çok defalar kendisini kotra yarışlarında gördüm. Tek bir hatasına bile rastlamadım. Halbuki bu son hareketi en acemi bir insan bile yapmaz. Hem de tam kayalara yakın yerde dümendenden ayrılmak!...

Frank tekrar cevap verdi :

— O gece deniz çok müthişti. Mutlaka bir şey kopmuş olacak. Tamir için aşağı inmiştir!

— Öyle. Öyle ama... Yapılmıyacak bir şey yapmış. Ne ise... Bunu artık niçin yapmış olduğunu öğrenmek de imkânsız. Bu meseleyi kapatmak isterim, ama o da kabil değil... Salı sabahı bazı sorgular yapılacaktır. Sonra hemen

REBECCA

mesele kapanır. Fakat gazeteler işe karışırsa korkarım ki uzar!

Tekrar ortalığa bir sessizlik çöktü. Ben, kalkmak zamanı gelmiş olduğunu hissederek:

— Bahçeye çıksak mı? dedim.

Hepimiz kalkıp dışarıya çıktık. Albay Julyan, Jasper'i oksıyarak:

— Ne güzel köpek! dedi.

Bir dakika sonra saatine bakarak ilâve etti:

— Bu nefis öğle yemeği için teşekkür ederim. Çok işim var. Müsaadenizi rica edeceğim. Başınıza gelen hâdiseden dolayı da üzüntülerimi kabul edin. Zevceniz ve sizin için müşkül anlardır bunlar. İş biter bitmez bu fena günleri unutmağa çalışacağız!

— Teşekkür ederim, Albay...

Frank da veda etti. Giderken yüzüne bakmadım. Benim bildiğimi bilmesini istemiyordum. Maxim misafirleri kapıya kadar götürdü. Biraz sonra geri geldi. Ben hâlâ orada duruyordum. Koluma girdi. Ayakta durmuş, denize doğru uzanan çimenlere bakıyorduk.

— Her şey düzelecektir. Neticenin lehimize olacağından kalben eminim. Gördün mü Albay Julyan ne kadar vaziyete hâkim... Mahkemede de böyle konuşacaktır. Her şey yoluna girecektir, göreceksin.

Hiç cevap vermedim. Sadece kolunu sımsıkı tutuyordum.

— Cesedi tanımamanın imkânı yoktu. Doktor da hiç tereddüt etmedi. Şüphe uyandıracak en ufak bir emâre yoktu. Kurşun kemiğe değmediği için iz bırakmamış. İşittin mi, ne söylediler? Kamaranın kapısını düzgâr kapat-

mıştır, diyorlar. Jüri de buna inanacaktır. Doktor da böyle söyleyecek.

Ben hâlâ susuyordum. Maxim, devam etti:

— Sadece senin için üzülüyorum. Yoksa ben yaptığım tereddütsüz pişman değilim. Yeniden yapmak gerekirse tekrar yapardım. Rebecca'yı öldürdüğüme memnunum. Hiç vicdan azabı çekmedim. Hiç... Hiçbir zaman... Fakat sen... Sana yapmış olduğum şeyi hiç unutmıyacağım. Bütün yemek esnasında sana baktım ve bunu düşündüm. Senin çocuksu bir havan vardı. Bunu ne kadar seviyordum.. Anlatılamıyacak kadar hoş olan bu halin bir daha gelmek üzere gitti. Sana Rebecca'dan bahsederken ben onu da öldürdüm. Yirmi dört saat içinde değiştin. O kadar olgun bir hal aldın ki, âdeta başka bir insansın.

— XXI —

Frith'in getirdiği akşam gazetesinde hâdise büyük puntolarla yazılı idi. Maxim odada yoktu. Akşam yemeği için giyinmek üzere yukarıya çıkmıştı. Frith bir an durdu. Benim bir şeyler söylememi bekledi. Bütün ev halkı için bu kadar mühim olan bir meseleden hiç bahsetmemek ve bilmemezlikten gelmek doğru değildi.

— Ne fecî bir şey, değil mi, Frith ? dedim.

— Evet, efendim. Hepimiz perişan olduk.

— Kocam için bütün bunları hatırlamak ne kadar acı olacak!

— Evet efendim, çok acı. Bu defa kotrada bulunan cesedin Mme de Winter'e ait olduğu doğru mu?...

— Doğru.

— Şüpheli bir tarafı yok mu?...

REBECCA

— Hayır yok!...

— Hepimiz hayret ettik. Nasıl oldu da bu kadar ihtiyatsızlık edebildi?... Halbuki kotra kullanmakta çok mahirdi.

— Hepimiz öyle düşünüyoruz, Frith... Fakat dünyada kaza denilen bir şey var. İşte biz de bu kazanın nasıl olduğunu öğrenemeyeceğiz.

— Şüphesiz efendim, fakat hepimiz için büyük bir darbe oldu. Bütün hizmetkârlar üzüntü içindeyiz. Tam da balodan sonra böyle bir şeyin ortaya çıkması ne aksi oldu değil mi efendim?...

— Hayır Frith, işin hiç ehemmiyeti yok!

— Galiba soruşturma yapacaklarmış!

— Evet, formalite meselesi!

— Acaba bizleri tanık olarak dinleyecekler mi?

— Zannetmem.

— M. de Winter'e yardım etmek için elimden geleni yapmaya hazırım. Kendisi de bunu herhalde bilir.

— Tabîî bilir, Frith.. Teşekkür ederim.

— Hizmetkârlara bu mesele hakkında konuşmamalarını tembih ettim. Fakat gençlere söz geçirmek mümkün değil ki... Bu havadis Mrs. Danvers'i çok sarstı.

— Tahmin ediyorum Frith.

— Yemekten sonra odasına kapandı, bir daha inmedi. Biraz evvel gazete ile bir fincan çay götürdüler. Çok bitkin bir halde imiş.

— İstirahat etsin, hasta ise kalkmasın. Ben aşçı ile kendim konuşur, lâzım gelen emirleri veririm.

— Hasta olduğunu sanmıyorum. Fakat Mme de Winter'e çok bağlı olduğu için bütün bu olanlar kendisini çok üzdü.

— Evet... Evet, herhalde böyle olacak.

Frith, odadan çıktı. Maxim aşağıya inmeden evvel gazeteye şöyle bir bakmak istedim. Birinci sayfada olaya ait uzun bir yazı ile Maxim'in belki onbeş yıl evvel çekilmiş soluk bir resmi vardı.

Kocamın resmini bu şekilde gazetelerde görmek bana çok garip geliyordu. Yazının son satırında benden bahsediyorlardı. İkinci defa evlenerek beni almış olduğunu ve bir gün evvel Manderley'de bir balo verildiğini söylüyorlardı. Bütün bunlar kaba bir üslûpla yazılmıştı.

Rebecca'dan; güzel, faziletli ve herkes tarafından sevilen bir kadın diye bahsediyorlardı. Bir yıl evvel denizde boğulmuş, ertesi bahar da Maxim evlenmiş, genç zevcesini Manderley'e getirmiş, şerefine verdiği balonun tam ertesi günü ilk karısının cesedi denizde bulunmuş. Bütün bu yazılanların hepsi az çok doğru idi. Yalnız, gazete yaptığı ilâveleri dedikodu mahiyetine sokup, okurlara canlı bir roman şeklinde anlatıyordu.

Maxim, kalpsiz, vicdansız bir adam olarak gösteriliyordu. Güzel, genç, faziletli karısının ölümünden hemen sonra bir genç kadınla evleniyor ve onun şerefine balo veriyor...

Gazeteyi bir yastığın altına sakladım. Maxim'in görmesini istemiyordum. Fakat, ertesi sabah çıkanları saklıyamadım, Londra gazeteleri de olayı ele almışlardı. Manderley'in ve Maxim'in resmini koymuşlardı. Bütün gazeteler sanki söz birliği etmiş gibi cesedin tam balo'nun ertesi günü bulunduğunu söylüyorlar ve (talihin garip bir cilvesi) diyorlardı. Evet, talihin garip bir cilvesi gazeteler için de ne mükemmel bir dedikodu mevzuu idi! Maxim bun-

ları okurken renkten renge giriyordu. Bir şey söylemiyor; sadece elimi tutuyor ve sıkıyordu..

Eğer gerçeği bilseler kimbilir neler yazacaklardı.. O zaman tek sütun değil, beş altı sütun olacaktı. Gazete manşetlerinde Maxim için simsiyah ve büyük puntolarla «KATİL... KATİL...» diye yazacaklardı.

Frank kahvaltıdan sonra geldi, o da uykusuzluktan sararmıştı. Maxim'e:

— Santrala emir verdim, bütün telefon konuşmalarını bana bağlayacaklar. Sizi rahatsız etmesinler. Telefon edecek dostlara da alâkalarına teşekkür ettiğinizi, fakat bir kaç gün konuk kabul edemeyeceğinizi söyleyeceğim. Nasıl olur? Mme Lacy telefonla sizi aradı. Geleceğini söyledi.

Maxim sanki ürkmüştü:

— Eyvah!... dedi.

— Merak etmeyiniz. Ben kendisine konuk kabul etmediğinizi söyledim. Mahkeme gününü sordu. «Bilmiyorum» dedim. Fakat gazetelerde okur da gelirse mâni olamam.

— Allah kahretsin şu gazetecileri!...

— Haklısınız. Benim de içimden onları boğmak geliyor. Ama onlara da hak vermeli, vazifeleri bu! Hayatlarını bu şekilde kazanıyorlar. Mamafih siz onlarla meşgul olmayın. Ben hepsini idare ederim. Siz mahkemede vereceğiniz ifadenizi hazırlayın.

— Ben söyleyeceklerimi biliyorum.

— Fakat unutmayınız ki, hâkim Horridge çok titiz ve aksi adamdır. Jüriye iyi iş gördüğünü anlatmak için lüzumsuz sualler sorabilir. Sakın soğukkanlılığınızı kaybetmeyiniz!

— Kaybedecek ne var ki?

— Tabii bir şey yok. Fakat ben hâkim Horridge'in sorularını bilirim. İnsanı çileden çıkarır. Kendisini pek kızdıрмаğa gelmez.

Ben hemen söze karıştım :

— Frank'ın hakkı var. Anlıyorum. İş i uzatmamalı... Herkes için böylesi hayırlı olur. Bu mesele kapandıktan sonra biz de unutacağız, herkes de... Değ il mi Frank?

— Tabii... Tabii öyle gerek.

Gözlerine bakmaktan çekiniyordum. Fakat bildiğine o kadar emindim ki... Gerçeğ i mutlaka biliyordu. İlk tanıştığımız gün Beatrice, Maxim'in sıhhatinden bahsettiğ i zaman lâf ı nasıl değ iştirmiş ti, nasıl her zaman Rebecca'nın adını anmaktan çekinirdi! Ş imdi herş eyi anlıyordum... Frank herş eyi biliyordu, fakat Maxim onun bildiğ ini bilmiyordu. Frank ise Maxim'in bunu anlamasını istemiyordu. Ü çümüz de birbirimizle konuşuyorduk; fakat aramız da ne kadar büyük setler vardı.

Artık telefon bizi rahatsız etmedi. Bütün konuşmalar yazıhaneye veriliyordu. Salıy ı, muhakame gününü beklemekten başka iş imiz kalmamış tı.

Mrs. Danvers'i görmedim. Yemek listesini her zaman ki gibi masanın üzerinde buluyordum ve hiçbir değ iş iklilik yapmadan kabul ediyordum. Clarice'ten Mrs. Danvers'in çalış tıg ını, fakat hiç kimse ile konuşmadıg ını öğ rendim... Yemeklerini de odasında tek baş ına yiyormuş .

Clarice meraklı gözleriyle bana bakıyor, fakat soru sormağ a cesaret edemiyordu. Ben de onunla konuşmak istemiyordum. Herhalde bütün Manderley'de konuşma mevzuu bu idi, hattâ bütün kasabada da...

Hava sıcak ve ağır, yağmur taşıyan beyaz bulutlarla dolu idi.

Bahçede eve yakın oturuyor, koruya ve deniz kenarına gitmiyorduk. Muhakeme salı günü ikide olacaktı.

Nihayet salı geldi, çattı. Bire çeyrek kala yemek yedik. Oğlu kabakulak olduğu için Beatrice, telefon ederek gelebileceğini bildirdi. Yanından ayrılamıyormuş oğlunun. Beatrice çok müşfik, alâkalı, fakat biraz fazla meraklı idi. Zannetmiyorum ki soracağı sorulara Maxim sabırla tahammül edip cevap verebilsin.

Yemeği gayet çabuk yedik. Kocam sinirli idi. Hemen hiç konuşmuyorduk. Midemdeki garip ağrı tekrar baş göstermişti. Lokmalar boğazıma tıkanıyor, hiçbir şey yutamıyordum.

Çok şükür yemek bitti. Maxim gidip otomobili hazırladı. Demek ki gitmek zamanı gelmişti. Frank da kendi küçük otomobilinde bizi takip ediyordu. Maxim hiç konuşmadan otomobili kullanıyordu. Ben de elimi onun dizine koymuş oturuyordum. Sakin bir hali vardı. Bende sanki birisini hastaneye götürür gibi bir his vardı. Ne olacağını tahmin edemiyordum. Ameliyat acaba muvaffak olacak mı? Hasta kurtulacak mı idi? Ellerim buz gibiydi. Kalbim gayri muntazam atıyordu. Midemdeki berbat ağrı hâlâ devam ediyordu. Mahkeme beş kilometre uzaktaki Lanyon'da olacaktı. Otomobili çarşı meydanında bıraktık... Doktor Philips ile Albay Julyan'ın arabaları da orada duruyordu. Başka otomobiller de vardı. Yoldan geçen bir adamın Maxim'e tuhaf tuhaf baktığını ve yanındakine de gösterdiğini gördüm.

— Ben burada kalayım, dedim. İçeri girmek istemiyorum.

— Ben zaten senin gelmeni istemiyordum, daha ilkten itiraz ettim. Manderley'de oturup beklemeliydin.

— Hayır, otomobilde daha rahat beklerim.

Frank yaklaşıp sordu:

— Bayan Winter inmiyor mu?...

Maxim :

— İnmiyor, dedi. Otomobilde bekliyecek.

— İyi ediyor. Gelmesine hiç lüzum yok. Biz de çok uzun kalmayız. Ama şayet fikrinizi değiştirir, gelmek isterseniz, ben size yanımda bir yer ayırırım.

Uzaklaştılar, yalnız kaldım. Dükkânlara bakıyordum. Hepsi de renksiz ve karanlık idi. Sokaklar tenhaydı... Dakikalar geçiyordu. Acaba ne yapıyorlardı?...

Otomobilden inip, çarşı meydanında dolaşmağa başladım. Bir dükkânın önünde durup vitrinini seyrettim, tekrar yürümeğe başladım. Bir polis memuru da bana merak ve alâka ile bakıyordu. Beni görmemesi için bir sokağa saptım. Farkına varmadan adımlarım beni mahkeme salonuna sürüklüyordu. Merdivenlerden çıktım, salon kapısına gelmiştim. Karşıma bir polis çıktı:

— Bir şey mi istiyorsunuz? diye sordu.

— Hayır, hayır! dedim.

— Burada duramazsınız, yasaktır!

— Affedersiniz.

Diyerek geri döndüm. Polis tekrar bana doğru gelecek dedi ki:

— Beni mazur görün efendim, size bir şey soracağım. Siz, Mme de Winter değil misiniz?

— Evet.

— O halde kalabilir, hattâ isterseniz burada oturabilirsiniz de.

— Teşekkür ederim.

Beni küçük ve boş bir odaya aldı. Burası bir istasyonun bekleme odasına benziyordu. Oturdum, ellerimi de dizlerimin üzerine kavuşturdum. Bir hayli zaman geçti. Burada beklemek daha zor geldi bana. Kalkıp tekrar koridordan çıktım. Polis orada hâlâ duruyordu. Sordum:

— Daha uzun sürecek mi acaba?

— İsterseniz gidip bir bakayım.

Ortadan kayboldu. Biraz sonra geldi ve :

— Çok sürmez sanırım. M. de Winter konuşmuş, kapitan Searle, dalgıç ve Doktor Philips de söyleyeceklerini söylemişler, bir tek şahit daha var, o da M. Tabbe, kotrayı yapıp da satan şirketin adamı!

— Bitti öyle ise.

— Sanırım.. Eğer son kısmı dinlemek isterseniz kapının tam yanında bir boş yer var. Orada oturursunuz, kimseyi rahatsız etmezsiniz.

— Peki, dinliyorum, iyi olur.

Demek ki artık celsenin sonu idi. Madem ki Maxim konuşmuştu, artık ötekileri dinleyebilirdim. Asıl Maxim'i işitmek istemiyordum. Onun da rolü bittiğine göre, benim için diğerlerinin önemi yoktu.

Polisi takip ettim. Aralık kapıdan girip boş bulduğum yere oturdum. Salon, tahminimden küçük ve havasızdı. Ben büyük bir mahkeme salonuna gireceğimi zannetmiştim. Halbuki çıplak ve tahta sıralı bir küçük kiliseye benzeyen bir yerde idim.

Maxim'le Frank yanyana oturuyorlardı. Hâkim, zayıf ve gözlüklü bir ihtiyardı.

Tanımadığım bir çok insan vardı. Mrs. Danvers'i

de orada görünce kalbim çarpmağa başladı. Salonun bir ucunda oturuyordu, yanında Favell vardı. Rebecca'nın akrabası Jack Favell... Gözlerini hâkime dikmiş, çenesini elleri arasına almış, öne eğilmiş bir halde oturuyordu. Onu burada göreceğimi hiç ummuyordum. Aca-ba Maxim onu görmüş mü idi? Kotrayı satan adam, ayakta, Hâkimin kendisine sorduğu sorulara cevap veriyordu :

— Evet efendim, kotrayı Mme de Winter'e ben sattım. Bazı parçalarını da değiştirip tamir ettim. Eskiden bir balıkçı gemisi olan bu tekneyi küçük bir kotra haline getirdim.

— Bu gemi açık denize çıkacak halde mi idi?

— Geçen yıl Mme de Winter bir takım tamirat daha yaptırdı. Kat'iyetle konuşabilirim ki, çok mukavemetli ve sağlam bir tekne idi. Büyük fırtınalara dayanabilirdi. Mme de Winter o gecekinden çok daha şiddetli fırtınalarda denizde kalmıştı. Anlıyamıyorum nasıl oldu da bu şekilde battı!...

— Mme de Winter'in dümeni bırakarak kamaraya bir şey almak için inmiş olduğunu ve geminin de bu şekilde battığını tahmin ediyorlar!

Tabbe başını sallıyarak ısrarla cevap verdi :

— Hayır... Bu imkânsız.

— Ama durum bu. Herhalde ne M. de Winter, ne de kimse bu geminin tarafınızdan iyi onarılmadığını iddia etmiyor. Kotra sağlam ve mukavemetli idi. Buna şüphe yok; fakat Mme de Winter ihtiyatsızlık etmiş, dümenden ayrılmış ve bu tedbirsizliğinin cezasını da hayatı ile öde-miştir. Buna benzer kazalar çok oluyor. Bunda sizin hiç bir suçunuz yok.

— Afedersiniz ama, sözlerim bitmedi. İzin verirseniz konuşmak istiyorum.

— Peki söyleyiniz.

— Geçen yıl bu kazadan sonra birçok kimseler benim, tekneleri iyi tamir etmediğimi ileri sürdüler. Çıkan dedikodular yüzünden birçok siparişlerim iptal oldu. Bu haksızlıktır; çünkü ben temiz iş yaparım. Tekne battığı için hiçbir şey ispat edemezdim. Şimdi ise bu ikinci kaza yüzünden Mme de Winter'in kotrası karaya alınınca kaptan Searle'in izni ile gidip kotrayı gördüm; yaptığım işin sağlamlığını bir kere daha müşahade ettim. Kotra denizin dibinde bir yıl kaldığı halde sapasağlam.

— İçiniz rahat etsin. Bu işte sizin mes'uliyetiniz yok.

— Evet. Yaptığım işte kusur yok. Her tarafını tetkik ettim. Kayalıklardan en az bir buçuk metre ötede kumsalda battığını dalgıç söyledi. Teknenin yara almaması lâzım.

Sustu...

Hâkim, neyi kastettiğini sorarak:

— Pekâlâ... Söylemek istediğiniz bu muydu?... dedi.

— Hayır... Öğrenmek istediğim bir şey var. Teknedeki delikleri kim açtı. Kayaya çarpmadığı muhakkak... Hem bu delikler metal uçlu bir âletle açılmış.

Artık o tarafa bakamıyor, yere bakıyordum. Yer döşemesi muşamba idi, yeşil bir muşamba... Ona bakıyordum. Acaba hâkim niye ses çıkarmıyordu? Niye herkes sükût ediyordu? Nihayet hâkimin sesini duyar gibi oldum:

— Ne deliklerinden bahsediyorsunuz?

— Üç tane delik var. Bunlardan birisi teknenin baş tarafında, ikisi de kış tarafında!. Söyleyeceklerim bununla da bitmiyor.. Emniyet musluklarını da açık buldum.

— Emniyet muslukları da nedir?...

— Teknede bir tuvalet kabini vardı, bir de lâvabo vardı, her iki yerin muslukları, tekne denize açılınca kapalı tutulur, yoksa sular tekneye dolar. Dün tekneyi gözden geçirirken, iki musluğun da açık durduğunu gördüm.

Hava sıcak, çok sıcaktı. Neden pencere açmıyorlardı? Bu kalabalıkta havasız kalacaktık, nefes alamıyacaktık.

— İşte... Teknedeki bu delikler ve açık musluklarla gemi nasıl dayansın? Elbette batar. On dakika bile sürmez batması. Bu deliklerin sonradan yapıldığı kanaatindeyim.. Ben gemiyi sağlam teslim ettim. Mme de Winter'in hiç bir şikâyeti olmadı. Bütün bunlar gösteriyor ki, kotra batmadı, batırıldı!...

Salondan çıkmam gerek... Burası çok havasız, tahammül edemeyeceğim. Yanımdakiler de beni fazla sıkıştırıyorlar, boğulacağım sanki.

Birisi, bir diğeri, şimdi de herkes birden konuşuyordu, ben hiçbir şey anıyamıyor, göremiyordum. Hava sıkıntılı, fazla sıcaktı. Hâkimin sesini duydum; herkesin susmasını emrediyor ve M. de Winter diye bir şey söylüyordu. Ben bir şey göremiyordum. Önümdeki kadının şapkası engel oluyordu. Maxim ayakta idi, ona bakamıyordum, içim eziliyordu sanki. Bir kere daha hissetmişim,

bu ezintiyi... Mrs. Danvers ile pencereden bakarken... Evet, o zaman idi.

Şimdi Mrs. Danvers, burada, bu söylenenleri duyuyordu. Maxim hâlâ ayakta idi. Birden bir sıcak dalgası aşağıdan yukarı doğru yükseliyor, beni sarıyordu. Nemli ve sıcak ellerimi, boynumu, yüzümü...

Hâkimin sesini duyuyordum:

— M. de Winter, Mister Tabbe'in söylediklerini duyduğunuz mu? Bu hususta bir diyeceğiniz var mı?

— Hiçbir şey bilmiyorum.

— Acaba bunları kim yapmıştır? Ne dersiniz?

— Hiçbir şey söyleyemem.

— Bunları ilk defa mı duyuyorsunuz?

— Evet.

— Fakat fazla heyecanlandınız!...

— Nasıl heyecanlı olmıyayım? İlk cesedin karıma ait olduğunu sanarak yanıldım. Şimdi de onun sanıldığı gibi bir kazaya kurban gitmeyip kasten öldürüldüğü ima ediliyor. Bütün bunlar bende nasıl bir heyecan uyandırmazın? Hayret edecek ne var?

Kocama içimden sesleniyorum: «Maxim... Sinirlenme. Hâkimi kızdıracaksın. Frank'ın söylediklerini hatırla bir kere, suallere başlarsa berbat... Sesin fazla titriyor Maxim, sakın ol... Ah Yarabbi, Maxim sinirlenmesin. Maxim kızmasın. Allahım bu duygularımı ona bildir!»

Tekrar hâkimin sesi yükseldi :

— Rica ederim, M. de Winter, şuna emin olmalısınız ki, teessürünüze saygı göstermekteyiz. Tabî zevcenizin bir cinayete kurban gitmiş olmasını duymak sizde heyecan uyandırır. Fakat sizin iyiliğiniz için bu meseleyi aydın-

latmamız lâzım. Niçin ve nasıl öldürüldü?... Bunu anlamamız icap eder. Elbette ki eski hâtıraları deşmek hoş bir şey değil.

— Zannederim..

— Mister Tabbe, zevcenizin boğulduğu kotranın musluklarının açık ve teknesinin de delik olduğunu söylüyor.. Bu ifadesi hakkında şüpheniz var mı?...

— Hayır, şüphem yok. Mister Tabbe bu işin ehlidir.. Madem ki tekneyi kendisi yapmış ve tamir etmiş...

— Mme de Winter'in gemisine kim bakardı?

— Kendisi.

— Tayfası yok muydu?...

— Hayır, daima kendisi kullanırdı.

— Gemi Manderley koyundaki şamandıraya bağlı idi değil mi? Hariçten bir yabancı bu delikleri açamaz, değil mi? Oraya gelinceye kadar görülürdü. Koya şatonun bahçesinden başka yol yok mudur?...

— Yoktur.

— Acaba birisi gelip orada bir yere gizlenebilir mi?

— Mümkündür..

— Fakat Mister Tabbe geminin bu delikler ve açık musluklar ile ancak on dakika dayanabileceğini iddia etti.

— Evet....

— Demek oluyor ki, suikast Mme de Winter kotraya binmeden evvel yapılmış olamaz. Zira on dakikada bu kadar mesafe gidemezdi.

— Hakkınız var.

— Şu halde, gemi denize açıldıktan sonra delikler yapılmış ve emniyet muslukları açılmış; Mme de Winter de o zaman zarfında geminin içinde imiş.

R E B E C C A

— Evet..

— Fakat kamaranın kapısı ve lombozlar kapalı ve zevcenizin cesedi kamarada yerde yatar bir halde bulunmuş. Bu garip gelmiyor mu size?

— Evet, çok garip.

— Hatırınıza birşey gelmiyor mu?...

— Hayır..

— M. de Winter, beni mazur görünüz, fakat size tamamiyle şahsî mahiyette bir soru sormağa mecburum.

— Buyurunuz.

— Karınızla aranızdaki münasebet iyi mi idi?... Tamamen mutlu muydunuz?...

Gözlerimin önünde kara perdeler dolaştı. Sözün buraya intikal edeceği belli idi. Salon o kadar kalabalık ve sıcaktı ki: Bir pencere de açmamamışlardı. Yakın sandığım kapı da meğer ne kadar uzakmış. Ayağımın altındaki yer de sanki kayıyordu. Etrafımı saran garip dumanın arasında Maxim'in berrak sesi çınladı:

— Birisi yardım etsin? Karım fena oluyor. Onu buradan çıkarmak mümkün değil mi?...

— XXII —

— Mahkemede düşüp bayılmak ne budalaca bir şey... Ama salon o kadar sıcak ki...

— Şimdi iyisiniz ya?...

— Evet... Evet, çok daha iyiyim. Siz beni beklemeyiniz, gidiniz.

— Sizi Manderley'e götüreceğim.

— Hayır, yalnız bırakmayın onu.

— Sizi götürmem gerek... Maxim öyle istedi.

— Siz Maxim'le kalmalısınız.

— Maxim, bana sizi Manderley'e götürmemi söyledi.

Koluna girerek :

— Otomobile kadar yürüyebilir misiniz? Yoksa arabayı buraya getireyim mi? dedi.

— Yürüeyebilirim; fakat, kalmak, Maxim'i beklemek istiyorum.

— Maxim daha çok geç kalabilir.

Ne demek istiyordu? Neye yüzüme bakmıyordu? Beni kapıya kadar yürüttü. Sonra yine beraberce merdivenleri indik. Demek ki Maxim daha uzun zaman burada kalacaktı!

Hiç konuşmuyorduk. Frank'ın otomobilinin yanına varmıştık. Kapıyı açarak içeri girmeme yardım etti. Sonra o da direksiyona geçerek otomobili yürüttü. Çarşı meydanından geçtik. Manderley yolunu tuttuk.

— Niye Maxim daha çok kalabilir dediniz? Ne yapacaklar?

— Belki de şahitleri yeniden dinleyecekler!

Frank önünde uzanan beyaz ve dümdüz yola bakıyordu.

— Herkes söyleyeceğini söyledi. Başka dinlenecek insan kalmadı ki!...

— Bilinmez... Belki hâkim başka sorular sorar. Kotrayı tamir eden Tabbe meselenin şeklini değıştirdi. Şimdi hâkim de, savcı da meseleye başka açıdan bakacaklar?

— Ne açısı? Ne demek istiyorsunuz, Frank?

— Söylediklerini siz de işittiniz. Tabbe'in söyleyişine göre bu bir kaza değıl.. Kazaya inanmıyorlar artık.

— Fakat bu pek saçma bir şey Frank... Tabbe saçmaladı. Bu kadar zaman sonra tekne de açılan deliklerden nasıl bahsedebilir. Hem neyi ispat edebilir?

— Bilmem ki..

— Hâkim Maxim'e birçok şeyler sorup, sabrını tüke-

tecek, düşünmediği şeyleri zorla söyletecek. Maxim bu sorguya dayanamıyacak, biliyorum dayanamıyacak..

Frank cevap vermedi. Otomobili çok hızlı sürüyordu.. İlk defa olarak onun araba kullanırken tedbirsiz hareket ettiğini görüyordum. Halbuki Frank her zaman fazla ihtiyatlı idi. Yol kavşaklarında durur, virajlarda korna çaldı.

Kendisine dedim ki :

— O fena adam da salonda idi. Bir gün Manderley'e gelip Mrs. Danvers ile gizli görüşen adam..

— Evet... Gördüm...

— Ne hakla bu mahkemeyi dinlemeğe gelmiş?

— Kuzeni idi.

— Fakat Mrs. Danvers ile o adamın salonda bulunmaları doğru değil. Benim ikisine de itimadım yok, Frank.

Frank yine susuyor.. Maxim'e karşı o kadar derin bir dostluğu vardı ki, benimle bile bu meseleyi konuşmak istemiyordu.

Benim bildiğimi bilmiyordu. Halbuki ikimiz de biliyorduk. Fakat birbirimizin yüzüne bakmıyorduk. İkimizde de fazla bir şey söylemeğe, izahat vermeğe cesaret yoktu. Nihayet Manderley'e vardık. Merdivenlerin önünde durdu:

— İyileştiniz ya... Biraz uzanıp rahat etseniz.

— Evet... Belki yatarım. .

— Ben tekrar Lanyon'a dönüyorum, Maxim'in bana ihtiyacı olabilir.

Hemen otomobile bindi ve uzaklaştı. Maxim'in ona ihtiyacı olabilirmiş. Belki hâkim Frank'a da sarular soracaktı. Maxim kaza gecesi Frank ile beraber yemek yeme-

miş mi idi? Belki o geceye ait bazı şeyler soracaktı. Maxim'in evde olup olmadığını uşaklardan soracak, Maxim'in uyuyup uyumadığını öğrenmek isteyecekti. Ya Maxim sinirlenir, konuşmalarını şaşırırsa...

Odama çıkıp yatağımın üzerine uzandım. Gözlerimi ellerimle kapadım. Hâlâ mahkeme salonunu ve salondakilerin yüzlerini görüyordum. Hâkimin buruşuk, dikkatli, ciddi bir yüzü, bir de altın gözlüğü vardı. Ağır ağır konuşan sesini duyuyordum. Acaba şu anda orada neler oluyordu?... Ya biraz sonra Frank yalnız olarak geri dönerse!...

Olanları bilmiyordum. Sadece eskiden gazetelerde gördüğüm resimler gözümün önüne geliyordu. Mahkeme salonlarında çekilen resimler... Mahkeme şüpheli gördüğü kimseyi tevkif ederdi. Ya Maxim'i de tevkif ederlerse. Beni onun yanına bırakmayacaklar, belki de kendisini görmeme müsaade etmiyeceklerdi. Ben burada Manderley'de kalacaktım. Günler geçecek... Ve ben böyle beklediğim gibi bekliyecektim. Belki de bazı insanlar benimle ilgilenecek, bana acıyacaklardı.

«Yalnız kalmayınız, gelip bizimle görüşünüz» diyeceklerdi. Sonra telefon çalacak, gazetelerden beni arıyacaklar. Ben de cevap vermiyecek, «Mme de Winter kimseyi kabul etmiyor ve gazetelere de mülâkat vermiyor» dedirtecektim. Uzun bir bekleyişten sonra bir gün Frank beni Maxim'i görmeğe götürecekti. Maxim, zayıf, garip bir hale gelmiş olacaktı belki...

Bir çok talihsiz kadınların başına gelen bu hal bana da gelecek mi? O kadınlar da ne kadar uğraşmışlar, yalvarmışlardı. Herkes böyle söyleyecekti:

— Madem ki karısını öldürmüş, cezasıdır; çeksin!...

Katile değil, zavallı öldürülen genç kadına acımak lâzımdır. Katilleri idamdan kurtarmak neye... Böyle yapmakla cinayetleri teşvik etmiş olmuyorlar mı?... Cinayet işlediğine göre idam olunmalıdır. Ötekilere de ibret dersi olur.»

Gazetelerin birinde bir resim görmüştüm:

Bir hapisanenin önünde biriken halk bir ilân okuyordu. İlânda şöyle yazılı idi:

«Bu sabah saat dokuzda bir idam cezası infaz edilmiştir. İdam, asılmak suretiyle yapılmıştır.»

İnsan asılınca çabuk ölmüş. Nefesi derhal tıkanır, sonra bir şey duymazmış. Fakat bu her zaman da kolay olmamış, bunu bir hapisane müdürü birisine anlatmış. Hapisane koğuşundan idam sehpası arasında üç dakikalık bir zaman geçermiş. Hattâ üç dakika bile sürmediği olurmuş. Nasıl olur bu? İnsan bu kadar çabuk ölür mü?...

Allahım! Ne olurdu bunları düşünmeyip de başka şeyler düşünebilsem... Meselâ Wan Hopper'i... Bu mevsimde kızının Amerika'daki sayfiye evinde olacaktır.

Mrs. Wan Hopper elindeki gazeteye bakarak kızına :

— «Helen! Bak, Max de Winter'in karısı kazada ölmüş. O'nu meğer kocası öldürmüş. Zaten ben o adamda acaip bir hal sezmiştim! Kıza da söyledim: Bu adamla evlenmekle hata ediyorsun diye.. Fakat söz dinletemedim. Zazallının talihsizliği..» diyecekti..

Elime bir şey değdi.. Jasper'di. Jasper nemli burnunu avucuma sokuyordu. Beni odama kadar takip etmişti. Neden köpekler insana ağlamak isteği veriyor? Jasper de her köpek gibi felâketi sezmişti.

Uyuyakalmışım. İlk gök gürültüsü ile uyandım. Yatağında doğrulup oturdum. Şimşek çaktı. Yine gök gürledi, yağmur başladı. Saat beşti. Kalktım. Hizmetçilerden biri zemin katının pencerelerini, Robert de salonunkileri kapatıyordu.

— Gelmediler mi Robert?...

— Gelmediler efendim. Çay vereyim mi?

— Hayır, bekliyeceğim.

Yağmur kesilmişti. Kütüphaneye girdim. Saat beş buçuktu Robert gelip haber verdi:

— Otomobil bahçeye girdi efendim.

— Kimin otomobili?...

— M. de Winter'in otomobili.

— Kim kullanıyor?...

— M. de Winter kullanıyor.

Yerimden kalkmaya davrandım, kalkamadım, dizlerim tutmuyordu. Bir dakika sonra Maxim odaya girdi. Yorgun ve yaşlanmış gibi bir hali vardı. Dudaklarında bu güne kadar hiç görmediğim iki çizgi vardı.

— Bitti! dedi.

Bekledim. Ne yürüyebiliyor, ne de konuşabiliyordum.

— İntiharda karar kıldılar.

Doğrudum:

— İntihar mı? Sebep?...

— Ne bileyim ben. Sebep aramak lüzumunu duydular. İhtiyar Horridge, Rebecca para sıkıntısı çekiyor muydu? diye sordu.

Pencerenin önüne gitti, havaya baktı:

— Yağmur yağacak! dedi. Çok şükür nihayet yağmur yağacak.

— Neler oldu? Neden geciktin?...

— Hep aynı şeyleri geveleyip durdular. Üç delik nasıl açıldı? Emniyet musluklarını kim açtı? Kamarının kapısı sıkı kapanıyor muydu? Deli olacaktım. Nihayet kapı yanında senin baygınlık geçirdiğini görünce kendimi topladım. Sen bayılmasaydın kendimi savunamıyacaktım. Seni o halde görünce kendime geldim. Hâkimin gözlerinin içine bakarak tasarladığım müdafaamı yaptım. Çekik gözleri ve altın çerçeveli gözlüğü ile bu çehreyi ölünceye kadar unutamıyacağım.. Çok yorgunum canım. O kadar yorgunum ki, hiç bir şey görmüyor, hiç bir şey duymuyor, hiç bir şey hissetmiyorum!

Pencerenin kenarına oturup başını avuçlarının içine aldı. Gidip yanına oturdum. Biraz sonra Frith ile Robert çay masasını getirdiler. Çay faslı her zamanki gibi geçti... Beyaz örtü yayıldı, gümüş semaverin alevi parıldadı. Sandöviçler, üç çeşit pasta. Yanıbaşımda uzanmış yatan Jasper'in gözleri bende, arada sırada kuyruğunu sallıyor, bekliyor... Düşündüm, hayat bütün alışkanlıkları ile devam ediyor. Her ne olursa olsun aynı şeyleri yapıyoruz, yemek yiyoruz, uyuyoruz, hiç bir buhran âdetleri değiştirmiyor.

Maxim'e çay koydum. Sandöviç verdim. Sordu:

— Frank nerede?...

— Piskoposa uğradı. Ben de uğramalıyım ama, bir an önce sana kavuşmak için can atıyordum.

— Piskoposla ne işiniz var?

— Bu akşam kilisede iş var.

Önce Maxim'in yüzüne hayretle baktım, sonra anladım, Rebecca gömülecekti.

— Bu akşam saat altı buçukta. Benden, Frank'tan,

Julyan'la piskopostan başka kimse bilmiyor. Böyle karar verildi.

— Sen ne vakit gideceksin?

— Onlarla kilisede saat altıyı yirmi beş geçe buluşacağım.

Ses çıkarmadım. Çayımı içtim. Maxim sandöviçini ağzına götürmeden tabağa bıraktı:

— Hava çok sıcak değil mi?...

— Evet, havanın ağırlığından... Hava fırtınalı ama bir türlü kopmuyor ki...

Bahçede kuşlar ötüyordu. Her taraf sessiz ve karanlıktı..

— Gideceksin diye canım sıkılıyor.

Cevap vermedi. Bitkin haldeydi. Birdenbire:

— Kiliseden dönünce konuşuruz, dedi. Yapılacak çok işimiz var. Her şeye yeni baştan başlayacağız. Senin için çok kötü bir kocayım.

— Hiç değil.

— Bütün bunlar geçsin, alfabeden başlarız. Başbaşa kalınca eski günler bize ulaşmaz. Sonra da çocuklarımız olur...

Saatine baktı:

— Altıyı on geçiyor. Gitmeliyim. Uzun sürmez. Yirmi dakika sonra gelirim.

Elini tuttum:

— Beni de al. Zarar yok, ben yanında olayım.

— Hayır, hayır. Gelmeni istemiyorum.

Odadan çıktı. Otomobilin uzaklaşan sesini duydum. Nihayet ses kesildi, gitmişti artık... Robert gelip çay masasını kaldırdı, o çıktıktan sonra kiliseyi düşünmeye başladım. Mahzendeki lâhitlerin yanına, Maxim'in babası ile

anasının lâhitleri yanına bir yenisi ilâve ediliyordu. Rebecca'nın lâhiti.

Sonradan aklıma geldi: Peki, öbür yabancı kadının mezarı ne olacak? Hem yanlışlıkla oraya gömülen kadın kimdi?...

Denizin kurbanı, kimsesiz, zavallı kadın kimin nesi idi acaba?...

Şu anda papaz dua ediyor olmalıydı. Maxim, Frank ve Albay Julyan da son vazifelerini yapıyorlardı.

Rebecca artık bir avuç külden ibaretti. Rebecca bundan sonra olmayacaktı.

Ve o mezarda zaten Rebecca'nın cesedi değil, ondan arta kalan bir avuç tozdu...

Saat yediye doğru önceleri çiseleyen yağmur, sonra gökyüzünden dökülen bir şelâle gibi gürültülü oldu. Pencere-leri açtım. Taze havayı teneffüs ediyordum. Yağmur yüzümü ve ellerimi ıslatıyordu. Bahçenin çimenleri üzerine iri, sık damlalarla akıyordu. Pencere-lerin kenarındaki oluklar şakırdıyordu. Artık gök gürlemesi, şimşek çakmaları kesilmişti.

Frith'in odaya girdiğini duymadım. Pencerede duruyor, yağmurun yağmasını seyrediyordum. Ancak yanıma gelince farkettim.

Susuyordu... Sonra :

— Affedersiniz efendim, dedi. M. de Winter geç mi gelecek?...

— Hayır, sanmıyorum.

Biran tereddütten sonra :

— Birisi kendisiyle görüşmek istiyor. Bir şey söyleyemedim. M. de Winter'i görmek için ısrar ediyor.

— Kimdir?... Tanıdığınız bir kimse mi?...

Frith sıkılmış görünüyordu :

— Evet, eskiden buraya sık sık gelen birisi... İsmi M. Favell'dir!

— Kendisini içeri alınız! dedim.

Belki de Favell'i Maxim dönmeden savabilirdim. Ser-seriyi derhal tanıdım. Kaba tavırları, yanık yüzü ve dar-madağınık saçları ile karşımda duruyordu. Gözleri kan-çanağına dönmüş, sarhoş olduğu besbelli idi. Hemen söze başladım :

— Maxim burada değil. Ne zaman döneceğini bilmi-yorum. Kendisiyle görüşmek için başka bir güne randevu alsanız iyi olur!

— Beklemek beni sıkmaz. Hem çok bekliyeceğimi de sanmıyorum. Yemek odasından geçerken gördüm; Maxim'-in sofrada yeri hazırlanmış. Nerede ise gelir.

— Hayır!... Maxim belki gecikecek!...

— Kaçtı mı demek istiyorsunuz?... Evet, olabilir. Hem haksız da sayılmaz. Bazı kimselerin dedikoduya kar-şı hiç tahammülleri yoktur. Dedikodu yıkar onları... Doğ-ru değil mi?...

— Neyi anlatmak istiyorsunuz? Doğru olan ne?...

— Anlamadınız öyle mi?... Haydi canım... Beni buna inandıramazsınız! Ne ise, siz şimdi iyisiniz ya. Mahkeme-deki haliniz neydi öyle? Size yardım etmek isterdim ama yanınızda Frank vardı. Onu, size hizmet etmek zevkinden mahrum etmeye kıyamadım! Onunla beraber mahkemeden çıkıp Manderley'e döndünüz. Halbuki ben size otomobil ge-zisi teklif ettiğim zaman red etmiştiniz!

— Olabilir! Siz, Maxim'i niçin görmek istediğinizi söyleyin!

Favell masanın üzerinde duran sigara kutusundan bir sigara alarak yaktı :

— Sigara dumanı sizi rahatsız eder mi?... Belki de midenizi bulandırır. Genç kadınların hali belli olmaz da... Sizi en son gördüğümünden bu yana büyümüşsünüz gibi geldi bana. Böyle olmak için ne yaptınız? Frank ile mehtapta çok mu gezdiniz yoksa! Şu uşağa emretseniz de bana bir viski getirse!...

Hiç cevap vermeden zili çaldım. Serseri, minderin kenarına oturmuş, bacaklarını sallıyor, tebessüm ediyordu.

Frith odaya geldi.

— M. Favell'e bir viski veriniz, dedim.

— Haydi Frith, viskiyi biraz fazla koy. Merak etme, seni de ele vermem!...

Frith fena halde sıkılmış, ne yapacağını şaşırmıştı... Favell kaba kaba gülüyor, sigarasının külünü yerlere silkeliyordu :

— Frith çok yaman adamdır! dedi. Bir akşam Rebecca izin verdi, bizimle beraber geldi. Eğlenmesini iyi bilir, tahmin edemezsiniz! En güzel kadınları o seçmişti.

Uşak o sırada viskiyi getirdi. Kızarmış ve sıkılmıştı. Favell bardağı alarak ılık çalmağa başladı. Sonra küstah bir edâ ile sordu :

— Bu melodi idi değil mi? Hani o gece söylediğimiz. Sen hâlâ kıvılcık kadınlardan mı hoşlanıyorsun?

Uşak renkten renge giriyor, fakat cevap veremiyordu. Nihayet odadan çıktı...

— Zavallı... O zamandanberi de sanmıyorum ki pek eğlenmiş olsun. Burada kolay kolay izin vermezler de!...

Bir taraftan viski içiyor, bir taraftan da küstah küstah gülerek bana bakıyordu :

— Hani Max yemeğe gelmese hesabıma da gelecek!
Ben hiç cevap vermiyordu, o devam ediyordu :

— Sofradaki yeri boş kalmaz ya... Elbette benim Max'ın yerine oturmama müsaade edersiniz!.

— M. Favell, terbiye dışında hareket etmekten hiç hoşlanmam, fakat size çok yorgun olduğumu söylemeğe beni mecbur ediyorsunuz. Başka zaman geliniz. Onu boşuna bekliyeceksiniz... Çünkü geç gelecektir. Yarın sabah büroda görüşseniz daha iyi olmaz mı?...

— Beyhude zorluk çıkarmayın. Ben de yoruldum. Bu vesile ile de dinlenmiş olurum. Hem benim kimseye bir zararım da dokunmaz. Neden beni kovmak istiyorsunuz ki!

Cevap vermedim. O devam etti :

— Benden sakınmayın. Kimbilir Maxim benim hakkımda ne fena şeyler anlatmıştır size. Fakat inanmayın. Ben zararsız bir adamım. Her ne ise, biraz da sizden bahsetsek nasıl olur? Bütün bu cereyan eden hâdiseler karşısındaki cesaretinize hayran kaldım doğrusu! Tebrik ederim sizi!...

Artık güçlkle konuşabiliyordu. Daha önceden de içmiş olmalıydı. Frith'e onu içeri almasını söylediğime pişman olmuşum.

Ve o hâlâ konuşuyordu :

— Manderley'e ilk geldiğiniz zaman herkes sizin için yabancıydı. Manderley gibi büyük bir şato, Maxim gibi kaprislerine tahammül edilemeyecek bir koca bir takım insanlar... Siz kolaylıkla bu muhite intibak ettiniz doğrusu. İyi başardınız bunu... Sizi, bunun için de ayrıca selamlarım!...

Sendeliyor, ama gene de peltek, peltek konuşuyordu:

— Rebecca kuzenimdi. Ölümü bana büyük bir darbe

oldu. Bilemezsiniz onu ne kadar çok severdim.

— Haklısınız.

— Beraber büyüdük, arkadaşlık ettik, zevklerimiz birbirine uyardı. İyi anlaşırdık onunla. Kimse onu benim kadar sevemezdi. O da beni öyle. Çok acı geldi bana Rebecca'yı kaybetmek. Şimdi merak ettiğim ve anlamak istediğim bir nokta var. Mahkemenin seyri acaip bir hal aldı. Maxim ne yapmayı düşünüyor? Rahat edeceğini mi sanıyor?...

— Elbette!...

Artık gülmüyordu. Bana doğru eğildi. Gözlerimin içine bakarak yüksek sesle bağırdı :

— Rebecca'nın intikamını alacağım. «İntihar etti» diyorlar onun için. Bunak hâkim de, jüri de intihara karar veriyorlar. İntihar ha!... Hayır!... Rebecca intihar etmedi. Rebecca'nın intihar etmediğini siz de biliyorsunuz!... Öyle değil mi?... Siz de biliyorsunuz!...

O esnada kapı açıldı, içeri Maxim ile Frank girdiler.. Maxim girer girmez duraladı. Favell'e bakıyordu. Nihayet öfkeli bir sesle :

— Burada işiniz ne?... diye sordu:

Favell aynı küstah tavırla ellerini ceplerine sokarak Maxim'e doğru bir adım ilerledi. Sonra gülerek :

— Mahkemenin kararından ötürü sizi tebrike geldim Max!

— Sizi Crawley'le tutup kapı dışarı etmemizi istemiyosanız buradan hemen çıkıp gidin!...

— Sakin olunuz Maxim!

Favell pervasızca bir sigara daha yaktı ve koltuğa oturdu :

— Kapıyı kapatsak iyi olur. Frith'in söylediklerimizi duyması işinize hiç gelmez sanırım!...

Maxim yerinden kımıldamadı. Frank yavaşça kapıyı kapattı. Favell söze devam etti :

— Şimdi beni dinleyiniz, Max. İşin içinden iyi sıyrıldınız. Buna siz de şaştınız. Doğrusu bu kadar kolaylıkla kurtulacağınızı ümit etmediniz. Seni ve kararın okunacağı zaman karının nasıl bayıldığını gördüm. Sen de beni gördün değil mi? Bu mahkeme aleyhine olacakken talihin yaver gitti, kazandın. Fakat işin asıl hakikat tarafına gelelim. Enayi hâkimlere hikâyenizi kabul ettirdiniz; bu muhakkak. Fakat...

Maxim, Favell'i susturmak için bir hareket yaptı. O, hiç aldırmayarak devam etti :

— Biraz sabırlı olun! Henüz sözümü bitirmedi. Sizin başınıza hiç de hoş olmayan işler açabileceğimin farkında mısınız?... Eğer isteseydim başınıza aksilikler çıkarabilirdim, hattâ belâ da kesilebilirdim.

Ocağın yanındaki koltuğa oturmuş, koltuğun kenarlarını sımsıkı tutuyordum. Frank da arkama geçti, durdu. Maxim hareketsiz, gözlerini Favell'den ayırmıyordu.

— Ya böyle mi? Ne gibi bir belâ?...

— Beni dinleyiniz, Max. Zannederseniz karınızla sizin aranızda hiç gizli bir şey yoktur. Görünüşte öyle gibi... Frank da sizinle beraber... Onun için açıkça konuşabilirim: Rebecca metresimdi benim! Ben bunu hiçbir zaman inkâr etmedim, bundan sonra da hiç edemem. Bu zamana kadar Rebecca'nın boğulduğuna ve cesedinin de bulunarak buraya getirildiğine inanmıştım, sade ben değil, birçok enayiler de buna inanmıştı. Çok üzüldüm. Fakat içimden şöyle diyordum; «Tam Rebecca'ya göre bir ölüm. Hayatı

gibi ölümü de mücadeleli oldu!» Bir de birkaç gün evvel gazetelerde gördüm: Bir dalgıç Rebecca'nın kotrasını denizin dibinde bulmuş. Kotranın kamarasında da bir ceset varmış. Önce bir şey anlamadım. Rebecca kotraya kimi alabilirdi? Merak ettim. Gelip burada bir otele yerleştim. Mrs. Danvers ile konuştum. Kamarada bulunan cesedin Rebecca'ya ait olduğunu söyledi. Maxim'in ilk teşhis ettiği ceset meğer Rebecca'ya ait değilmiş. Yanılmış.. Başka birisine aitmiş o ceset! Ve bu sefer Rebecca'nın, dümeni bırakarak kamaraya bir şey almak üzere indiği, fırtınadan âni olarak kapının kapandığı ve onun da içerde kaldığı öne sürülüyor. Mahkeme bu şekilde normal seyrederken; Mister Tabbe'nin ifşaatı herşeyi alt üst etti.

Serseri Favell bunları söyleyip sustu. Hepimizin yüzüne ayrı ayrı bakıyordu. Maxim ağır ağır şu cevabı verdi :

— Bu gün, benim için çok yorucu geçti. Bundan sonra oturup bir de bütün bu olup bitenler hakkında münakaşa edeceğimi mi sanıyorsunuz?... Mahkemede bulunduğunuza göre söylenenleri duydunuz. Hâkimin kararını da öğrendiniz. Yapılacak başka bir şey var mı?... Siz niye kabul etmiyorsunuz?...

— İntihar, öyle mi?... Bunu siz mi söylüyorsunuz?... Yok canım, Rebecca intihar etmedi! Bu O'nun yapacağı iş mi hiç?... Ölmeden az önce Rebecca'nın bana yazdığı mektup elimde. Saklamıştım onu. Müsaade ederseniz okuyayım. Sizi fazlası ile ilgilendirecek herhalde!

Cebinden bir kâğıt parçası çıkardı. Yazıyı tanımıştım. O'nun yazısı..

«Apartmanına teelfon ettim. Cevap alamadım. Hemen Manderley'e dönüyorum. Bu akşam deniz kenarında-

ki evde olacağım. Bu mektubumu alır almaz otomobile atla, gel. Geceyi orada geçireceğim, kapıyı da açık bırakırım. Sana söyleyecek mühim bir şey var. Seni bir an önce görmek istiyorum.

Rebecca.»

Kâğıdı cebine koyarak sözlerine devam etti :

— İntihara teşebbüs eden bir kadın, son mektubunda bunları mı yazar?... Eve döndüğümde bu mektubu buldum. Rebecca'nın Londra'ya geldiğini ve beni aradığını anladım. Eve, geç vakit, sabaha karşı dönmüştüm. Bir dâvette idim. Büyük bir aksilikti bu benim için... Londra-Manderley arası otomobille altı saat sürüyordu. Yetişemezdim... Ancak öğleye varabilirdim. Ertesi günü telefon edip meseleyi öğrenmeye karar verdim. Öğleye doğru telefon ettiğimde bana, Rebecca'nın o gece denizde boğularak öldüğünü söylediler.

Sustu. Hiç kimse konuşmuyordu. O, Maxim'e bakarak devam etti :

— Bu mektubu hâkim okumuş olsaydı işler biraz karışır ya...

— O halde niçin göstermediniz?...

— Telâşlanmayınız dostum Max. Ben size kötülük etmek istemiyorum. Siz bana hiçbir vakit dostluk göstermediniz. Ama ben bunu tabii buluyorum. Karıları güzel olan kocalar daima kıskanç olurlar, daima Othello rolü oynamak isterler. Onlara kızmam, sadece acırım. Fakat şunu anlamıyorum. Bu gibi adamlar karılarını öldürecek yerde biraz daha müsamahakâr davranıp başka erkeklerin de kendi karıları ile görüşmelerine müsaade etseler daha iyi olmaz mı? Alt tarafı bir kadın, ne eskir, ne de aşınır! Ki-

minle düşüp kalkarsa kalksın sonunda gene kocasının malıdır! Her ne ise, Maxim! Açık konuşalım: Sizinle anlaşmak isterim. Ben zengin değilim; üstelik de kumarbazım. İşte beni mahveden şey de bu. Yılda iki, üç bin liralık bir gelirim olsa ömrümün sonuna kadar rahat yaşar, sizi de artık rahatsız etmezdim. Yemin ederim ki, beni bir daha göremezdiniz!...

— Bu eve girmemenizi kaç defadır söylüyorum. İşte yine tekrar ediyorum. Kapı arkanızdadır, çıkabilirsiniz.

Frank söze karıştı :

— Bir dakika müsaade et, Maxim.

Sonra Favell'e dönerek dedi ki :

— Ne demek istediğinizi anladım. Evet, Maxim'i güç bir duruma düşürebilirsiniz. Maxim bunun farkında değil, ben size soruyorum; kaç paraya susarsınız?...

Maxim bu sözleri duyunca sapsarı kesildi. Öfkeyle söze karıştı :

— Frank, siz bu işlere karışmayınız, tamamiyle bana ait bir meseledir. Bu şekilde bir şantaj alet olamam!

Favell, bana bakarak arsızca gülmeğe başladı :

— Öyle sanıyorum ki; karınız da bir katil karısı diye herkes tarafından parmakla gösterilmeğe razı olmaz. Bir katil karısı olmak hiç de hoş değil!...

— Beni korkutacağınızı umuyorsanız yanıyorsunuz, Favell. İstedığınızı yapınız. Bitişik odada telefon var. Albay Julyan'a buraya gelmesini söylüyeyim mi? Herhalde bu hikâyeniz kendisini fazlasıyla ilgilendirir!

Maxim'in bu sözlerine Favell yine güldü :

— Rolünüzü fevkalâde oynuyorsunuz! dedi. Fakat bu blöfü ben yutmam. Siz Albay Julyan'a telefon etmeğe cesaret edemeyeceksiniz. Sizi idam sehпасına götürecek kâ-

fi delillerim var, Max!

Maxim cevap vermeksizin ağır adımlarla bitişik oda-ya gitti. Telefonun açıldığını duydum, yavaşça :

— Frank, mâni olunuz, Allahâşkına mâni olunuz!...

Dedim. Frank, hemen odadan çıktı. O sırada Maxim'in katiyet ifade eden soğukkanlı sesini duydum :

«Kerrith'de 17 numarayı veriniz...»

Favell, şaşkın bir halde oda kapısına bakıyordu... Maxim, Frank'a:

— Bırak beni, karışma!.

Dedi. Sonra yine aynı sesle telefonda konuştu :

— Albay Julyan, ben Winter, biraz buraya gelebilir misiniz? Evet. Manderley'e... Acele rica ediyorum. Telefonda anlatılamıyacak kadar mühim. Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim. Teşekkür ederim, bekliyorum.

Maxim odaya döndü :

— Albay Julyan derhal geliyor! dedi.

Sonra, pencereye doğru gitti, camları açtı, dışarıda şakır şakır yağmur yağıyordu. Maxim hareketsiz ayakta duruyordu, bize sırtını çevirmişti. Temiz ve serin havayı teneffüs ediyordu. Favell gülerek bir sigara yaktı :

— Mutlaka asılmak istiyorsanız kabahat benim değil!... Ben karışmam! dedi.

Sonra eline bir gazete alarak okumağa başladı. Ben yavaşça Frank'a fısıldadım :

— Bir şey yapsanız, Albayı karşılamağa çıkıp bir yanlışlık olduğunu söylemeniz, bir şey uydursanız... Onu buraya sokmamalıyız!

Maxim bu sözlerimi duymuş olacak ki bana bakmadan haykırdı :

— Frank bu odadan çıkamaz. Ben öyle karar verdim.

Albay Julyan on dakikaya kadar burada olacaktır.

Hiç konuşmuyorduk... Favell, gazetesini okuyordu.. Yağan yağmurun şırıltısından başka ses yoktu. Durmadan aynı iç sıkıcı gürültü ile yağıyordu. Ben, ümitsiz ve yorgundum. Bir şey yapamıyordum. Frank bir şey yapamıyordu. Bir romanda veya tiyatro sahnesinde olsaydı, bir tabanca ile Favell'i öldürür, cesedini yok ederim. Fakat ne tabanca, ne vuracak adam, ne de Favell'i saklıyacak yer vardı. Hayatta cereyan eden hâdiseler tiyatro ve romana uymuyor ki.. Maxim'in önüne diz çöküp de Favell'e istediği parayı vermesi için de yalvaramazdım. Olduğum yerde, ellerim bağlı, yağmuru ve arkası bana dönük Maxim'i seyretmekten başka bir şey yapamıyordum. Çok şiddetli yağmur yağdığı için otomobilin sesini duymadık. Albay Julyan'ın geldiğini, ancak, odaya girdiği zaman farkettik. Maxim, kendisini ancak salonun kapısında karşılayabildi:

— Çok çabuk geldiniz, buyurunuz! dedi.

— Acele ve mühim bir iş demiştiniz. Onun için hemen geldim. Ne fena hava!

Favell'e dikkatle baktı, sonra gelip benim elimi sıktı:

— İyi ki yağmur yağıyor, hava çok sıkıntılı idi. Siz nasılsınız?

Adeta mırıldanır gibi teşekkür ettim. Albay hepinize ayrı ayrı bakıyor, hiçbir şey anlamıyordu. Nihayet Maxim söze başladı :

— Herhalde sizi bu kötü havada boşuna rahatsız etmediğimden emin olabilirsiniz. Size Jack Favell'i takdim edeyim. İlk zevcemin kuzenidir. Kendisini tanıyor musunuz bilmem?

Albay Julyan başıyla selâm vererek şu sözleri söyledi :

REBECCA

— Yüzü bana yabancı gelmiyor, herhalde burada görmüş olacağım.

Maxim, Favell'e hitap etti :

— Buyurunuz, söz sizin!.

Favell oturduğu yerden kalktı, elindeki gazeteyi buruşturuyordu. Artık gülmüyor, durumundan memnun görünmüyordu. Albay Julyan'ın bu kadar çabuk geleceğine inanmamıştı. Nihayet küstah bir sesle söze başladı :

— Beni dinleyiniz, Albay! dedi. Boş lâflarla vakit geçirecek değilim. Sadece sizin buraya ne için geldiğinizi söyleyeyim. Mahkemenizin bu günkü kararı yanlıştır. Bu karar beni tatmin etmemiştir!

— Güzel ama, buna kimsenin itiraz etmeğe hakkı yoktur!

— Benim olacak, Albay. Çünkü ben Rebecca'nın hem akrabasıyım, hem de ölmeseydi kocası olacaktım!...

Albay Julyan şaşırılmıştı. Maxim'e dönerek sordu :

— Ya... Öyle mi Winter?

Maxim omuz silkerek cevap verdi :

— Bunu ilk defa işitiyorum.

— O halde Mister Favell, mahkeme hakkındaki şikâyetleriniz nedir?...

Favell bir an durdu. Kafasında bir şeyler kurduğu belli idi. Cebinden mektubu çıkardı, dedi ki :

— Bu mektup, Rebecca'nın ölümünden bir kaç saat evvel yazdığı ve bana gönderdiği mektuptur. Buyurun okuyun! Biraz sonra intihara karar veren bir kadının mektubu mu bu?...

— Bu mektup neden bahsediyor, anlatır mısınız? Ben anlayamadım!...

— Hay hay, anlatayım: Rebecca beni Manderley'e

çağırıyordu. Geceyi benimle geçirmek istiyormuş. Önemli olan bu değil, asıl şunun şurasını izah edin; Rebecca, o gece beni koydaki evde bekliyor, hattâ kapısını da açık bırakacağını yazıyor. Ve sonra... Rebecca kamarada unuttuğu bir şeyi almak için dümeni terk ediyor... Hem de fırtınalı bir havada ve Rebecca gibi kurt bir denizci .. Kamaraya iniyor. Ve en sonra Rebecca tedbirsizliğinin cezasını canı ile ödüyor! Bu arada şunu da hatırlatmam gerekiyor ki; kotranın emniyet muslukları açılmış, teknenin dibinde de sivri uçlu demirle açılmış delikler var!... Ve bütün bunlara tedbirsizlik deniyor sonra... Albay Julyan, size şu kadarını söyleyeyim ki, bu ne kadar saçma ise, işte O'nun intihar etmiş olması da o kadar saçma! Rebecca hayat demekti. O, hayatı severdi. O, yaşamak için yaratılmıştı. O intihar etmedi. Edemezdi de zaten!...

Favell bu sözleri söylerken kıpkırmızı kesilmiş, âdeta bağırıyordu. Bu hali, Albay Julyan'ın hiç de hoşuna gitmemişti. Favell'in aleyhine olmuştu bu şekilde konuşması.

Albay söze başladı :

— Sinirlenmeyin dostum. Kararı veren ben değilim, jüridir. Bununla beraber ben gerek M. de Winter'e ve gerekse size hizmette bulunmak isterim. Demek ki siz kuzeninizin intihar etmediği kanaatindesiniz. Sonra kotranın emniyet musluklarının açık olduğunu, teknede delikler açıldığını da ilâve ediyorsunuz. Peki şu halde siz neye hükmediyorsunuz?

Favell, Maxim'e bakarak ağır ağır cevap verdi :

— Madem ki benim fikrimi soruyorsunuz, bence Rebecca katledilmiştir. Katilin de kim olduğunu bilmek ister

R E B E C C A

misiniz: İşte pencerenin önündeki gururlu adam... Karısının ölümünden hemen sonra, utanmadan, önüne gelen ilk kızla evlendi, işte katil!... İsmi de M. de Winter'dir! Yakında darağacına gidecektir. Evet, darağacına!...

Tekrar gülmeğe başladı, acı bir sarhoş kahkahası etrafı çınlattı.

— XXIII —

Allah, Favell'in gülüşünden razı olsun. Tehdit eder gibi uzanan parmakları ile kan çanağına dönmüş gözlerinden razı olsun. O bütün bu hali ile sarhoşluğunu o kadar belli etti ki; Albay Julyan :

— Bu adam sarhoş... Ne konuştuğunu bilmiyor! dedi..

— Sarhoş mu? Hayır, hayır, sarhoş değilim. İsteddiğiniz kadar hâkim, üstelik de Albay olunuz, beni yine korkutamazsınız. Bu kasabada sanki sizden başka hâkim yok mu? Askerlikte yaramadığı için tekaüt edilen adamlar hâkim olursa adalet de böyle tecelli eder işte! Maxim de Winter, Rebecca'yı öldürmüştür. Ben bunu ispat edeceğim.

Albay Julyan sâkin bir sesle :

— Bir saniye beni dinleyiniz, Mister Favell, siz bütün mahkeme safahatını takip ettiniz değil mi? Madem ki hak

ve adaletin tecelli etmesini istiyordunuz, neden bu anlatıklarınızı jüri heyetine derhal söylemediniz?... Niçin bu mektubu onlara göstermediniz?

Favell, Albayın yüzüne bakarak güldü :

— Niçin mi? Çünkü o şekilde hareket etmek hoşuma gitmiyordu. M. de Winter ile hususî olarak görüşmeyi tercih ettim.

Maxim söze karıştı :

— İşte Albay, size bunun için telefon ettim. Favell'e ben de aynı suali sordum: Beni niçin mahkeme huzurunda itham etmedi? Çünkü hayatı boyunca devam etmek kaydıyla benden iki, üç bin liralık irat istiyor. Refah içinde yaşamak istiyormuş! Frank da, karım da burada idiler.. Onun bu şantajını duydular. Kendilerine sorabilirsiniz!

Favell, pervasızca cevap verdi :

— Onlardan sormanıza lüzum yok, doğrudur. Maxim'den para sızdırmak istedim. Bir mesele değil bu...

— Şantaj, söylediğiniz kadar basit değildir. İnsanın başını derde sokar. Cezası ağırdır. Bilmem, sarhoşluğunuz geçti mi? Soracağım suallere cevap verecek kadar aklınız başınızda mı? Eğer konuşma tarzınızı değiştirir ve boş isnatlardan vazgeçerseniz sizinle anlaşabileceğiz. Maksadınız ne olursa olsun M. de Winter'i ağır şekilde itham ediyorsunuz. Bu ithamınızı ispat edebilecek delilleriniz var mı?

-- Delil mi? Daha ne istiyorsunuz. Kotranın teknesindeki delikler emniyet musluklarının açılmış olması kâfi delil değil mi?

— Hayır, değil. Görgü şahidiniz var mı?

— Şahitleri Allah kahretsin. Şahide ne lüzum var?... M. de Winter'den başka Rebecca'yı kim öldürebilir?

— Bilmem Favell, M. de Winter'i itham ettiğiniz gibi bir başkasını da edebilirdiniz, öyle değil mi?

— Anlıyorum. Onu koruyorsunuz, Albay. Çünkü evinde yemek yiyorsunuz. Bu kasabanın en mühim adamı odur, Manderley'in sahibi... Ne kadar zavallısınız, Albay!

— Ağzınızdan çıkanı kulaklarınız duysun Favell.

— Maxim Rebecca'nın benim metresim olduğunu biliyordu. Deli gibi kıskanıyordu beni. Rebecca'nın o gece koydaki kulübede beni beklediğini öğrendi, Rebecca'yı öldürdü. Cesedini kotraya taşıdı. İş apaçık meydanda.

— Evet, hepsi olabilir; fakat ispat etmeniz lâzım. Bana bütün bunları gören bir şahit gösterin, o zaman iş değişir. Koydaki ev dediğiniz yer küçük bir kulübe değil mi?

— Durunuz, Albay... O gece Maxim'i birisi görmüş olabilir. Evet, size bir şahit buldum!

Ben Favell'e baktım. Birden ne demek istediğini anladım. O geceki hâdiselere şahit olan birisi vardı. O zamana kadar kıymetlendirmedığım bazı sözleri hatırladım. Bunları bir delinin aklından geçen bir takım saçmalar diye telâkki etmişim: «O denizin dibindedir, artık geri gelemez. Ben hiç kimseye bir şey söylemedim, onu bir daha kimse bulamaz. Balıklar yedi. Geri gelemez!»

Ben biliyordu... Ben görmüştü... Ve bütün bunlara şahit olmuştu. O gece orada saklı idi. Maxim'in kotraya bir şey taşıdığını ve sonra sandalla yalnız geldiğini görmüştü.

Yüzümde renk kalmamıştı. Olduğum yerde yığılıp kaldım.

— Deniz kenarında yaşayan bir aptal vardır. Rebecca'yı görmeğe geldiğim zaman onu hep görürdüm. Sıcak gecelerde deniz kenarındaki kumsalda yatardı. Ben, aptaldır.

Kendiliğinden gördüklerini haber vermez. Fakat onu söyletirim. Eğer o gece bir şeyler gördüyse mutlaka anlatır.

— Bu adam kimdir?...

Frank, Maxim'e bakarak cevap verdi :

— Ben, aptaldır. Ne söylediğini bilmez. Bu adam bizim köylülerden birisinin oğludur.

— Ne olursa olsun! Gözleri görüyor ya.. Bir şeyler gördüyse muhakkak söyleyecektir. Sorduklarıma ya evet, veya hayır dese kâfi... İşinize gelmiyor değil mi? Nefsini-ze güveniniz yok da ondan istemiyorsunuz.

— Bu adamı bulabilir miyiz?...

Bu sözleri Albay söylemişti. Maxim hemen cevap verdi :

— Tabii, Frank, uşaklardan birisine emrediniz de onu bulup getirsinler.

Frank mütereddit, yan gözle bana bakıyordu. Maxim sinirlendi ve :

— Haydi Frank, söylediğimi yapınız. Bu işi artık bitirmek lâzım.

Frank odadan çıktı. Midemde hissettiğim o garip ağrı tekrar başladı. Birkaç dakika sonra Frank geri geldi:

— Gönderdim. Eğer Ben'i bulursa on dakikaya kadar buradadırlar.

— Göreceksiniz onu nasıl söyleteceğim!...

Maxim'e bakarak gülüyordu. Kıpırmızı idi. Heyecandan alnında küçük ter damlaları birikmişti. Bir sigara daha yaktı.

— Manderley'de herkes birbirine bağlı. Hiç kimse diğerini ele vermiyor. Hâkim bile bu çeteye dahil. Genç zevceyi tabii mazur göreceğiz. Bir kadın, kocası aleyhinde na-

sıl şahadette bulunabilir? Frank da ekmek parasını kaybetmemek için onun tarafını tutacak! Sade ekmek parası mı? Frank'ın bana başka bakımdan da kını var. Rebecca ona yüz vermedi. Mehtap gezintisi arzuladığı gibi neticelenmedi. Fakat bu defa şansınız belki daha yaver gider... Bu ikinci zevce bayıldığı zaman sizin kollarınızın arasına düşüyor. Kocasını mahkûm olduktan sonra size daha çok ihtiyacı olacaktır, değil mi Frank?

O kadar âni oldu ki anlıyamadım. Maxim bir hareket yaptı. Favell sendeledi ve yere yuvarlandı. Maxim ayakta duruyordu. Maxim'in Favell'i dövmesi bana çok fena tesir etmişti. Bunu görmemiş olmayı arzu ederdim.

Albay Julyan bir şey söylemiyordu, yüzü asık idi. Onlara arkasını çevirdi, bana doğru eğilerek yavaşça :

— Siz yukarı çıksanız daha iyi olacak, dedi.

Ben başımı sallıyarak: «Hayır, hayır,» dedim.

— Fakat Favell, hareketlerine sahip değil. Münasebetsiz bir şey söyleyebilir. Kocanızın hakkı var; ama bunu sizin yanınızda yapmamalı idi.

Hiç cevap vermedim. Favell'e bakıyordum. Ağır ağır yerden kalkarak mindere oturdu. Mendiliyle yüzünü siliyordu.

— İçecek bir şey veriniz, diye mırıldandı.

Frank odadan çıktı. Hiç kimse konuşmuyordu. Biraz sonra Frank, elinde viski ve soda olarak geldi, Favell'e bardağı uzattı. Favell, susamış bir hayvan gibi içti. Bardağı ağzına götürüşü ne kadar çirkindi. Dudakları, acaip bir şekil alıyordu. Çenesinde bir kırmızı leke olmuştu... Bu, Maxim'in vurmuş olduğu yer idi. Maxim tekrar pencerenin önüne gelmişti. Albay Julyan'a baktım. Dikkatle

Maxim'e bakıyordu. Garip, keskin bir bakışı vardı. Kalbim hızla çarpmağa başladı.

Acaba şüphelenmiye mi başlamıştı? Maxim kimseye bakmıyor, yağmuru izliyordu. Yine yağmur sıkı ve iri damlalarla yağıyordu, gürültüsü bütün odayı dolduruyordu.. Favell, viskiyi sonuna kadar içti, bardağı masanın üzerine bıraktı, soluk soluğa idi, hiçbirimize bakmıyordu.

Bitişik odada telefon çaldı, Frank cevap verdi. Biraz sonra odaya geldi ve Albay Julyan'ı :

— Kızınız, yemeğe gelip gelmiyeceğinizi soruyor, dedi.

Albay, sinirli bir tavırla elini sallıyarak :

— Onlar sofraya otursunlar, ne zaman geleceğimi bilmem, diye cevap verdi. Sonra saatine bakarak : «Neden telefon ediyorlar? diye söylendi.

Frank, Albayın cevabını vermek üzere telefon başına gitti. Albayın kızını düşündüm, herhalde golf oynıyan kızı olacaktı. Babasının yemeğe gelmediğine sıkılarak sofraya oturacaklardı. Bizim yüzümüzden herkesin rahatı kaçıyordu. Maxim, Rebecca'yı öldürmüş olduğu için herşey karmakarışık oluyordu. Maxim'e baktım, yüzü ciddi ve sararmıştı.

— Geldiler! dedi.

Favell bu sözler üzerine başını kaldırdı ve gözlerini kapıya dikti. Yüzünde vahşi bir ifade vardı. Biraz sonra kapı açıldı ve Frank içeri girdi. Dışarda birisine sesleniyordu :

— Haydi Ben, içeri giriniz. M. de Winter sizi sorguya çekecek, korkacak bir şey yok, geliniz.

Ben, sıklılgan bir tavırla geldi. Şapkasını elinde tutuyordu. Başı açık, acaip bir hali vardı. Başının traşlı olduğunu farkettim. Korkunç bir kafası vardı.

Sanki güneş ışığından kamaşmış gibi gözlerini kırpmıyor, aptal, aptal etrafa bakıyordu. Hafif bir tebessüm ile bana baktı; tanıyıp tanımadığından emin değildim. Favell ilerliyerek Ben'in yanına geldi :

— Merhaba, dedi. Seni çoktan beri görmedim, nasılsın?...

Ben, ona bakıyor, fakat gözlerinde hiçbir mâna okunmuyordu. Cevap vermedi. Favell devam etti :

— Beni tanımadın mı?...

Ben, şapkasını elleri arasında yuvarlıyor, Favell'in yüzüne bakıyordu. Favell sigara tabakasını uzatarak :

— Al bakalım, dedi.

Ben, Maxim ve Frank'a bakıyordu. Maxim, Ben'e :

— Al, al. İstedığın kadar al! dedi.

Ben, dört sigara aldı ve kulaklarının arkasına yerleştirdi. Yine soruyordu :

— Beni tanımadın mı, söylesene?...

Ben, yine cevap vermiyordu. Albay Julyan deliye yaklaşarak sordu :

— Sana hiç kimse fenalık yapmıyacaktır, Ben. Birazdan geri gideceksin. Sadece sana soracağım suallere cevap vermen lâzım. Mister Favell'i tanıyor musun?

Ben, başını sallıyarak :

— Onu ilk defa görüyorum! dedi.

Favell öfkeyle yanına yaklaştı :

— Budalalığın lüzumu yok. Beni nasıl tanımazsın. Beni kaç defa deniz kenarında Mme de Winter'in evinde görmedin mi?...

— Hayır, ben kimseyi görmedim.

— Yalancı budala... Bizi bir gün ormanda Mme de

Winter ile kolkola gezerken görmedin miydi? Sonra biz eve girmiştik, sen de pencereden bizi gözetlemiştin!...

— Bilmiyorum.

Albay Julyan müstehzi bir tavırla :

— Çok yaman şahit doğrusu!... dedi.

Favell hiddetle :

— Mutlaka bu aptala bir şey konuşmaması için para vermiş olacaklar. Beni çok defalar görmüştür, şimdi inkâr ediyor. Anlaşıldı, senin dilini çözmek için sana bir şeyler vermek lâzım.

Diyerek cebinden biraz para çıkardı ve Ben'e uzatarak :

— Şimdi beni tanıyor musun?... dedi.

— Ben hiç kimseyi görmedim!...

Sonra Frank'ın koluna sarılarak korku ile :

— Beni Düşkünler Evi'ne mi götürecekler? diye sor-du.

— Hayır, Ben, hayır, merak etme!

— Ben oraya gitmek istemem. Ben evde kalacağım. Kimseye fenalık yapmadım ki..

Albay yine söze karışarak :

— Ben, merak etme. Kimse seni buradan ayırmayacak; sade bana söyle, bu adamı hiç görmedin mi?

— Hayır, hiç görmedim!

— Peki, Mme de Winter'i tanıyor musun?

Ben, korkak nazarlarla bana baktı. Albay devamla :

— Hayır, bu Mme de Winter değil... Öteki, deniz kenarındaki eve gelen.

— Anlamıyorum!...

— Hani kotraya binen Mme de Winter yok muydu?

Ben gözlerini kırparak :

— O gitti, dedi.

— Evet, biliyorum, gitti. Ama eskiden kotraya binerdi. İşte kotrasına bindiği zaman onu gördün mü? Hani bir akşam bir yıl evvel gitti ve bir daha da gelmedi.

Ben şapkasıyla oynuyordu. Bir Frank'a, bir Maxim'e baktı ve başını salladı. Favell ona eğilerek :

— Ben, sen orada idin ya, o akşam Mme de Winter'i sonra da kocasını görmüştün ya... Hatırla... Ne oldu? Ne yaptılar?...

Ben, ürkek bir tavırla :

— Ben bir şey görmedim. Düşkünler evine gitmek istemiyorum! Sizi de hiç tanımıyorum. Söylediklerinizden de hiçbir şey anlamıyorum. Size de Bayan Winter'le beraber ormanda hiç rastlamadım!...

Sonra çocuk gibi hıçkırarak ağlamağa başladı. Favell hiddetten köpürmüştü :

— Deli, budala!...

Ben gözlerini siliyordu. Albay Julyan, Favell'e hitaben sordu :

— Şahidiniz olayı aydınlatıcı tek bir şey söylemedi.. Boşuna vakit kaybettik. Başka bir şey daha soracak mısınız?...

Favell avaz avaz bağırarak :

— Bütün bunlar evvelce tertip edilmiş şeylerdir. Hepiniz birliksiniz. Bu aptala da para vermişlerdir. Yalan söylemesi için para vermişlerdir!

Albay bu sözlere hiç aldırmyarak dedi ki :

— Artık Ben gidebilir, değil mi?...

Maxim de :

— Haydi Ben, korkma. Seni kimse düşkünler evine

koymıyacak, dedi. Mutfakta sana yemek de versinler, soğuk et seversin değil mi?...

— Tabii. Gördüğü hizmetin karşılığı yemek değil mi? Aptal sizin için iyi çalıştı.

Favell'e kimse cevap vermedi.

Ben, Frank ile beraber çıktı. Albay, Maxim'e dönerek:

— Bu zavallı adam çok korktu. Söz söylerken baktım tir tir titriyordu. Bazan dayak filân yediği olur mu?

— Hayır, zararsız bir delidir. Kimse ona dokunmaz.

— Fakat bir şeyden korkmuş gibi bir hali vardı. Titriyordu.

Favell, hemen atılarak dedi ki :

— Keşke onu dövseydik O zaman hafızası çalışırdı.. Halbuki dayak yerine yemek veriyorlar.

— Şahidinizin size hiçbir yardımı dokunmadı. M. de Winter'i itham için bir deliliniz yok. Söylediğiniz sözleri ispat edemiyorsunuz. Siz ölen Mme de Winter'in metresiniz olduğunu, kendisiyle ekseriya deniz kenarındaki evde görüştüğünüzü iddia ediyorsunuz, halbuki oralardan ayrılmayan Ben, sizi hiç görmediğini söylüyor. Bunu bile ispat edemiyorsunuz.

— Edemiyor muyum? Şimdi göreceksiniz.

Favell, zili çaldı. Albay sordu :

— Ne yapıyorsunuz?...

— Acele etmeyin, göreceksiniz.

Ben ne yapmak istediğini yine anlamıştım. Bir uşak odaya geldi. Favell kendisine şu emri verdi :

— Mrs. Danvers'e haber veriniz, buraya gelsin!

Albay sordu :

— Mrs. Danvers buranın kâhyası değil mi?

— Evet, hem kâhya, hem de Rebecca'nın emektar bir

insanıdır. Senelerden beri onun yanında idi. Hatta «Rebecca onun elinde büyümüştür» de desek daha doğru olur. Göreceksiniz emektar Danny, Ben gibi şahadet etmiyordur.

O aralık Frank odaya girdi. Favell alay etti :

— Ben'i uyuttunuz mu? Yemek de verdiniz değil mi? Fakat bir şahit daha çağırdık. Onunla işinizi bu kadar kolay halledemiyeceksiniz.

Frank, Maxim'e baktı. Albay bu kaçamak bakışı gördü ve dudaklarını kıstı. Bu hiç de hoşuma gitmedi. Tırnaklarını yemeye başladım.

Hepimiz gözlerimiz kapıda bekliyorduk. Mrs. Danvers geldi. Her zaman benim yanımda uzun boylu, iri kemikli duran bu kadın sanki şimdi küçülmüş, âdeta iki büklüm olmuş gibiydi. Ellerini kavuşturmuş, hepimize ayrı ayrı bakıyordu. Albay söze başladı :

— Hoş geldiniz, Mrs. Danvers, size bir şey sormak istiyorum. Sualim şu: Birinci Mme de Winter ile M. Favell'in arasında ne gibi bir münasebet vardı?

— Kardeş çocuklarıdır.

— Aile rabıtalardan bahsetmek istemiyorum. Daha samimî, daha hususî bir münasebet yok muydu?

— İyi anlıyamadım.

Favell atıldı :

— Haydi Danny, ne demek istediklerini pekâlâ anlıyorsunuz. Ben Albay Julyan'a söyledim, fakat bana inanmadı. Rebecca ile yıllardır beraber değil miydik. Yani bana âşık değil miydi?

Tahmin ettiğim gibi Danny, bir an küçümsemeyle Favell'e baktı ve sonra :

— O size âşık değildi! dedi.

— Haydi oradan deli, bunak karı!...

Mrs. Danvers, Favell'in sözünü kesti ve devam etti :

— O ne size âşıktı, ne de kocasına. O, hiç kimseyi sevmezdi. Bütün erkeklerden nefret ederdi. Kendisini her şeyin üstünde kabul ederdi.

Favell, hiddetten kıpkırmızı olmuştu :

— Beni dinle Danny, dedi. Akşamları deniz kenarındaki evde benimle buluşmaz mıydı?... Londra'ya gelip hafta sonlarını benimle geçirmez miydi?...

Mrs. Danvers de hiddetlendi :

— Peki, ne olmuş sanki?... Onun eğlenmeğe hakkı yok muydu? Aşk onun için bir oyundan başka bir şey değildi. Sadece bir oyun. Hepinizle alay eder, her şeyi eğlenmek için yapardı. Döndüğü zaman yatağının üzerine oturur, sizinle yaptıklarını katıla, katıla gülere anlatırdı.

Kelimeler ağzından su gibi akıyordu. Bu hareketi hepimizin üstünde beklemediğimiz bir şok yaptı. Bütün bunlar benim için bilinen şeyler olduğu halde gene de isyan etmek istiyordum. Maxim sapsarı kesilmiş, Favell, bu sözleri anlamamış, Danvers'in yüzüne bakıyordu. Birkaç dakikalık bir sessizlik oldu. Yağmur sesinden başka ses duyulmuyordu. Nihayet Mrs. Danvers ağlamağa başladı. Tıpkı bir sabah yatak odamda ağladığı gibi. Ben kendisine bakamayıp başımı çevirmeğe mecbur oldum. Kimse bir şey konuşmuyordu. Odanın içinde birbirine karışan iki ses vardı. Yağmurla, Mrs. Danvers'in hıçkırıkları... Haykırarak odadan çıkmak istedim.

Kimse onu teselli etmiyordu. Nihayet kendine hâkim oldu. Hıçkırıkları dindi. Ayakta hareketsiz duruyordu... Yüzü çatık idi. Sinirli hareketlerle eteğinin kıvrımlarını buruşturuyordu.

R E B E C C A

Albay Julyan yavaş yavaş suallerine başladı :

— Mrs. Danvers, dedi. Sizce Mme de Winter'in intihar etmiş olması için bir sebep var mı?...

— Hayır, hayır...

Favell hemen atıldı :

— Nasıl, gördünüz mü? O da benim gibi söylüyor. Sizce bunu söylemişim ben.

— Lûtfen susunuz, Mrs. Danvers'e düşünmesi için zaman bırakınız. İlk bakışta bu intihar imkânsız gibi görünüyor, bu doğru. Mektuptan anladığımıza göre size söyleyeceği şeyin ne olduğunu öğrenebilseydik belki de bu kördüğüm halledilirdi. Mektubu Mrs. Danvers'e verin, okusun. Belki bir şey anlıyabilir.

Favell mektubu cebinden çıkararak Mrs. Danvers'e doğru fırlattı. Dikkatle kadına bakıyorduk. İki defa okudu. Sonra başını sallıyarak :

— Bundan bir şey çıkmaz ki... Kimbilir ne demek istemiştir. Eğer M. Favell'e söyleyeceği şey çok mühim olsaydı bana mutlaka bahsederdi.

— Fakat siz onu o akşam görmediniz, değil mi?

— Evet, dışarı çıkmıştım. Bunun için de kendimi hiç bir zaman affedemiyeceğim!

— Bize bir şey söyleyerek meseleyi aydınlatamıyorsunuz, öyle mi? Mektuptaki 'Sana bir şey söylemek istiyorum' sözlerinden bir mâna çıkaramıyorsunuz?

— Hayır... Hiçbir şey...

— Londra'da o günü nasıl geçirmiş olduğunu kimse bilmiyor mu?...

Hiç kimse cevap vermiyordu. Maxim başını sallıyor, Favell kendi kendine söyleniyordu. Nihayet söze karıştı :

— Bu mektubu benim evime öğleden sonra saat üçte

bırakmış. Kapıcı görmüş. Oradan sonra hemen evine dönmüş.

Kâhya kadın Danvers birdenbire söze karıştı:

— Mme de Winter'in bir yerde yarımından bir buçuğa kadar randevusu vardı. Şimdi hatırlıyorum. Birkaç gün evvel berberine telefon etmiş, saat ayırtmışım. Berberden çıkınca klübe yemeğe giderdi. Herhalde o gün de öyle yapmıştır.

— Peki yarım saatte de yemek yediğini kabul edelim, ikiden üçe kadar ne yapmış olabilir?

Favell isyan ederek Albayın bu sözlerine şöyle cevap verdi :

— Size ne! Ne yapmışsa yapmıştır. Bunun cinayetle ne alâkası var. Asıl mühim olan Rebecca'nın intihar etmiş olup olmadığıdır!

Danvers tekrar söze karıştı :

— Mme de Winter'in odasında bir defter vardır.. O deftere her günkü randevularını yazardı. Yaptığı şeyleri sonra çizirdi. Eğer işinize yararsa getireyim bakın.

— Ne dersiniz, Maxim? Bu deftere bakmamızda bir mahzur yok değil mi?...

— Tabii... Ne mahzur olabilir?...

Bir defa daha Albay, Maxim'e tuhaf tuhaf baktı. Bu bakışı Frank da farkettil. O da 'evvelâ Maxim'e, sonra bana baktı.

Yerimden fırlayarak pencereye yaklaştım. Yağmur şiddetini kaybetmişti. Şimdi daha sakin yağıyordu. Gurubun kurşunî rengi etrafı sarmıştı. Üst katta hizmetçinin ayak seslerini duyuyordum. Pencercileri kapıyor, perdeleri indiriyordu. Hayat çarkı dönmeye devam ediyordu. Perdeler kapanıyor, ayakkabılar boyanmak üzere toplanıyor,

banyoya silecekler asılıyor, yataklar gece için hazırlanıyor, terlikler çevriliyor. Ve biz burada acz içinde, Maxim'in hayatıyla ilgili bir meseleyi halletmeğe uğraşıyoruz.

Mrs. Danvers elinde kırmızı kaplı küçük bir defter ile içeri girdi. Sâkin bir sesle :

— Hafızam beni aldatmamış, haklı imişim. Bütün randevular yazılı. İşte öldüğü günkü sayfa...

Defteri Albay Julyan'a uzattı. Albay gözlüklerini takarak bunu tetkike başladı. Herkes susmuştu. Albay o sahifeyi okurken odanın havası o derece ağırlaştı ki, şimdiye kadar hissetmemiş olduğum bir korku ile ürperdim... Tırnaklarımı avuç içlerime batırıyordum. Maxim'in yüzüne bakamıyordum. Albay, âdeta göğsümün içinde çarpan kalbimin gürültüsünü duyacak diye korkuyordum.

— İşte, dedi.

O anda tavan üzerime çöküyor sandım. O, devamla :

— İşte.. Öğle vakti berberde randevu, silinmiş. Kulüpte yemek, o da silinmiş... İkide Baker... Baker de kim? Maxim'e baktı. Maxim başını salladı.

Mrs. Danvers söze karıştı :

— Baker mi dediniz? Baker isminde kimseyi tanımazdı..

— İşte burada yazılı. Baker'le olan randevusunu silerken âdeta kalemi kırarcasına sert bir çizgi çekmiş. Demek ki bu Baker her kimse onu görmüş.

Mrs. Danvers deftere bakıyor ve kendi kendine söyleleniyordu :

— Baker... Baker...

— İşte bu Baker'i bulsak, düğüm çözülecek, sakın faizle para filân almış olmasın?...

Mrs. Danvers mağrur bir tavırla :

— Benim hanımım bunu yapmazdı, dedi.

Albay, Favell'e bakarak :

— Sakın bir takım serseriler ondan para sızdırmak istemiş olmasınlar? Belki herhangi bir sıkıntısı veya korktuğu bir insan vardı. Belki onu tehdit ediyorlardı. Bütün bunlar mümkün değil mi?...

Albayın bu sözlerine yine Mrs. Danvers cevap verdi:

— Mme de Winter kimseden, hiçbir şeyden korkmazdı. O, yalnız ihtiyarlamak, hasta olmak ve ölmekten korkardı. Bana her zaman söylemiştir: «Ben öleceğim zaman çabuk kurtulmak isterim. Tıpkı bir mumun bir kere üflemele sönmesi gibi...» Ölümünden sonra yegâne avundugum taraf da bu oldu. İnsan denizde boğulurken ıstırap çekmezmiş, çabuk ölmüş, öyle mi?

Albay cevap verip vermemekte tereddüt ediyor, yan gözle Maxim'e bakıyordu.

Favell söze karıştı :

— Bu saçma sapan konuşmalarla vakit geçirip asıl dâvamızdan ayrılıyoruz. Baker'in bunlarla ne ilgisi olabilir? Bu muhakkak Rebecca'nın alış veriş ettiği bir parfümeri veya tuhafiyeye mağazasının sahibinin adı olacaktır.. Eğer mühim bir insan olsaydı Danny bilirdi. Rebecca ona herşeyi söylerdi.

Mrs. Danvers cevap vermedi. Mütemadiyen defterin sahifelerini çeviriyordu.

Birdenbire :

— Son sahifede telefon numaraları yazılıdır. Baker'in de telefonu var, 0488 numara, fakat merkezin ismi yok.

Favell öfke ile söze karıştı:

— Aşkolsun, Danny!... Ne diye işleri karıştırıyorsun? Delirdin mi?...

Albay, defteri alıp tetkik ettikten sonra tekrar etti :

— Evet, işte Baker'in ismi ve 0488 diye telefon numarası, fakat merkez ismi yazılı değil.

Favell sırtarak :

— Londra'daki bütün merkezleri ararsınız. Bütün gece uğraşmak lâzım, amma Maxim telefon faturasına kıymet vermez. Masraftan kaçınmaz. Vakit kazanmak istiyor, onun için de bu gibi şeyleri icat ediyorsunuz.

— Numaranın yanında bir şey yazılı. Ben iyi seçemedim. Mrs. Danvers siz hanımızın yazısını tanırırsınız. Bu yazılı olan (M) harfi mi?...

— (M) olabilir. Amma her zaman böyle yazmazdı, demek acele ile yazmış... Herhalde (M) harfine benziyor.

— Öyle ise telefon 0488 Mayfair'dir.

Maxim bir sigara yaktı :

— Haydi Frank, dedi. Londra'ya telefon ediniz. Ve bu numarayı isteyiniz.

Göğsüme bir ağrı girmişti. Maxim'e bakamıyordum.

— Haydi Frank, ne duruyorsunuz?...

Frank odadan çıktı. Biraz sonra döndü: «Şimdi verecekler» dedi. Albay Julyan bir aşağı, bir yukarı geziniyordu. Biraz sonra telefonun zili çaldı. Frank koştu.

— Orası 0488 Mayfair mi? Baker isminde kimse arıyoruz. A... Affedersiniz yanlış numara vermişler.

Tekrar odaya geldi ve haber verdi:

— Bu numara Lady Estleigh'ın imiş. Orada Baker isminde kimse yokmuş.

Favell kahkahalarla gülerek :

— Haydi! Polis hafiyeliğine devam ediniz. (M) ile başlayan başka merkez yok mu?...

— Museum merkezimize bakınız.

R E B E C C A

Frank yerinde duruyordu, Maxim :

— Haydi Frank, bakınız.

Komedi tekrar başladı... Albay yine bir aşağı, bir yukarı dolaşıyor, yine beş dakikalık bir bekleme... Frank cevap veriyor :

— Alo, 0488 Museum mu? Orada Baker isminde kimse var mı? Öyle mi? Evet anlıyorum. Bana adresini verir misiniz? Çok mühim bir iş için arıyoruz!

Gelip bize haber verdi :

— Galiba bulduk.

Allahım, inşallah doğru değildir. Baker inşallah bulunmamıştır. Allahım şu Baker ölmüş olsa da bulamasa-lar. Ben bu adamın kim olduğunu hemen anladım. Kapının arasından Frank'a baktım, elinde kalem, adresi yazıyordu.

Biraz sonra, yanımıza geldi. Elinde bir kâğıt parçası üzerinde yazılmış adres vardı. Frank, Maxim'i elbette se-verdi. Halbuki elindeki bu adresle Maxim'i arkadan vurdu-ğunun farkında değildi.

— Telefona çıkan bekçi idi. Ev halen boşmuş.. Bun-dan evvel Baker isminde bir doktor oturuyormuş, altı ay önce çıkmış. Fakat bekçi adresini verdi. Kâğıda yazdım... Doktoru kolayca bulabiliriz.

— XXIV —

Maxim yüzüme baktı. Akşamdan beri ilk defa olarak bana bakıyordu. Gözlerinde bir veda, bir ayrılık ifadesi sezdim.. Sanki; o, rıhtımdan ayrılmak üzere olan bir transatlantikte, ben ise rıhtımdaydık. Ve birbirimize veda ediyorduk. İkimiz de birbirimizden başkasını görecektik halde değildik. Konuşmuyorduk. Fakat gözlerindeki mânâyı hiç unutamıyacağım. Ne Favell, ne Mrs. Danvers, ne Albay Julyan, ne de elinde kâğıt parçasıyla Frank bizim için o anda mevcut değildi. Bu bir anlık zaman tamamıyla ikimize aitti. Nihayet Frank'a doğru dönerek :

— Bu adres ne imiş? dedi.

— Doktor, Londra civarında bir yerde oturuyormuş. Telefonu yokmuş.

Albay Julyan söze karışarak sordu :

— Frank ve Mrs. Danvers meseleyi aydınlatacak epey iş gördüler, değil mi?

Mrs. Danvers başını sallıyarak dedi ki :

— Mme de Winter'in hiçbir zaman doktora ihtiyacı olmamıştır. Zaten doktora gitmeyi de hiç sevmezdi. Yalnız bir kere bileğini incitmişti de doktor çağırdık. Bu Baker ismindeki doktoru tanıdığını bilmiyorum.

Favell öfke ile :

— Bu adamın doktorluğu nerden çıktı, dedi. Belki de yeni bir pudra veya krem icat etmiş bir şarlatandır. Rebecca'ya reklâm yapmıştır. O da berberden sonra oraya gitmiştir.

Frank cevap verdi :

— Yanılıyorsunuz Favell... Baker şarlatan değilmiş. Telefonda konuştuğum bekçi, meşhur bir kadın hastalığı mütehassısı olduğunu söyledi.

Albay kaşlarını çatarak :

— Demek ki işin içinde iş var. Fakat neden bu doktora gideceğini veya gittiğini kimseye söylememiş? Hatta size bile Mrs. Danvers.

Yine Favell söze karıştı :

— Çok zayıftı. Kendisine biraz kilo almasını söyledim. Fakat, «Böyle olmak bana yakışıyor» derdi. Belki de Baker'e onun için gitmiş olabilir.

— Siz ne dersiniz, Mrs. Danvers?

Mrs. Danvers, Baker'in meşhur bir kadın hastalığı mütehassısı olduğunu duyunca şaşırılmıştı. Şöyle cevap verdi :

— Anlamıyorum. Niçin bana bir şey söylemedi? Benden niçin sakladı? Halbuki ben onun sır ortağı idim.

— Belki de sizi meraklandırmamak içindir. Doktora gittikten sonra da sizi görmedi ki anlatsın.

— Evet, herhalde doktorla olan konuşmalarını söylemek istiyordu. Favell'e yazdığı mektupta da «Seni görmem lâzım, bir şey söyleyeceğim» diye bir cümle var, demek ki ona doktorun ne dediğini anlatacaktı.

Albay Julyan, Maxim'e dönerek :

— Artık şüphe kalmadı. Herhalde doktorla görüştüğü şeyleri Favell'e anlatmak istemiş olacak.

Favell hemen atılarak :

— Evet, mektupla bu doktor arasında bir münasebet var. Fakat ne? Rebecca'nın nesi vardı. Bilmek isterdim.

Gerçek ortada idi de kimse göremiyordu. Hepsi birbirlerine bakıyor, fakat bir şey anlamıyorlardı... Ben yüzlerine bakamıyordum, bildiğimi onlara hissettirmekten korkuyordum. Maxim de bir şey söylemiyor, pencereden bakıyordu. Yağmur dinmişti. Ama ağaç dallarından ve oluklardan sular damlıyordu.

Frank söze başladı.

— Bunu da öğreneceğiz. Doktorun adresini aldık... Kendisine mektup yazıp Mme de Winter'e bakıp bakmadığını soralım.

Albay Julyan atıldı :

— Bakalım, cevap verir mi? Malûm ya doktorlar hastalarına ait sırrı söylemek istemezler. Fakat M. de Winter bizzat gidip de vaziyeti anlatırsa o zaman tabîî söylemek zorunda kalır. Ne dersiniz?...

Maxim pencereden uzaklaşarak :

— Ne yapmak icabederse onu yapmağa hazırım.

— Öyle ya... Vakit kazanmak lâzım... Bir trene bin-

mek, vapura atlamak veyahut tayyare ile uçmak kolay işlerdir, değil mi?...

Mrs. Danvers'in keskin bakışlarla bir Maxim'e, bir Favell'e baktığını gördüm. O zamana kadar Maxim'i itham ettiklerini bilmiyordu. Şimdi işi anlamağa başlıyordu. Yüzünden şüphelendiği belli idi.

Maxim'e düşman gibi bakıyor, gözünü ondan hiç ayırmıyordu. Artık bize fenalık edemezdi, her şey ortadaydı.. Maxim, Albaya döndü :

— Ne dersiniz, dedi. Yarın gidip doktoru göreyim mi? Bir telgraf çekip randevu alayım..

Favell gülerek söze karıştı.

— Yalnız gidemez. Bunu istemeğe hakkım var. İddiaya ortaya atan ben olduğuma göre onun yalnız gitmesini doğru bulmuyorum. Yanına polis alsın.

Mrs. Danvers hâlâ Maxim'e düşmanca bakıyordu... Frank da bunun farkına vardı. Elindeki adres yazılı kâğıda gözünü dikti, bir de Maxim'e baktı. Sonra bir şeyler hissetmiş gibi sapsarı oldu. Elindeki kâğıdı masanın üzerine bıraktı.

Albay Julyan söze başladı :

— Bu işe şimdilik polisin karışmasına lüzum görmüyorum! dedi.

Sesi değişmişti. 'Şimdilik' demiş olmasını hiç beğenmemiştim. Nihayet Favell'e dönerek :

— M. de Winter ile ben gideceğim. Ondan hiç ayrılmıyacağım ve tekrar buraya beraber geleceğiz. Bu size kâfi mi?...

Favell, bir Maxim'e, bir Albay Julyan'a baktı. Yüzünün mânâsı çirkin ve kallesçe idi. Mavi gözlerinde bir zafer parıltısı vardı :

— Evet, dedi. Kâfi... Fakat daha emin olmak için ben de sizinle gelsem olmaz mı?...

— Doğrusunu söylemek lâzımsa, evet, bizimle gelmeyi istemekte haklısınız. Ama sarhoş olarak gelmemek şartı ile..

Favell gülererek cevap verdi :

— Bundan emin olabilirsiniz. Maxim'i mahkûm etti-rinceye kadar ağzıma bir damla içki almıyacağım! En az, onun hakkında karar verecek hakim kadar akli başında olmam lâzım. Artık oyunun sonuna geldik.' Nihayet Baker kördüğümü çözecek sanıyorum!

Hepimize ayrı ayrı bakarak gülüyordu. Rebecca'nın bu doktora gidişinin mânâsını o da anlamıştı.

— Peki yarın kaçta gidiyoruz?...

Albay, Maxim'e bakarak sordu :

— Kaçta isterseniz...

— Dokuz iyi mi?...

— Peki dokuzda..

Favell endişe ile :

— Maxim, sakın bu gece kaçmasın. Garajdan arabasını çıkarmak işten değil! dedi.

Maxim, Albaya hitaben :

— Size söz veririm, bu kâfi mi?...

İlk olarak Albay Julyan tereddüt etti. Frank'a baktı. Bütün bunlar Maxim'in gözünden kaçmadı ve kızardı. Şah damarı hızlı hızlı atıyordu. Yavaşça :

— Mrs. Danvers, dedi. Karımla ben yatmağa gittiğimiz zaman odanın kapısını üzerimizden kilitlersiniz. Sabahleyin yedide gelip bizi uyandırır, kapıyı açarsınız.

— Peki, efendim!

Albay Julyan :

— Pekâlâ, dedi. Ben saat dokuzda geleceğim. Arabanızda benim için yer var değil mi?

— Evet, var.

— Favell de kendi arabasıyla bizi takip eder.

— Hem de bir adım bile ayrılmadan!

Albay Julyan bana doğru gelerek elimi tuttu ve :

— Allah rahatlık versin, dedi. Sizi çok üzdük. Erken-den yatınız. Çünkü yarın Maxim için yorucu bir gün olacak.

Bir an elimi elleri arasında tuttu. Gözlerimin içine bakmıyor, titreyen çeneme bakıyordu.

Odadan çıktı. Favell, masanın üzerinde duran sigara-lardan alarak tabakasını doldurdu. Bir tane de yaktı ve küstah bir tavırla :

— Beni herhalde yemeğe alıkoymıyacaklardır.

Dedi. Hiç kimse cevap vermedi. Dumanları savura-rak :

— Ben de civarda bir otelde kalırım. Nasıl olsa yarını düşünerek uyuyamayacağım ama ne ise. İyi geceler, Dan-ny, M. de Winter'i unutmayınız!

Elini uzatarak bana doğru geldi. Ben terbiyesiz bir çocuk gibi iki elimi arkama sakladım. Arsız herif gülerek :

— Üzüldüm, dedi. İşlerinizi bozдум. Böyle olsun iste-mezdim. Gazeteler ilk sahifelerinde büyük başlıklarla siz-den şöyle bahsedeceklerdir :

«Monte-Carlo'dan Manderley'e...»

«Bir katilin karısı neler anlatıyor?»

— Bir daha sever evlenirseniz, size daha iyi şanslar dilerim.

Maxim'e de el sallıyarak :

— Yarın görüşeceğiz. Güzel rüyalar! Kilit altında geçen ilk gecemiz, fakat sonuncusu değil!...

Tekrar kahkahalarla gülerек odadan çıktı. Mrs. Danvers de arkasından gitti. Maxim'le ikimiz yalnız kalmıştık. Pencerenin önünde duruyordu. Bana yaklaşıyordu.

Jasper, bütün akşam bizden uzak durmuştu. Kocama sokuldum :

— Ben de seninle geleceğim, Maxim! dedim. Londra'ya araba ile ben de geleceğim.

Hemen cevap vermedi. Hâlâ pencereden bakıyordu... Nihayet :

— Evet, dedi. Beraber olmamız lâzım.

Frank, tekrar odaya geldi ve haber verdi:

— Gittiler, Favell de, Albay da gitti.

Sonra ilâve etti:

— Bir şey yapabilir miyim? Telgraf çekelim mi? Eğer faydalı olacaksa, bunu yapayım. Şimdi gidip telgrafı çekeyim!

— Üzülmeyin Frank. Şimdi yapılacak bir şey yok... Sonra belki olur. Zamanı gelince düşünüyoruz. Bu akşam yalnız kalmak istiyoruz..

— Evet, hakkınız var, Allah rahatlık versin.

— Size de Frank...

Frank odadan çıktıktan sonra Maxim yanıma geldi.. Kollarımı açtım. Kucağıma tıpkı bir çocuk gibi atıldı... Kollarımı sımsıkı kapattım. Uzun zaman böylece hiçbir şey söylemeden durduk. Maxim'i bağrıma basmıştım, üzüntüsünü unutturmak istiyordum. Tıpkı Jasper'e yapacağım gibi. Jasper de yaralanmış olsaydı bana böyle sığınacaktı.

Maxim'in çocuksu bir hali vardı.

— Sen de benimle beraber geleceksin, değil mi?

— Evet..

— Albay Julyan karışmaz, değil mi?

— Hayır!...

— Yarın gece de beraber olacağız. Hemen karar verecek değiller ya... Hiç olmazsa yirmi dört saatin geçmesi lâzım, değil mi?...

— Herhalde...

— Hem, şimdi kanunlar o kadar sert değil. Akrabaların ziyaret etmesine müsaade ediyorlar. Fakat çok uzun sürer herhalde...

— Hastings'i avukat olarak tutacağım, babamı tanır, eski bir aile dostudur.

— İyi olur.

— Fakat ona hakikati anlatmam lâzım. O zaman avukat daha iyi hazırlanır, ne söyleyeceğini bilir.

Kapı açıldı. Frith içeri girdi. Maxim hemen benden ayrıldı. Ben de dimdik durdum. Vakarlı bir tavırla saçlarımı düzeltiyordum. Uşak :

— Yemek hazır, dedi.

— Peki, Frith, bu akşam elbise değişmeden yiyeceğiz, dedim.

Frith, perdeleri kapamağa, odayı toplamağa başladı. Yastıkları düzeltiyor, masanın üzerinde karmakarışık duran gazeteleri topluyordu. Viski bardağıyla kirli tabakaları ortadan kaldırıyordu. Bütün bu işler, ben Manderley'e geldiğimden beri hep bu şekilde görülüyordu.

Bütün normal olan bu hareketler, bu akşam benim için bambaşka bir mâna taşıyordu. Çok zaman sonra bile bu akşamın bu ânını hatırlayarak en ince teferruatına kadar yaşamayı istedim.

Bu akşamın hâfızamdan silinmesine imkân yoktur...

Yemekte yediğimiz çorbayı, balığı ve kuzu kızartmasını hâlâ hatırlıyorum. Tatlıda biraz yanıklık vardı. Gümüş şamdanlarda ince, beyaz mumlar yanıyordu. Perdeler kapalı olduğu için bahçeyi göremiyordum.

Kahveyi her zamanki gibi kütüphanede içiyordum... Telefon çaldı. Ben açtım. Konuşan Beatrice idi.

— Kaç defa sizi aradım. Telefon hep meşguldü, di-yordu.

— Evet, çok meşguldü.

— Akşam gazetelerini gördüm. Mahkemenin vermiş olduğu intihar kararına pek şaştım.

— Evet, hepimiz de şaştık.

— Ama bu çok mânâsız. Rebecca neden intihar etsin? Dünyada intiharı düşünmeyen birisi varsa o da Rebecca idi. Herhalde bir yanlışlık olacak!

— Bilmiyorum.

— Maxim ne diyor? Orada mı?

— Bugün çok misafir geldi. Maxim çok yorgun. Yarın da Londra'ya gidiyoruz.

— Niçin?... Merak ettim.

— Mahkeme ile alâkalı. Telefonda anlatamam.

— Bu intihar kararı pek saçma. Hem gazeteler hep sizlerden bahsediyor. Bu, Maxim için iyi olmadı.

— Evet... Amma ne yapalım?...

— Hâkim buna ne diyor? Neden intihar etsin?... Ne sebep buluyorlar? Kocam diyor ki: «Delikleri muhakkak kayalar açmıştır.»

— Olabilir. Fakat mütehassıslar o fikirde değil.

— Ah, keşke mahkemede ben de bulunsaydım!... Maxim çok üzgün mü?...

— Yorgun, çok yorgun...

REBECCA

— Ben de sizinle Londra'ya gelebilseydim! Fakat imkânsız. Oğlum hasta... Çok ateşi var! Yalnız bırakamam.

— Sakın bırakmayınız, iyi edersiniz...

— Londra'da nerede olacaksınız?...

— Henüz bilmiyorum.

— Maxim'e söyleyiniz, bu karara itiraz etsin. Ailemiz için hoş bir şey değil... Rebecca intihar edecek kadın değildi. Herhalde kaza olmuştur. Yahut da serseri bir adam fenalık olsun diye delikleri açmıştır.

Maxim sinirlenerek bana :

— Atlat artık! dedi.

— Beatrice size Londra'dan telefon etmeğe çalışacağım..

— Fakat bu meseleyi halletmek lâzım... Maxim'e söyle, isterse ben de müracaat edeyim. Mahkeme reisine yazayım.

— Zahmet etmeyiniz, Beatrice, faydasız. Sakın siz karışmayın, daha fena olur. Belki de Rebecca'nın intihar etmiş olması için bilmediğimiz bir sebep vardı. Serseriler ne diye tekneye delik delsinler? Rica ederim Beatrice, siz hiçbir şeye karışmayınız. Allahaismarladık.

Ne iyi oldu da bizimle gelemedi. Kütüphaneye döndüm. Birkaç dakika sonra telefon tekrar çaldı. Fakat yerimden kıılmıdım. Maxim'in dizlerinin dibine oturmuştum... Zil hâlâ çalıyordu. Yerimden kalkmıyordum. Çaldı, çaldı ve nihayet sustu. Maxim bana sarıldı. Birbirimizi nefesimiz tıkanırcasına öpüşüyorduk. Ümitsizlik içinde, sanki ilk defa öpüşen suçlu âşıklar gibiydik.

— XXV —

Ertesi sabah saat altıya doğru uyandım, hemen kalıp pencerenin önüne gittim. Etrafta hafif bir sis ve çimenlerin üzerinde kırağı vardı. Her taraf beyaz bir dumanla örtülmüş gibi idi. Hava serindi, hafif bir rüzgâr esiyordu. Havada bir sonbahar sessizliği vardı. Pencerenin kenarına diz çökmüş, bahçedeki çiçeklere bakıyordum. Sapları eğilmiş, yaprakları geceki yağmurdan yıpranmıştı. Bir gün evvelki hâdiseleri hatırlamağa çalışıyordum.

Manderley'de yeni bir gün başlıyordu. Bahçedeki ağaç ve çiçeklerde bizim üzüntülerimizin bir izini aradım. Hayır, herşey normaldi. Bir kuş gül ağaçları arasından uçtu, bir başka kuş gagası ile toprağı eşeliyordu.

Bir martı mağrur bir edâ ile kanatlarını açmış, Saadet Yaylasına doğru uçuyordu. Herşey bir gün evvelki gibi devam ediyordu. Bizim keder ve üzüntülerimiz tabiatın

seyrini değiştirmemişti. Biraz sonra bahçıvanlar dökülen yaprakları süpürecekler, işlerine başlıyacaklardı. Evin arka tarafında su kovalarının şakırtısı duyulmağa başlıyacak hizmetçiler iş görerek etrafta dolaşacaklardı. Evin içinde pencereler açılacak, odalar havalandırılacak ve gündelik hayatın her günkü gidişi devam edecekti.

Manderley'in kendine has bir özelliği vardı. Sessizlik ve rahatlık. Buraya keder de sokulsa, gözyaşı da dökülse Manderley'in bu özelliğini hiçbir şey bozamazdı. Kuşlar, yeniden yuvalarını yapacak, ağaşlar taze çiçeklerle donanacaklardı.

Toprakdan yükselen kokular yine etrafa yayılacak, böcekler, arılar yine uçuşacaktı. Leylâklar ve hanımelleri, beyaz manolyalar yemek odasını, pencerelerin önünü, salonu süsleyecekti. Deniz sahile vuran dalgaları ile yine o sesi çıkarcaktı.

Maxim hâlâ uyuyordu. Kendisini uyandıramıyordum. Önümüzde uzun ve yorucu bir gün vardı. Londra'ya gidecektik. Bu seyahatin sonu acaba ne olacaktı?... Bunu kimse bilmiyordu. Pencerenin önünden ayrıldım ve banyomu hazırlamağa başladım. İşlerimi bir makine çevikliği ile yapıyordum. Her ânın bugün benim için hudutsuz bir kıymeti vardı... Banyomu yaptım. Odaya giyinmek üzere tekrar geldiğim zaman kapının önünde bir ayak sesi duydum. Yavaşça anahtar kilidin içinde hareket etti. Sonra adımlar uzaklaştı. Bu Mrs. Danvers idi. Bizi kilitlemeği ihmal etmemişti. Aynı ayak seslerini, anahtar gürültüsünü akşam da işitmiştim. Kapıyı vurmadan usulcacık bizi kilitlemişti, şimdi de açmıştı. Bütün bunlar bana acı gerçeği hatırlattı.

Hazırlandım. Maxim'in banyosunu da hazırladım...

Hizmetçi Clarice çayı getirdi. Maxim'i uyandırdım. Evvelâ yüzüme tıpkı bir çocuk gibi baktı, sonra bana kollarını uzattı. Çayımızı içtik, sonra banyo yapmağa gitti. Ben yine aynı makine gibi hareketlerle bavulumu hazırlamağa başladım. Belki geceyi Londra'da geçirmek gerekirdi. Bavula Maxim'in bana hediye ettiği fırça takımlarını, bir gecelik, bir sabahlık, terlikler, bir de yedek elbise ile bir çift ayakkabı koydum. Bavulumun ne kadar garip bir hali vardı.

Sanki uzun senelerden beri dolabın içinde kalmış gibiydi. Halbuki ben buraya geleli henüz dört ay olmuştu... Gümrükten geçerken tebeşirle bavulun üzerine bir işaret yapmışlardı. O da hâlâ duruyordu. Bir köşesinde de Monte - Carlo'daki bir konsere ait biletler vardı. Bütün bu hâtıralar hayatımın bambaşka bir safhasına ait şeylerdi; sanki şimdi başka bir âlemde imişim gibi bir his duyuyordum.

Odam, terkedilmeğe mahkûm olan odalara benziyordu. Masanın üzeri boşalmıştı. Yerde ince kâğıt parçaları ve sicimler vardı. Yataklar karmakarışık ve bomboştur. Havlular nemli ve buruşuk yere atılmıştı. Şapkamı da giydim, artık bir daha dönmek üzere odadan çıkmağa hazırlandım. Etrafıma bir şey unutmamış olmak için dikkatle baktım.

Dışarıda sis yavaş yavaş dağılıyor, güneş doğuyordu. Koridorun tam ortasına geldikten sonra içimde yenilmez bir arzu duydum: Odama tekrar geri dönmek ve etrafa bir kere daha bakmak arzusu. Kapının eşiğinde durdum. Boş ve açık kapaklı çekmecelere ve dolaplara, masanın üzerinde duran çay tepsisine, yatağa bir kere daha baktım. Bütün bu eşya beni buraya bağlıyordu. Âdeta beni bırakmak istemiyen çocuklarımın gibi beni geriye doğru çekiyor-

lardı. Nihayet aşağıya indim. Her taraf soğuktu. Yemek odasında kahvaltı hazırlanmıştı. Maxim'le karşı karşıya oturduk. Ara sıra saate bakıyorduk. Uşak bavulları indirdi. Otomobil kapının önüne gelmişti.

Balkona çıktım. Yağmur sanki gökyüzünü yıkamış gibiydi. Çimenlerden taze ve tatlı bir koku yükseliyordu... Güneş daha yükselince hava ne kadar güzel olacaktı!

Her şey düzeninde gitseydi, bu sabah ne güzel bir gezinti yapardık. Öğle yemeğinden sonra da kestane ağaçlarının gölgesinde kitap ve gazete okurduk. Bir an gözlerimi kapadım. Maxim bana seslendi. Gitmek zamanı gelmişti. Paltomu giydim. Frank da otomobille geldi :

— Albay Julyan bizi bekliyor. Buraya kadar gelmeğe lüzum görmedi, dedi.

— Peki, haydi gidelim.

Bu sözü Maxim söylemişti. Frank ilâve etti :

— Ben bütün gün sizden telefon bekliyeceğim. Eğer bana ihtiyacınız olursa Baker ile görüştükten sonra bana haber veriniz, hemen gelirim.

— Peki... Belki de lüzum kalmaz.

— Saat dokuz... Yola çıkmanız lâzım. Hava güzel... İyi yolculuklar dilerim.

— Teşekkür ederiz.

— Ümit ederim ki bu seyahat sizi yormaz, yol biraz uzun, fakat hava güzel...

— Yorulmam. Merak etmeyiniz, Frank.

— Telefon bekliyorum, unutmayınız.

Eve bir kere daha baktım. Frank kapıda duruyordu.. Uşaklar da arkasında idi.

Gözlerim yaşla doldu. Maxim otomobili sürdü. Yolun dönümünden sonra Manderley gözden kayboldu.

Albay bizi yolun kenarında bekliyordu. Onu da otomobile aldık. Beni görünce hayret etti :

— Bu yorucu bir gün olacak, dedi. Keşke siz gelmeseydiniz. Kocanızı bana emanet edemediniz, öyle mi?

— Hayır... Onun için değil. Fakat ben de gelmek istedim.

— Ne ise bereket ki hava güzel.

— Evet...

— Favell bizi biraz ötede bekliyecekti. Eğer kendisini orada bulmazsak, beklemeyiz, ona hiç ihtiyacımız yok... İnşallah uğursuz adam uyuyakalmıştır.

Fakat biraz ötede yeşil bir otomobil bizi bekliyordu.. Kalbim atmağa başladı. Favell şapkasız, ağzında sigara, çirkin çirkin gülümsüyordu. Bizi görünce el salladı. Uzun bir yola çıkıyorduk. Elimi Maxim'in dizine koydum ve hiç ses çıkarmadan olduğum yerde büzüldüm.

Saatler geçiyor, kilometreler birbirini takip ediyordu. Uyuşmuş bir halde önümde uzanan yola bakıyordum. Arkada Albay Julyan uyuyordu. Ağzı açık, başı yastıklara dayanmış bir halde idi. Yeşil araba kâh bizi takip ediyor, kâh önümüze geçiyor bizi hiç gözden kaybetmiyordu. Saat birde bir küçük lokantanın önünde durduk. Albay güzel bir yemek yedi. Maxim'le ben biraz soğuk etle kahveden başka bir şey yiyip içmedik.

Favell'in de gelip bizimle yemeğe oturmak isteyeceğinden korkmuştum. Allah'tan yolun öte tarafındaki başka bir lokantaya gitti.

Bizi pencereden gözetlemiş olacak ki birkaç dakika sonra bizi takibe başladı.

Saat üçe doğru Londra'ya vardık. Yorulmuştum, başım ağrıyordu. Hava da çok sıcaktı. Ağustos ayında Lon

dra'nın sokakları gölgesiz ve tozlu olur. Burada yağmur da yağmamıştı. Sokakta kadınlar incecik elbiselerle ve erkekler de şapkasız dolaşıyorlardı. Ter içinde idim. Albay Julyan uykudan uyanmıştı. Etrafına bakarak :

— Buralara yağmur yağmamış! dedi.

Sonra arkamızdan gelen otomobili gördü :

— Favell'i atlatamadık. Peşimizden gelmiş! diye söylendi.

Londra sokakları çok kalabalıktı. Hava da sıkıntılı ve çok sıcaktı. Nefes almak güçtü. Bütün Londra'yı baştan başa kat'ettik. Şehirden çıktığımız zaman başım daha fazla ağrıyor, gözlerim ateş gibi yanıyordu. Maxim de kimbilir ne kadar yorgundu. Rengi sapsarı ve gözlerinin altı simsiyahtı. Fakat hiç sesi çıkmıyordu.

Albay Julyan da esniyor ve içini çekiyordu.

Bunu sık sık ve gayet gürültülü bir şekilde yapıyordu. Fena halde sinirleniyordum. Nerede ise arkaya dönüp susmasını rica edecektim.

Biraz sonra esnemesi geçti. Cebinden bir büyük harita çıkardı ve yollara bakmağa başladı. Bununla da yetinmeyerek yoldan gelip geçenlere :

— Doktor Baker ne tarafta oturuyor?... diye soruyordu. Kimse bilmiyordu. Nihayet bir müddet daha yol aldıktan sonra bir kere daha durduk ve tekrar sordu :

— Doktor Baker'in evi hangisidir?...

Yoldan geçen bir postacı bize evi tarif etti. Her tarafı sarmaşıklarla sarılmış olan bu evin önünden birkaç kere geçmiştik. Fakat o olduğunu bilmediğimiz için bulamamıştık.

Maxim otomobili yolun kenarına çekti; ben yüzüme biraz pudra sürdüm. Albay memnundu.

— Nihayet evi bulabildik, diyordu. Fakat saat beş... Tam çay zamanı... Doktoru rahatsız edeceğiz, amma ne yapalım.

Maxim bir sigara yaktı. Ses çıkarmıyordu. Albay öntindeki haritaya bakarak :

— Hata ettik! diyordu. Londra'dan geçmeden şu yoldan gelseydik daha çabuk varırdık. On iki kilometre kadar fazla yol yapmışız.

Otomobilden indik. Favell de bize yetişmişti. Hepimiz birden bahçeden içeri girdik. Oradan erkek kahkahaları geliyordu.

— Neyse çay içmiş olacaklar...

Albay bu sözleri söylerken kapının zilini çalıyordu.

Genç bir hizmetçi kapıyı açtı. Hepimizi birden görünce hayret etti. Sorduk :

— Doktor Baker burada mı?...

— Buyurunuz, haber vereyim.

Bizi bir odaya aldı. Burası evin misafir odası olacaktı. Duvarda esmer ve çirkin bir kadının resmi asılı idi. Acaba bu doktorun karısı mıydı?... Eşyalar çiçekli ve parlak bir kumaşla kaplıydı. Bir köşede büyük bir radyo duruyordu. Maxim'le ben pencereden bakıyorduk. Uzakta tenis oynayanlar görölüyordu. Beş dakika kadar bekledik.. Ben hiçbir şey düşünmüyor, hiçbir şey hissetmiyordum... Buraya bir hayır cemiyeti için teberru almaya gelmişim gibi sâkindim.

Biraz sonra kapı açıldı ve içeriye orta boylu, uzun yüzünden irade sahibi olduğu farkedilen kır saçlı bir adam girdi.

— Sizi beklettiğim için özür dilerim. Tenis oynuyor-

dum. Hizmetçi geldiğini haber verince yukarı çıkıp ellerimi yıkadım.

— Size böyle vakitsiz bir baskın yapmış olduğumuz için özür dileriz. Ben albay Julyan'ım. M. ve Mme de Winter'in ismi bu son zamanlarda gazetelerde sık sık geçmiştir.

— Evet... Bir mahkeme meselesi var değil mi?... Bu gibi şeyleri hep karım okur.

Favell hemen söze başladı :

— Mahkeme intihar kararı verdi. Fakat ben buna itiraz ediyorum. Mme de Winter benim kuzenim idi. Kendisini çok iyi tanırdım. O, hiçbir zaman intihar edecek bir kadın değildi. Sizden sormak istediğimiz mesele şu: Öldüğü gün size randevusu varmış. Bu hususta bize bir malûmat verebilir misiniz?...

Maxim sâkin bir tavırla Favell'e dedi ki :

— Bırakınız da bunları ya Albay Julyan, veya ben doktora anlatalım. Sizin karışık sözlerinizden bir şey anlamamış olduğuna eminim!

Sonra doktora dönerek ilâve etti :

— İlk zevcemin akrabası olan Favell mahkemenin verdiği karara itiraz ediyor. Size gelmiş olmamızın sebebi de şudur: Karımın defterinde sizin isminizi ve telefon numaranızı bulduk. Öldüğü gün saat ikide sizden bir randevu almış. Ve size muayeneye gelmiş. Hatırlıyor musunuz?

Doktor Baker bu sözleri büyük bir alâka ile dinlemişti. Maxim sözünü bitirince başını sallayarak :

— Maalesef size hiçbir malûmat veremeyeceğim. Çünkü Mme de Winter isminde bir hastanın bana gelmiş olduğunu sanmıyorum!

Albay Julyan cebinden Rebecca'nın defterini çıkardı..
Ve sahifeyi doktora uzatarak :

— İşte, dedi. İsminiz, telefon numaranız ve randevu-
ya geldiğine işaret de bunların çizilmiş olması!

Doktor sayfayı inceledi,

— Evet, numara benim numaram! dedi.

Albay biraz düşündükten sonra:

— Sakın size başka bir isim vermiş olmasın?

— Buna hiçbir sebep görmüyorum. Niçin ismini, hü-
viyetini saklamış olsun?

— Bir kere dosyalarınıza baksanız. Belki de bir iz bu-
lursunuz. Çünkü öyle zann ediyoruz ki size olan ziyaretıyla
intiharı arasında bir münasebet olacak.

Favell atılarak :

— İntiharı değil, katli!... dedi.

Doktor Baker kaşlarını çatarak Maxim'e baktı ve :

— Demek ki mesele bu şekilde... Size yardım etmek
için elimden geleni yapmak isterim. Bir dakika müsaade
ediniz. Dosyalarımı tetkik edeyim. Sigara buyurunuz. Ben
şimdi gelirim.

Dedi ve odadan çıktı. Albay ile Maxim birbirlerine ba-
kıyorlar, fakat birşey söylemiyorlardı. Favell fena halde
sinirli idi. Dışarıdan sesler geliyordu. Biraz sonra doktor
elinde büyük bir defterle içeri girdi.

— Bu geçen seneye ait bir defter, dedi. Ben altı aydan
beri doktorluk etmiyorum artık.

Bu sözlerden sonra defteri karıştıрмаğa başladı. Ben
gözlerimi ona dikmiş, bekliyordum. Nerede ise bulacaktı..
Artık birkaç saniye sonra fecî hakikat ortaya çıkacaktı.

— Ayın on ikisinde... Saat ikide, öyle mi?

Diye mırıldanarak sahifeleri karıştırıyordu. Hiç birimiz kımıldamıyorduk. Nihayet :

— Evet, on ikisinde, saat ikide Mrs. Danvers isminde birisini muayene etmiştim.

— Mrs. Danvers mi?... İmkânsız.

Bu sözleri Favell söylemişti. Maxim sözünü kesti ve doktora dedi ki :

— Tahmin ettiğimiz gibi size sahte bir isim söylemiş. Bu hastayı hatırlıyor musunuz, Doktor Baker?

Doktor defterin sayfalarını tetkik ettikten sonra :

— Evet... Mrs. Danvers... Şimdi bu hastayı hatırlıyorum, uzun boylu, zayıf, çok şık bir kadındı.

— Evet... Evet...

Sonra Maxim'e doğru dönerek çok ciddî bir tavırla :

— Bu yaptığım şey doktorluk ve meslek âdetlerinin dışında bir hareket... Hastalar buraya gelip de bize dertlerini döktükleri zaman biz bir daha bunları başka yerde tekrar edemeyiz, meslek sırrı olarak saklamağa mecburuz. Fakat görüyorum ki, ortada değişik bir durum var. Karınız ölmüştür. Fevkalâde bir an yaşıyoruz. Karınızın kendisini öldürmüş olması için bir sebep olup olmadığını öğrenmek istiyorsunuz... Evet... vardı. Mrs. Danvers ismi altında bana gelip de muayene olan bu kadın vahim bir hastalığa tutulmuştu.

Doktor sustu, hepimize ayrı ayrı baktı ve aynı ciddiyetle devam etti :

— Bugünmüş gibi hatırlıyorum. Bu tarihten bir hafta evvel gelip bana muayene olmuştu. Rahatsız olduğunu anlamıştı. Ben de röntgen ile her tarafının resmini almıştım. O gün röntgen muayenesinin neticesini öğrenmeğe

gelmişti. Şurada ayakta duruyordu. Bana dedi ki: «Hakikati öğrenmek isterim, beni tatlı sözlerle avutmayınız.. Eğer hastalığım ümitsiz ve şifasız ise açıkça söyleyiniz!»

Doktor sustu ve defteri tetkike başladı.

Ben bekliyordum, merakla, heyecanla sözlerinin sonunu bekliyordum. Nihayet devamla :

— Benden hakikati istiyordu. Ben de söylemeğe mecbur kaldım. Bazı hastalardan hastalıkları saklanabilir; fakat Mrs. Danvers öyle hastalardan değildi. Kendisine yalan söylenemezdi. Karınızı tanıyorsunuz. Aldanacak kadın değildi. Ona açıkça hastalığının şifasız olduğunu söyledim, hiç kımıldamadı, heyecanlanmadı. Kendisinin de bunu hissetmiş olduğunu ilâve etti, ücretimi ödedi ve gitti. Henüz çok ağrı ve sancı hissetmiyordu; fakat üç dört ay sonra morfinsiz yaşamasına imkân olmayacaktı. Ameliyat ile kurtarmak da mümkün değildi. Çekmek ve ölümü beklemekten başka çaresi yoktu. Hastalık bir kanserdi.

Hiç kimse bir şey söylemiyor, odadaki saatin tik-takından başka gürültü duyulmuyordu. Doktor sözüne devamla :

— Görünüşte hasta olduğunu anlamak müşküldü. Mafih biraz zayıftı, fakat kadınlarda zayıflık moda. İşte biraz evvel dediğim gibi ancak dört ay yaşayabilirdi. O da morfinle ve çok ıstırap çekerek. Röntgen camlarından anlaşıldığına göre bünyesindeki hususiyet dolayısıyla çocuğu da olamazdı. Bu cihetten normal sayılamazdı.

Biraz sonra Albay Julyan'ın doktora teşekkür ettiğini hayal meyal işittim. Kafam bir şey alacak, hissedecek halde değildi. Doktor Baker'in elini sıkarak uzaklaştık. Doktor arkamızdan bağırıyordu :

— Raporumu size mi göndereyim?

— Rapura ihtiyacımız olmayacak herhalde. Şayet olursa, ya ben, ya M. de Winter size yazar, rica ederiz.

— Bir hizmette bulunabildimse bahtiyarım. Eğer siz söylememiş olsaydınız bu hasta ile gazetelerin yazdığı Mme de Winter arasında bir münasebet bulunduğunu hatırıma getiremezdim.

— Tabîî... Tabîî...

— Tekrar Londra'ya mı dönüyorsunuz? Soldaki yolu takip ederseniz daha çabuk varırsınız. Dosdoğru gidiniz.

— Teşekkür ederiz, doktor.

Oradan uzaklaştık. Otomobilin yanına geldiğimiz zaman uzaktan bir sokak dilencisinin şarkı söylediğini işittim, yolun tâ öteki tarafından geliyordu.

— XXVI —

Arabanın yanında hepimiz ayakta duruyorduk. Birkaç dakika hiç kimse bir şey söylemedi. Albay Julyan tabakasından herkese sigara ikram ediyordu. Favell'in rengi sapsarı idi. Pek bitkin görünüyordu. Sigarayı yakarken ellerinin titrediğini farkettim. Sokakta şarkı söyleyip para toplayan adam bize doğru geldi. Şapkasını çıkarıp parsa toplamak istedi. Kilisenin saati altıyı vurdu. Favell bu sırada söze başladı. Yüzü sapsarı, fakat sesi hâlâ cüretli ve serbestti. Hiçbirimizin yüzüne bakmıyor, parmakları arasında duran sigarayı evirip çeviriyordu.

— Kanser, öyle mi? Acaba kanser sarı midir?

Kimse cevap vermedi. Albay Julyan omuzlarını silkti, Favell devam etti :

— Bunun hiç de farkına varmamıştım, kimseye de bir şey söylememişti, hattâ Danny'ye bile... Ne müthiş değil

mi?... Rebecca'dan bunu kim ümit ederdi? Bir şey içmek istemez misiniz? Ben berbat bir haldeyim. İtiraf ediyorum ki, berbat oldum. Aman Yarabbi!...

Otomobile dayanarak gözlerini kapattı ve şu sözleri mırıldandı :

— Şu dilenciye söyleyiniz, sesini kessin, artık tahammülüm kalmadı.

Maxim söze karıştı :

— Biz buradan gitsek daha iyi olmaz mı? Favell otomobili kullanacak halde misiniz, yoksa Albay Julyan mı kullansın?...

— Bir dakika beni rahat bırakınız. Kendimi tophıyım. Siz anlayamazsınız, berbat oldum.

— Aman, kendinize geliniz Favell. Eğer içki içmeye ihtiyacınız varsa eve dönüp doktordan bir viski isteyiniz.. Doktordur, halden anlar; fakat bu halde burada kalırsanız gelen geçene rezil olursunuz.

Favell doğrularak Maxim'e Albayla baktı :

— Amma da adamlarsınız, dedi. Öyle ya artık üzülecek şey kalmadı, değil mi? Maxim yakayı kurtardı. Baker de sizin lehinize şahadet edecektir. Sizin de Albay, içiniz rahat etti, değil mi? Adetleriniz bozulmayacak. Haftada bir Manderley'de yemeğe dâvet olunacaksınız. Yaptığınız iş için herkes sizi tebrik edecek. Siz de mağrur bir tavırla ortalığı dolaşacaksınız. Eminim ki Maxim, ilk çocuğu doğduğu zaman, ona isim bulmanızı isteyecektir.

Albay Julyan bu sözlere hiç ehemmiyet vermiyerek Maxim'e :

— Otomobile binelim de yolda konuşuruz, dedi.

Maxim, otomobil kapısını açtı. Albay arkaya bindi... Ben de yerime geçtim. Favell arabasına dayanmış duru-

yordu, yerinden kımıldayamıyordu. Albay kendisine dönerek dedi ki :

— Size şunu tavsiye edeceğim, Favell: Hemen evinize dönüp yatağa yatınız. Yolda otomobili kullanırken de dikkat ediniz. Yoksa kaza yapıp hapse girersiniz. Şunu da ilâve edeyim ki, bir daha gözüme görünmeyiniz. Malûm ya, ben Manderley ve çevresinin sulh hâkimiyim. Sizi o civarda göreceğim olursam işiniz fenadır. Şantaj yoluyla parasızdırmak iyi bir meslek değil, Favell... Böyle işler yapanlara karşı ne şekilde hareket edeceğimi elbette bilirsin!

Favell, Maxim'e bakıyordu. Renginin sarılığı geçmişti. Alışık olduğu tebessümü ile bir defa daha zehirini döktü, Favell.

— İyi atlattınız, Maxim, değil mi? Fakat mesele bitmemiştir. Kanun sizi bir gün yakalayabilir. Ben peşinizi bırakmıyacağım!...

Maxim otomobilin gaz pedalına bastı ve seslendi :

— Bir şeyler daha söylemek istiyorsanız acele ediniz, çünkü gidiyoruz.

— Hayır, yok, gidiniz! Haydi gidiniz!...

Kaldırımın üstünde arsızca gülerek duruyordu. Otomobil uzaklaştı. Köşeyi sapmadan arkaya baktım. Hâlâ durmuş bize bakıyor ve el sallıyordu. Bir müddet hiç konuşmadan ilerledik. Nihayet Albay söze başladı :

— Hiçbir şey yapamaz. Bu gülüşü ve alaycılığı hep blöften ibaret. Bu gibi serserilerin hepsi birbirine benzerler, elinde hiçbir delil olmadan sizi itham etmek istedi. Fakat Doktor Baker'in ifadesi herşeyi halletti.

Maxim cevap vermedi. Yüzüne baktım. Bu yüz hiçbir şey ifade etmiyordu. Albay söze devam etti :

— Bu doktorun, kördüğümü çözeceğine emindim...

Mrs. Danvers'e bile bir şey söylemeden gizlice doktora gidişi hastalığından şüphe ettiğine delildir. Müthiş, ciddi müthiş bir şey. Genç ve güzel bir kadın kansere tutulmuş olduğunu anlarsa tabii çıldırır. Hakkı da var ya!...

Geniş yol üzerinde hızla gidiyorduk. Yolda gördüğüm her bir telgraf direği, her bir ev ve bahçe, geçtiğimiz yerlerin hepsi, rastladığımız otomobil, araba, kamyonlar hepsi hâfızama gömülecek ve ebediyyen orada kalacaktı. Albay hâlâ konuşuyordu :

— Her halde siz hiç bir şeyin farkına varmamışsınız, değil mi Maxim?...

— Hayır... Hiçbir şey anlamamıştım.

— Bazı insanlar ölümden dehşetli korkarlar. Hele kadınlar... Şüphesiz zavallı korkmuş olacak. Cesur bir kadındı, ne çare ki ölüm bir şeye benzemez. Acı çekmeği istemediği anlaşılıyor. Her ne ise biçare kurtuldu demektir, değil mi?...

— Evet...

— Ben bu doktorun ifadesini herkese anlatacağım... Evet, mahkeme kararı verdi, ama insanlar tuhaftır. Lâf olur, dedikodu yaparlar. İyisi mi, Londralı bir mütehassıs doktorun Rebecca'da kanser bulunduğunu söylemeği doğru buluyorum. Ne dersiniz, Maxim :

— Evet. Hakkınız var.

— Saat altı buçuk olmuş. Siz ne yapmak niyetindesiniz. Benim bu civarda bir kızkardeşim oturuyor. Akşam yemeğine ona gitsem iyi olur. Sonra trenle dönerim. Siz de gelerseniz eminim ki çok memnun olur.

Maxim bir an tereddüt etti. Bana baktı ve nihayet şöyle cevap verdi :

— Çok nazıksınız, Albay. Fakat biz dönsek daha iyi

olur. Frank'a da telefon etmem lâzım, yapacak işlerim de var. Biz de bir yerde yemek yer, bu geceyi yolda bir küçük otelde geçiririz. Hem çok yorgunuz Albay.

— Pekâlâ... Anlıyorum, çok yoruldunuz. Yolda beni kızkardeşimin evine bırakır mısınız? Buraya çok yakın.

Biraz sonra Maxim otomobili bir parmaklıklılı kapının önünde durdurdu. Albaya dedi ki :

— Bugün yapmış olduğunuz şeyler için size ne kadar teşekkür etsem azdır. Neler hissettiğimi tahmin edersiniz. Bütün bu hislerimi kelimelerle anlatamıyacağım. Çok mesudum.

— Ben de mutluyum, azizim Maxim. Bu sonuç beni de çok, pek çok memnun etti. Eğer bu Baker'in bildiklerini evvelce biz de bilmiş olsaydık, bütün bunlar olmazdı. Fakat artık düşünmeyiniz. Bu olayları hayatınızda nasılsa sıkıcı geçen bir kaç gün olarak telâkki ediniz, eminim ki, Favell artık sizi rahat etmiyecektir. Şayet yeni bir teşebbüste bulunursa çok rica ederim, bana derhal haber veriniz. Ben onun hakkından gelirim.

Otomobilden indi. Paltosunu, şapkasını topladı. Tam ayrılacağı zaman :

— Ben sizin yerinizde olsam biraz seyahat ederim... Bir kaç haftalık bir seyahat hiç de fena olmaz. Meselâ İsveçre bu mevsim pek güzeldir. Kızlarımla orada bir zamanlar kalmıştım. Pek çok eğlenmiştik.

Biz hiç cevap vermiyorduk. Biraz tereddütten sonra devam etti :

— Belki biraz aksiliklerle karşılaşacaksınız: Favell bir şey yapmasa bile, herkes mahkeme esnasında Favell'in söylediklerini duydu. Halk dedikoduyu sever. Bir atasözü vardır bilir misiniz, «Gözden ırak olan gönülden de

ırak olur» derler. Sizi görmezlerse bu meseleden artık kimse, kimseye bahsetmez, unutulur gider; haydi Allahısmarladık. Şapkam, paltom, haritam herşeyim tamam. Güle güle gidiniz.

Evin kapısını çalarken pencereden bir kadının kendisine işaret ettiğini gördüm. Biz yolumuza devam ettik... Oturduğum yerde gözlerimi kapadım ve sustum. Artık yalnız kalmıştık. Her türlü üzüntüden uzaktık. Birdenbire içime sonsuz bir huzur doldu. Sanki bir çıban delinmişti de zonklaması geçmiş gibi idi. Maxim de bir şey söylemiyordu. Sadece elimi tutmuştu. Londra'nın kalabalık sokaklarında idik. Etrafımızda birçok arabalar, kamyonlar vardı. Fakat bu kalabalık ve tozlu sokağın uğultusundan ne kadar uzaktım. Sâkin, sessiz ve serin bir yerde imişim gibi bir rahatlık duyuyordum. Artık hiçbir şey sükûnumuzu bozamazdı. Üzüntü devri geçmişti.

Maxim otomobili durdurduğu zaman gözlerimi açtım.. Küçük bir lokantanın önünde idik. Uyumuş ve sersemleşmiş bir halde etrafıma bakıyordum.

— Yorgunsun. Duracak halin yok. Biraz yemek yedikten sonra canlanırsın. Ben de öyle. Hemen buraya girelim de yemek ısmarlayalım. Frank'a da telefon edelim.

Otomobilden indik. Lokantada baş garsonla kasa başında oturan bir kadından, bir de genç garsondan başka kimseler yoktu. İçersi loş ve serindi. Köşede bir masaya oturduk. Maxim gülerek :

— Favell'in hakkı varmış. İnsan bazan içki içmek ihtiyacını hissediyor. Sen de bir şey iç...

Garson bize taze ve sıcak küçük ekmekler getirdi... Hemen bir tanesini yedim. İçki de içimi êdeta ısıttı, canlandım.

Maxim şu teklifte bulundu :

— Yemekten sonra hemen yola çıkarız. Hava serinledi. Yolda küçük bir köy otelinde geceyi geçiririz. Yarın sabah Manderley'e varırız.

— Peki, dedim.

— Albayın kızkardeşinin evinde yemek hoş bir şey olmıyacaktı, değil mi?

— Tabii Maxim.

Maxim de bardağını boşalttı. Gözlerinin etrafı morarmış, sanki gözleri daha büyümüş, gibiydi. Yüzü de ne kadar sararmıştı! Merakla bana sordu :

— Acaba Albay Julyan hakikati anladı mı?

Yüzüne dikkatle baktım ve hiç cevap vermedim.

— Biliyor, muhakkak ki biliyor, dedi.

— Biliyorsa da hiçbir zaman bir şey söylemez.

— Hayır, söylemez.

İkinci bardak içkiyi ısmarladı.

— Şimdi düşünüyorum da şuna inanmağa başlıyorum: Rebecca bana çocuk beklediğini söylerken yalan söylemişti... Kendisini öldürmemi ve hastalığın acılarından kurtarmamı istiyordu. Herşeyi tasarlamıştı. Onun için gü-lüyordu, gayesine vardığına sevinerek öldü.

Ses çıkarmıyor, içkimi içiyordum. Artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Maxim'in bu kadar sararmasına ve heyecan duymasına ne lüzum vardı?...

Sözüne devam etti :

— Bana oynadığı son oyun oldu! fakat en yaman oyunu... Bunu da yine o kazandı gibi geliyor. Şimdi bile...

— Ne demek istiyorsun?... Nasıl o kazanmış olabilir?...

— Bilmiyorum, bilmiyorum.

Bu sözden sonra sofradan kalktı ve Frank'a telefon etmeğe gitti.

Köşedeki masada bir süre yalnız kaldım. Garson bir tabak istakoz getirdi. Manzarası çok güzeldi. İkinci bardak içkiyi içtim. Halimden memnundum. Hiçbir şey artık beni üzemezdi. Garsondan tekrar ekmek istedim, bu arzumu bilmem neden Fransızca söylemiştim. Lokanta sâkin ve temizdi. Maxim'le beraberdim, herşey düzelmişti... Rebecca ölmüştü, Rebecca artık bize fenalık edemezdi... Maxim'in dediği gibi son oyunu da oynamıştı. Artık hiçbir şey yapamazdı... On dakika sonra Maxim yanıma geldi.

— Ne oldu? Frank ile konuştun mu? Nasılmış?

— İyi imiş. Benim telefonumu dört saatten beri bekliyormuş. Olanları anlattım. Çok sevindi. Fakat tuhaf bir şey söyledi; çok garip bir şey: Mrs. Danvers ortadan kaybolmuş. Kimseye bir şey söylemeden gitmiş olacak. Bütün gün eşyalarını toplamış, sonra dörtte bir hamal gelip sandıkları almış götürmüş. Frith telefonla Frank'a haber vermiş, o da Mrs. Danvers'i çağırılmış, fakat gelmemiş. Sonra Frith anlatmış: Mrs. Danvers'e Londra'dan birisi telefon etmiş, konuşmuşlar, saat altıyı on geçiyormuş, yediyi çeyrek geçe tekrar Mrs. Danvers'i aradığı zaman odasını bomboş bulmuş. Her tarafta aramış, bulamamış. Anlaşılan gitmiş olacak. Fakat büyük kapıdan da çıkmamış, kendisini kimseler görmemiş.

— İyi ki gitmiş. Kadını savmak canımı sıkıyordu. İş kendiliğinden halloldu. Herhalde kovulacağını anlamış olacak ki, gitmiş. Dün akşam yüzünde garip bir mâna vardı. Demin arabada onu düşünüyordum.

— Bu gidiş şekli hoşuma gitmedi, hiç hoşuma gitmedi...

— **Hiçbir şey yapamaz.** Sanki ne yapacak? **Herhalde** ona telefon eden Favell idi. Doktorun söylediklerini anlatmıştır. Albay Julyan'ın sözlerini nakledince artık yapacak bir şey kalmadı diye o da savuştu, gitti. Bize artık bir fenalık yapamazlar. Maxim üzülmeye... Para da sızdırmalarına imkân yok.

— Bunu düşünmedim.

— Peki başka ne yapabilirler?... Hiç... Albayın nahiyyetini tutalım, Maxim. Bütün bu geçen şeyleri unutmak için uzaklaşalım, artık bunları düşünme, sevgilim. Herşey oldu, bitti. Allaha şükretmekten başka bir şey yapmıyayım.

Maxim hiç cevap vermiyor, boş nazarlarla önüne bakıyordu.

— İstakoz ye canım... Çok güzel, açsın, yemeğe ihtiyacın var, yorgunsun.

Biraz evvel bana söylemiş olduğu sözleri ona tekrarlıyordum. Kendimi şimdi ondan kuvvetli hissediyordum... Ona artık ben bakacaktım. O kadar yorgun ve sararmıştı ki... Fakat üzülecek bir şey de yoktu. Mrs. Danvers gitmişse buna memnun olmak lâzımdı. Haydi «yemek ye» diye ısrar ediyordum.

Herşey artık değişecek. Uşaklardan ve hizmetçilerden sıkılmayacaktım. Mrs. Danvers gitmişti. Evimle artık ben meşgul olacaktım. Aşçıya emirler verecektim. Beni herkes sevecek ve sayacaktı. Mrs. Danvers'in varlığını herkes unutacaktı. Bütün Manderley'deki işleri öğrenecektim... Bunun için bana Frank elbette yardım ederdi. Çiftliklerdeki işleri, bahçe ve ormanlardaki yapılacak işleri öğrenecektim. Bahçede çimenlerin ortasında bir heykel vardı... Hiç hoşuma gitmiyordu, onu kaldırtmak lâzımdı. Artık

gelecek olan misafirler de beni sıkmayacaktı. Hepsini kabul edecektim, çocuklarımız da olacaktı. Evet mutlaka çocuklarımız olacaktı.

Birdenbire Maxim'in sesini duydum. Bana :

— Yemeğin bitti mi? diye soruyordu.

Sonra garsona :

— Kahve getiriniz. Çok koyu ve siyah olsun. Hesabı da veriniz, gideceğiz! dedi.

Niye bu kadar çabuk gitmek istiyordu?

Bu lokanta çok rahat ve sâkindi. Bizi bekleyen kimsemiz yoktu. İskemlenin arkasına başımı dayamış, istikbali düşünüyordum. Burada böylece uzun zaman kalabilirdim.

Maxim yerinden kalktı, ben de arkasından gittim, esniyordum.

— Bana bak, dedi. Otomobilin içinde seni iyice örtsem uyuyabilir misin?...

— Yolda hani bir otelde kalacaktık?...

— Evet, ama, bilmem neden, mutlaka bu gece dönmek istiyorum. Sen otomobilde uyuyabilecek misin?

— Belki uyurum.

— Saat sekize çeyrek var, hemen hareket edersek iki buçukta varırız. Yol bu saatte kalabalık değildir, çabuk gideriz.

— Fakat sen çok yorulacaksın, Maxim.

Başını sallayarak cevap verdi :

— Hayır, ben iyiyim. Mutlaka dönmek istiyorum. İçime doğuyor, mühim bir şeyler olacak!... Bilmiyorum, bunu hissediyorum ve dönmek istiyorum.

Yüzü ıstıraplı ve heyecanlı idi. Otomobilin içine yastıkları ve örtüleri benim için hazırlıyordu.

REBECCA

— Mühim bir şey ne olabilir? Herşey düzeldikten sonra böyle üzülmeni anlamıyorum!

Cevap vermedi, ben otomobilin arka tarafından girdim ve uzandım. Beni iyice örttü. Hiç burada yatmanın bu kadar rahat olacağını tahmin etmezdim.

— İyi misin? Rahat edebilecek misin?...

— Evet, çok rahatım, çok iyiyim, hemen uyuyacağım. Otelden daha iyi burası... Hemen evimize dönelim, güneş doğmadan Manderley'e varırız, değil mi?

Gözlerimi kapadım. Otomobili hareket ettirdi, başımı yastıkların arasına soktum. Otomobilin sallanmasından hemen dalacaktım. Kapalı gözlerimin önünden bir çok hayaller geçiyordu. Mânasız ve birbirini tutmayan hâtıralar... Mrs. Van Hopper'in şapkasındaki tüyleri, yemek odasının yüksek arkalı iskemleleri, Frank, Beatrice'in pembe elbisesi, Monte-Carlo'daki yolda duran köylü kadın... Sonra bahçede koşan Jasper'i, düşünceli bir tavırla başını kaşıyan doktoru hatırdan geçiriyordum... Burnuma bir takım âşina kokular da geliyordu: Nemli otların, ağaçların ve güzel çiçeklerin kokuları...

Garip bir uykuya daldım. Kâh uyuyor, kâh gözümü açıp Maxim'i görüyordum. Hava tamamiyle kararmıştı. Yanımızdan ara sıra otomobiller geçiyordu. Yolun kenarında yanık lâmbaları, kapalı perdeleriyle mesut görünen küçük evler vardı. Ara sıra onları görüyor, sonra yine uykuya dahyordum.

Manderley'in merdivenlerini ve beni bekleyen Mrs. Danvers'i görüyordum. Ben merdivenleri çıktıkça o geri geliyor, kayboluyordu. Sonra onu her tarafta arıyor, bulamıyordum. Bir ara kapı aralığından yüzünü gösteriyor ve kaçıyor. Bu korkulu rüyadan uyanarak :

— Saat kaç? diye sordum.

Maxim bana döndü. Yüzü sapsarı, âdeta bir ölü gibi konuştu :

— On bir buçuk! dedi. Yolun yarısını aldık, biraz daha uyumaya gayret et!...

— Susadım! dedim.

Biraz sonra bir küçük şehirden geçiyorduk. Bir garajın önünde durduk. Garaj sahibi karısının henüz yatmamış olduğunu ve bize çay hazırlayacağını söyledi. Otomobilden indik, garaja girdik, acı bir rüzgâr esiyordu. Ürperdim ve mantomu ilikledim. Garaj sahibi :

— Hava, bu akşam serince! dedi. Artık yazın sonu geldi. Nerede ise ateş yakacağız.

— Halbuki Londra çok sıcaktı! dedim.

Karısı çayı getirdi, biraz is kokuyordu, fakat sıcaktı.. Zevkle çayımı içtim. Maxim saate bakarak :

— On ikiyi on geçiyor, artık gitmeliyiz! dedi.

İstemiyerek kalktım. Rüzgâr yüzümü yakıyordu... Gökyüzünde de bulutlar vardı, yıldızları örtüyordu.

Tekrar otomobile bindik. Ben yine örtüleri üstüme çektim. Hareket ettik. Gözlerimi kapattım, yine aynı şeyleri görmeğe başladım: Manderley'in salonlarında Frith bize çay hazırlamıştı, deniz kenarındaki evde örümcek ağları tavandan sarkıyordu. Yağmur yağıyordu. Dalgaların çıkardığı sesleri duyuyordum. Saadet Yaylasındaki çiçekler ne güzeldi, her tarafta da ormanlar vardı, karanlık ve yeşil ormanlar... Fakat bunların arasında baykuşlar görüyordum. Manderley mehtapta ne güzel olur, yalnız bahçedeki devedikenleri olmasa...

— Maxim, Maxim...

— Ne var?...

— Rüya gördüm, korkulu bir rüya!

— Ne idi?...

— Bilmem, karmakarışık şeyler..

Tekrar rüyanın karanlık ve korkunç derinliklerine dalmıştım. Küçük salonda mektup yazıyordum, elimde kalın bir siyah kalem vardı; fakat yazdığım yazı benim yazıma benzemiyordu. Kalemimden uzun ve sivri harfli bir yazı çıkmıştı. Bunları ben yazmamıştım. Yerimden kalkıp aynaya bakıyordum; fakat aynada gördüğüm yüz benim değildi. Güzel, solgun, siyah saçlı birinin yüzü idi. Aynada bana bakıp gülümsüyordu. Sonra aynı insan bir odada oturmuş, saçlarını arkasına dökmüş, Maxim de bu saçları fırçalıyordu. Bir eliyle saçları tutuyor, büküyor, kalın bir iplik haline getiriyordu. Sonra o yılan benzeyen ipi Rebecca'nın boynuna sarıyordu.

— Hayır... Hayır... diye bağırarak uyandım. İsveçreye gidelim, Maxim. Albay Julyan'ın hakkı varmış, buradan uzaklaşalım.

Maxim yüzümü okşuyordu.

— Ne var, ne oldu? diye soruyordu.

Kalktım, oturdum. Saçlarım yüzüme dökülmüştü.

— Uyuyamıyorum, korkuyorum.

— İki saat uyudun. Manderley'e üç dört kilometremiz kaldı. Saat ikiyi geçiyor.

Hava daha da soğumuştü. Ürperiyordum :

— Yanına geleyim, Maxim, dedim.

Otomobilin arka tarafından onun yanına geçtim. Eli mi yine dizine dayadım. Dişlerim birbirine çarpıyordu.

— Üşüyorsun değil mi?...

— Evet...

Önümüzde bir çok tepecikler yükselip alçalıyordu...

Ortalık çok karanlıktı. Yıldızların hepsi bulutların ardına gizlenmişti.

— Saat kaç, Maxim?...

— İkiyi yirmi geçiyor.

— Tuhaf... Tepenin arkasından sanki şafak sökecek gibi geliyor. Fakat henüz çok erken, değil mi?...

— Güneş o taraftan doğmaz, orası batı...

— Biliyorum... Ama oradan doğacak gibi. Ne tuhaf değil mi?

Cevap vermedi. Ben de gökyüzüne bakmağa devam ettim. Ben baktıkça ortalık sanki daha çok kızarıyordu... Tıpkı şafağın ilk kızılıkları gibi, gittikçe bir ışık etrafa yayılıyordu.

— Bu vakitsiz kuzey fecri ancak kışın görülür, yazın görülmez, değil mi?...

— Bu kuzey fecri değil, Manderley!

Yüzüne baktım. Gözlerini gördüm, korktum...

— Maxim, Maxim, ne var?... dedim.

Otomobili gittikçe daha hızlı sürüyordu. Önümüzdeki tepeyi aştık, köy göründü... Lanyon deresi gümüş bir şerit gibi uzanıyordu. Manderley'e giden yol önümüzde idi.. Mehtap yoktu. Gökyüzü tepemizde simsiyah yükseliyordu. Fakat ufuktaki gök siyah değildi. Kıp kıp kıp, sanki kana boyanmış gibiydi...

Denizden esen tuzlu rüzgâr, Manderley'in küllerini bize doğru savuruyordu!...

S O M E R S E T M A U G H A M

**KIRIK
ÜMİTLER**

Türkçesi :

Canset IŞIK

Genç kadın verandada oturmuş kocasının öğle yemeğine gelmesini bekliyordu. Malezyalı uşak sabah serinliği kaybolunca perdeleri indirmişti. Kadın nehri seyredebilmek için perdelerden birini yarısına kadar kaldırdı. Kızgın güneş ışınları suya duru bir renk veriyordu. Kulakların boşu boşuna sonunu beklediği tek sesli doğu melodileri gibi sinir bozucu bir gündü. Sıcak, renksiz, donuk... Ağustos böcekleri coşmuş şarkılar söylüyorlardı. Bu nağmeler tıpkı bir derinin taşların üzerinden akarken çıkardığı sesler gibi devamlı ve monotondur. Fakat o anda bir kışın tatlı ve gür sesiyle şakıması diğer nağmeleri bastırdı. Kadın birden İngiltere'deki kara tavukları hatırladı, içi burkuldu.

O sırada kadın tek katlı geniş taraçalı evinin arka tarafındaki çakıl taşlı yolda kocasının ayak seslerini duydu. Bu yoldan kocasının çalışmakta olduğu mahkeme binasına gidiliyordu. Kadın, kocasını karşılamak için sandalyesinden kalktı. Erkek koşarak merdivenlerden çıktı. Evleri kazıklar üzerine kurulmuştu. Kapıda bekleyen uşağa şapkasını fırlattı. Hem yemek odası hem de salon olarak kullanılan odaya girdi. Karısını görünce gözleri ıslı ıslı yandı.

«Merhaba Doris. Acıktın mı sevgilim?»

KIRIK ÜMITLER

«Hem de nasıl.»

«İzin verirsen banyo alıp geleyim. Bir dakikadan fazla sürmez. Sofra hazırlanıncaya kadar gelirim.»

«Peki. Çabuk ol.» diyerek gülümsedi kadın.

Erkek yatak odasına girip gözden kayboldu. Soyunurken tatlı bir melodiyi keyifli keyifli çalmağa başlamıştı. Karısı, kocasının bu vurdum duymaz halinden yakınırды hep. Yirmi dokuz yaşında olmasına rağmen bir öğrenciden farkı yoktu. Hiçbir zaman da büyümeyecek, ciddi olamayacaktı. Belki de kadın, onun bu çocuksu haline tutulmuştu. Yoksa kocasının yakışıklı olmadığını biliyordu. Ay gibi yuvarlak, kırmızı, sivilceli yüzlü, mavi gözlü, ufak tefek, toptoparlacık bir erkeğe, herhalde yakışıklı denilemezdi. Sık sık beğendiği tip olmadığını kocasının yüzüne söylemekten de kaçınmamıştı.

Erkek de gülerek,

«Sana hiçbir zaman yakışıklılığım la övündüğümü hatırlamıyorum,» derdi.

«Ama sevgilim yine de sana şunu itiraf etmek isterim ki, sende beni etkilendiren bir kuvvet var. Ama ne olduğunu bilmiyorum.»

Kadın aslında kendisini etkileyenin, ne olduğunu gayet iyi biliyordu. Kocasını neşeli, hareketli, hiçbir şeyi ciddiye almıyan, dudaklarından tebessüm eksik olmayan, karısını da güldürebilen bir erkekti. Hayatı alaya alabiliyordu. Kadın onunla beraber olduğu zamanlar mutluydu. Hayatın acı taraflarını aklına bile getiremiyor, dünyayı toz pembe görüyordu. Kocasının neşeli, mavi gözlerindeki o derin sevgi onu etkiliyordu. Keşke herkes böylesine içten bir sevgiyi tadabilseydi. Böylesine sevmekten korkuyordu. Guy'ın dünyasıydı Doris. Bu ise kadın için büyük

KIRIK ÜMITLER

bir başarıydı. Balayındayken bir defa kocasının kucağına oturmuş, yüzünü ellerinin arasına alarak,

«Guy, sen ufak tefek, çirkin, şişman bir erkeksin. Fakat etkileyici bir kuvvete sahipsin. Seni sevmemek elde değil,» demişti.

Kadın bir anda duygulanmış, gözleri yaşarmıştı. Kocasının yüz hatlarının bu sözler karşısında değiştiğini, cevap verirken sesinin titrediğini farketmekte geçikmemişti.

«Ne kadar talihliymişim ki, senin gibi bir çılgınla evlenmişim.»

Kadın kıkırdamıştı. Zaten kocasının böyle kendine has bir nükte ile cevap vereceğini bilmişti.

Dokuz ay önce kocasının varlığından haberi bile yoktu. Annesi ile bir aylık tatilini geçirmek üzere gittiği küçük bir plâjda karşılaşmışlardı. Doris, Parlamento üyelerinden birinin sekreterliğini yapıyordu. Guy da o sırada izinli bulunuyordu. Her ikisi de aynı otelde kalıyorlardı. Erkek, Doris'le tanışır tanışmaz bütün hayatını anlatıvermişti. Sembulu'da dünyaya gelmişti. Babası ikinci Sultanın emrinde otuz yıl çalışmıştı. Guy da okulunu bitirir bitirmez aynı görevi almıştı. Bu memlekete fazlasıyla bağlıydı ve âdeta oranın hayranıydı.

«Ne de olsa İngilere benim için yabancı bir toprak sayılır. Artık benim vatanım Sembulu,» demişti Guy, Doris'e.

Evet, şimdi de Sembulu, Doris'in vatanı olmuştu. Bir aylık tatil sona ererken erkek, kadına evlenme teklifinde bulunmuştu. Doris, erkeğin uzaklara gideceğini bildiğinden teklifini kabul etmemeğe kararlıydı. Dul bir kadının biricik kızı annesini yalnız bırakıp bu kadar uzaklara gi-

KIRIK UMİTLER

debilir miydi? Fakat tatil sona erince Doris nasıl olduğunu anlayamadan, bilinmeyen bir kuvvetin etkisi altında teklifi kabul etmişti. Şimdi dört aydan beri Sembulu'da bulunuyorlardı. Doris çok çok mutluydu.

Kocasına bir gün, önceleri kendisiyle evlenme niyetinde olmadığını söylemişti.

Erkek tatlı tatlı gülümseyip, mânâlı mânâlı göz kırpmış,

«Yoksa benimle evlenmiş olduğun için pişmanlık mı duyuyorsun?» diye sormuştu.

«Eğer teklifini kabul etmeseydim herhalde hayatımın en büyük aptallığını yapmış olacaktım. Senin yanında çok çok mutluyum.»

Şimdi Guy, banyoya giden merdivenin basamaklarını dörder dörder iniyordu. Guy gürültücü bir erkekti. Ayakları çıplakken bile gürültü yapıyordu. Birden bir çığlık duyuldu. Sonra kocası Malezya diliyle birkaç kelime söyledi. Doris bu dile yabancı olduğu için hiçbir şey anlamadı. O sırada birisinin ona fısıltı halinde cevap verdiğini duydu. Banyoya giderken bile yerlilerin yolunu kesip dert yanmaları kötü bir alışkanlıktı. Guy yine bir şeyler söyledi. Erkek sesini kısımağa çalışıyordu, ama yine de kızgınlığı belli oluyordu. Şüphesiz her zamanki gibi birisi ona itiraz ediyordu. Guy'la konuşan kimsenin sesi biraz daha yükseldi. Bu, bir kadın sesiydi. Böyle gizlice içeri girmek Malezyalı kadınlara mahsustu. Kimbilir bu Malezyalı kadının derdi neydi? Fakat Guy her nedense onunla ilgilenmemiş, derdini dinlemek istememiş olmalıydı ki «Defol» diye bağırdı. Karısı sadece bu kelimeyi anlayabilmişti. Sonra banyo kapısı sürgülendi. Guy suları vücuduna dök-tükçe, bütün sesler olduğu gibi Doris'in odasına kadar

yükseliyordu. Banyoların basitliği hâlâ hoşuna gidiyordu. Kocaman bir kova dolusu su, bir de su dökünmek için bir küçük kova.. Bütün malzeme bundan ibaretti.

İki dakika sonra Guy, yemek odasına döndü. Sağları hâlâ ıslaktı. Yemeğe oturdular.

Kadın gülerek,

«Şansın varmış ki, benim gibi bir kadına çattın. Kıskaçlık nedir bilmiyorum. Yoksa banyo sırasında bile kadınlarla senli benli konuşmana izin vermezdim,» dedi.

Her zaman güler yüzlü olan Guy, odaya girdiğinden beri masada on karış suratla oturuyordu. Fakat karısının bu sözü üzerine kendine geldi, biraz canlanır gibi oldu.

«O kadını karşımda görünce şeytanlar tepeme çıktı.»

«Ses tonundan sinirlendiğini anlamıştım zaten. Fakat genç kadına karşı hiç de kibar davranmadın.»

«Herhalde beni böyle takip etmesine göz yumacak değildim. Büyük münasebetsizlik bu.»

«Peki kadıncağızın derdi neymiş ki seni banyonun kapısında kıstırmış?»

— «Bilmem. Bir köylü kadın. Kocasıyla mı kavga etmiş yoksa başka bir davası mı varmış pek anlıyamadım. Bunlara benzer bir şeylerden sözetti.»

«Acaba bu sabah evin önünde dolaşıp duran kadın olmasın?»

Guy'ın kaşları birdenbire çatıldı.

«Sabahleyin buralarda dolaşan biri mi vardı?»

«Evet. Tuvalete girmiştim. Banyoya inerken kapıya doğru koşan bir gölge gördüm. Dışarıya dikkatle bakınca, köşede bir kadının durmakta olduğunu farkettilim.»

«Konuştun mu onunla?»

«Ne istediğini sordum. O da cevap olarak bir şeyler

söyledi ama kendi diliyle konuştuğu için ne demek istediğini anlayamadım.»

«Bu çeşit başı boş kimselerin buralarda hırsız gibi dolaşmalarına göz yummayacağım. Hiç kimsenin buraya girmeğe hakkı yok.»

Erkek gülmesine güldü ama bu gülümseyiş içten değildi. Kocasına âşık bir kadın olduğu için Doris bu gülümsemedeki eksikliği hemen farkediverdi. Erkeğin sadece dudakları gülmüştü. Oysa gözlerinin içi donuktu. Acaba Guy'ın huzursuz olmasına sebep neydi? Guy'ın derdi olmadığından emindi Doris. Demekki kadın boşuna kuruntu yapıyordu. Guy sadece yabancıların eve gizlice girmesine sinirlenmişti.

«Neyse, Doris, yabancıları bırakalım da biz kendimize bakalım. Bu sabahı nasıl değerlendirdin?»

«Pek bir şey yaptım sayılmaz. Sadece biraz dolaştım.»

«Köyde mi dolaştın?»

«Evet. Adamın biri zincire vurulmuş bir maymunu ceviz toplatmak için ağacın tepesine salmış. Bu manzara karşısında bir an titrediğimi hissettim.»

«Tıpkı bir tarla kuşu gibi değil mi?»

«Ha! Guy aklıma gelmişken sorayım. Adamı seyreden iki küçük erkek çocuğu gözüme takıldı. Fakat onlar diğer yerlilerden daha beyazdılar. Acaba melez mi onlar? Biraz konuşayım dedim ama ikisi de tek kelime İngilizce bilmiyorlardı.»

«Köyde iki üç melez çocuk vardır.»

«Peki, onlar kimin çocukları?»

«Anneleri köyün kızlarındanır.»

«Peki ya babaları?»

«Şekerim, bunları sormasan daha iyi edersin. Çünkü burada bu sorular biraz tehlikelidir.»

Erkek bir an durakladı.

«Birçok kimseler yerli kadın alırlar. Vatanlarına döndükleri veya beyaz bir kadınla evlendikleri zaman bu eşlerine belirli bir tazminat ödeyip köylerine, ailelerinin yanına gönderirler.»

Doris şaşırıp kaldı. Aklını toplayıp bir cevap veremedi. Erkeğin böyle bir konudan bu derece duygusuzca söz etmesi onu yıkmıştı. Beyazlar insandı da bu Malezyalı kadınlar insan değil miydi? Onların da yuva kurmağa, mutlu olmağa hakları yok muydu? Neden beyaz erkeklerin esiri olarak yıllarca çalıştıktan sonra bir kenara fırlatıp atılabiliyorlardı. Böylesine bir düzen yıkılmalıydı. Doris bir an uzaklara daldı. Fakat kendine gelir gelmez ilk işi, kocasına cevap vermek oldu. O güzel yüzü içtenliğini kaybetmiş, kaşları çatılmıştı.

«Peki, çocuklar kimin yanında kalır?»

«Çocuklar anneleriyle birlikte köye dönerler. Bu düzene göre eğitim gördükleri için babaları hakkında en ufak bir şey sormazlar bile. Kaderlerine boyun eğler. Eğmeseler ne yapacaklar? Hiç. Düzen budur, değişmez. Babaları, çocuklarını ihmâl etmez, onların yetiştirilmelerini sağlarlar. Bu çocuklar her zaman bir büroya girme yolunu bulurlar. Bu da mutlu olmalarına yeter.»

Doris, acı acı güldü.

«Bu düzeni iyi bir düzen olarak kabul etmiyorum. Elimden gelse bozmağa çalışırdım. Duygusuzca, vahşice bir düzen.»

Erkek gülümseyerek,

«Fazla mutaassıp olmana lüzum yok. Bu asırlardan

beri böyle gelmiş böyle gider. Üstelik hiçbir yerli kadın da şikâyetçi değil.»

«Ben mutaassıp değilim. Neyse bu ikimizi de ilgilen-dirmez. Sadece şuna şükrediyorum ki iyi ki senin de bir Malezyalı bir karın olmamış. O zaman bu düzeni büsbütün lânetlerdim. Ya o iki yavru senin olsaydı ne yapardım ben?»

Uşak tabakları değiştirdi. Yemeklerde fazla bir de-ğişiklik yoktu. Yemeğe tatsız, tutsuz olan göl balığı ile baş-lanmıştı. Sonra hep aynı yahni. Balığı biraz yenilebilir hale getirmek için üzerine domates salçası döküyorlardı.

«İhtiyar Sultan buralarda beyaz kadınların yaşıyabi-leceklerini sanmıyordu. Çünkü beyaz kadın burada mutlu olamazdı. Bu sebeple beyaz erkekleri, evlerine yerli kız almaları için teşvik etmiş. Şüphesiz şimdi durumlar de-ğiş-ti. Bölge düzeltildi. Biz de iklime daha iyi karşı koymağa başladık.»

«Ama çocukların büyüğü ya yedi ya da sekiz yaşında gösteriyordu. Herhalde öbürü de beş yaşlarında var.»

«Burası ıssız bir yer .Böyle uzak yerlerde insan ken-dini çok yalnız hisseder. Burada yaşayanların altı ay be-yaz bir adam yüzü görmediği olur. Üstelik de buraya toy delikanlıları gönderirler.»

Erkek o yuvarlak, samimi yüzüne yakışan, etkileyici bir kuvvete sahip olan tebessümüyle güldü.

«Birtakım mazeretler var biliyorsun, karıcığım.»

Kadın elini küçük masaya doğru uzattı ve kocasının elinin üstüne koydu.

«Tabii var.»

«Seni henüz delikanlılık çağında yakaladığım için çok

mutluyum. Eğer senin de diğerleri gibi bir yaşantın olsaydı herşeye rağmen çok yıkılırdım.»

Erkek, kadının elini yakaladı, sıktı, sıktı.

«Sevgilim söyle mutlu musun?»

«Çılgıncasına.»

Kadın keten elbisesinin içinde ne kadar sevimli ne kadar taze görünüyordu. Sıcak onu rahatsız etmiyordu. İri, kahverengi gözleri bir yana bırakılacak olursa gençliğinden başka güzel tarafı yoktu. Güzel taranmış, kısacık, kapkara saçlarıyla tatlı bir samimi havaya sahipti. İnsana bir genç kız havası veriyordu. Son derece kabiliyetli bir kızdı. Herhalde eski patronu parlamento üyesi onu örnek bir sekreter sayardı.

«Burasını görür görmez sevdim. Çoğu zaman yalnız olduğum halde kendimi hiç yalnız hissetmiyorum. Herşey bana güzel görünüyor. Bu kadar uzaklarda böylesine mutlu olabileceğimi düşünemezdim bile.»

Doris buralara gelmeden önce Malezya adaları hakkında çeşitli yazılar, romanlar okumuştı. Bunların etkisiyle Malezyayı büyük, korkunç nehirler, sessiz, geçilmez ormanlarla dolu bir ülke olarak düşünüyordu. Küçük yolcu vapuru nehrin ağzına yanaştığı zaman ise gördüğü tabii güzellik karşısında soluğu kesilir gibi olmuştu. Çünkü Malezya hakkında düşündükleri tamamen yanlıştı. Ağaçların tepelerinde cıvı cıvı kuşlar ötüyordu. Doris böyle bir manzara ile karşılaşacağını hiç ummamıştı. Her kıyıda Hint kirazları, hurma ağaçları, onların ardında ormanın sayısız yeşillikleri... Ta uzaklarda sıra sıra mavi dağlar göze çarpıyordu. Bu alabildiğine uzanan yeşilliklerde mutlu bir hayal dünyası yaratılabilirdi. İnsan burada ne sinirlenir ne de kederlenebilirdi. Yeşillikler güneş ışı-

ğında pırıl pırıl parlıyor, gökyüzü güler yüzüyle çevresine neşe saçıyordu. Bu güzel toprak, ona tatlı tatlı gülümseyerek «Sembulu'ya hoş geldin» diyordu.

Sandal kıyıya yaklaşıyordu. Başlarının üzerinden bir çift kumru uçtu. Aynı anda tıpkı bir mücevheri andıran bir renk kıvılcımı yollarından geçti. Bu, bir deniz kırlangıcıydı. İki maymun bir dalın üzerine yanyana oturmuşlar, kuyruklarını sallıyorlardı. Ormanın gerisindeki geniş ve bulanık renkli nehrin diğer tarafında ufuk çizgisinin üzerinde bir sıra küçük beyaz bulutlar uçuşuyordu. Bunlar, tıpkı beyazlar giymiş, çevik hareketlerle neşeli neşeli perde arkasından, perdenin açılmasını bekleyen balerin kızları andırıyorlardı. Kadın sevinç içinde yüzüyordu. Bütün bu dakikaları hatırlayınca kocasına minnetle, şefkatle baktı.

Oturdukları odayı düzene koymak Doris için büyük bir eğlence olmuştu. Burası gerektiğinden de büyüktü. Kadın eve ilk adım attığı gün yerlerde parçalanmış, kirli hasırlarla, duvarlarda boyası tamamlanmamış resimlerle karşılaşmıştı. Masaların üzerine koyu renk yerli örtüleri serilmişti. Kaba odundan yapılmış raflarda ucuz romanlar ve kapakları eskimiş eski yolculuk kitapları yığılıydı. Diğer rafa da bomboş şişeler sıralanmıştı. Burası tam bir bekâr odasıydı. Karmakarışık ve hüznü vericiydi. Guy'ın bekârken sürdüğü hayat ne kadar sıkıntılı, ne kadar huzursuzdu. Doris kollarını kocasının boynuna doladı ve onu uzun uzun öptü.

Doris gülerek,

«Ah, benim zavallı sevgilim,» dedi.

Doris o becerikli elleriyle hemen işe girişmiş ve odayı kısa zamanda oturulur hale getirmişti. Gereksiz olan her-

şeyi ortadan kaldırmıştı. Düğün hediyeleri epeyi işe yaramıştı. Şimdi oda daha samimi, daha huzur verici bir görünüşe sahip olmuştu. Cam vazoları, sevimli orkideler, geniş kavanozları da çiçek açmış fundalar süslüyordu. Doris daha ilk günden burayı benimsemişti. Çünkü o yaşı kadar hep kasvetli yerlerde oturmuştu. Hiç böyle şaheser bir evde yaşamamıştı. Burasını öyle büyük bir zevkle, titizlikle süsledi ki Guy şaşkınlığından ne yapacağını bilemedi.

Doris, herşeyi istediği gibi yerleştirdikten sonra kocasına sordu.

«Benden memnun musun? Acaba seni mutlu kılabilcek miyim?»

Erkek tatlı tatlı gülümseyerek cevap verdi.

«Düşünemeyeceğin kadar hayatımdan memnunum.»

Kocasının bu sözleri Doris'i çok memnun etti. Ne kadar mutluydu. Kısa zamanda birbirlerini tamamen anlamış bulunuyorlardı. Her ikisi de duygularını açığa vurmaktan çekiniyorlardı. Ancak arasına birbirlerine şaka yaparak yaklaşıyorlardı.

Öğle yemeği biter bitmez Guy biraz kestirmek için kendini şezlonga attı. Doris de odasına doğru yürüdü. Geçerken kocası onu kendine çekti ve dudaklarına kadar eğilmek zorunda bıraktı onu. Oysa günün o saatlerinde sevişmeleri görülmüş değildi. Kadın şaşırıp kaldı.

«Bu ziyafet seni heyecanlandırdı herhalde şekerim.» diye takıldı kadın.

«Haydi git. En az iki saat gözüme görünme.»

«Sen de sakın horlama.»

Kadın kocasının yanından uzaklaştı. Karı koca şafak-

ta uyandıkları için beş dakika geçmeden derin bir uykuya daldılar.

*
**

Doris su sesleri ile uyandı. Kocasını yine banyo alıyordu. Kadın kımıldamayacak kadar tembelleşmişti. Fakat uşak çay tepsisini getirirken Doris hemen yatağından fırlayıp banyoya koştu. Su soğuk olmamakla beraber serin sayılırdı. İnsan üzerine su döktükçe ferahlıyordu. Doris salona girdiğinde Guy tenis racketlerini çıkarmakla meşguldü. Çünkü karı kocanın en büyük zevki, akşamın kısa süren serinliğinde tenis oynamaktı. Saat altı deyince akşam oluveriyordu.

Tenis sahası evlerinden iki yüz üç yüz metre uzaktaydı. Çaylarını içtikten sonra zaman kaybetmemek için hemen yola koyuldular.

Doris,

«Bak, sabahleyin gördümüz kadın şurada duruyor,» dedi.

Guy bir anda başını çevirdi. Erkeğin gözleri bir an için yerli kadının üzerinde dolaştı, fakat ağzını açıp bir şey söylemedi.

«Ne güzel sarong o öyle. Acaba nerede nalmış?»

Karı koca yerli kadının yanından geçtiler. Kadın incecik, ufak tefekti. İri, kara parlak gözleri, kuzguni renkte saçları vardı. Onlar geçerken kadın kımıldamadı bile, fakat garip garip baktı onlara. Doris'in sandığı kadar genç değildi kadın. Hatları kalınlaşmış, derisi kararmış olmakla beraber hâlâ güzel kadın denilebilirdi. Kucağında küçük bir çocuk taşıyordu. Doris kadına hafifçe gülümsedi fakat kadının dudaklarında küçücük bir gülümseme bile

belirmedi. Yüzünden heyecanlanmadığı belliydi Guy'a bakmıyordu sadece Doris'e bakıyordu. Guy sanki kadının varlığından haberdar değilmiş gibi yoluna devam ediyordu. Doris kocasına dönerek,

«Ne şeker bebek değil mi?» diye sordu.

«Bilmem. Hiç dikkat etmedim.»

Kocasının hali Doris'in canını sıktı. Ölü gibi beyazlaşmıştı. Şimdiye kadar Doris'in gözlerini rahatsız etmemiş olan sivilceleri her zamankinden daha çok belirmişti.

«Kadının ellerine ve ayaklarına dikkat ettin mi? Düşüşlerinki gibi.»

«Bütün yerlilerin elleri, ayakları çok biçimlidir.»

Erkek, kadının hep alışmış olduğu tarzda yani keyifli keyifli konuşmuyordu. Sanki konuşmak için kendini zorluyordu. Fakat Doris işin içinde bir iş olduğunu sezmişti.

«O kadının kim olduğunu biliyor musun?»

«Evet, köyün kızlarından.»

Konuşa konuşa tenis sahasına geldiler. Guy filenin gergin olup olmadığını anlamak için filenin yanına gitti. Arkasını dönüp baktığında genç kadının hâlâ bıraktıkları yerde durmakta olduğunu gördü. Bir an bakışları karşılaştı.

Doris,

«Başlıyayım mı?» diye sordu.

«Evet. Toplar sende.»

Guy çok kötü bir oyun çıkarttı. Oysa her maçta karsısına ter döktürürdü. Fakat o gün kadın kolayca koca-sını yeniverdi. Yine o gün Guy sâkin ve sessiz oynadı. Oysa başka oyunlarda gevezeliği tutardı. Her top kaçırışında

onunla alay ederdi. Hiç böyle dişlerini sıkıp durduğu görülmemişti.

«Delikanlı, bugün formunda değilsin.»

«Ne münasebet! Sözünü kabul etmiyorum.»

Karısını utandırmak için arka arkaya sert vuruşlar yaptı. Fileye top üstüne top gönderdi. Doris kocasının yüzünü hiç böyle donuk görmemişti. Acaba iyi oynayamadığı için mi böyle sinirliydi? Gün batınca oyunu tatil ettiler. Karı koca evlerine dönerlerken o yerli kadın yüzündeki o donuk ifadeyle yine aynı yerde duruyordu. Arkalarından uzun uzun baktı.

Verandanın perdeleri açılmıştı. İki şezlongun arasındaki masanın üzerine içki ve soda şişeleri sıralanmıştı. Karı koca günün ilk içkisini hep bu saatte içerlerdi. Guy viskiye soda karıştırdı. Önlerinde nehir genişliyor, biraz ötede ki orman ise yaklaşan gecenin esrarlı perdesine gömülüyordu. Yerlilerden biri sandalına binmiş, sessizce nehirde kürek çekiyordu.

Guy sessizliği yırtarak,

«Kötü bir oyun çıkarttım bugün. Dışarı çıkınca vücudumda bir gevşeme oldu. Hiç bir tarafım tutmuyor,» dedi.

«Vah, vah! Çok üzüldüm. Acaba ateşin mi çıkacak?»

«Sanmam. Yarına hiçbir şeyim kalmaz.»

Karanlık birdenbire üzerlerine göktü. Kurbağalar uğursuz uğursuz bağırıyorlardı. Sonra gece kuşunun nağmeleri çevreyi sarmaya başladı. Ateş böcekleri verandada uçuşuyorlar, etraftaki ağaçları küçük mumlarla donatılmış Noel ağaçlarına benzetiyorlardı. Böcekler yumuşak tatlı bir ışık saçıyorlardı çevreye. Doris, kocasının derin bir nefes alıp içini çektiğini duydu. Guy'ın bu hali kadını

KIRIK ÜMİTLER

kederlendirdi. Çünkü onun tanıdığı Guy hiç neşesi kaybolmayan bir erkekti.

Kadın onu kırmamağa çalışarak,

«Neyin var delikanlı? Annene içini dökebilirsin?» dedi.

«Hiçbir derdim yok ki sana açılıyım. Haydi biraz daha içelim,» diye cevap verdi erkek neşeli neşeli.

Ertesi günü Guy yine eski neşeli haline kavuşmuştu. Posta geldi. Ayda iki kere maden ocağına gidip gelen gemi nehrin kavşağında dururdu. Guy da gelen postayı almak için nehrin kavşağına bir sandal gönderirdi. Sandalın dönüşü hareketsiz geçen hayatlarına biraz olsun canlılık katardı. İlk günlerde mektupları, İngiltere ve Singapur gazetelerini bir solukta okurlardı. Resimli dergiler, kitaplar daha dikkatle okunmak istendiklerinden daha sonraya bırakılırdı. Resimli gazeteleri bir türlü paylaşamazlardı. O gün de Doris gazeteler arasında öylesine kaybolmuştu ki Guy'daki değişikliği farkedememişti. Zaten ondaki bu değişiklik gözüne çarpmış olsaydı bile sebebini anlamasına imkân yoktu. Erkeğin gözleri hep bir noktaya takılıp kalıyordu. Dudaklarının hareketlerinden huzursuz olduğu anlaşılıyordu.

Postanın gelişinden bir hafta sonra bir sabah Doris perdelerini indirmiş odasında Malezya gramerini öğrenmeğe çalışıyordu. O sırada dışarda bir gürültü koptu. Uşağın sesi kulağına geldi. Adam sinirli sinirli bir şeyler söylüyordu. Sonra bir başka erkek sesi işitildi. Şüphesiz o da sakaydı. O arada bir kadın çığlık attı. Demek bahçede birileri kavga ediyordu. Doris pencereye koştu, perdeleri kaldırdı.

Saka, bir yerli kadını kolundan tutmuş dışarıya doğru sürüklüyordu. Uşak da iki eliyle arkasından itiyordu. Doris, kadını hemen tanıdı. Bir sabah avluda, sonra da tenis sahasının yanında dolaşan kadındı bu. Kadın kucağındaki çocuğu iyice göğsüne bastırmıştı. Üçü de sinirli sinirli bağırıp çağırıyorlardı.

«Durun. Kesin gürültüyü. Ne yapıyorsunuz? diye bağırdı Doris.

Doris'in bağırması üzerine saka kadını bıraktı. Fakat uşak arkadan itince kadın yere yuvarlandı. Ani bir sessizlik oldu. Uşak on karış suratla başını çevirdi. Saka bir an durakladı ve sonra korkarak, utanarak sıvıştı. Kadın yavaşça doğruldu, çocuğunu kucağına aldı ve bakışlarını Doris'e çevirerek bir süre olduğu yerde mihlanmış gibi kaldı. Uşak kadına bir şeyler söyledi, ama Doris duyamadı. Söylenenleri duymuş olsaydı bile anlaması imkânsızdı. Kadın söylenenleri umursamadı. Sallana sallana uzaklaştı. Uşak kadının peşinden ta bahçenin kapısına kadar yürüdü. Geri döndüğü zaman Doris ona seslendi. Uşak hanımının sesini duymamazlıktan geldi. Doris büsbütün öfkелendi. Daha yüksek sesle bağırdı.

«Çabuk buraya gel.»

Uşak, kadının öfkeli bakışlarından sakınmağa çalışarak evin önüne kadar geldi. İçeri girdi. Kapıda dikildi. Asık suratla kadına bakmağa başladı.

«Senin o kadınla ne alıp veremiyeceğin var, uğraşıp duruyorsun?» diye çıktı.

«Tuan (1) bu kadının bir daha buraya ayak basmasını tenbih etmişti.»

(1) Efendim.

«Bir kadına o şekilde davranılmayacağını sen bilmiyor musun? Bir daha görmiyeyim. Gördüklerimi aynen Tuan'a anlatacağım.»

Uşak ses çıkarmadı. Bakışlarını kadından kaçırdı. Fakat kadın onun uzun kirpiklerinin arasından kendisine kaçamak baktığını hissetti. Uşağa kendisini yalnız bırakmasını söyleyerek onu yanından uzaklaştırdı.

Uşak tek kelime söylemeden arkasını döndü ve diğer uşakların yanına gitti. Doris son derece öfkelenmişti. Bir türlü aklını başına toplayıp da kendini dersine veremiyordu. Dikkati dağılmıştı. Aradan çok az bir zaman geçmişti ki uşak öğle yemeği için hazırlık yapmak üzere Doris'in odasına girdi. Sonra birdenbire ters yüzü dönüp kapıya koştu.

Doris,

«Ne oluyor?» diye sordu.

Uşak,

«Tuan geldi,» cevabını verdi.

Uşak, Guy'ın başından şapkasını almak için çıkmıştı. Daha Doris kocasının ayak seslerini duymadan uşak keskin kulakları ile gürültüyü farketmişti. Guy her zamanki gibi merdivenleri bir solukta çıkmadı. Uşak, ona sabahleyin olanları anlatmak için karşısına çıkmış olmalıydı. Fakat sonra «Bana ne» demek istermiş gibi Doris omuzlarını silkti. Belli bir şey varsa o da uşağın hikâyeyi efendisine ilk anlatanın kendisinin olmasını istemesiydi. Kocası içeri girince Doris şaşırıp kaldı. Çünkü yüzü kül gibi olmuştu.

«Guy, neyin var allahaşkına?»

Erkeğin yüzüne ateş basıverdi.

«Hiçbir şey yok. Niye sordun?»

Heyecanlıydı. Karısının cevap vermesini beklemeden

odasına gitti. Erkeğin banyo yapması, elbise değiştirmesi her zamankinden daha uzun sürdü. Guy içeri girdiğinde sofraya hazırlanmıştı.

Sofraya oturur oturmaz Doris,

«Guy, geçen gün gördüğümüz kadın bu sabah yine buradaydı,» dedi.

Guy,

«Haberim var,» diye cevap verdi.

«Uşaklar ona çok kaba davrandılar. Onlara mani olmak istedim. Lütfen onlarla bu konuda biraz görüşüver.»

Uşak söylenen her kelimeyi anladığı halde hiç belli etmemeğe çalışıyordu. Tereyağlı kızarmış ekmekleri kadına uzattı.

«Buraya gelmesini ben yasak etmişim. Adamlarıma da bir daha gördükleri taktirde kovmaları için yine ben emir vermişim.»

«Peki, anlıyorum. Ama bu derece kaba davranmağa mecbur muydular?»

«Bir türlü buradan gitmek istemiyormuş. İyilikten anlamayan kişiye herhalde bundan daha başka türlü davranılmaz değil mi?»

«Bir kadına da bu derece kaba davranılmaz herhalde. Çirkin bir manzara. Üstelikte kucağında bir bebek vardı.»

«Artık ona da bebek denilemez ya. Üç yaşında çocuk.»

«Nereden biliyorsun?»

«Onun herşeyini bilirim. Buraya girip, herkesin huzurunu kaçıрмаğa hiç hakkı yok.»

«Acaba ne istiyordu?»

«İstediği rezalet çıkarmaktan başka bir şey değil. Onu da başardı işte. Herkesin huzurunu kaçırp duruyor.»

Kısa bir süre Doris, konuşmadı. Kocasının bu konuş-

ma tarzı karşısında şaşırmıştı. Guy belki ilk defa böyle aksileniyordu. Sanki bu öyle bir konuydu ki Doris'in üzerinde fikir yürütmeğe hiç hakkı yoktu. Kocasını biraz merhametsiz buluyordu artık. Guy hem çok sinirliydi hem de çok huzursuzdu.

«Herhalde bu akşam tenis oynıyamıyacağız. Az sonra fırtına çıkacağı benziyor,» dedi Guy.

Doris öğle uykusundan uyandığı zaman yağmur yağıyordu ve dışarı çıkmak imkânsızdı. Çay içerlerken Guy sessiz, dalgın oturdu. Doris de boş durmamak için dikişini aldı, bir kenara çekilip dikmeğe koyuldu. Az sonra Guy okumamış olduğu İngiliz gazetelerine göz gezdirmeye başladı. Fakat her halinden huzursuz olduğu belliydi. Ayağa kalktı, koca odanın içinde bir aşağı bir yukarı dolaştı. Yine tatmin olmamıştı. Kendini verandaya attı. Acaba ne düşünüyordu? Kocasının huzursuzluğu az sonra Doris'e de geçti. Genç kadın çıldırmak üzereydi. Guy'ın ne gibi bir derdi olabilirdi? Neden ona açılmıyordu? Belki birlikte bir çözüm yolu bulabilirlerdi?

Akşam yemeği bitinceye kadar Guy hep sustu. Yemek sırasında eski neşeli havasını bulabilmek için kendini zorladı, ama ne yazık ki başaramadı. Neşesinin sahteliği bütün gayretine rağmen kendini ele veriyordu. Yağmur kesilince gökyüzü yıldızlar içinde parlamaya başladı. Karı koca verandaya çıkıp oturdular. Böceklerin saldırısına uğramamak düşüncesiyle salondaki lâmbayı söndürmüşlerdi. Esrar dolu nehir, ayaklarının dibinden ağır ağır, sessiz sessiz akıyordu. Kaderin korkunç insafsızlığı sanki onun bu sessizliğinde saklıydı.

Erkek birdenbire,

«Doris, sana anlatacağım birçok şeyler var,» dedi.

Erkeğin sesi heyecanlıydı. Doris kalbinin yerinden fırlayacakmış gibi atmağa başladığını hissetti. Çünkü kocası, karşısında büyük bir ıstırap içinde kıvranıyordu. Usulca elini uzattı, kocasının elini tutmak istedi, fakat erkek kaçındı.

«Anlatacağım oldukça uzun bir hikâye. Üstelik hoş gidecek bir yanı da yok. Bilmem ki nasıl başlasam. Korkuyorum.. Çok güç.. Senden bir ricam var. Konuşmam bittinceye kadar ne sözümü kes ne de bir şey sor.»

Karanlık olduğundan Doris, kocasının yüzünü pek seçemiyordu ama benzinin sıkıntıdan solduğunu hissedebiliyordu. Kadın ses çıkarmadı. Guy öylesine kısık bir tonla anlatmağa başladı ki anlattıkları gecenin sessizliğine rağmen binbir zorlukla işitilebiliyordu.

«Buraya okulu bitirip geldiğimde henüz on sekiz yaşındaydım. Üç ay Kula Solor'da kaldım. Sonra Sembulu nehrinin kıyısında bir valiyle karısının yanında bir görev gönderdiler beni. Mahkeme binasına yerleşmiştim. Ama yemeklerimi onlarla yiyor, akşamları onlarla birlikte geçiriyordum. Rahatım beyde yoktu. Bir gün buranın müdürü hastalanınca evine dönmek zorunda kaldı. Savaş dolayısıyla adam sıkıntısı çekiyorduk. Buradaki görevi bana verdiler. Tabii o zamanlar çok gençtim, ama yerli dilini bir yerli gibi konuşuyordum. Burada babamı tanımayan tek kişi yoktu. Bu sebeple yerli halk beni gerektiğinden fazla sayıyordu. Doğrusu gururdan koltuklarım kabarıyordu.

Guy sustu, piposunu temizleyip, tekrar doldurdu. Fakat piposunu ateşlerken elinin titremesi Doris'in gözünden kaçmadı.

«Yalnızlık denen şeyi o zamana kadar hiç tatmamış-

tım. Tabii evimde annem, babam, bir de babamın ortağı vardı. Okuldaki arkadaşlarım ise sayısızdı. Yolculuklarım sırasında da çeşitli dostlar edinmiştim. Sözün kısası toplum içinde yaşamağa bayılırım. İnsanları çok severim. Her günüm neşe içinde geçsin isterim. Hem kendim eğleneyim hem de çevremdekiler eğlensin. Ama burada herşey başkaydı. Bir ölüm sessizliği sürüyordu. Günlerim işimle Diaklar arasında geçiyordu. O zamanlar buralarda daha kafatası koleksiyonları yapıyorlardı. Bu da beni üzüyor, canımı sıkıyordu. Fakat yerliler aslında iyi insanlardı, gayet iyi anlaşıyorduk. Şüphesiz bir beyazla arkadaşlık etmeği tercih ederdim ama yerliler arasında geçirdiğim hayata da başkalarından daha çok uyabiliyordum. Çünkü beni yabancı olarak görmüyorlardı. Sadece geceleri verandada tek başına oturup içki içerken içime bir gariplik çöküyordu. Yalnızlık kadar kötü bir şey yoktu dünyada. Zamanımın bir kısmını da kitap okumakla öldürüyordum. Uşaklar anlayışlı kişilerdi, beni hiç yalnız bırakmamağa çalışıyorlardı. Baş uşağımın adı Abdül'dü. Babamı tanıyordu. Okumaktan usandığım zaman onu çağırıyor, gevezelik ediyorduk.

«Gece olmasını hiç istemiyordum. Tek düşmanım karanlıktı benim. Çünkü yemekten sonra uşaklar da köylelerine gidince iyice yalnız kalıyordum. «Şikşak»ların bağır-tısından başka ses duyulmuyordu. Sessizlik içinde bu gü-rültüleri duyunca bazan ürküyor yerimden fırlıyordum. Köyden buraya kadar gelen zil seslerini duydukça, havalara fırlatılan havai fişekleri gördükçe yalnızlığın acısı içime daha çok çöküyordu. Onlar biraz ilerimde eğlendikleri halde ben burada tek başıma oturuyordum. Artık bir zaman sonra okumak da bana bir şey vermez olmuştu.

Hapiste bile olsaydım bu derece kapalı kalmazdım. Geceleirim birbirinin aynı geçiyordu. Gecede üç, dört bardak viski içmeğe başlamıştım. Böylece maneviyatımın yükseleceğini sanıyordum. Meğerse o da boşmuş. İçkiyi çok kaçırdığım geceler ertesi gün kendimi iyice yıkılmış hissediyordum. Bazen yemekten kalkar kalkmaz uyumağa gayret ediyordum, fakat gözüme uyku girmiyordu. Yatakta gözlerim faltaşı gibi açık yattıkça yüzüme ateşler basıyordu. Ne yapacağımı kestiremiyordum. Gecelere öylesine uzun geliyordu ki bir türlü sabah olmak bilmiyordu. Her gün kendimden bir şeyler kaybediyordum. Ne gecelerdi onlar ne geceler! Güçsüzleştiğimi farkediyordum. Her geçen gün kendime biraz daha acıyordum. O zamanki halimi düşündükçe bugün kahkahalarla gülüyorum. Düşün ki ondokuz yaşında hayat dolu bir gençken burada yalnızlıktan çürüyüp, bedbinleşip gidiyordum. Arasına halime ağladağım bile olmuştur.

«Ve işte bir akşam yemekten sonra Abdül, sofrayı temizlemiş, evine gitmeğe hazırlanıyordu. Sesini düzeltmek ister gibi hafifçe öksürerek bana bütün gece yalnız oturmaktan sıkılıp sıkılmadığımı sordu.

«Hayır sıkılmıyorum,» diye cevap verdim.

«Çektiğim sıkıntıları öğrenmesini istemiyordum. Fakat onun ruh durumumu bildiğinden emindim. Hiç konuşmadan karşımda dikili kaldı. Daha bir şeyler söylemek için fırsat kolladığını farketmiştim.

«Ne söyleyeceksen söyleyebilirsin,» dedim.

«Arzu ettiğim taktirde benimle birlikte burada yaşayacak bir kız getireceğini söyledi. Ondan iyisini bulamazmışım. Başıma belâ olacak bir yaradılıştan olmadığı gibi evi de düzene koyabilecek güçteymiş. Hem işlerimle ya-

KIRIK ÜMITLER

kından ilgilenir hem de bana bir can yoldaşı olurmuş. Kendimi o anda çok yorgun hissediyordum. Bütün gün yağmur yağmış, ben de içerde kapalı kalmıştım. Ve yine gece olmak üzereydi. Her geceki gibi yine uyuyamıyacaktım. Kızı buraya getirmenin bana fazla paraya patlamıyacağını, ailesi fakir olmakla beraber küçük bir hediye ile tatmin olacaklarını söyledi Abdül. İki yüz Malerya doları verecektim.

«Hele bir görün. Kızdan memnun kalmazsanız geri gönderebilirsiniz.»

«Kızın nerede olduğunu sordum.

«Burada. Şimdi çağırırım.»

«Abdül kapıya gitti. Kız annesiyle merdivenlerde bekliyordu. Ana-kız içeri girdiler ve yere çöktüler. Onlara şeker ikram ettim. Kızın her halinden utangaç olduğu belliydi. Ancak kendisine birşeyler söylediğim zaman gülümsüyordu. Çok gençti, hattâ çocuk denecek yaşıydı. Onbeş yaşında olduğunu söylemişlerdi. Son derece güzeldi. Üstelik süslenmişti de. Az sonra oradan buradan sohbet etmeğe başladık. Kız pek fazla konuşmuyordu. Sadece takıldığım zaman kahkahalarla gülüyordu. Abdül ancak beni iyice tanıdıktan sonra benimle uzun uzadıya konuşacağını işaret etti. Sonra ona benim yanıma gelip oturmasını söyledi. Kız kıkırdadı. Fakat reddetti. Annesi de söylenini yapmasını emredince koltuğumda ona yer ayırmak zorunda kaldım. Kızcağız kıpkırmızı kesildi. Güldü. Yanıma yaklaşıp iyice bana sokuldu. Uşak da kahkahalarını tutamıyarak,

«Gördünüz mü bakın size şimdiden yakınlaştı,» dedi. Sonra sordu,

«Onun burada kalmasını istiyor musunuz?»

KIRIK ÜMİTLER

Hemen kıza dönüp,
«Ya sen benimle kalmak istiyor musun?» diye sordum.
Genç kız gülerek başını omuzuma koydu. Yumuşak
ve küçüktü.

«Peki kalayım.»

Guy öne doğru eğildi, kendisine viski ile soda doldur-
du.

Doris,

«Birşey söyleyebilir miyim?»

«Bir dakika bekle. Henüz bitirmedim. Daha ilk gün-
lerde bile âşık değildim ona. Sadece evin içinde bir canyol-
daşı olsun diye onu yanıma almıştım. Eğer bir süre daha
yalnız yaşıyacak olsaydım ya aklımı kaçıracaktım ya da
ayyaş olup çıkacaktım. Gücümün en sonuna gelmiştim.
Yalnız yaşıyamıyacak kadar da gençtim üstelik. İnan bana
senden başka kimseyi sevmedim.»

Erkek bir an sustu.

«Geçen yıl yani son izinime kadar beraber yaşıyorduk.
İşte deminden beri buralarda kaç gündür gördüğün ka-
dından bahsediyorum.»

«Tahmin etmiştim zaten. Kucağında bir bebek vardı.
Senin çocuğun değil mi?»

«Evet, bir kız çocuğu..»

«Yalnız o mu?»

«Geçen gün köyde gördüğün iki oğlan vardı ya. Onlar
da benim.»

«Demek üç çocuğunuz oldu?»

«Evet.»

«Desene tam bir aileymişsiniz.»

Erkeğin yüz hatları gerildi, fakat sesini çıkartmadı.

«Benimle beraber buraya döndüğün zaman evlendiğini öğrendi değil mi?»

«Benim evlenmek üzere İngiltere'ye gittiğimi biliyordu.»

«Ona ne zaman bir başkasıyla evlenmek niyetinde olduğunu söylemiştin?»

«Buradan ayrılmadan önce onu köyüne göndermiştim. Ve ona aramızdaki ilişkinin tamamen bitmiş olduğunu söylemiştim. Söz verdiğim gibi ona tazminatı da ödemiştim. O da başından beri aramızdaki ilişkinin geçici olduğunu biliyordu. Artık daha fazla onunla yaşamama imkân yoktu. Bıkmıştım ondan. Mutlaka bir beyaz kadınla evlenecektim.»

«Ama o zaman beni tanı mıyordun ki?»

«Haklısın. Ama İngiltere'de evlenmeğe kararlıydım.»

Erkek bir anda eski neşesini buldu ve tatlı tatlı gülererek,

«Seni gördüğüm ilk anda sana âşık oldum. Ya seninle evlenecektim ya da hiç kimseyle evlenmiyecektim,» dedi.

«Benimle evlenmeğe karar verdiğin zaman neden bana o kadından bahsetmedin? Oysa durumunu bana anlatman gerekmez miydi? Genç bir kızın, kocasının on yıl başka biriyle yaşayıp, ondan üç çocuk sahibi olduğunu birdenbire öğrenince şok geçireceğini düşünemedin mi?»

«Anlatsam da anılamazdın ki. Çünkü buradaki gelenekler başka yerlerdeki benzemez. Herhalde geçmişimi öğrendiğin zaman çok şaşıracağını tahmin etmişim ki seni kaybetmemek için eski yaşantımdan söz açmamışım. Görüyorsun ki sana olan aşkım çok korkunç. Seni çok seviyorum. Canım sevgilim benim. Hem geçmişimi öğrenmen için bir sebep de yoktu. Tekrar buraya döneceğimi sanımı-

yordum. İzinden sonra yine aynı işe gönderilmek ender görülen şeylerdendir. Buraya seninle geldiğimizde başka bir köşeye yerleşmesi için ona bol miktarda para teklif ettim. Önce razı oldu sonra fikrini değiştirdi.»

«Peki şimdi neden bunları bana anlatmak ihtiyacını duydun?»

«Çünkü, kadın başımıza belâ oldu. Hergün çirkin sahneler hazırlıyor. Senin hiçbir şeyden haberin olmadığını nasıl öğrendi bilmem. Bana şantaj yapıyor. Daha geçenlerde epeyce miktar para vermek zorunda kaldım. Huzurum kaçmasın diye uşaklara onu kovmaları için emir verdim. Bu sabah sırf senin dikkatini çekmek için o sahneyi hazırlamış. Aklınca gözümü korkutmağa çalışıyor. Bu duruma daha fazla dayanamıyacağım. Sana herşeyi anlatmaktan başka çıkar yol olmadığını düşündüm.»

Erkek sözünü bitirince odanın içine korkunç bir sessizlik çöktü. Nihayet erkek karısının elini tutarak,

«Doris anlıyorsun değil mi? Seni çok seviyorum. Biliyorum ki işin tek suçlusu benim,» dedi.

Kadın elini çekmedi, fakat buz gibiydi.

«Kıskanıyor mu dersin?»

«Burada rahatı iyiydi. Bence bütün çırpınması birçok imkânların elinden gitmiş olması. Ama benim ona âşık olmadığım gibi o da bana âşık olmadı. Zaten yerli kadınlar beyaz erkekleri gerçekten sevemezler.»

«Ya çocuklar ne olacak?»

«Çocukların hiçbir eksiği yok. Oğlanlar okul çağına geldikleri zaman Singapur'a göndereceğim.»

«Çocukların senin için önemli değil demek?»

Erkek bir an durakladı. Sonra,

«Sana karşı samimi davranmak istiyorum. Şurası bir

KIRIK ÜMİTLER

gerçek ki çocuklarımla başına bir felâket gelecek olsa çok üzülmürüm. İlk çocuğum dünyaya gelmeden önce onu annesini sevdiğimden çok daha fazla seveceğimi umuyordum. Belki beyaz olsaydı öyle olurdu şüphesiz. Bebekken onu görmeliydin. Ne tatlı, ne duygulu bir çocuktur. Fakat her nedense garip bir his. Kendi çocuğum gibi hissedemiyordum. Diğerleri için de aynı hissi duyuyorum. Bu duruma ben de üzülmüyorum ama onları bir türlü benimseyemiyorum. Doğrusunu istersen onlar ha benim ha bir başkasının çocukları. Elbette çocuk sahibi olmıyanlar çocuk sevgisi hakkında türlü fikirler ileri sürerler.»

Doris, şimdi bütün hikâyeyi öğrenmişti. Erkek, karısının bir şeyler söylemesini boşu boşuna bekledi. Doris'in kımıldadığı bile yoktu.

Erkek nihayet dayanamayıp,

«Doris, bana sormak istediğin bir şey var mı?» dedi.

«Hayır. Başım ağrıyor. Gidip yatsam iyi olacak. (Sesi her zamankinden daha kesindi) Ne söyleyeceğimi pek bilmiyorum. Beklenmedik durumlarla karşılaştım. Düşünmem için bana biraz zaman tanimalısın.»

Kadın değişmeyen bir ses tonuyla konuşmuştu.

«Bana kızdın mı?»

«Hayır, kızmadım. Sadece.. evet sadece biraz yalnız kalmağa ihtiyacım var. Otur sen. Ben odama yatmağa gidiyorum.»

Doris koltuğundan kalktı, elini kocasının omuzuna koydu.

«Bu gece çok sıcak. Sen öbür odada yat olur mu? İyi geceler.»

*
**

Doris odasına çekildi. Erkek, karısının kapıyı kapatıp

kilitlediğini işitti. Ertesi gün Doris'in rengi uçmuştu. Erkek, onun bütün gece gözünü kırpmamış olduğunu anladı. Davranışlarında hiçbir acılık yoktu. Yalnız her zamanki gibi konuşmasına rağmen, her zamanki gibi tabii değildi. Kocasıyla tıpkı bir yabancı ile konuşur gibi havadan sudan bahsediyordu. Hiç kavga etmemiş olmalarına rağmen Guy, gizli bir yara bırakan bir anlaşmadan sonra ancak böyle hareket edebileceğini düşünüyordu. Akşam dinlediği hikâye Doris'i yıkmıştı. Gözlerindeki bakış erkeği şaşırtıyordu. O bakışlarda garip bir korku sezer gibi oldu. Hemen yemekten sonra kadın,

«Bu gece kendimi pek iyi hissetmiyorum. Herhalde biraz sonra gidip yatacağım,» dedi.

«Benim biricik sevgilim. Ne kadar üzgünüm bilemezsin.»

«Hiçbir şeyim yok. Bir iki gün içinde kendime gelirim.»

«Az sonra odana gelir sana iyi geceler dilerim.»

«Hayır, sakın gelme. Hemen uyumak niyetindeyim.»

«Peki öyleyse. Odana gitmeden önce bana bir öpücük ver.»

Erkek, karısının yüzünün kıpkırmızı kesildiğini farketti. Bir an kadın duraklar gibi oldu. Sonra bakışlarını başka tarafa çevirerek kocasına doğru eğildi. Erkek karısını kollarının arasına aldı, dudaklarını aradı, fakat kadın başını çevirince Guy, ancak yanağını öpebildi. Acele ile kocasının yanından kaçtı ve Guy kilitte anahtarın döndüğünü duydu. Erkek kendisini koltuğuna attı. Birşeyler okumağa çalıştı ama okuyamadı. Kulağı kırıktaydı. Karısından gelecek olan en ufak gürültüyü bile kaçırmamak istiyordu. Karısı uyuyacağını söylemişti, ama nedense

odada hiçbir kımıldanış, hiçbir hareket olmamıştı. Odadaki o sessizlik Guy'ı çıldırtıyordu. Kendi bulunduğu odadaki ışığı eliyle kapattı. Kapının altından bir ışık çizgisi geçiyordu. Doris uyanıktı. Öyleyse orada ne yapıyordu? Erkek kitabını elinden bıraktı. Kavga ve gözyaşları ona pek dokunmazdı ama bu sessizlik tüyler ürpertiyordu. Acaba karısının gözlerinde okunan o korkunun sebebi neydi. Bir gece önce karısına söylediklerini tek tek hatırladı. Acaba durumunu daha başka türlü nasıl açıklayabilirdi? Hem sonra bu konuda kendisi büyük bir suçlu sayılmazdı. Çünkü herkesin yaptığı şeyi yapmıştı. Üstelik de Doris'le karşılaşmadan önce o kadınla olan ilişkisini seçmişti. Fakat olaylar onu haksız çıkarıyordu. Elini kalbine götürdü. Nasıl da vuruyordu? Darbeyi yedikten sonra zeki olmak kolaydır.

Guy, kendi kendine,

«Demek ki yüreği burkulmak dedikleri şey buymuş. Kalbimde sanki bir taş var. Bu ağırlığa daha ne kadar dayanabileceğim,» diye mırıldandı.

Kapıyı vurup, onunla konuşması gerektiğini söylese miydi? Doris'i bu konuda aydınlatmak istiyor, ondan anlayış göstermesini bekliyordu. Fakat o devam eden sessizlik Guy'ı korkutuyordu. Evin içinde çıt yoktu. Korkunç bir sessizlik. Belki de şu anda yapılacak en iyi hareket, Doris'i kendi haline bırakmaktır. Karısı bir darbe yemişti. Sinir buhranı geçirmesi tabiiydi. Doris arzu ettiği kadar yalnız kalabilirdi. Fakat Doris şunu unutmamalıydı ki kocası ona bağlıydı ve ölürcesine seviyordu. Sabırlı olmak, tek başvurulacak çareydi. Belki karısı da içerde kendisiyle savaş halindeydi. Erkek ona zaman tanımalıydı. Yani sabırlı olmalıydı. Zamanla, sabırla herşey düzelecekti. Er-

KIRIK ÜMİTLER

tesi sabah karısına gece iyi uyuyup uyuyamadığını sordu.

«Evet, daha iyi uyudum.»

«Bana çok kızdın mı?»

Erkek acınacak durumdaydı.

Kadın kocasına samimi gözlerle baktı.

«Hayır, hiç kızmadım.»

«Sevgilim buna çok sevindim. Kabalık ettim, hayvanlık ettim. Kendimi hiç affetmiyorum. Böyle bir geçmişim olduğu için bend'en nefret ediyorsundur. Ne olur beni affet. Çok perişanım.»

«Seni affediyorum. Hattâ seni suçlamıyorum bile.»

Erkek acı acı güldü, kırbaç yemiş bir köpek gibi bakıyordu gözleri.

«İki gecedен beri yapayalnız uyumak hiç de hoşuma gitmedi.»

Kadın başını çevirdi. Yüzü daha soldu.

«Büyük yatağı kaldırttım odamdan. Çok yer kaplıyordu. Küçük kamp yatağını koydurttum.»

«Sevgilim, allahaşkına sen neler söylüyorsun?»

Doris, dik dik baktı kocasına.

«Seninle artık karı koca hayatı yaşıyamıyacağız.»

«Hiçbir zaman mı?»

Kadın «evet» anlamında başını salladı. Erkek üzüntülü bir şaşkınlık içinde karısına baktı. Duyduklarına inanmak epeyi zordu. Kalbi küt küt atmağa başladı. Acaba yanlış mı duyuyordu? Yok, yok yanlış duymuyordu.

«Doris, bana haksızlık ettiğinin farkında mısın?»

«Ya senin bana yaptığın haksızlık değil de ne? Beni böyle bir durumun varken kandırıp nasıl buraya getirirsin. Bana nasıl yalan söyleyebildin?»

«Ama az önce beni suçlamadığını söylüyordun.»

«Doğru. Ama seninle aynı yatağı paylaşmama imkân yok artık. Elimde değil. Yapamam.»

«Peki, bu şekilde nasıl hayatımıza devam edebiliriz?»

Kadın bakışlarını yere indirdi. Derin bir düşünceye dalmıştı.

«Dün gece beni dudaklarımdan öpmeğe kalkıştığın zaman hasta gibi oldum.»

«Doris.»

Kadının bakışları soğuk ve düşmanca bir hal aldı.

«O yattığım yatak çocuklarını dünyaya getirdiği yatak mıydı? Çok korkunç Çok feci...»

Kadın ellerini ovuşturdu. Parmakları acıdan kıvranan yılanları andırıyordu. Kendini toparlayabilmek için büyük bir çaba gösterdi. Erkeğin karşısında güçsüzlüğünü belli etmemeliydi.

«Zihnim öyle karışık ki ne yapacağımı bilemiyorum. Sana karşı kötü davranmak istemiyorum, ama bu şartlar içinde senden uzaklaştığımı hissediyorum. Artık eski gibi yakınlık göstermem imkânsız. Ne olur benden yapmıyacağım şeyleri isteme. Beni anlamağa çalış. Bir an için kendini benim yerime koy. Hikâyeni öğrendiğimden beri gece gündüz çeşitli düşünceler altında yoruldum. Önce hemen eşyalarımı toplayıp buradan kaçmağı düşündüm. Fakat vapur ancak iki üç gün sonra buraya gelecek.»

«Seni çılgıncasına seviyorum. Bu senin için bir şey ifâde etmiyor mu?»

«Biliyorum. Beni seviyorsun. Bundan şüphem yok. İşte ben de bu sebeple ikimize de bir şans tanımak istedim. Guy, seni öylesine sevdim ki bilemezsin.»

Kadının sesi titredi ama gözlerinden yaş akmadı. Binbir zorlukla konuşmasına devam etti.

KIRIK ÜMITLER

«Mantığımle hareket etmek istiyorum. Seni üzmememi ne kadar isterdim Tanrı biliyor. Guy, ne olur biraz daha bana izin ver.»

«Ne demek istediğini pek anlıyamıyorum.»

«Sadece beni yalnız bırakmanı istiyorum. Bana elini sürme. İçimdeki duygular beni korkutuyor.»

Erkek iyi anlamıştı. Karısı korkuyordu.

«Ne gibi duygular?»

«Ne olur bana bir şey sorma. Seni yaralayacak bir şey söylemek istemiyorum. Belki de o duyguların etkisinden kendimi kurtarabileceğim. Belki Tanrı acır da bana yardım eder. İnan bana gayret edeceğim. Altı ay bana izin ver. Senin için dünyada yapamayacağım tek şey yoktur. Sadece bir şey hariç.»

Kadın yalvarır gibi bir tavır takındı.

«Mutlu olmamamız için ortada bir sebep yok. Yine mutlu olabiliriz birlikte. Eğer beni gerçekten seviyorsan sabredebilirsin.»

Erkek derin derin içini çekti.

«İyi. İstemediğin bir şeyi yapman için seni zorlayacak değilim. Nasıl istersen öyle olacak.»

Erkek bir süre sesini çıkarmadan oturdu. Yerinden kalkacak halde değildi. Fakat son bir çaba göstererek oturduğu yerden kalktı ve,

— «Büroya gitmeliyim,» dedi.

Aradan bir ay geçti. Kadınlar duygularını erkeklerden daha iyi gizliyebilirler. Ziyaretlerine gelen herhangi bir yabancı Doris'in sıkıntı içinde olduğunu imkân yok sezemezdi. Fakat Guy'ın ıstırabı her halinden belliydi. Toparlacak, yanakları süzölmüştü. Bakışlarında bir bit-

kinlik okunuyordu. Erkek her an karısını gözlüyordu. Acaba bu işin sonu nereye varacaktı? Doris ise neşeli görünmeğe çalışıyor. Hattâ arasıra kocasına takılıyordu bile. Eskisi gibi yine birlikte tenis oynuyorlar, sohbet ediyorlardı. Zavallı Doris bu rolü oynamak için kendini nasıl zorluyordu. Aslında Doris'in durumu çok zordu. Kocasını üzmemek için neşeli bir kadın rolü oynuyordu. Erkek de gün geçtikçe büsbütün huzursuz oluyordu. Guy, bir gün bu komediden bıktı, Malezyalı kadından söz etmeğe kalktı. Karısı ilgisiz bir tavırla,

«Guy, lütfen kapatalım bu konuyu. Bütün konuşacaklarımızı konuştuk, bir şey kalmadı. Sana kızdığım, seni suçladığım yok benim.»

«Öyleyse neden beni cezalandırıyorsun?»

«Zavallı yavrum benim. Seni cezalandırmak aklımdan bile geçmez. Ben de suçlu değilim eğer...» diyerek omuzlarını silkti, kadın ve sonra şöyle devam etti.

«İnsan tabiatı çok garip.»

«Ne demek istediğini anlıyamadım.»

«Anlamağa da çalışma.»

Doris'in dudaklarından dökülen kelimeler acı olmasına acıydı ama kadın tatlı ve dostça gülüşüyle onların sert anlamlarını yumuşatmıştı. Doris her gece yatmağa giderken Guy'ın yanağına usulca bir öpücük kondurmağı ihmâl etmiyordu.

İkinci bir ay daha geçti. Derken bir üçüncü.. Ve hiç geçmiyecekmiş gibi görünen altı ay da su gibi akıp geçti. Acaba karısı verdiği kararı hatırlıyor muydu? Guy karısının her söylediği sözü heyecanlı bir dikkatle dinliyor, yüzünün değişik hallerini, hareketlerini, inceliyordu. Fa-

KIRIK ÜMITLER

kat hiçbir şey anlaşılmıyordu. Altı ay istemişti. O da beklemişti.

Vapur nehrin kavşağında durdu. Postayı bıraktı. Guy dönüşte vereceği mektupları yazıp hazırladı. Aradan iki üç gün geçti. Günlerden Salıydı. Büyük yerli kayığı vapura yetişmek için perşembe günü şafakta yola çıkacaktı. Doris'in onu konuşturmağa çalıştığı yemek saatleri dışında erkeğin pek konuştuğu yoktu. Ve yine her zamanki gibi o gece de yemekten sonra kitaplarını alıp köşelerine çekilmişlerdi. Uşak sofrayı temizleyip odasına çekilince Doris, elindeki kitabı bırakıp,

«Guy, sana söylemek istediğim bir şey var,» diye mırıldandı.

Adamın kalbi yerinden çıkacakmış gibi çarptı. Sarardığını hissetti.

Kadın gülerek,

«Öyle bakma. O kadar korkunç bir şey değil,» dedi.

Fakat Guy, karısının sesinin titrediğini farkettiler.

«Ne istiyorsun? Dinliyorum.»

«Sevgilim, dünyada senin için yapamıyacağım bir şey olamaz ki.»

Erkek karısının elini tutmak istedi, ama kadın elini çekiverdi.

«Beni bırak. İngiltere'ye döneyim.»

Guy, perişan bir halde,

«Sen mi? Ne zaman? Niçin?» diye haykırdı.

«Elimden gelen gayreti gösterdim. Ama artık dayanamıyacağım.»

«Ne kadar zaman için gitmek istiyorsun? Yoksa hiç dönmemek üzere mi?»

«Bilmiyorum. Ama zannedersen artık dönemem.»

Kadın bütün kuvvetini toplayarak kati bir ses tonuyla,

«Evet, bir daha buraya dönmemek üzere gideceğim,» dedi.

«Tanrım. Olamaz böyle bir şey.»

Guy'ın sesi kısılıverdi. Doris, ağlıyacağını şandı.

«Guy, affet beni. Benim hatam değil. Elimde değil. Yapamıyorum.»

«Benden altı ay istedin. Kabul ettim. Başına belâ olduğumu söyleyemezsin herhalde.»

«Hayır, hayır.»

«Ne kötü anlar geçirdiğimi hep senden saklamağa çalıştım.»

«Biliyorum. Sana minnettarım. Çok iyi davrandın. Dinle Guy, yine tekrarlıyorum. Sana kızmıyorum, seni suçlamıyorum. Ne de olsa o zamanlar çocuktun, toydun. Başkalarından fazla bir şey yapmadın. Buralarda yalnızlığın ne demek olduğunu anlıyorum. Sevgili arkadaşım, gerçekten haline üzülüyorum. Bunun böyle olacağını daha başından biliyordum. Ve bu yüzden de senden altı aylık izin istedim. Belki meseleyi büyütüyordum. Pireyi deve yaptığımı sanıyordum. Haksızım ama bu meselede mantığım çalışmıyor. Hareketlerim ister istemez mantık dışı oluveriyor. Ruhum isyan ediyor. Köyde kadını ve çocukları gördüğüm zaman bacaklarım titriyor. Evin içindeki herşey, yattığım yatak, herşey herşey tüylerimi ürpertiyor.. Neler hissettiğimi anlıyamazsın.»

«Kadını kandırmıştım. Buralardan gidecekti. Hem ben de bölgemi değiştirmeleri için dilekçe verdim.»

«Artık herşey faydasız. O her zaman aramızda olacak. Sen ona ve çocuklarına aitsin. Belki bir çocuğun ol-

KIRIK ÜMİTLER

saydı o zaman düşünürdüm ama üç çocuk var ortada. İmkânsız, imkânsız. Sonra çocukların yetişmiş artık. On yıl yaşamışsın o kadınla.»

Doris kendini kaybetmişti. Ümitsiz bir hali vardı.

«Bu tamamen maddi bir şey. Elimde değil. Bu his benden de kuvvetli. Boynuna sarılan o ince, kara kollar aklıma geldikçe kendimi kaybediyorum. Ya o küçük siyah yavruları kucaklayışın. Sana dokunmaktan iğreniyorum. Artık sana elimi süremem. Her gece seni öperken neler çekiyordum bilemezsin. Sana yaklaşabilmek için kendimi nasıl zorlıyordum düşünemezsin bile.»

Şimdi derin bir üzüntü içinde parmaklarıyla oynuyordu. Kendinde değildi artık.

«Şimdi haksız olan benim. Aptalın biriyim. Gülünç bir haldeyim. Sinirlerime hâkim olacağımı sanıyordum, ama yapamıyorum, yapamıyacağım da. Bütün olanlardan ben sorumluyum. Sonuçları ne olursa olsun razıyım. Kalmamı istersen kalırım ama inan ki bu dert beni çok yaşatmaz. Yalvarırım sana bırak beni gideyim.»

Doris'in uzun zamandan beri tuttuğu gözyaşları birden boşanıverdi. Ümitsizlik içinde hıçkırmağa başladı.

Guy onun ağladığını hiç görmemişti.

Erkek bir sesle cevap verdi.

«Sen istemedikten sonra seni burada alıkoyacak değilim.»

Doris, yorgun düşmüştü. Koltuğuna yaslandı. Yüz hatları gerilmişti. Keder, her zaman sakin, rahat olan bu yüzü değiştirmişti.

«Guy, öylesine üzgünüm ki. Hem senin hayatın, hem de kendi hayatımı mahvediyorum. Oysa ne kadar mutlu

olabilirdik beraber.»

«Ne zaman gitmek istiyorsun? Perşembeye mi?»

«Evet.»

Doris, kocasına tıpkı zavallı bir çocuk gibi bakıyordu. Guy, elleriyle yüzünü kapattı. Fakat az sonra başını kaldırıp,

«Çok fenayım. Dayanamıyacağım artık,» diye mırıldandı.

«Gidebilir miyim?»

«Evet.»

İki dakika kadar konuşmadan oturdular. Guy kalktı, verandaya çıktı. Balkonun demirliğine dayanarak sakın sakın akmakta olan nehri seyre koyuldu. Az sonra Doris'in odasına girdiğini işitti.

Ertesi sabah karısının kapısını her zamankinden daha erken çaldı.

«Bugün yapacak işlerim çok. Geç döneceğim.»

«Peki.»

Doris anlamıştı. Kocasını yolculuk hazırlıklarını görmemek için eve geç dönecekti. Elbiselerini yerleştirdikten sonra salonda, gözlerini kendi bibloları üzerinde gezdirdi. Bunları götürmek hiç de hoş bir şey değildi. Annesinin fotoğrafından başka herşeyi bıraktı. Guy akşam onda eve döndü.

«Yemeğe gelemediğime üzüldüm. Köy muhtarı birçok şeyler sordu.»

Doris, kocasının odanın içini gözden geçirdiğini farketti. Erkek çok geçmeden fotoğrafın yokluğunu anlamıştı. Doris'in gözünden kaçmadı bu.

«Herşey hazır mı? Sandalcıya şafakta gelmesi için tenbih ettim.»

KIRIK ÜMITLER

«Uşağa beni beşte uyandırmasını söyledim.»

«Sana para vermeliyim.»

Masasına geçti, bir çek yazdı. Sonra çekmecedan bir kaç kâğıt para çıkardı.

«Bu para seni Singapur'a kadar götürür. Oraya varınca da bu çeki bozdurursun.»

«Teşekkür ederim.»

«Kavşağa kadar seninle gelmemi ister misin?»

«Hayır, burada vedalaşsak daha iyi.»

«Peki, dediğin gibi olsun, Bugün çok iş var. Epeyi yoruldum.»

Erkek, kadının eline bile dokunmadı. Odasına çekildi. Doris bir an durdu. Öylesine mutlu ve yine öylesine bedbaht günler geçirdiği bu odayı son defa seyretti. İçini çekti. Ayağa kalktı ve odasına gitti. Her şeyini toplamıştı. Odada yalnız o gece kullanacağı eşyaları bırakmıştı.

Uşak ikisini de gün ağarmadan uyandırdı. Aceleyle giyindiler. Kahvaltı hazırды. Az sonra kayık eve yanaştı. Uşaklar eşyaları indirdiler, Guy da Doris de hiçbir şey yiyemediler. Karanlık yavaş yavaş nehrin üzerinden çekiliyordu. Daha gündüz değildi, ama gece de sayılmazdı. Sessizlik olduğu için iskeledeki yerlilerin sesi daha açık duyuluyordu. Guy, karısının dokunmadığı tabağa şöyle bir göz attı.

«Bitirdiysen inelim. Hemen yola çıkmalısın.»

Doris cevap vermeden masadan kalktı. Birşey unutup unutmadığını anlamak için odasına gitti sonra yan yana basamakları indiler. Küçük, eğri büğrü bir ince yol nehre iniyordu. Kıyıda şık üniformalı yerli muhafızlar silâh çatıp selâm durdular. Dümenci, genç kadının kayığa binmesine yardım etti. Doris, Guy'a döndü. Ayrılmadan önce

huzur verici son bir kelime söylemek, son bir defa daha özür dilemek istiyordu, ama dili tutulmuş gibi konuşamıyordu.

Guy elini uzattı.

«Güle güle. İnşallah yolculuğun iyi geçer.»

El sıkıştılar.

Guy, başıyla dümenciye bir işaret verdi ve kayık uzaklaştı. Nehri sabahın ilk ışınları kaplıyordu ama ormanın sıkışık ağaçları arasında gece hâlâ devam ediyordu. Guy, kayık sabahın sisleri arasında kayboluncaya kadar rıhtımda kaldı. Sonra içini çekip geri döndü. Muhafızlara da dalgın dalgın selâm verdi. Eve girer girmez uşağı çağırıldı. Odada Doris'e ait ne varsa hepsini topladı ve uşağa.

«Kaldır bunları. Burada hiçbir şey kalmasın,» diye emretti.

Sonra verandaya çıkıp oturdu. Haksız ve zehir gibi bir ıstırapı andıran gün içini eze eze ağarıyordu. Saatine baktı. Büroya gitme zamanı yaklaşıyordu.

Öğleden sonra uyuyamadı. Baş ağrısından çatlıyordu. Tüfeği kaptığı gibi ormana gitti. Tek kurşun atmadı, sınırlarını yatıştırmak için yürüdü. Gün batınca eve döndü, birkaç kadeh viski yuvarladı. Akşam yemeği için giyinme zamanı gelmişti. Ama artık buna lüzum yoktu. Geniş bir yerli ceketle bir sarong giydi, ayağına da bir şey geçirmedi. Doris, gelmeden önce böyle giyinmeğe alışmıştı. Dalgın dalgın yemeğini yedi. Uşak sofrayı toplar toplamaz uzaklaştı. Tatler'i okumak niyetindeydi. Evde yine sessizlik başlamıştı. Ama bu sessizliğe rağmen okuyamıyordu. Kuvveti kesildi, gazeteyi dizlerinin üzerine bıraktı. Yorgundu. Bitikti. Hiçbir şey düşünemiyordu. Kafası bom-

KIRIK ÜMİTLER

boştu. O gece «şık şak» sesleri fazla gürültü yapıyordu. Birden bir öksürük sesi duydu.

«Kim var orada?» diye bağırdı.

Bir an için bir sessizlik oldu Guy, kapıya baktı. Yırtık Saronglu, küçük bir melez çocuk eşikte duruyordu. Büyük oğluydu bu.

Guy,

«Ne istiyorsun?» diye sordu.

Çocuk odaya girdi, babasının önünde diz çöktü.

«Kim yolladı seni buraya?»

«Annem gönderdi. Birşeye ihtiyacın olup olmadığını soruyor?»

Guy dikkatle çocuğa baktı. Çocuk başka bir şey söylemedi. Çekingen gözlerini yere indirmiş vaziyette bekliyordu. Guy'ın yüreği burkuldu, yüzünü ellerinin arasına sakladı. Herşey bitmişti artık. Bitmişti. Yenilmişti. Koltuğa çöktü. İçini çekerek,

«Annene söyle de hem kendi hazırlansın, hem de sizi hazırlasın. Buraya dönebilir artık.»

Çocuk duygusuzca,

«Ne zaman?» diye sordu.

Sıcak gözyaşları Guy'ın yuvarlak, sivilceli yüzünden aşağı yuvarlandı.

«Hemen bu gece,» dedi.

S O N

DAPHNE du MAURIER
REBECCA

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ